

מבחר עירונים

תצוה
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:40	06:18	06:00	04:46	ירושלים
06:37	06:15	06:02	05:01	בני ברק
06:38	06:16	06:00	04:51	חיפה
06:38	06:16	06:03	05:02	אשדוד
06:39	06:17	06:01	04:46	בית שמש
06:39	06:17	06:02	05:04	קרית גת
06:38	06:16	05:59	04:54	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MATOPOT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

האם הארמון פתוח גם בשבילך?

לב אל הנשמה

בישיבה אני נחשב לבחור טוב וצדיק, לומד את ההספק ועושה את הנדרש, בשיחה אישית עם המשגיח הוא הזכיר לי כי 'רחמנא ליבא בעי' ועורר אותי לחשיבה. אשמח להבין מה מקומו של הלב בלימוד התורה ובקיום מצוות? ועד כמה משמעותי הדבר בסדר היום שלי?

שאלתך מצוינת וכבדת משקל ואענה לך בסיפור. גביר גדול היה ר' זלמן ועסקיו חבקו עולם. בבוקר אחד נכנס אל בית המדרש ולחש לר' שלמה סוד לפני התפילה, "אשמח לפגוש אותך אצלי במשרד, בשעה 10:00".

ר' שלמה, שסחורה וקרקעות לא היו מנת חלקו, השתומם מן ההזמנה, שכן, רמת החיים של הגביר שונה בתכלית מרמת החיים שלו. בעוד ר' זלמן מתחכך עם כל בעלי ההון, מסתובב ר' שלמה, אצל בעלי הגמ"חים. הפליאה הייתה עצומה, ובכל זאת, עצם ההזמנה המכובדת רוממה את רוחו של ר' שלמה, הן מי יודע איזו עסקת זהב ממתנה לו.

מיד בסיום התפילה הזדרז ר' שלמה לשוב לביתו, אכל פת שחרית כדי להשיב את נפשו, ולהיערך ביישוב הדעת לפגישה החשובה. בשעה היעודה לבש ר' שלמה את החליפה המטופחת שמצא בארונו ויצא לבית הגביר.

כבר בשער הכניסה המפורזל ניכר היה עושרו האגדי של הגביר. ר' שלמה הוכנס אל הבית פנימה והסתנוור מהפאר. נברשות, קריסטלים ורהיטים מסוגננים.

ר' זלמן, בעל הבית, מזג יין משובח לר' שלמה, שעדיין תמה לעצמו, 'מה ראה הגביר הגדול לקרוא לאיש פשוט כמוני, אילו עסקים הוא מתכוון להציע לי?'

"תשמע ר' שלמה", פתח ר' זלמן כאילו קרא את מחשבותיו, "בוודאי הינך מתפלא על מה ולמה זכית לבוא אלי לפגישה... אבל האמת" קולו היה נרגש, "אני הוא שזכיתי להיפגש איתך! תמיד הערכתני אותך כבעל אישיות מיוחדת, בן עליה של ממש, והלוואי ואקבע איתך חברותא".

עיניו של ר' שלמה זהרו, מעולם לא חלם על הזכות להיות החברותא של גביר העיירה. כבוד מלכים, כך, במכפלה כפולה ומכופלת, שאין לה גבול ושיעור, כשמדובר בבורא עולם, מלך מלכי המלכים הלוחש לכל יהודי בכל בוקר מחדש, יענקל', חיים, אבריימל', יוסף, ר' איד אני רוצה לעשות איתך עסק, לשכון בלבבך לעולם.

וכדי להבין את עומק ההרגשה המיוחדת הזו, נמחיש בסיפור על אדם שידע שרעייתו מחבבת שושנה ורודה, ונהנית ממרקמה הענוג. באחד מן הימים כשעלה במדרגות הבחין במשלוחן שנושא זר פרחים ענק וצבעוני לשכנים, תוך כדי כך נשרה שושנה מהזר.

"נפלה לך שושנה", עדכן האיש, "אין בעיה", השיב המשלוחן, "הזר מספיק ענק וגדוש בפרחים, תוכל לקחת השושנה לעצמך". התלהב האיש מהזדמנות לשמח את רעייתו. הגיע הביתה והגיש לה השושנה, "בבקשה, כמו שאת מחבבת".

"מהיכן זאת?" התפלאה הרעיה. מיד גולל הבעל את קורותיו במדרגות. "תודה! אך אין לי צורך בכך". היא דחתה באכזבה. "הייתי שמחה מהשושנה, אילו הייתה משולבת בחשיבה ובכוונת הלב. אילו הייתי טורח וקונה לי אותה במיוחד כדי לשמחני..."

הקדוש ברוך הוא חפץ וממתין שנתחבר אליו בעבותות של אהבה.

לב אל הפרשה

בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת (כ"ח ב')

השל"ה הק' מעורר כאן שאלה חזקה, 'מהי המשמעות בגדי 'כבוד' שלבש הכהן? ומה אנו למדים מבגדיו?'

ומסביר על כך שהקדוש ברוך חפץ שהכהן יעורר את נשמתו ולבו לקראת עבודת הקודש, ולכן מרמז לו להתלבש ב'בגדי כבוד'. כשם שהלבוש הראוי מכבד את הגוף, כפי שמצאנו שרבי יוחנן קרא למלבושיו מכבדותיה (שבת ק"ב) כך הגוף צריך לכבד את הנפש, כי הגוף אינו אלא מלבוש הנשמה, והמילה 'לכבוד' מרמזת על הפסוק 'עורה כבוד' והכוונה אל הנשמה, כאשר אדם לובש את ערומת גופו, יעורר להלביש את ערומת נשמתו. ע"כ.

ולאור זאת נבין יפה את העניין שבהתאם לדרגת קדושת הנשמה כך מתבטאת היא בבגדים מכובדים, נער שנכנס בשערי בר מצוה, מקבל נשמה חדשה ומתחיל להתלבש כבחור ישיבה, וכן מצינו בשבת קודש כששיש תוספת קדושה על ידי הנשמה היתרה, מתלבשים בבגדים מכובדים. הגוף מתלבש לכבוד הנשמה הקדושה.

תכלית השאיפה שלנו שנדע להעריך תמיד את עצמינו, נשים לב שהתנהגותנו בכל המישורים, במחשבה, בדיבור ובמעשה, תהיה מתוך כבוד אמיתי, הראוי לנשמה.

העלון יוצא לאור על ידי הרב ישראל אריה ביטרמן - מדרך אישי ללימוד גמרא מתוך מוטיבציה והנעה פנימית, בעל נסיון עשיר בהעצמת נערים בני ישיבות בסייעתא דשמיא.

לשאלות ומענה אישי ניתן לפנות לפקס 15352764471
למ"ייל 0772223439@gmail.com
טלפון: 052-7645717

**אבא יקר, מחנך חשוב,
הרחוב היום מאוד צבעוני וחושך!**

חובת השעה היא לשווק ולחבר את הנוער ליהדות פנימית, יציבה וחזקה, מלא חיות וצבע, תענוג אין סופי, מתוך בחירה והכרה של טעמו וראו כי טוב ה'.

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויקחו אליה שמן זית זה (כו, כ) - למה נאמר בלשון לקיחה ולא בלשון נתינה? כי אם היה הקב"ה מצוה אותם להביא שמן זית, היה השמן מקטרג בדרך נגד כל מצוה, ולכן נאמר ויקחו, שלא יהא שטן מרקד. (מאורה של-תורה)

שמן זית נוטריקון שכחה זו נגרמה מששברו ידיו תורה, כפי שאמרו חז"ל שאם לא היה משה משבר את הלוחות, לא היה ישראל שוכחים את התורה שהם לומדים, ועל-ידי שבירתם הם לומדים ושוכחים, ושוב חוזרים ולומדים, אולם על-ידי הבאת שמן זית, שהיא סגולה לזכרון, יחזיר את למודם. (ולגד אמר)

שמ"ו נוטריקון שלחן מטה נר, והם שלשת הדברים שצוה רבנו הקדוש לבניו, ההנהיג בכבוד אמנם, שלחן יהיה ערוך במקומו, מטה תהי מצעת במקומה, נר יהיה דלוק במקומו, והוא מרמז בפסוק ושמך על-ראשך אל-יהסר, ששלשה דברים אלו יהיו לאדם תמיד, וכיון שנשמת רבנו הקדוש היא ניצוץ נשמתו של משה רבנו, לכן נאמר עליו ואתה תצוה את-בני ישראל ויקחו אליה שמן, דהיינו שאתה רבי יהודה הנשיא תצוה בניה לקחת שמ"ו - שלחן מטה נר, וזה יהיה להעלות נר תמיד, בגימטריה בשבת, שצונו לעשות כן בשבת. (קול יהודה)

קתית למאור (שם) - דרש רבי משה מקבריו, כי יש לכתת ולשבר את הלב לפני הקב"ה, ואז תהיה למאור, בהארה ובהתחזקות מתוך שמחה, ולכן מפרש רש"י ולא למנחות, שלא ישאר חסיון שלום מונח בעצבות ובמרה שחרה, ורמז לדבר בראשי התבות קתית למאור, שהם בגימטריה זהו לב. (מגדנות)

ואתה הקרב אליה את-אהרן אחיה (כח, א) - ב"בלי יקר" כתב, שמצד מעשה העגל, נתרחק אהרן כמו שנפסלו בכוריו ישראל מעבודה, ומשה קרבו שוב בתפלתו, ורמז לזה בתבות ואתה הקרב שהו נוטריקון בעשית העגל קדוש רחוק, ובידי תפלה אלי התקרב. (שם)

והם יקחו את-הזהב (כח, ה) - בכתב והקבלה דיק מדברי יונתן בן-עזיאל, כי הפנינים בני אהרן נתנו מפיסם את בגדי הכהונה, ורמז לזה בכתב יקחו, שהיא בגימטריה פנינים. (שם)

ספורים בפרשה

ונשמע קולו בבאו אליהקדש (כח, לה)

רבי חיים מקריסק הזדמן פעם עם כמה מתלמידיו לשמחת נשואין של אחד מבחורי השייבה, והצבור נעמד להתפלל תפלת ערבית. היתה שם קבוצת בחורים שהתפללו בקול רם, צעקו וצווחו והתנועעו בסופה וסערה, כמו בתפלת נעילה של יום-הספורים. לאחר התפלה אמר רבי חיים בצחות: "הרי נאמר על הבהן הגדול שעל שולי מעילו היו פעמוני זהב, כדי שיהיה נשמע קולו בבואו אליהקדש כדי להתפלל לפני ה' יתברך. ואם היה הבהן מתפלל בצעקות כה רמות ובנענועי גוף כמו בחורים אלו, לשם מה היה הבהן הגדול זקוק לפעמונים שנקבעו בשולי מעילו? ... ומאי-דך, כאשר הבעלי-שם טוב נשאל פעם מדוע נוהגים תלמידיו להתנועע בעת התפלה, הקשיל זאת לאדם הטובע בים, שהוא מניף את ידיו בתנועות עזות כדי להנצל, והוא משוע כף לעזרה, ובנדאי שאין העומדים מנחכים ולועגים לתנועותיו המשנות וזעקותיו הפאות מתוך רצון להחליץ ממצבו.

לאחת הצלת בחורי ישיבת מיר בדרך נס משואת יהודי אירופה, דרך שנחאי שבסין, הגיעה קבוצה גדולה מהם לאיסטנבול שבניירורק, בראש השנה התפללו הבחורים יחד, ותפלתם היתה נלהבת וחמימה, אליה לא הרגלו בעלי-הבתים המקומיים, שנהגו לשבת ולהאזין לחזן מנסה שישפך בתשלוש הגוון באמצעות מכירת פרטיסי בניסה. אחד מהם פנה לראות את תפלת הבחורים, והתפלל לראותם צועקים מעמק הלב, עד שקול החזן כמעט ואינו נשמע. "ביצד יתכן שצבור כה גדול מתפלל בלי חזן? שאל את חברו, והלה השיב: "אלו בחורים מסבנים ועניים, וכיון שאין כסף בידם לשפר חזן שיכפה בעבורם, הם נאלצים בלית-ברירה לבכות בעצמם..."

ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלקים (כט, מה)

רבי חנוך הניח מאלכסנדר ספר פעם, כי הכיר אדם חשוב ונעלה, וככל שהתקרב אליו והכירו באמת, "הלכה הערכתי אליו ופחתה". אולם מאז הכיר את רבי מנחם מנדל מקוצק, "אזי ככל שהפחתי אותו יותר והתבוננתי בדרךיו והליכותיו, כך גדלה והתעצמה דמותו בעיני". והרבי הוסיף ואמר: "זו פונת התורה בפסוק וישכנתי בתוך בני ישראל, לומר שקדשה אמתית ופנימית, היא גם כאשר היא בתוך בני ישראל, דהיינו שהגדירות מכירות בה, ולא רק שאינה נפגמת אז, אלא אדרבה, דוקא עמה והייתי להם לאלקים..."

בעת הקמת בית-הכנסת בבזו, נקלע לשם סוחר אחד, ובראותו את הבנין העולה ונבנה, נכנס אל השור שלום והיניח סכום הגון להוצאות הבניה, אך בקש שהרבי יתפלל כי בהרף יד שלג גדול, כדי שיוכל להעביר בקלות ובהוצאה מעטה את סחורתו באמצעות מזחלות שלג. הרבי נטל את פדיונו הנכבד, וברכו מבקשו. הגיעו ימי החורף, ואמנם השלג נערם בדרכים והקר חדר לעצמות. יום אחד שחו שני ילדים מקומיים זה לזה: "הרבי קבל כסף, ומשום כך אנחנו צריכים לסבל מהקר הגדול..." הגיעו הדברים לאזני הרבי, והוא מהר לזמן את שני הילדים, ובקש מאנשי ביתו לתפר מעילים טובים בעבורם. והוסיף: "אם ילדים אלו ימשיכו לסבל מהקר העז, אצטרך להפסיד את כל הכסף שקבלתי לבית-הכנסת, ולהחזירו לסוחר..."

היה היה

אֲשֶׁר מְלֵאֲתֵינוּ רוּחַ חֻמְקָה

חפיקאי דיהודאי היה רבי יוסף וינגברג איש ירושלים, ואת פקחותו רתם למען הפלל והפרט. מקרב היה לחזון אי"ש אשר העריכו מאד, וכאשר נשאל פעם לגבי שדוך עם אחד מבניו אמר: "ר' יוסף הוא יהודי פקח מאד", וכהוכחה לכך ספר לשואלו על המארע הבא שהתרחש עמו, והתבטא בחייו: "האם לי היתה עולה על-הדעת המצאה פקחית כזו? הוא פקח יותר ממני..." ומעשה שהיה כך היה. הספור ארע לפני כשבועים שנה, עם סיום המנדט הבריטי בארץ-ישראל. המצב הכלכלי היה רעוע מאד, והתושבים חפשו פל-דרך כדי להשיג מטבע זר מחוץ-לארץ, שכן שווי של הדולר בשוק השחר היה גבוה בפלים מאשר לפי ערכו החקי בבנקים הרשמיים. במשך תקופה הצליח הצבור להמיר את המטבעות הזרים שקבלו מבני משפחתם שבגולה, אולם השלטון החליט לשים קץ לכך, כדי שלא להחליש את המטבע המקומי. מעתה ואילף, חל אסור של הבאת כסף זר ארצה והמרתו שלא פחק. המענה לקבל כספים מחוץ-לארץ, יאלץ להפקיד את הכסף או את ההמחאה הדולרית בבנק, ולהוכיח את דבר ההפקדה במלואה. בתחלה היו שהתחכמו והסתירו את ההמחאות שקבלו, אולם השלטונות החלו לבדוק כל מכתב שהגיע ארצה, וכשהיו מגלים עמו מטבע-חוץ, היו מניסים למעטפה פתק אזהרה, בו נרשם כי "אל מכתב זה צריך סכום פלוני במטבע חוץ, ואילו לך עליכם להפקיד את הסכום פלו באחד הבנקים בארץ, ולשגר אל משרדנו הוכחה רשמית כי הכסף הפקד בתישבון". היתה זו מפת מחץ לחלפני הכספים ולסוחרים, שכן אף אחד לא היה גנפשו להמיר בצורה בלתי רשמית את ההמחאות שקבלו, שהרי עליהם להוכיח לאחר מכן כי הפקידו את הכסף בתישבון בנק, ואיך יעשו זאת? ומשום כך נעצר המסחר בהמחאות ובמטבע-חוץ פמטע כליל.

היחיד שמצא מוצא מריהסבך לכך, היה ר' יוסף וינגברג, שפדרכו מצא תמיד פתרונות לכל בעיה שנוצרה. הוא עשה זאת מחסר בררה, שכן אנשים רעבו ללחם פשוטו כמשמעו, והיתה זו משום הצלת חיים, ולא חליקה מתוך מטרחה להתעשר ולעשות רוח במרמה. והתחבולה שלו היתה גאונית בפשטותה. הוא פתח חשבונות בנק מדמים במדינות שונות, והזמין משם פנקסי המחאות רבים. כל מי שבקש להמיר המחאה שקבל מחוץ-לארץ, והיה עליו להוכיח כי הפקיד את הסכום שקבל בבנק רשמי, היה בא לר' יוסף, והוא היה נותן לו צ'ק משלו באותו סכום בדיוק פפי הרשום על המחאה הזרה שקבל. הלה היה מפקיד את המחאה הבודיה בחשבון הבנק שלו, מקבל על-כך אשור רשמי מהבנק, ומציג אותה במשרד הממשלה בהוכחה שאמנם קיים את החק פנדרש והפקיד בבנק את הכסף שקבל. לאחר כחודש-חדשים, כאשר המחאה הבודיה היתה חוזרת על עקבותיה, לאחר שהתברר שאין לה פסוי והחשבון לא קיים כלל, היה המפקיד משלם את עמלת החזרה ומשליך את המחאה הפוצת לפת. ולמרות הקנס, עדין היתה העסקה בראית, שכן הסכום שקבל בעל המחאה בשוק השחר, היה גבוה הרבה יותר, והסכום פסה את ההוצאות ואף הותר רוח הגון. עברה תקופה מסוימת, בה עשה ר' יוסף חיל ברעינו המזוהר והצליח בינתיים להציל יהודים רבים מחרפת-דב, אולם מתחריו החלו להצר את-צעדיו ולבלש אחריו. הללו לא הצליחו להבין כיצד הוא מצליח להערים על השלטונות, עד שגלו את סודו וברב גבוותם הלשינו עליו למשטרה שהחלה לעקב אחריו. הענינים התגלגלו, ולבסוף נחשד ר' יוסף במעשה מרמה וזיוף המחאות, והעמד לדין. אלא שהוא הקדים רפואה למכה, וכל האנשים שעסקו עמו בקשרי המסחר וזמנו לחקירה, התבקשו על-ידו לספר, כי את המחאות העבירו לידי ר' נחום רוט, סוחר במאה שערים, והלה היה משלם להם את תמורת הבנק. לא היתה בכך סכנה לר' נחום, שכן הוא שבק חיים בדיוק באותה עת, וכשחקרי המשטרה באו לחקר אותו, מצאו את מודעת האבל תלויה על פתח ביתו... ר' יוסף הצליח להתחמק אפוא מהאשמה, אולם נמצא אדם אחד חלשאפי, שהפך לעד-מדינה, וספר כי ר' יוסף עצמו המיר את המחאה שלו. בראותו את עצמו במצר, נסע ר' יוסף אל החזון אי"ש, ויחד החל לטפס עצה כיצד לצאת מריהסבך. החזון אי"ש הציע לטייל ברחוב כדי לדון בענין, ובשיחתם עמד החזון אי"ש פתובע ובקש מר' יוסף לענות לו על כל שאלה וטענה, פאלו הוא נמצא עתה בבית-המשפט. על כל השאלות מצא ר' יוסף הפקח תשובה על-אתר, אולם על אחת השאלות לא מצא תשובה מתאימה, והחזון אי"ש יעץ לו לנצל את זכות השתיקה פמצא יחיד. עורך דינו של ר' יוסף היה המשפטן יצחק טוניק, שהיה בתחלת דרכו, והוא התקשה לקבל את עצת החזון אי"ש, אולם בסופו של דבר התברר, כי הוא חכם עדיף מנביא. ר' יוסף יצא זכאי בדין, פינון שעדות התביעה היתה מלאה סתירות וההוכחות לא היו מספקות. זמן קצר לאחר המשפט המצליח, פגש עורך-דינו של ר' יוסף את השופט, והלה אמר לו: "דע לה, כי גם היה לו למרשך ששמר על השתיקה, שכן אני חננתי לחוקרו במשפט ולהכשילו בשאלה פלונית", וכאן נכב באותה שאלה שהחזון אי"ש שאל את ר' יוסף ועליה לא מצא מענה, "וכיון ששתיק, נאלצתי לשחררו". "אני מכרח לפגש את רבך", אמר עורך-הדין טוניק לר' יוסף בהתפעלות, "שכן ברצוני להכיר איש פקח כמותך, אשר ידע לחשב מראש מהלך גאוני כזה ולהוציא אותך זכאי באופן מפתיע"... והפלא יודל, בכך שהחזון אי"ש התבטא לבנו של ר' יוסף שלמד בבני-ברק, עוד פטרם התקיימה ישיבת בית-המשפט, כי אביו יצא זכאי בדין, ונבואתו זו התקיימה במלואה.

מאורות

ר' אֶלְעָזָר הוֹרְוִיץ מְטוֹרְנִיגְרוֹד
ליום ההולא ט' באדר תקס"ו

מגדולי צדיקי זורו, תלמיד הרבי ר' אלימלך מליז'נסק, 'החזוה' מלבליו והמגיד מקוֹנִיניץ. מצאצאי משפחת הלוויים הורוץ המעטירה, פן אחרינו לרבי יעקב אחי השל"ה הקדוש. שמש קרבה של טורניגרוֹד, ושמו נזכר לדורות כ"אחד הגדולים אשר בארץ, אשר שמה ישבו כסאות למשפט". נודע בגאונותו ולמדנותו, ודרשויו בעיר עשו פרי יקרבו רבים לעבודת השם. דברי תורתו בנסו בפקדים "נעם מגדים וקבד התורה" על-התורה, ופרושו לתהלים נרפס בשם "אמרות טהרות". קימו, חבר רבי יוסף פאומים את פרושו "פרי מגדים" על השלחן ערוך, וכאשר הגיע לאחד מגדולי זורו, סרב הלה להסכים לספרו, וטען כי הלומד בשלחן ערוך עצמו אינו זקוק לבאורו. נסע ה"פרי מגדים" בפני נפש, וכשהגיע לטורניגרוֹד נחמו ה"נעם מגדים", העניק לו את הסכמתו, והתנבא כי "הספר משנת פקדים הוא מנח בקרונות, והספר של כבוד תורתו ילמדו בו כל עבר ופנה ויהיו שותפים בצמא את-דבריו", נבואה שהתקיימה לדורות. בספרו קרב, כי כל זמן שישבים חסידים ואנשי מעשה בסעודה שלישית, לא נדונים ויודייגיהנם, כי עדין כלם בבחינת שבת. בהיותו בטיט ימו, נסע מלבליו לקוֹנִיניץ בדרבו, וכשהגיע סמוך לעיר וראה את בית-העלמין, אמר: "מה נאה המקום הזה, זאת-מנוחתי עדיעד פה-אשב כי אותה". ולאחר ששהה כמה שבועות אצל המגיד מקוֹנִיניץ, נפטר לפתע בגיל צעיר, ונקבר שם בכשתו, והמגיד נשא עליו מספד גדול ומר.

יוסיף דעת

פירוש רש"י לתנ"ך ותלמוד משופע במלים לעויות, והדבר בולט בפרשות תרומה וצדקה בכלי המשכן ובנדי הכהונה. שרשי במאמר על-ידי שימוש במלים לעויות, חקף הלויים המובאים בפירושו לתנ"ך הוא כ-1,300, וכיום משתמשים בהם לשחזור הצרפתית העתיקה שרבינו בימו. יש לדעת, כי רבים מהלעוים המופיעים בפירושי רש"י, הם תוספות של הדורות המאוחרים, ויש בהם משמות אחרות, מאיטלקית, ספרדית, רבנית עתיקה, לארזית, ופאילו רוסית בנו במילים א: "לוט" בלשון רוסית בשונה ממה שמקובל לחשוב, בלע"ז אינו נטריקון בלשון עם זה שכן רש"י כותב "בלשון לע"ז, ולא ייתכן שכתב בכפילות בלשון לע"ז, אלא פשר המלה הוא נון. כמו "בית יעקב מעם לע"ז", ובדרך כלל משתמשים בו ללטינית וצרפתית. ואומנם בכתיב-יהי השנים נכתב "כל", ומאוחר יותר בלע"ז, ולאחר מכן נספו לו מירכאות והדגשה, אך אין זה נטריקון. ערכם של לע"ז רש"י עצום רב, ופעמים רבות המשמעות שונה בהתאם להם, והומדל עליהם מאבד את הכוונה התמוכה בדבריו. לדוגמה ביהוה על המלה "משוקדים" שבמטרה שהוא מתרגם: "מצוירים היו כדרך שעושים כלי כסף וזהב שקורין נאל"ר, והכוונה לצפור" - אומנת מירכאות בלשוננו", לעומת פירושו ל"ש" שם המלה הלועזית מופיעה חלק מהמשפט הרגיל. ולעתים רש"י עצמו מצטט מתוך ספר הפתורות: "ולענינים - ופתורים בו הפתורים לשון מסוכת קוצים", ובחוקא "וראיתי בספרי תפירות ולא תשיבו לו", אולם זו השערה רווחת. מטרות של רש"י בהנאת הלעוים היא בעיקר למען דוברי שפה זרה שבינו את פירושי המקראות. לעתים הוא מצטט משלון העם כדי לשבר את האוזן, ולעתים הוא משתמש במלה לעוית בהעבר מלה מתאימה בלשון הקודש להיותו הדבר, שכן הרבה הפעמים חזשים היו בזמנו שלא היו בזמן חזלו, ועדיין לא נקבעה להם מלה משל עצמה בלשוננו. יש פעמים שרש"י מקצר בדבריו, ובמלה לעוית אחת הוא מבטא רעיון מפורט, ויש שהוא נעור במלה לעוית להבנת הפעלים לפי הדקדוק, ופעמים שהוא מוכיח שהמלה הלועזית נוצרה מלשון הקודש ומצביע על הצליל הדומה בין המלים כי שורש כל הלשונות בלשון הקודש. צדיקים הפלגו בחשיבות לימוד פירושי רש"י עם כל תיבת הלעו שבו, והחזירו שלל לילד עליהם כלל.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ואתה תצוה (כו. ט) - צריך לדעת למה הצויה לומר **ואתה אחר** שעמו היה מדבר: עוד, למה אמר תצוה ולא עוד, עוד, למה אמר לשון צויה? ורבותינו ז"ל אמרו בזה דעות, מהם אמרו אין צו אלא וזהו לצד שיש חסדושים, ואולי כי לצד שהדבר אינו מן המוסר לצויה ה' שידליקו נרות בבית ה' אשר ממונו תצא אורה, אשר על פני אמר למשה כי מצוה זו לא יאמרנה לישראל עליה ה' אלא הוא יצוה, פרוש מפי עצמו, שניהנו כבוד זה להביא שכן להחליקו, ולזה אמר **ואתה**, פרוש מלבד מה שצויתנו ה' אתה ראה לצויהם עליה. ודוקק לומר **תצוה** ולא תדבר, להצדיק דברינו אלה שצויהם הוא על הדבר, שאם אמר תדבר יהיה הנשפע כי ידבר דברי ה' בסדר הנגיל לדבר מבלי צרה יהויה, ולזה לא אמר צו שאז יהיה נשפע שיאמר כי ה' אמר אלו לצויה, אלא תצוה פרוש מצעקו. ולא יראה בעיניו כי מצוה זו קלה היא כיון שאינה אלא מפי משה, לא כן הוא, שאין זה אלא משום דרך כבוד לאל עליו, אבל המצוה תרי וזו ראיה כי ה' אמר אלו שיצוה. ואולי כי לזה אמר ויחוו אלהי, פרוש למה שאמרה בפתחה תצוה. עוד יראה, לצד שצוה ה' כל מעשה המשכן ועניניו לנוכח שראה שצוה לו שיעשה הוא כל הדבר אלו ויביא כל הנדבכה אל המשכן לצד התלכותו בעבודת ה' גם יעשה מלאכת המשכן ועבודתו, לזה אמר אלו **ואתה תצוה**, פרוש מה שיש לה מתנהגו על כל ישראל אינו אלא מה שצוהו אותם לבד, ולזה אמר תבת ואתה, ותוספת הוא"ל לצד שיש עושים לבד משה, וידיק גם כן אמרו **תצוה** ולא אמר צו: ואולי שיראו באומרו תצוה על דרך אומרים ז"ל, כי כל המליד חכם יש לו יצויו משקמת משה, ולזה רבותינו ז"ל היו קודאים זה לזה משה, כי הוא זה המדבר בבחינת נפש המלומדת הנורה, והוא אומר ואתה תצוה על דרך אומריו כי מלאכיו יצוה לה, שהוא לשון צוהא לוי לאיש ישראל הנכבדים, וכבר ידעת כי אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה. ובאר ה' לרמוז רמז זה במצוה שכן כי הוא בחינת התורה שהוא אור העולם.

דברי הימים

בט' באדר ת"ר, אירע נס לרבי משה אזולאי, בן־בנו של החיד"א, עם משפחתו, ש"נעשה לו נס גדול, שנפלה עליית הבית והכל נסמך על עמוד קטן מאוד, דבר אשר לא ישוער, והבנאי נשאר ששתומם בארות זה הפלא, ואמר שבנודאי בא מלאך והניח ידו על המפולת כדי שלא תלך יותר ותישאר שם. והיה פלא גדול חוץ מהטבע שניצולו כל בני הבית. וזה היה שני ימים קודם היארציית של הרב מ"ז ז"ל (מר זקנו החיד"א, שנטפר ב"א באדר תקס"ו), ואמר שבוודאי זכות הרב מ"ז הגוי עליהם. הסיפור מובא ב"שמע טוב" המצורף לימונ החיד"א 'מעגל טוב', בו הוא מספר בלשון ציורית את מסעו כשליח ארץ־הקודש בארצות הגולה. ורבי משה מספר שם גם, כי "אחר פטירת מ"א (מר אביו) הרב ר' ישעיה ז"ל, גנבו מביתו המטה של מ"א הנזכר, שהיתה של מ"ז החיד"א דצוק"ל. ובראשה היתה מחופה בטס של כסף וחוקק בה אותיות חיד"א, ועל המטה היה חקוק ג' תיבות אלו יע"ץ הש"ה וכו"ל, ואמר ר"מ הנזכר דבתיבות אלו רמזו שם קדוש שהוא שם טוב להצלחת הדרך (כוונתו לשם יוה"ד). והגנב מכה המטה הנזכר לגוי אחר, והקונה היה שואל עליו דבר גוזמא (סכום רב), ור"מ לא רצה ליתן לו, ונשארה המטה ביד הגוי. ואחר עבור שנה ויותר, קרא הגוי לרמ"א ר"ז וא"ל הילך המטה שלך, ואל תאמר לי כמה נתת עליו ואני אתן לך, והשיב לו הגוי איני רוצה שתתן לו מאומה, ונתן לו המטה בחנם, והוא ח"ג' (חידוש גדול?)". רבי משה סיפר עוד על החיד"א, בניניהם על הסיבה שעבר בבורותו לחברון, "מפני שעשה סיגופים עצומים כדי להשיג השגה, ובאו בחלום לאביו כי הוא בסכנה מ'הפלות' המתקנת בו", היא קליפת לילית רח"ל, וכן שחיידי"א היה החזן ומאריך ב'ברכו' במוצאי שבת, כסגולה להצלחה כל השבוע.

ונקדש בכבודי

העירה אל־גזעיה השוכנת בגליל העליון בעיר שרעב שבתימן, שוכנת בראש הר, ופסגתו דומה לשתי דבשות של גמל וביניהן עמק. בדבשת המערבית גרו היהודים, ובמזרחית המסלמים להבדיל, אשר בנו סאדה', דהינו אדונים ואצילים, מיון שהחזיקו עצמם כצאצאי מחמד נביאם, וסמו המפר שלהם היה פריכת מצנפת יוקה על־ראשם. אלו היו ידועים בשנאתם העזת ליהודים, וכאשר יהודי היה רוצה להגדיר אדם בעל שנאה, היה אומר "זה שונא כמו אל־גזעדי". בעירה זו התגורר שיח' נכבד, שהשתית אף הוא לאותם מסלמים מוחסים, ואולם בשונה מהם היה איש נבון ומתון, ובסתר לבו חבב את היהודים, אותם הכיר פאנשי אמת ושונאי־בצע, לעמת אחייו המסלמים שפלם היו חשודים בעיניו על הממון ותעבם בלבו. בעל הון היה השיח', ודאגות של פרנסה לא היו חלק מסדר יומו. כיון שפך היו עתותיו בידו, ומתוך בטלה היה מתפנס מדי יום באולם הגדול שבארמונו, ועמו אנשים רבים הקרובים למלכות, ומבלים מימם בשיחה בטלה בהבל וריק, ולא היה שיחה שלא הגיעה בסופה אל היהודים, ואולם השיח' השפיל להסתיר את דעתו, והיה מתחמק באמירה סתמית כי "לא מה שאתם חושבים על היהודים נכון". היה זה באחת משיחות הבטלה, כאשר הדוגרים דברו סרה ביהודים והבאישו ריחם פאנשי שקר. השיח' לא הצליח להתאפק, ואמר: "אם תשאלו את דעתי, הייתי מגלה במלא הפנות, כי אלו הייתי נאלץ לצאת למסע למקום סכנה, הייתי בוחר בגוי יהודי ולא מסלמי, כי בו אני יכול לבטח שלא ינטשני כשאיהו בסכנה. כי היהודי הוא אדם מאמין, ואמונתו חזקה ויציבה לאין ערף מאשר המסלמי, וכל אדם מאמין הוא גם נאמן".

דבריו של השיח' נפלו על השומעים פרעם. הם לא האמינו למשמע אזניהם, וראו בכך חלול הקדש, אלא שאף אחד לא ההין למחות נגדו, שכן הוא היה גבור־חיל, בעל המאה ובעל הדעה, יבעל־פיהם בלעו את עלבונם בחרוק שיניים. והנה הגיע זמן תפלת הצעירים צלאת אל־גז'הר. באותם ימים לא היה למסלמים שעונים, ואולם היו נוסים כדי להבחין עליפי השמש את השקעה המדיקת. בדרך כלל היה השיח' עצמו מבחין בשקעה, אף הפעם בושש להורות לקום לבית התפלה. לבסוף, כאשר כלו כלי־הצוקין, 'הבחין' השיח' בחסר סבננתם של הנאספים, ושאלם על־כך, וכאשר הלכו טענו כי "הגיעה עת תפלת הצעירים ואדוננו פנראה לא חש בכך", אמר: "ראיתי גם ראיתי כי הגיע זמן התפלה, ואולם היום ברצוני לחולל שני פנפח השגור". ובעוד פלם מביטים בו בפליאה, שלף את חרבו וקרא בעינים מזרות אימה: "היום נתפלל פאן במקום בבית התפלה, ובמקום לפנות לכיון מכה נפנה אל הנרגילה שלי, ובכל מקום שמקור שם הבורא תזכירו את הנרגילה, ואיו לו למי שיסרב". פלם סברו כי דעתו השתבשה עליו, ואולם אף אחד לא נסה למחות. בהכנייה קמו והחלו בתפלה, כאשר הוא שומר את פיהם לכל ישנו מאומה מהוראתו. ובעוד סכלים עמדו פלם והשתחוו לכיון הנרגילה, פשהם מזפירים את שמה תחת שם אלהי, בטפשות מעוררת גחזר רב...

הגיעה שעת בין־הערבים, והשיח' אמר למשרתו: "לה בבית היהודי סלימן אל־נחאס, והבא אותו לכאן בלי ענובים, חי או מת". הלה יצא מבהל בדבר השיח', וכאשר היהודי סלימן, הוא ר' שלמה חרש הנחשת, טען שעליו לצאת עתה לתפלת מנחה, הפציר בו השליח להתלוות אלו מיד כיון ש"שיח' בסכנה". בלית־בירה נאלץ ר' שלמה להגיע אל השיח' אותו הכיר פנעים הליכות, ובהגיעו הצטוה "להפנס מיד אל אולם הדיעות". הדבר לא ארע מעולם, שכן היהודים לא הרשו להפנס אל ההיכל הפנימי של המסלמים ונתתו המיד לעמוד בחוץ מתוך מטרה לבזותם, ור' שלמה עשה זאת בחיל ודרעה. "עוד לא התפלתי מנחה", אמר למארחו, כאשר הלה הציג לו להסב עמם לשיחתם, והשיח' ענה כמתחם: "להתפלל? אין בעיה, ואולם עליה לעשות זאת פאן לעיני פלם, ועליה להתפלל לכיון הנרגילה שלי ולא לכיון ירושלים. ולא עוד, אלא שעליה להתפלל בקול ולהזכיר את שם הנרגילה במקום את שם הבורא". ובדברו, קם השיח' על רגליו, הניף את חרבו והודיע: "דע, כי אקשיב לכל מלה שלך, ואם הנסה להתחכם - דמה פראשך". המסבים נבחנו למראה השיח' הזועם, ואולם היחיד שלא אבד את שלותו, היה ר' שלמה היהודי. "אדוני, אם החלטת להתנכל אלי, מדוע לך לענותני? מוטב שתפני בחרבה עכשו, במקום להתעולל עלי ברשעי". ובדברו, הטה את ערפו כלפי השיח', אלא שהוא נסה לשכנעו להתחיל בתפלתו כפי הוראתו כדי להנצל, אך היהודי המשיך לעמוד על שלו בחרוף־נפש. "אמנם רוחש אני לך כבוד רב, ואולם את אלקי השמים אני ר"א ורק אותו אעבד, ואף מבחיר חיי לא אשנה מתפלותי ויהי מה". השיח' נסה שוב ושוב להלך עליו אימים, לרבות כליאתו "עד שתבין כי טוב לך לעשות בדברי מאשר לכל בהרבי", והאריך בתאווה אימים על הענויים הציפויים לו, ואולם ר' שלמה עמד בצור חלמיש נגד כל הדברים, עד אשר הנאספים השתוממו מעו רוחו. "רואים אתם? פנה לפתע השיח' אל המסלמים, עם איש פזה הייתי מוכן לצאת למקום סכנה בלי חשש. וראו נא כמה בזויים אתם, שבשביל פחד מעט מהרבי, עמדתם עתה תישים והתפתם אלקים חיים בעיניי בש מעשה ידי אדם. וכי אפשר לבטח ככם בעת צרה?" והשיח' הרים את קולו: "אמרו נא אפוא פלכם, כמי הייתם בוחרים בגוי ליהיה למקום סכנה?" וכלם השיבו פה אחד: "ביהודי"... ר' שלמה שחרר על־אתה, וכאשר נודע המאיר בצבור, התקדש שם שמים ברבים ואף המסלמים הפנאים הודו, כי אין אנשים נאמנים ומאמינים כגוי ישראל. ♦

דרשו חז"ל על הפסוק "ואתה הקרב אליך את אהרן אחיד", בי פשייר משה מיני וראה את עם ישראל במעשה העגל, היה בלבן על אהרן אחיו, בי סבור היה שהיה שותף עמו. אמר לו הקב"ה, יודע אני כי פנת אהרן היתה לטובה, ולכן נצטוו לקרב אליו את אהרן, כדי להוציא מלבן את הקפדתו עליו, מפני שרצון ה' יתברך שאהבתנו את אחינו בני ישראל, תהיה בתכלית השלמות.

לביתו של רבי דוד משה משוטרטקוב, הגיעה פעם טלגרמה מופשע ישראל מפרסם, שבקש להתפלל עליו לאחר שלקה במחלה אנושה. כשהכניס המשמש את הבקשה, התבטא ואמר: "ראה הרבי כיצד פושע ישראל זה, מבקש שיתפללו בעדו". אולם הרבי לא הסכים עמו, ואמר: "אך אפשר לדבר טרה ביהודי? והלא יתכן שבקר עשה תשובה"? ובאשר הזכיר המשמש את דברי הגמרא בעבודה זרה ש"כל הפורש ממינות מיד מת", המשיך הרבי לטען כי יתכן שהלה כבר הספיק לעשות תשובה ומת לאחר מכן. ואמנם התברר כי אותו רשע חזר בתשובה לפני מותו. ומעשה בושחט אחד מחסידיו של רבי דוד משה, שרגנו עליו כי הוא עושה מעשים נלוזים בפתר. בקשו החסידים להביא את הדברים אל הרבי כדי שיבעירונו ממשורתו, ופעם קשיב הרבי ליד שלחנו, וגם השוחט הלו עמד שם, ההין אחד החסידים התיקיים, שנודע בתלמיד-הכם מקור וירא שמים מרים, ובקש מהרבי להביט בשוחט ולהזהות על-קנאו. סרב הרבי לעשות כן, ואמר לחסידיו: "האם אתם הייתם רוצה שאתבונן במהותך ואביט בלבך לעמק?"

מדת אהבת ישראל, היתה טבעה בלבן של רבי אברהם יעקב מספיגורא תל-אביב, וכל חייו השתדל לקרב כל יהודי מישראל ולהשתתף בכל-לב בשמחתו ובצערו. פעם התבטא אחד מחסידיו בפניו כי אין הוא מסגל לסבל אל פלוגי הנביר, מפני שהוא מקצן גדול. אולם הרבי מהר להמליץ טוב ואמר לו: "מדוע אתה מתלונן עליו? והלא הוא נביר עם לב וטבע קשה, ואתה צריך להודות לה' ויתברך שנתן לך לב טוב". למקורו ספר, כי פעם ארע והלה בשבת-מקדש בחוב, וראה לצערו יהודים מחללים את השבת. ומאן קבל על-עצמו שלעולם לא יביט מנעד לחלון בשבת, כדי שלא יעורר קטרוג על עם ישראל. בעת נסיעתו לארץ-ישראל, נסיעה שארכה פמה ימים ובתום היה גם יום השבת. נעמד לפתע בחור צעיר פורק-עול על ספון האניה והחל לעשן בשבת בפרהסייה וכדי להכעיס, הדבר היה למרת-רוחם של הנוסעים שהודיעו מחלול השבת ברבים, אולם הלה אטם אזנו לבקשתם להפסיק לעשן, ואף לא שעה לבקשתו של הרבי בעצמו לזרק את הסיגרייה. "לא הייתי מסגל בשעת מעשה לאהב יהודי בה חצוף", הודה הרבי, "אולם המתנתי בקצרו-רוח עד שיצאו שלשה בוככים בשמים, כדי שאוכל לאהב את האישי"...

שאלו פעם את ה"אהבת ישראל" מוויניץ, מדוע הוא מקרב גם את אלו הרחוקים מתורה ומצוות, והשיב: "מוטב לי לתת בעולם הבא דין וחשבון על אהבת-הנם שהיתה לי, מאשר על שנאת-הנם"...

בבית-מדרשו של ה"ישמו ישראל" מאלכסנדר, שמש חסיד בשם רבי אברהם מאיר מושה בעל-חוקע. מדי שנה היה נכנס אל הרבי לפני ראש השנה, ומבקש מהרבי שילמדו את פנות התקיעות, אולם הרבי היה משיב תמיד את פניו ריקים. אך בשנתו האחרונה של החוקע, באשר נכנס בהרגלו להתברך מפי הרבי, ואף לא חזר על שאלתו הרגילה לקבל את פנות התקיעה, ביון שבטוח היה שהרבי יענה בשלילה, נכונה לו הפעם הפתקה. הרבי הסביר לו פנים ואמר: "רצונך שאלמד אותך את פנות התקיעות? וכן הסבת ושמע. סוד התקיעות הוא אהבת ישראל, לאהב כל יהודי ויהודי מי שיהיה". והרבי המשיך: "כלום סבור אתה שפונתי ליהודי וראשונים המתפלל מדי יום יום? ושמה פונתי לזה המתפלל רק בשבתות ובמועדים? אז אולי פונתי לומר, שיש לאהב אף יהודי שמגיע לבית-הפנסת רק פעם אחת בשנה ביום-ההפפורים? ובכן, זה ברור ומחזר שיש לאהב אותו ואיני צריך להסכמתך בזה, אלא הבה ותשמע למי התפונתי שצריך לאהב אותו. פונתי ליהודי פשוט ובער, כפרי בר-פריים, שיצא ביום-ההפפורים לרחוב וראה כי התנתי סגורות, ולתמיהתו משיבים לו, כי היום הוא יום המשפט". וכשהוא שומע זאת, מתעוררת אצלו הנקדה היהודית החבויה, ובשהוא חוזר לביתו הוא אומר לאשתו כי עליו לנסע העירה כדי ללכת לבית-הפנסת, שכן "גם סבא היה עושה כן". אולם זו טוענת כי עדין לא סעדו את ארוחת הצהרים, ואלו התניות סגורות ואין מזון בבית. יוצא הכפרי אל היער פשרוהו על שכמו, שם הוא צד בעל-חי פלשהו ואשתו מכינה ממנו צלי לארוחת צהרים. לאחר האכילה הוא מגלח את זקנו בתער, שכן לא נאה להופיע בבית-הפנסת זקן מגדל, ולאחר שהוא רותם את סוסו, יוצאים השנים אל בית-הפנסת שבקערי. ובאשר הוא מגיע אל הפתח, הוא עוצר ואומר: רבוננו של-עולם! אתה יודע שאני נבקר וריק מדעת, ואף להתפלל איני יודע. אם-כן מדוע אכנס לבית-הפנסת בחנם? הריני מודה לך אפוא על העבר ומבקש על העתיד, ומיד הוא מפנה את סוסו לאחור וחוזר לביתו". ויהודי כזה גם-כן צריכים לאהב, סיים הרבי. נפעם רבי אברהם מאיר החוקע לשמע הדברים, ואמר: "יהודי כזה רק הרבי מסגל לאהב", ונענה: "הרי רצית לדעת את סוד התקיעות, וכלום חושב אתה שהם דברים הנקנים באמירה? צריך לעמל הרבה כדי להגיע למדרגת אהבת ישראל אמיתי. ואלו זה שרוצה רק לדעת, לא יועיל כלום בפונתו"...

מטעם

ואלה הבגדים אשר יעשו (כתוב)

בטעמי קדמא ואולא, וכו ועשו בגדי-קדש, וכו תכלת וארגמן בטעמים אלו, ביון שבגדי הנהנה היו כלאים, ורמב"ם פסק שהלובשם שלא בשעת עבודה עובר משום כלאים, ולכן היו הכהנים צריכים להקדים וללכת בזריות כדי לפשט את הבגדים פגמר העבודה, שלא לעבר עליהם. (פני יונה)

ועשו את האפר זהב (כתוב)

תבת זהב בתלישא גדולה, לרמו לזברי הפסוק לי הפסד ולי זהבה, וכדברי חז"ל תן לו משלו, משום שגלגל חוזר הוא בעולם, העשירים נעשים עניים והעניים נעשים עשירים, והקב"ה לוקח מזה ונותן לזה, ממון נתלש מזה והשני נעשה גדול. (מראה יעקב)

מעשה חרש אבן (כתוב)

תבת חרש מטעמת בטעם זרקא שצורתה דומה לתולעת, לרמו לזברי חז"ל "אנינים הללו שבאפוד וחסון אין בותבים אותן בדיו, משום שנאמר פתוחי חותם ואין מסרטים עליהם באזמל משום שנאמר במלאכה, אלא כותב עליהן בדיו ומראה להן שמיר מבחוצי והו נבקעות מאליהן, כתמנה זו שבנקעת בימות החמה ואינה חסרה כלום". (ברכת איש)

ומלאת את ידם (כתוב)

ברונה תביר, לרמו שגם הזוכה לשררה לא יתנאה על הצבור, אלא וכהנו לי, בלתי לה לבדו. (מראה יעקב)

מדגש

התשבץ/ משמש היום לחידת מלים או מספרים המשתכלים במשבצות ריקות לפי רמזים, משחק שהמזעג לפני כמאה שנה בלבד ונקרא למנים בשם 'חידת שתי וערב' או 'חידות מח'. וטעמים, כי הוא מועיל לחזוק הזכרון ומניעת החלשותו בגיל זקנה. מקורו המקור תשבץ הוא בפרשתנו "בתנת תשבץ", וכן 'ושבצת הבנתת שש' ובחשן "משבצים זהב", וכן בתהלים "משבצות זהב לבושה", ופרש רש"י "עשה אותה מאון משבצות". דהינו מסגרות לאבני החן. רב סעדיה גאון כתב שהיא בצורת מטבע שבנקיי, שיש בו מרבע העשוי בתוך עגול. והיו רוקמים מסביב לאבן. מכך נוצר המנח של שבוצ דבר בתוך דבר, וכן מלים בתוך משפט. ב'תשבץ' מובאות ה'שובות רבי שמעון ב' צ'מה הורא מאלג'יה, ובתשבץ' קטן מובאות ה'שובות רבי שמעון ב' צ'דוק, מפסיקו רבו המתר"ם מרטטנבורג במאקרו.

ממלכה

רבי ברוך מרדכי ליבשיץ משדליץ, יצא בשחר מביתו לתפלה, ופגע בו עדי-פנים שלא היה חולק לו כבוד, מאלו שאין הציץ מכפר על עזות-פניהם. פנה אליו הרב ואמר: "ישיב פחה, שבוכיךה התישבה לי קשיה גדולה פה התקשיתי. מדי בקר מבקשים 'שתצילני היום ובכל-יום מעיי-פנים', ותמתי מודע יש להוסיף 'ובכל-יום? והרי אדם מתפלל בכל-יום ומבקש על אותו יום, אלא שעתה הבנתי זאת, כי לא די להתפלל להציל מעיי-פנים היום, שבן פעמים נתקלים בעיי-פנים פמוד לפני התפלה, ולכן מבקשים להציל מהם 'ובכל-יום', גם למחר קדם התפלה"...

כי אין בית יהודי בלי ספרים נפלאים אלו...

הדלקת המנורה מסמלת את אור-התורה, אולם גם מי שעוסק בתורה, אל יפטר עצמו מלהרבות צדקה ומעשים טובים, אלא "ואתה תצוה", 'תצוה' - נוטריקון צעקת הדל תקשיב ותושיע, כי מזה ומזה אל-תנח ידך, מעמוד התורה ועמוד החסד המשלבות גם יחד. (ליקוטי יהודה)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - תצוה

הסובלים מקור, היא שגרמה לי לרעוד! הרגשתי כל הלילה את צערם של העניים שאפילו שמיכות פשוטות אינן להם כדי לחמם את עצמם. המחשבה על כך לא הניחה לי להרדם. אני עומד כאן ומכריז כי לא אעזוב את העיר, לפני שתהיינה בידי מאתיים שמיכות לשם חלוקה לעניים!"

ואכן, עוד באותו מעמד נידבו עשירי אוז'דה מאתיים שמיכות, ואף קיבלו על עצמם לדאוג לרווחתם של אחיהם העניים ולא להניח להם עוד להגיע למצוקה כה קשה. (קדוש וברוך)

"שמן זית זך כתית למאור להעלת תמיד" (כז, כ)

רבי חיים מבריסק נפגש פעם עם האמרי אמת" בגור, והשנים שקעו מיד בשיחה תורנית.

הזכיר רבי חיים את המובא במדרש תנחומא: "אמר רבי חנינא סגן הכהנים, אני הייתי משמש בבית המקדש ומעשה ניסים היו במנורה, משהיו מדליקים אותה בראש השנה לא היתה מתכבה עד שנה אחרת", ותמה:

"מעודי התקשיתי בהבנת דברי המדרש הללו, שהרי מצוה להדליק את המנורה מידי יום, ואיך קיימו בבית המקדש את המצוה אם המנורה דלקה כל השנה?" נענה הרבי והשיב על-אתר תשובה קולעת: "הרי פסק הרמב"ם, שהנותן שמן לתוך נר דולק חייב משום מבעיר, נמצאנו למדים אפוא, שאפשר לקיים מצות הדלקה על-ידי הוספת שמן לנר דולק.

כך היה במנורת בית המקדש, הנרות דלקו כל השנה, אולם מדי ערב היו מוסיפים בה מעט שמן, ובכך היו מקימים מצות הדלקה".

"ואתה תצוה את בני ישראל" (כז, כ)

בפרשה זו לא מוזכר שמו של משה. מסביר בעל הטורים: הטעם הוא משום שאמר משה "מחני נא מספרך אשר כתבת"... נמצאנו למדים עד כמה נשא משה רבינו בעול מצוקתן של ישראל, עד שהיה מוכן אף למסור נפשו למען הצלתם.

הגה"צ רבי רפאל ברוך טולידאנו זצ"ל הגיע אל העיר אוז'דא, לאחר שקיבל פניות רבות מיהודים עניים ודלים שתינו בפניו את מצוקתם

הקשה. נכבדי העיר קיבלו את פניו בכבוד מלכים, ודאגו לו לאכסניה מכובדת בביתו של אחד מעשירי העיר אשר זכה בזכות המיוחדת.

למחרת, התכבד רבי רפאל ברוך לשאת דברים בפני יהודי העיר שהתכנסו בבית הכנסת המלא מפה לפה. את דרשתו פתח רבי רפאל ברוך בתיאור מאורעות הלילה האחרון. "שכבתי במיטתי ורעדתי מקור - "הכריזו" - לא יכולתי להרדם כל הלילה מרוב קור!"

העשיר אשר בביתו לן רבי רפאל ברוך, נדהם, נכלם ונבוך. כלום יעלה על הדעת

שהצדיק לא חש בביתו בנוח ואף סבל מן הקור? וכיצד ישא עתה פנים?

הוא לא יכל להתאפק ומיד פנה אל רבי רפאל ברוך: "רבי, אני מצטער כל כך! דאגתי שהרב יקבל את השמיכות המשובחות ביותר, העבות ביותר והמחממות ביותר! אנא, יסלח לי הרב!"

נענה לו רבי רפאל ברוך והשיב: "תנוח דעתך. הלילה לא סבלתי באופן אישי מהקור. השמיכות היו מחממות והאירוח היה מעולה ביותר. אולם המחשבה על כך שישנם כאן בעיר יהודים עניים,

גְלוּת גְלוּת וי גְרוּיס / שְׁווער בּיִסטוּ...

גְלוּת זֶה כְּשֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּמִצּוּקָה, כְּשֶׁהַמְּקוֹם שֶׁבוּ הוּא נִמְצָא גּוֹרֵם לוֹ לְתַחוּשָׁה רַעָה.

יֵשׁ שְׁלוּשָׁה סוּגֵי גְלוּיּוֹת:

יֵשׁ אֶת הַגְלוּת הַרְגִילָה, יְהוּדִים טוֹבִים הַשְּׂרוּיִים בֵּין הַגּוֹיִים.

הַנְּכָרִים מְצִיּוּקִים לָהֶם, מְצָרִים אֶת צַעְדֵיהֶם. גְלוּת!

יֵשׁ אֶת הַגְלוּת הַקְּשָׁה יוֹתֵר, גְלוּת שֶׁל יְהוּדִים בֵּין יְהוּדִים.

שְׂכָנִים שְׂמִצִּיקִים לָהֶם, חֲבָרִים שְׂפוּגְעִים בָּהֶם, סְבִיבָה שְׂאִינָה תוֹמְכֶת...

וַיֵּשׁ אֶת הַגְלוּת הַשְּׁלִישִׁית, הַקְּשָׁה בְיוֹתֵר: גְלוּת שֶׁל הָאָדָם בְּתוֹךְ עַצְמוֹ! כְּשֶׁהַמְּצָב הָאִישִׁי שֶׁבוּ אָנִי נִמְצָא גּוֹרֵם לִי לְמִצּוּקָה, לְחֹסֵר נוֹחוֹת, לְרַצּוֹן לְבָרֵךְ... מְכִירִים?

אוֹמְרִים צְדִיקֵי בֵּית בְּעִלּוֹא: כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּגְלוּת בֵּין הַגּוֹיִים - זֶה לֹא כֶּךָ נוֹרָא, כִּי הוּא יָכוֹל לְבָרֵךְ! אֵף אֶחָד לֹא בִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהִשָּׂאֵר וְלִסְבֹּל! וְאִפְלוּ כְּשֶׁהוּא אֵינּוּ יָכוֹל לְבָרֵךְ - הַרוּחַ הַיְהוּדִית שֶׁבוּ חִזְקָה וְאִיתְנָה, נוֹסֶכֶת בּוֹ כּוֹחוֹת...

וְהָאֵמֶת, גַּם כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּגְלוּת בֵּין יְהוּדִים אַחֲרִים, כְּשֶׁהַסְּבִיבָה מְצִיקָה - גַּם אָז אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ! לֹא חֲבִיבִים לְהִשָּׂאֵר וְלִסְבֹּל! אֶפְשָׁר בְּהַחֲלֵט לְחַפֵּשׂ מְקוֹם רְגוּעַ יוֹתֵר, סְבִיבָה תוֹמְכֶת יוֹתֵר - וְהִכָּל יָבוֹא עַל מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם!

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - תצוה

שיזכה שיאמרו על בנו את מה שאומרים על הבן הזה...? פנו הם לרבם ושאלו אותו לפרש הדברים, הסביר להם הביה"ל שח"ו לא הוציא מפיו דברים מן השפה ולחוץ אלא באמת התכוון למה שאמר: "הבן הזה שידוע קצת חומש, הוא תלמיד חכם יותר מאביו... אני מאחל לעצמי שגם אני אזכה לבן שיאמרו עליו שהוא תלמיד חכם יותר מאביו..."

"ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת ואתה תדבר אל כל חכמי לב..."

ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי" (כח, א - ב)

המקראות שלפנינו מראים על הצורך והתועלת שבבגדי השרד בגדי הקודש הנעשים לאהרן הכהן הגדול מאחיו. אבל במבט ראשון נמצא בנקל את הסתירה שבין הכתוב הראשון לשני - בשעה שהכתוב הראשון מוכיח לנו כי בגדי הקודש נעשים לכבוד ולתפארת, בא הכתוב השני ומגלה כי בגדי הקודש נעשו לקדשו לכהנו לי, ולכאורה הם שני כתובים

אבל, מה קורה בגלות השלישית, הקשה! אנשים מנסים לברח מהמצב האישי שלהם, מהמקום שבו הם נמצאים... אבל את האמת פלנו יודעים: לברח מהמצב האישי, מכאבי הנפש הפנימיים - זו אינה אפשרות! אין לאן לברח! הפאבים יצטרפו אלינו לכל מסע נדודים... מה עושים?? במקום לנסות לברח למקום אחר - עלינו להפך את עצמנו למקום הטוב והמוגן! אם אנחנו רוצים להנצל מהגלות האישית והקשה - עלינו להתחיל להתמודד! עלינו להסכים להבין שהגלות הזו - היא המקום שהבורא בחר עבורי! שם הוא רוצה שאתמודד! דוקא מתוך הנקדה החשובה והנמוכה הזו הוא רוצה שאפיר אותו! אם נסכים להבין שהבורא בחר עבורנו את מסלול החיים הטוב והמתאים ביותר עבורנו - זו תהיה הגאולה בעצמה! כי שוב לא יהיה לנו רצון לברח...

המכחישים זה את זה.

בדרך צחות יש לפרש באופן זה, כי למשה רבינו ע"ה העניו מכל האדם, לו מותר לגלות את הסוד כי בין הטעמים השונים של בגדי הכהונה יש גם טעם של "כבוד ותפארת" - כבוד ותפארת דקדושה, גם אם הוא ידע כי כבוד ותפארת הם ערכים חשובים לצרכי גבוה אין חשש שיבוא הוא ויתבע כבוד ותפארת לצרכי חולין, כי רחוק

הוא מהם כרחוק מזרח ממערב, אבל לאחרים - "חכמי לב" סתם, להם אסור לגלות רז זה, אסור להם לצרף מחשבת "כבוד ותפארת" במלאכת שמים, פן יבאו לידי

"ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך" (כח, א) היה זה באמצע שיעורו של הגרי"ד סולובייצ'יק זצ"ל (בעל בית הלוי) בישיבת וואלוז'ין. לפתע נכנס לחדר יהודי לא מוכר.

חזותו הוכיחה עליו כי הוא מפורטי העם, בור ועם הארץ, בידו החזיק את בנו הקטן. פנה היהודי לבעל הבית הלוי ואמר: "כל הילדים שלי בורים ועמי ארצות, אינם יודעים קרוא וכתוב, חוץ מהילד הזה, הכנסתי אותו לחיידר, כעת אני רוצה שהרבי'ה יבחן אותו ויראה אם הוא באמת יודע".

התלמידים הרגישו שלא בנוח, הם נעצו את מבטם באורח הבלתי קרוא. זאת לא התנהגות! אי אפשר להכנס בלי רשות לחדר השיעורים ולהפריע כך באמצע השיעור...! אך הבית הלוי, רוח אחרת היתה עמו, הוא קרא בחביבות לאותו אדם וכיבדו לשבת, ואת הילד הושיב על ידו וליטפו בחום: "למדת חומש" ? "כן". "איזה חומש למדת?" "ויקרא".

התחיל הבית הלוי לשאול אותו: מה הפשט בפסוק הזה, ומה הפשט בפסוק ההוא. והילד עונה, משיב מה שמשיב, עד היכן שידיעתו משגת... פנה הבית הלוי לאבא ואמר לו בהתלהבות

ובשמחה: "הלואי שאזכה שיאמרו על בני מה שאומרים על בנך זה!" שמע האב את דברי הבית הלוי, ופרץ בבכי של שמחה והתרגשות. חשב לעצמו: אם 'הרבי הגדול' בחן את הבן שלו ושיבח אותו כל כך, בוודאי הבן שלו עליו גדול. ברוך ה' שזכה לכך!

התלמידים התפלאו מאד למשמע הדברים, אפשר להבין שרצה רבם לשמח את האבא, אבל לאחל לעצמו ברכה כזו,

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - תצוה

אמנם בכך עדיין לא היה די, והכהן עדיין צריך היה לדעת כיצד ובאיזה סדר לצרף את האותיות שהוא, כדי להרכיב מהן את התשובה לשאלתו, לצורך כך נזקק הכהן לתומים. לאחר שהיה הכהן מכוון בשמות הקודש של התומים, שרתה עליו רוח הקדש, שגילתה לו איך ובאיזה סדר לצרף את האותיות.

(רמב"ן)

"ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד" (כח, ל)

אחד מרבני אחרת הישיבות נכנס לביתו של הגראי"ל שטיינמן זצ"ל וביקש לשאול ממנו עצה, מה נכון לעשות כאשר צוות הנהלת הישיבה מבקשים

לזרוק בחור סורר שאינו לומד ומפריע לסדרי הישיבה? הוא הוסיף לומר לרבנית שפתחה את הדלת: אני יודע שבדרך כלל תשובתו "לא לזרוק" ורק אני רוצה לדעת מה לענות להנהלה.

הרבנית סירבה בכל תוקף שישאל את הרב.

השואל התפלא מאוד על כך והביע את תמיהתו מדוע אינו יכול לשאול?

אמרה לו הרבנית: "אתה חושב שהוא

אומר "לא לזרוק את הבחור" וזהו?! תדע שהוא יושב אה"כ ואומר תהלים בלילה בדמעות שליש שההוראה שלו לא תזיק לאף אחד ולא תפריע לאף אחד. הוא לוקח על עצמו את מלוא האחריות, ואיני יודעת אם כוחותיו יעמדו לו לשאת זאת..."

(הלמות עמלים)

"ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד" (כח, ל)

העיד הגאון הרב אלבו שליט"א: כשהיה הגאון רבי בן ציון אבא שאול

טעות לרדוף אחר הכבוד גם במילי דעלמא וצרכי חולין, לכן נצטוו משה מפי הגבורה להגיד לחכמי לב שיעשו את הבגדים רק בכוונה עליונה זו "לקדשו לכהנו לי".

(אמרי דעת למהר"ם שפירא)

"ואתה תדבר אל כל חכמי לב... ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי" (כח, ב-ג)

שני טעמים מוזכרים כאן בפסוקים במצות עשיית בגדי כהונה גדולה: האחד "לכבוד ולתפארת" - כדי שייראה בהם אהרן מכובד ומפואר, והשני, "לקדשו לכהנו לי" - כדי שיהיה מלובש בגדים מקודשים לצורך עבודתו הקדושה במשכן.

ויש להסביר שהטעם הראשון נתן להמון העם, אלו האנשים המכבדים ומוקירים רק אדם שהוא הדור בלבשו, למען אנשים אלו, הוצרך אהרן לבגדים שהם "לכבוד ולתפארת".

לעומת זאת, "חכמי לב" שהם המבינים בפנימיותם של דברים, להם נאמר הטעם השני, שבגדי אהרן נעשים לא רק לכבוד ותפארת, אלא בעיקר מהטעם הפנימי - כדי "לקדשו לכהנו לי".

(רבי שמעון סופר)

"ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים" (כח, ל)

האורים והתומים היו שני שמות קדושים, שהושמו בין כפלי החשן של הכהן הגדול.

יש להבין, לשם מה היה צריך את שניהם, ולמה שימש כל אחד מהם?

האורים, כשםם היו - שהיו מאירים, בשעה שהיה הכהן הגדול נשאל שאלה על ידי מלך או ציבור, היה חוזר על השאלה בפני האורים, והיו מאירים אותיות מסוימות בחושן, אשר מצירופן היתה מתקבלת התשובה לשאלה.

בְּעֵינֵי שְׂאוּמְרִים בְּשֵׁם הַרְה"ק ר' שְׁלֹמֹה מִקְרָלִין זְצוּק"ל, עַל מָה שֶׁפִּירֵשׁ"י בְּחֻמְשׁ עַל הַפְּסוּק 'וְאֶהְבֶּתְ אֶת ד' אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ' (דְּבָרִים ו, ה) 'שְׁלֹא יִהְיֶה לְבָבְךָ חֲלוּק עַל הַמָּקוֹם'. וְאָמַר הַפְּרוּשׁ, אֲשֶׁר בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא, יַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁי"ת. כִּי יֵשׁ בְּנֵי אָדָם בְּשֵׁהֶם בְּאִיזָה מָקוֹם וְאֵינָם עוֹבְדִים לַהֲשִׁי"ת, אֲוֹמְרִים שֶׁהַמָּקוֹם גּוֹרֵם, כִּי אִם הֵיךְ בְּמָקוֹם אַחֵר, בְּיִדְאֵי הֵיךְ עוֹבֵד לַהֲשִׁי"ת. עַל זֶה אָמַר שְׁחֲלִילָה לֹמַר בֵּן, כִּי לֹא הַמָּקוֹם גּוֹרֵם ח"ו אִיזָה מְנִיעָה לַעֲבֹדְתוֹ ית', כִּי בֵּינָן שֶׁהַכֹּל מְאֵתוֹ ית', וְרִצּוֹן הַשֵּׁי"ת הוּא שִׁיְהִי הָאָדָם כְּעַת בְּמָקוֹם הַזֶּה, מִסְתַּמָּא גְלוּי לְפָנָיו ית' שְׁזָה הַמָּקוֹם לֹא יְגַרֵם שׁוֹם מְנִיעָה ח"ו לַעֲבֹדְתוֹ ית', רַק הַמְנִיעָה הוּא מִצַּד הָאָדָם, לְכַךְ אָמַר: 'שְׁלֹא יִהְיֶה לְבוֹ חֲלוּק עַל הַמָּקוֹם' שֶׁהוּא שָׁם. וְזוֹהֵי הִיְצִיָּאָה הָאֲמִתִּית מֵהַגְּלוּת הַנּוֹרָאָה וְהַקְּשָׁה בְּיִתְרָה. (נְקֻדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינְקָא);

לע"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר **משה אליעזר**
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - תצוה

הולכים לצבא, ועוד שאלות אודות הציבור החרדי, וקשה לו עם העניין הזה.

השיב לו רבי אברהם בין היתר: "כשאני נוסע בדרכים אין לי כל קושי לדבר איתם, חכמת התורה גדולה יותר משלהם עשרות מונים ואין קל יותר מלענות להם תשובה ניצחת".

"ואולם" - הוסיף רבי אברהם - "אני חושש מאוד שמא יישב לצידי יהודי חרדי ויתחיל לשאול אותי על הגדול ההוא ועל הת"ח ההוא, על הרבי הזה ועל רבי אחר, מי גדול יותר ומי פחות וכו' מהשיחות הללו אני פוחד מאוד! מה אני עושה במצב כזה? אני מחזיק גמרא בידי ואומר לו: "אני מורה וצריך למסור שיעור ואני צריך להכין, אם אתה מעוניין אני נותן לך את הכתובת שלי, ותוכל לבוא לשוחח מתי שתרצה, כמובן מעולם לא באו אלי הביתה...." (ויאמר הנני)

"ונשמע קולו בבאו אל הקודש לפני ה'" (כח, לה)

רבי חיים מבריסק ראה פעם יהודי פשוט אחד, עומד בתפלה וזועק בקולי קולות. ראה רבי חיים שצעקותיו אינן מקירות לבו אלא מן השפה ולחוץ, ולאחר התפלה אמר לו: "במעילו של הכהן הגדול היו פעמונים, כדי שבבואו אל הקודש יישמע קולו. אילו היו הכהנים נוהגים כמוך וצווחים בתפלה, לשם מה היה צורך אפוא בפעמונים?..."

"ועשית ציץ זהב טהור" (כח, לו)

חז"ל לימדונו (ערכין טז.) שהציץ מכפר על עזות מצח. אלא שבפרשתנו, שני פסוקים לאחר הפסוק שבו נצטוו על עשיית הציץ, נאמר במפורש: "והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עוון הקדשים". יש להבין כיצד זה אמרו חז"ל שהציץ מכפר על עזות מצח כאשר בפסוק נאמר במפורש שהציץ מכפר על קדשים שהוקרבו בטומאה.

בדרך צחות אמר הרה"ק רבי אליעזר מדז'יקוב: יש כאלה שאבותיהם היו צדיקים, אך הם עצמם ראויים רק לתואר "בנן של קדושים" ותו לא מידי, יען שאין הם אוחזים מעשי אבותיהם בידיהם, אלא מאי? הללו - מחמת ייחוסם הרם - לעיתים מעיזים את פניהם ותובעים עבור עצמם כיבודים שונים ודברים שאינם הולמים אותם.

הרי לפנינו עזות מצח שנובעת כל כולה מחמת "עוון הקדשים", בשל הייחוס הנעלה של אותם בני קדושים, מעתה נמצאו שני הכתובים עולים בקנה אחד כמין חומר, ועל עזות כזו מכפר הציץ...

זצ"ל שומע על אדם שאינו חש בטוב, היה מתפלל עליו בדמעות.

אותו אדם עצמו לא בכה כפי שרבי צ"צ בכה עליו! יום אחד לאחר השיעור, יצא רב"צ וראה את תור האנשים הממתנים בדריכות וידע: לכל אחד צרה ומעוקה, ועוד בטרם שמע, נפרץ מעין דמעותיו: "רבוננו של עולם, כה הרבה צרות בעולם!" וכך, כשהוא דומע ובוכה, שמע ובירך...

צערו של רבי בן ציון לשמע סבל הזולת היה רב כל כך, והוכפל בחוזק הסבל ושוב במספר הבאים לפניו, עד שלבו הטהור חישב להתפלץ.

הוא שאל בשברון לב: "איני יודע במה חטאתי, שנגזר עלי להתייטר כל כך בשמיעת כל הצרות!" פעם ביקרה אותו אחותו בביתו ונרעשה לראותו יושב ובוכה.

"מה קרה" - שאלה בחרדה. "אנשים סובלים כל כך הרבה... ענה בבכיה.

(יגילו במלכם)

"ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד" (כח, ל)

מעשה בבעל תשובה, שאביו (שהיה ידוע כאדם רשע) נפטר.

רצה בנו, שחזר בתשובה, להתפלל לפני העמוד לעילוי נשמת אביו, אך הציבור בבית הכנסת רצו למנוע ממנו להתפלל. הם טענו שלא מגיע לאביו שבנו יתפלל עליו.

באו הגבאים לשאול את הרב שטיינמן מה לעשות, האם לתת לבן להתפלל לפני העמוד?

גער בהם הרב שטיינמן: "וכי יודעים אתם איזה דינים קשים עובר הנפטר הזה בשמים?"

הוא זכה להניח בן אחד שיאמר עליו "קדיש" ו"ברכו" לעילוי נשמתו, איך זה שלא איכפת לכם?!"

ומעשה באברך שבא לשאול את הרב שטיינמן: נולד לו בן ויש לו ספק על שם מי לקרוא את הרך הנולד, שכן יש לו סבים מכמה צדדים.

שאלו הרב שטיינמן: האם חיה עתה אלמנה שקריאת אחד מהשמות שאתה מסתפק תשמח אותה? אם כן, ודאי יש לתת את השם הזה לשמח את האלמנה...

(מתוך מאמר)

"שפה יהיה לפיו" (כח, לב)

תלמיד ישיבת טשעבין התאונן בפני הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, כי בנסיעותיו מביתו בחיפה לירושלים, קורה לא פעם שיהודי חילוני יושב לצידי ומטרירו בשאלות מדוע אתם לא

גליון 508
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה לקיבוץ על האשיות לפרשת במדבר

סיפורי חז"ל

ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך (כ"ח ב')

באחד הימים ישב דריוש המלך באפס מעשה, וכיוון שכך ציווה להביא אליו את בגדי הקודש אשר נלקחו מבית המקדש, ויבקשום עבדיו ולא נמצאו, אמרו לו, מלכנו מקום הבגדים נעלם מעמנו. פקד עליהם המלך להביא את דניאל לפניו, בבואו אמר לו, הלא ידעת דניאל טמונים בגדי, ענהו דניאל לא ידעתי, אמר לו דריוש אני אמרתי להיטיב עמך ואתה מסרב לגלות את אוני, דע לך כי אם לא תענה על שאלתי אעשה בך שפטים, ודניאל בשלו, לא ידעתי. ציווה המלך לחבשו בבית האסורים ולכבול את רגליו בכבלי ברזל. כראות דניאל כי כלתה אליו הרעה, התפלל אל הקב"ה שיצילו מן הצרה המאיימת עליו. שמע ה' לתפילתו ושלח את מלאכו לעזור את עיני דריוש, גער בו המלאך למה הרעות לדניאל ותיתנהו בבית האסורים, והיה אם יתפלל דניאל אלי, והשיבותי לך את מאור עיניך. הבין דריוש כי הרע לעשות עם דניאל, מיד ציווה על עבדיו להריץ את דניאל מבור כלאו ולהביאו לפניו, אמר לו, דניאל לכה עמי ונלכה אל מקום המקדש והתפללת שם בעדי לאלקים כי ישיב לי את מאור עיני. ויחן המלך אלף פרשים ואת דניאל, ונסע אל מקום המקדש ושם התפלל דניאל עליו, ויאמר לו מלאך ה', שמעתי תפילתך, לך והעמד את דריוש על יד נהר מים ורחץ את עיניו במים ויתרפא, ויעש כן, והנה שבה אליו ראייתו כבתחילה. הודה דריוש לה' בכל לבו ויאמר, אין כאלוקי ישראל עושה פלא ומיטיב עם ברואיו, כאות תורה נתן לכהנים ללויים ולעניים תרומות ומעשרות, ולדניאל הרבה לתת מתנות והעשירו עושר רב. פנו המלך ודניאל בדרכם אל שושר העיר, והאנשים אשר ראו את המלך פיקח ככל האדם, השתאו על הפלא הגדול אשר נעשה לו, והיללו את הקב"ה הכל יכול, ורבים התיהדו וקיבלו עליהם עול מלכות שמים.

(מעשה דניאל)

פרשת השבוע

העשיל מאפטא זיע"א לעיר אחת שהיו גרים שם שניים ממקורביו. היהודי האחד היה מדקדק במצוות, אבל היה בעל גאווה גדול והחויק מעצמו, ואילו היהודי השני, היה פשוט הליכות, אך אינו מדקדק בקלה כבחמורה, שניהם ביקשוהו שהתאכסן אצלם. אבל הצדיק בחר להתאכסן אצל השני ואמר: על בעל גאווה אמר ה' אין אני והוא יכולים לדור בכפיפה אחת (מסכת סוטה דף ה ב) ואילו על זה שאינו מקיים המצוות אמר הכתוב, "השוכן אתם בתוך שוכן בתוכו בכל עניין, אני על אחת כמה וכמה.

ויעשהו עגל (ל"ב - ד')

מספרים: כשנפטר הרה"ק רבי שמואל מוהליבר זיע"א, הוצע למנות תחתיו כרבה של ביאליסטוק את הרה"ק רבי מאיר שמחה הכהן בעל "אור שמח" זיע"א, שהיה יליד ביאליסטוק. אולם כמה מראשי הקהל התנגדו בטענה שאין למנות לרב את יליד עירם. שמע על כך ר' מאיר שמחה ואמר: קשה, מדוע כשבושש משה רבנו לבוא, דרשו ישראל מאהרן הכהן שיעשה להם דוקא עגל. מדוע לא מינו את אהרן הכהן במקום אחיו? אלא כנראה שסברו, שמוטב להביא עגל מבחוץ מאשר למנות את אהרן שהוא בן עירם.

ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד (כ"ח ד')

אומר רש"י: "ואפד" - לא שמעתי ולא מצאתי בברייתא פירוש תבניתו, ולבי אומר לי שהוא חגור לו מאחוריו, רחבו כרוחב גב איש כמין סינר שחוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים. שואל הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגוסטנין זיע"א: מה פירושו של "ולבי אומר לי" ולמה דוקא דימיו זה "שחוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים" כיוצא בזה גם ברש"י להלן (פסוק ו') "כמין סינר של נשים רוכבות סוסים". ומתריך, לפי מה שמספרים על רש"י הקדוש, שיצא פעם אחת מבית המדרש, ופגע באשת שר שבאה מולו רכובה על סוס, היה הדבר קשה בעיני רש"י, כיצד יתכן הדבר שעניו הקדושות והזהירות תיתקלנה בדברי פריצות כזאת? אחר כך כאשר יגע ועמל רש"י לתאר את תבנית האפוד, ולא שמע ולא מצא בברייתא פירוש תבניתו, אותה שעה עלתה מחשבה בלבו ואמר, לבי אומר לי שלא לחנם הביאני הקדוש ברוך הוא לידי נסיון ההסתכלות בנשים הרוכבות, אלא כדי ללמדני מהות האפוד ולהעמידני על תבניתה.

ושכנתי בתוך בני ישראל

(כ"ח - מ"ה)

פעם אחת נודמן הרה"ק רבי יהושע

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:00 ת"א: 6:02 ר"ת: 6:37

פרשת תצוה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:46 ת"א: 5:01

למען ידעו הדורות הבאים כמה חמור הוא

צערן של יהודי

הרוקח המדומה

סיפור זה התרחש בירושלים של מעלה לפני מאה שנה ויותר, מאירקה שטיינר הרוקח היה יהודי מוכר בירושלים, רבות מן הישישות בירושלים היו מזכירות את שמו בסילודין, כאשר אינן שוכחות להצמיד לו את התואר 'פרופ' מדיציני'. ולא היה כל פלא בכך, בגלל המחסור ברופאים ובעטיין של המחלות שהשתוללו בירושלים של הימים ההם, שנות תר"ס תר"צ ניתן היה לקנות בקלות תואר זה על ידי האבקות והמשחות שהעניק מאירקה למשפחות וילדיהן ביד רחבה תמורת פרוטות שחוקות.

מי היה מאירקה וה? למעשה לא היה לו כל שיג ושיח בהרכבת תרופות וקל וחומר ברפואה, אלא מאי, מוצאו היה מקיוב שברוסיה, ועל פי חוקי המדינה שם, הוכרח ללמוד בילדותו בבית הספר הנכרי, ומתוך כך ידע את השפה הרוסית על בוריה. בהגיעו עם בתו לירושלים עיה"ק, התחיל מבקר בספרייה הרוסית שהוקמה אז מחוץ לחומה, שאל שם כמה ספרי רפואה זולים על המחלות המצויות, נולת האף, דלקת עיניים ואזניים, טחורים ונקבי שיניים, תרגמם לאידיש שפת אם, והדפיסם בעלונים, נשי ירושלים שתו את דבריו בצמא, ובכך קנה לו את הדוקטורט ואת הפרופטוריה גם יחד, וביסס לו פרנסה קטנה.

מאירקה הגיע לירושלים יחיד מכל בית אביו ברוסיה, אשר ידעו כל ימיהם חולי ומחסור, הגאון רבי אברהם יעקב בורכוב בעמח"ס 'חבל יעקב', שהיה רב ברוסיה ועלה בשנים ההן לירושלים, היה מספר כי משפחה זו נענשה, מכיון שזקנם עסק בקבלה מעשית, בחכמת הפרצוף וכדומה לשם פרנסה, ולא היה ראוי לכך. אחד מגדולי החסידות שלח להזהירו על ענין זה, וכיון שלא שעה לדבריו נענשו הוא וכל משפחתו. גם על מאירקה עצמו עברה כוס התרעלה. עשרה ילדים. נולדו לו בירושלים, איתרע מזלו ומתוך עיסוקיו הרפואיים, פגע

באברך ירושלמי חשוב בר אבהן ובר אוריין, והלה בצר לו הוריד דמעות עשר חמות, ומאז החלה מדת הדין פוגעת במשפחתו של הרוקח, וגם הוא עצמו נשתתקה ידו, עד ששוב לא היה מסוגל לתרגם את ספרי הרפואה הרוסיים, ולא להוציא את עלונו המדיציני. מאירקה התחיל מבין שדבר מה קרה פה, הוא פשפש במעשיו, הרבה בתעניות ובצדקה, אך ללא הועיל, הישועה לא הגיעתו. או אז החל רץ לחכמי ירושלים ואין פותר,

רק אחרי כשלוש שנים של יסורי איוב אשר פקדו אותו ואת משפחתו, רמו לו אחד מחכמי עיר הקודש את סיבת מקור צרותיו, היה זה מי שהיה אחר כך רבה של ירושלים הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א, אשר חם לבו בקרבו למראה צרותיו של הרוקח המדומה, מי יודע, סח לו פעם רבי חיים, אילו עיניים הורידו על ידך דמעות. רבי חיים המשיך לפרש לו, חז"ל אמרו 'שערי דמעות לא ננעלו' גם תשובה ומעשים טובים אינם מכפרים על עבירות שבין אדם לחברו עד שירצה את חברו.

מאירקה שיסוריו הספיקו להפכו לאדם רציני עד שגם הקפטן שלו הלבוש הירושלמי שהיה לובשו תמיד בתליה ולא תליה על כתפיו היה חופת בו עתה את כל גופו וחגור באבנטו כחסידיים ואנשי מעשה, שמע את דברי הרב בכפיפת ראש, ואילו רבי חיים שם ידו על כתפו ומנסה לנחמו: איתא בספרים הקדושים שבין אדם לחברו אין הקב"ה ממתין לאדם עד לאחר מותו והוא משלם על כך בעולם הזה אולי ייזכר רבי מאירקה, מנמיך רבי חיים את קולו, אם פגע פעם במישהו, אולי יהודי אשר יומו תקף עליו היזיל על ידו דמעות. ורבי חיים מסיים את דבריו בגניחה ארוכה, ויצילנו מן השעות הרעות.

כמוכה הלם נזכר הרוקח בצערן של האברך לפני כשלוש שנים, שבור ורצוף סיפר לרב כל אותו מעשה, ורבי חיים האיץ בו לילך מיד לביתו של האברך ולרצותו. כחץ מקשת רץ מאירקה לביתו של האברך, כאשר רבי חיים קורא אחריו מאירקה אמנם איחרת הרבה, אבל טוב מאוחר מלא כלום. רך לבב היה האברך, והוא סלח לו על אתר,

משל ונמשל

ענין התקשרות לצדיקים

יש יהודים אשר חושבים, למה יש לטרוח ולנסוע אל הצדיק, לשמוע מפיו דברי מוסר ולהידבק בו? הרי יש כמה וכמה ספרי מוסר ועוד ספרים קדושים של צדיקי אמת, המעוררים את לבו של האדם לתשובה ולמעשים טובים, אלמד בהם כראוי ואדבק בהם וירווח לי, ברם לא זו הדרך.

אפשר להמשיל את הדבר לכפרי אחד, שהיה נצרך מאוד לבוא אל המלך ולבקש ממנו דבר נחוץ בשבילו, אולם כידוע אין המלך סובל ריבוי דברים, כי אין זמנו פנוי לשמוע הרבה דיבורים ועניינים ארוכים, והוא אוהב את הקיצור, וקיצור דברים מועט שיחזיק את המרובה. ומנין לו לכפרי פשוט זה את מעלת קיצור הדברים? מה עשה הכפרי, הלך אצל אחד מהשרים הקרובים למלך, אשר הבין בדרך דיבורו של הכפרי הפשוט, וגם ידע כיצד יש לדבר עם המלך, והציע הכפרי לפניו את מבוקשו בלשונו הוא, והשר הביא את הדברים לפני המלך בראוי וכנכון, והכפרי קיבל את מבוקשו.

כן הדבר בענייננו, מי זה לא ירצה להידבק בהקדוש ברוך הוא – מלכו של עולם, שכולנו זקוקים לעזרתו בכל עת ובכל רגע. אולם לאו כל אדם יכול לגשת אל המלך פנימה, כי צריכים לדעת מה לדבר, וכיצד. ולא כל אדם ראוי לכגון דא. על כן שולח לנו הקב"ה את צדיקי הדור, כדי שנידבק בהם ונביא לפניהם את אשר על לבבנו, ואת משאלותינו בפני הצדיקים, היינו שרי המלך, ויכולים אנו לדבר בשפתנו הפשוטה, והם מבינים אותנו, ויודעים גם כיצד לבוא לפני הקב"ה מלכו של עולם, ולהביא מאתו ית' את התשועה למבקש.

בשם הבעש"ט הקדוש זיע"א

מאירקה גם הציע לאברך שיקבל ממנו סכום כספי גדול כפיצוי על הצער אשר גרם לו, (עלוניו הרפואיים ותרופותיו הכניסו למאירקה כל השנים כספים רבים) אך האברך סירב לקבלם, דבר אחד ביקש האברך ממאירקה, אנא יעלה דבר זה על הכתב, למען ידעו הדורות הבאים כמה חמור הוא צערו של יהודי, ומה גדול כוחן של עשר דמעות.

כשבועיים עברו, ומאירקה רץ שוב לבתי מחסה לביתו של רבי חיים, אך הפעם בשורה של שמחה היתה עמו, אמנם הוא איחר את המועד כפי שאמר לו הרב, אך עוד הספיק להציל דבר מה. לשמע דבריו של מאירקה, אמר לו רבי חיים. חייב אתה תודה להשי"ת, על שהדריכנו בדרך הישר כדי להוציאך מן המיצר ברגע האחרון ממש, הרב פתח מיד את מגירת שולחנו, קרע דף מתוך פנקסו, טבל את קסתו בדיו ורשם לרוקח סדר הודיה להשי"ת על חסדיו והרי פתקתו של רבי יוסף חיים זוננפלד מילה במילה

ינדור נדר לה', שילמוד מס' כריתות, ויתחיל מיד ללמוד אם אפשר לו, ואם לאו ינדור בזה"ל: הריני נודר אם יזכני הרופא הנאמן שיהא דעתי ומחשבתי צלולה, אלמוד מסכת כריתות, וגם יפריש קרבן תודה, היינו מעות שוייו של כבש או גדי, ויחלק אותו מיד לעניים בני תורה, ויאמר פרשת תודה ומשנת תודה ואיזהו מקומן ויהי רצון... ויכתוב אותו היום שנעשה לו נס, ויקבל עליו ועל זרעו בכל שנת ושנה שיעשה יו"ט באותו היום, ואסיים בכל טוב וברפואה שלמה, ויחדש ה' את נעוריו בבריאות הנפש ובבריאות הגוף אמן.

הפעם היה כנראה בידי הרוקח המדומה מרשם תרופות מקורי, מאירקה שטיינר קיבל עליו את הדין באהבה.

צ'ין אדם לחברו

הזכות הגדולה של להעביר

על מידותיו

הרה"ק רבי חיים שמואלביץ זיע"א ראש ישיבת מיר מספר בשיחותיו: במלחמת ששת הימים אייר תשכ"ז, בשבתו במקלט הישיבה, עת האימה מרחפת בחלל, רעם הפגזים מחריש את האוזניים, כולם מצטנפים בתוך עצמם, פרקי תהלים ממלאים את האויר. לפתע קלטו אוניו שיח נכאים של אישה מסכנה שבעלה זנח אותה זה כעשר שנים, והיא נותרה עגונה שבורת לב. באותה שעה קוראת אותה אישה במר לבה: "ריבונו של עולם, אני סולחת ומוותרת לבעלי על כל הצער, הביזיונות והכאב שהסב לי במשך כל השנים שהשאר אותי לאנחות, אנא סלח נא אף אתה ריבונו של עולם לכל היושבים כאן במקלט על כל חטאיהם, כשם שאני מוחלת בלב שלם לבעלי". סיים רבי חיים ראש ישיבת מיר ואמר: אם נותרנו אנו יושבי אותו מקלט בחיים וזכינו להינצל מפגוי האויב, הרי זה בעיקר בזכותה של אותה עגונה אומללה, שהתגברה על כאבה והעבירה על מידותיה, ויתרה ומחלה לפשעי בעלה, היא שעמדה לנו בשעות צרה והיא שהכריעה את הכף לחיים.

רגישותו של ר' אריה לויץ

בכל ראש חודש היה נוהג הרה"ק רבי אריה זיע"א ללכת לבית חולים לחולי נפש, ולמסור חבילה לאחד החולים. פעם אחת נלווה אליו בנו ושאל, אבא מה הקשר המיוחד שלך לחולה זה דוקא? ענה רבי אריה: פעם

באתי לבקר בבית חולים זה וראיתי את אחד החולים שהוא מוכה וחבול, שאלתי את החולים מה קרה לך? והם הסבירו לי, שלפעמים חולה הנפש לא שולטים על עצמם ומשתוללים, והמטפלים שלהם נאלצים לתפוס אותם בכוח, ולפעמים אף מכים אותם, אולם את מי שיש לו קרובי משפחה הם לא מכים, מחשש שהמשפחה תתלונן. לחולה הזה אין קרובי משפחה, ולכן הם מכים אותו הרבה מבלי חשש. כשמעתי זאת, ניגשתי אל המטפלים ואמרתי להם שאני קרוב משפחה של אותו חולה ושיתייחסו אליו יפה. מאז אני מקפיד לכבד פעם בחודש, ולמסור חבילה לחולה הזה שהוא "קרוב שלי" ואני מתפלל לשלומי, ואכן מאותו יום האחים והצוות הרפואי החלו להתייחס אליו בכבוד.

ואהבת לרעך כמוך

בספר המצוין גם אני אודך מובא על הרה"ק מ"שומרי אמונים" זיע"א בעל ה"חוקי חיים", שהיה נוהג לומר לחסידיו ולמקורביו שיאמרו לפני התפילה: "הריני רוצה לקבל עלי מצות ואהבת לרעך כמוך", והסביר שסתם להגיד: "הריני מקבל עלי מצות ואהבת לרעך כמוך" זה לא תמיד אמיתי, כי אולי יש לו טענות על יהודי אחד, וצריך למחוק הטענות בלבו לגמרי, ולא לומר סתם שקר, אלא יאמר הריני "רוצה", והקב"ה יסייעהו באמת להגיע לאהוב רעהו כמוהו ממש ודפח"ח.

תילולא דצדקיא

שבת קודש י"א אדר

הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אוולאי ב"ר יצחק זרחיה (היד"א - תקס"ו)
הרה"ק רבי אברהם מסאכטשוב ב"ר זאב נחום (אבני נור - תקפ"ג)

יום ראשון י"ב אדר

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יצחק אייזיק מוידיתשוב
הרה"ק רבי שלמה מסאכטוב ב"ר חנוך העניך מאלעסק (תרע"ט)

הרה"ק רבי אהרן הורוויץ אב"ד בייטש ב"ר מאיר מדויקוב (תרפ"ו)

יום שני י"ג אדר

רבינו יהודה ב"ר שמואל החסיד (ספר חסידים - ד"א תתקע"ה)

הרה"ק רבי בצלאל מרגליות אב"ד אוסטראה

ב"ר מאיר (בעל מאיר נתיבים - תקפ"א)

הרה"ק רבי משה פיינשטיין ב"ר דוד (תשמ"ו)

יום שלישי י"ד אדר

הרה"ק רבי שלום יוסף משפיקוב ב"ר דוד (תר"פ)

הרה"ק רבי משה מרדכי ב"ר חיים ישראל מפילוב (תרפ"ט)

יום רביעי ט"ו אדר

הרה"ק רבי אברהם אבלי אב"ד קאליש ב"ר חיים הלוי

(מג"א - תמ"ג)

הרה"ק רבי זאב וואלף מוויטומיר (אור המאיר - תק"ס)

הרה"ק רבי יוסף מפייטסבורג ב"ר ישכר בער (תשכ"ו)

יום חמישי ט"ז אדר

הרה"ק רבי אלעזר מנחם מענדל ב"ר משה מלעלוב

(תרמ"ג)

הרה"ק רבי שמעון סופר אב"ד קראקא ב"ר משה

(בעל החת"ס - תרמ"ג)

הרה"ק רבי פינחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי

("פני מנחם" מגור - תשנ"ו)

יום שישי י"ז אדר

הרה"ק רבי אברהם מפראהביטש ב"ר שלום שכנא

(אחיו של הרה"ק מרווין - תקע"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נחמיהל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "ב"ב אי אודך" ר"פרס יוסף הר"ם על המצוות.

לעבור בפני המתפלל (א')

א) אסור לישוב בתוך ארבע אמות של המתפלל, בין מלפניו, בין מן הצדדין, ובין מלאחוריו. (שו"ע או"ח סימן ק"ב, סעיף א')

ב) הטעמים שאין לעבור בפני המתפלל:

1) משום ביטול כוונת המתפלל. (מגן אברהם, שם, ס"ק ו')

2) משום שהמקום אשר המתפלל עומד עליו, אדמת קודש הוא, הואיל ושכינה כנגדו, וצריך לנהוג כבוד במקום זה. (ט"ז שם, ס"ק ג')

3) שנראה כאילו חבירו מקבל עליו עול מלכות שמים, והוא אינו מקבל. (טור שם, סעיף א')

לע"נ

הרה"ק רבי פינחס מנחם
ב"ר אברהם מרדכי מגור זיע"א
נלב"ע ט"ז אדר תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ

הרה"ק רבי אלעזר מנחם מענדל
ב"ר משה מלעלוב זיע"א
נלב"ע ט"ז אדר תנצב"ה

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת תְּצִוָּה - פְּתִיחַת פֶּה לְשֶׁטֶן

"וְאַתָּה תְּצִוָּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמוֹן זֵית זָךְ... לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (שמות כז, כ)

שנאמר: "וַיַּחַל מֹשֶׁה" (שמות לב, יא) - מלמד שאחזתו אחילה.

כאשר משה רבינו מבחין כי כלו כל הקיצים ועומד להיסתם הגולל, הוא מצהיר בפני הבורא: "וְאִם אֵין מְחִנִּי נָא מִסְפָּרְךָ אֲשֶׁר כְּתָבְתָּ" (שמות לב, לב).

ריבונו של עולם, אם אתה לא חוזר בך, אם העם לא נשאר, תמחק גם אותי, תמחק את האותיות מ-ש-ה. **אם הם לא כאן, גם אני לא כאן! ההמשך ידוע, שנכמרו רחמיו של הקב"ה על עם ישראל והוא סלח להם.**

בעל הטורים אומר מדברי הגמרא: "קללת תלמיד חכם - אפילו על תנאי באה" - צדיק יש לו פה טהור, פה נקי. פה קדוש כזה, כל מילה שיוצאת ממנו לא חוזרת ריקם. מכיוון שמשה רבינו הוציא מהפה שלו שימחקו את האותיות של השם שלו, אז מחקו את שמו מהפרשה שלנו.

רבתינו נתנו רמז לדבר: המילה "מִסְפָּרְךָ" מורכבת משתי מילים - מספר כל. הפרשה העשרים מתחילת התורה היא פרשת תצוה.

חכמינו זכרונם לברכה הזהירו אותנו בכמה וכמה מקומות שאדם צריך לזהר במוצא פיו ושלא לפתוח את פיו לשטן.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

הקב"ה פונה למשה רבינו ומבקש ממנו שיצווה את כל קהל ישראל, שכל אחד יביא בקבוק שמן זית למשכן כדי שידליקו על ידו את נרות המנורה הטהורה.

בבקשה זו יש משהו חריג. הקב"ה שינה את לשון החיבה שבה הוא פונה למשה רבינו. **זו הפעם הראשונה שהקב"ה מדבר עם משה רבינו ולא מזכיר את שמו.** פרשת "תצוה" מונה בתוכה מאה ואחד פסוקים, אבל שמו של משה רבינו לא מוזכר אפילו פעם אחת.

רבתינו שואלים מדוע הקב"ה לא רוצה לנקוב בשמו של משה רבינו? מדוע עד עתה, בכל מקום שהיה אפשר לכתוב את שמו של משה, התורה מיד מזכירה אותו, ואילו בפרשה זו, **כאשר צריך לדבר איתו, הקב"ה פונה אליו: "וְאַתָּה תְּצִוָּה"** (שמות כז, כ). **מדוע בורא עולם 'התרחק' מעט ממשה רבינו?**

רבי יעקב 'בעל הטורים' עונה: דע לך, כשעם ישראל חטאו בעגל, מיד משה רבינו הטריח את עצמו לעלות לפני הקב"ה. משה היה שם במשך ארבעים יום וארבעים לילה כדי 'להרגיע' את המצב.

משה רבינו, במשך 40 יום של שכנועים ופיוסים, מבקש מבורא עולם שימחל לעם ישראל על החטא, ויבטל את כתב 'האישום'.

שלא יווצר חלילה מצב בו בורא עולם יעזוב את עם ישראל, אבל הקב"ה לא משתכנע במשך זמן זה. בגמרא (ברכות לב.) כתוב שמשה רבינו נעשה חולה מרוב צער ודמעות,

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרז' בן ימנה אלינה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

הצלחת דביר בן נלי רחל

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

צאת לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	ריבוי תם
י"ג	16:47	18:00	18:36
ט"ד	17:04	17:57	18:32
מ"ה	17:04	17:57	18:33
כ"ו	17:07	18:00	18:35

שואל ומשיב בהלכה - שבת - שמוש בְּכָלִים - חֵלֶק א'

האם מותר להשתמש במלקחיים, מפצח אגוזים או מצקת מחוררת בשבת?

שאלה: ?

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה: !

מותר להשתמש במלקחיים כגון, להוציא את העוף מהמרק, ואין בזה איסור בורר. **מקורות:** משנה ברורה (סימן שיט ס"ק 10) כיוון שיד ארוכה היא ומצילה אותו מן הטינוף.

מותר לפצח אגוזים ושקדים מקליפתם הקשה, אפילו על ידי כלי שמייוחד לכך. **מקורות:** גמרא שבת (קכב ע"ב) קורנס לפצוע בו אגוזים. כן פסקו האחרונים מכיוון שהמפצח אינו בורר אלא רק שובר את קליפת האגוז. ראה בספר שמירת שבת כהלכתה (פ"ג המ"ב). בשו"ת מנחת דניאל- גודיס ח"א העלה להקל, כאשר קולף אחד אחד סמוך לאכילה.

הנוהגים בשבת לקלף שקדים או בוטנים ולאכול מיד, העלו הפוסקים להתיר ובפרט כשקולפים אחד אחד ואוכלים. **מקורות:** שו"ת אגרות משה ח"א (סימן קכה), ובשו"ת מנחת יצחק ח"ד (סימן לד), ובשו"ת ציץ אליעזר ח"י (סימן כד), וכ"כ בספר חוט שני (עמוד נג) משם החזון איש, חזון עובדיה- שבת ח"ד (עמוד קי). בשו"ת שבט הלוי ח"א (סימן פא) צידד להחמיר. ע"ע בספר מנוחת אהבה (עמוד קלז). כל הדין שמותר להפריד כדי לאכול מיד נאמר דווקא אם לא מסוגל לאכול את הבוטן עם קליפתו הדקה, אבל אם לפעמים אוכל את הבוטן עם הקליפה, אין זה בורר כלל - ומותר לקולפו, גם כדי לאכול לאחר זמן, כמבואר בשו"ע (סימן שיט ס"י) ובביאור הלכה (שם) בשם הפרי מגדים.

לכתחילה אין להשתמש בשבת במצקת מנוקבת, אם כוונתו להפריד את הירקות מהמרק. **מקורות:** מנוחת אהבה ח"ב (פ"ז הל"ו) ואפילו, כשבדעתו לאכול את שניהם מיד, שהרי זה בורר בכלי. בשו"ת אור לציון ח"ב (פל"א אות י) כתב להתיר מכיוון שדבר מוצק שנמצא בתוך נוזל, חשיב כשני דברים נפרדים זה מזה. וסיים: ומ"מ ראוי לחוש לכתחילה לדעת הרמב"ם, שאסר לסנון במשמרת אף מים ויין צלולים, והמחמיר תבוא עליו ברכה. ע"ע להרב ילקוט יוסף (סימן שיט) שכתב, המחמיר תבוא עליו ברכה, מכיוון שיש פוסקים, שמחמירים בזה, מכיוון שכלי זה מיועד לברירה, כמבואר בספר איל משולש (פ"ז סל"ד ובהערה קב).

סכינים, כפות ומזלגות שמעורבים ביחד, מותר לברור ליתנם כל אחד במקומו לצורך הסעודה שלאחר מכן. **מקורות:** כן העלה בשו"ת יביע אומר ח"ה (חאו"ח סימן לא) מפני שאין כאן אוכל ופסולת המעורבים זה עם זה, שכולם שווים בעיניו. ועוד, מרן השו"ע הביא דין ברירה באוכלים ולא בכלים, מוכח שסובר דין בורר אמור באוכלים ולא בכלים, ודלא כה"ט"ז (סימן שיט ס"ק יב) שיש איסור בורר גם בכלים.

יש אוסרים, אא"כ- כל כלי שמוציא מתוך הערימה, מנגבו- ולאחר מכן נותנו במקומו המיועד לו. **מקורות:** דעת הגרש"ז אוירבך זצ"ל הובא בשמירת שבת כהלכתה (פ"ג הפ"ה). ע"ע שו"ת תשובות והנהגות ח"א (סימן רי), ובשו"ת אור לציון ח"ב (פל"א אות ד). כ"כ בספר מנוחת אהבה ח"ב (פ"ז הכ"ז) שכאשר יש לו כפות ומזלגות מעורבים יחד וצריך להשתמש מיד בכפות בלבד, יקח את הכפות מתוך המזלגות ולא להיפך. אולם כלים גדולים, שניכרים בהבטה בלבד כגון קערות וקדרות אפשר להקל להפרידן כפי רצונו, אפילו לסעודה אחרת.

גביע לְבַן שיש על פניו שכבת מים, אם הלבן מוצק וחלק, מותר לשפוך את המים, מכיוון שאינם מעורבים, ואין כאן איסור בורר. **מקורות:** מכיוון שהמוצק עומד לעצמו והנוזל לעצמו לא חשיבי כמעורבים. ראה בשו"ת אור לציון ח"א (סימן כז), וע"ע להראש"ל בספרו חזון עובדיה- שבת ח"ד (עמוד רל). פשוט הדבר, שמותר לנער ביום שבת גביע של אשל כדי שיהא נזלי.

יש אוסרים. **מקורות:** בספר שמירת שבת כהלכתה (פ"ג ה"כ) החמיר בזה, אלא אם כן ישפוך יחד עמהם קצת גם קצת מן האוכל מכיוון שהמים נוגעים בלבן חשיב תערובת. וע"ע בכף החיים (סימן שיט אות קכט).

מְנַהִיג וּמְסִירוֹת נֶפֶשׁ

כידוע, משה רבינו מלמד אותנו מהי מנהיגות. כאשר בורא עולם אומר, כי ישמיד חלילה את עם ישראל ויתחיל עם חדש ממשה רבינו. הוא אומר: "וְעַתָּה אִם תִּשָּׂא חֲטָאתֶם. וְאִם אֵין, מִחֲנִי נָא מְסַפְּרֶךָ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ" (שמות לב, לב). משה רבינו מוכן למסור את עצמו, ובלבד שלא יקרה שום דבר לעם ישראל. רבותינו אמרו כי אכן שמו של משה רבינו לא נמחה. את המילה "מְסַפְּרֶךָ" יש לחלק לשתי תיבות- מְסַפֵּר כ'. הפרשה העשרים בתורה היא פרשת תצוה (בחומש בראשית יש 12 פרשות. הפרשה השמינית בחומש שמות היא הפרשה שלנו. ואכן שמו של משה רבינו לא מוזכר כלל בפרשה).

אם נתבונן, נגלה כי מספר הפרשיות שמשה רבינו לא מופיע בהן, הוא שמונה עשרה. שתיים-עשרה פרשיות בספר בראשית. ועוד שש פרשות נוספות: תצוה, עקב, ראה, שופטים, כי תצא וניצבים. הדבר רמוז במילים "מִחֲנִי נָא מְסַפְּרֶךָ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ", שיש בהם בדיוק שמונה עשרה אותיות כנגד שמונה עשרה הפרשיות ששמו של משה רבינו לא מופיע בהן. פרשיות אלו גם רמוזות באותיות המילים "אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ", שכן אות א'- אתם ניצבים. ש'- שופטים. ר'- ראה. כ'- כי תצא. ת'- תצוה. ב'- (כל הפרשות בחומש בראשית), ת'- עקב תשמעון.

בספרים הקדושים מופיע עניין נוסף. המילים "מִחֲנִי נָא" - הם "מִנְחָ אֵין". כלומר משה רבינו רומז כי הוא גלגולו של נח. מכיוון שנח דאג אך ורק למשפחתו הקרובה, לכן חזר בגלגול במשה רבינו וכעת היה עליו לתקן מעשה זה, שכן אם בורא עולם יתחיל את כל הבריאה עם משה רבינו, הרי זה בדיוק חטאו של נח.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל" 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

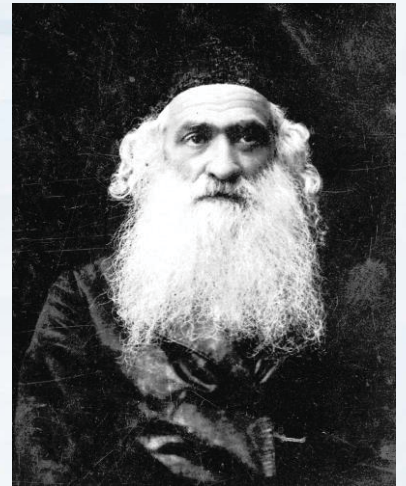
נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל" 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון המקבל הרב מרדכי ויצל רוזנבלט זצ"ל

הגאון המקובל הרב מרדכי ויצל רוזנבלט זצ"ל - נולד ב-ג' אייר ה'תקצ"ז (1837) באנטופול. שם המשפחה 'ויצל' פירושו גרעין חיטה, בגלל שאביו עסק בטחינת חיטים. בעודו צעיר לימים ניכר בתשוקתו העזה ללמוד את התורה הקדושה. התמדתו ושקידתו היו מעבר לכח אנושי. בהתחלה למד בעירו. כשהיה בגיל 14 קיבל סמיכה לרבנות וגם התחתן. כשהיה בן 19 עבר ללמוד בישיבה בפינסק. לאחר כשלוש שנים שב לאנטופול. כיהן כדיין באנטופול בשש שנותיו האחרונות. משנת ה'תר"ל (1869) כיהן במשרת הרבנות בעיירה בוטן. נודע כשונא בצע ומואס בכסף למרות ההפצרות הרבות של המון מבקריו לקבל מהם את שכר טרחתו ויגיעתו - לא רצה לקבל. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות. בשנת ה'תרמ"ז (1886) עבר לשמש כראב"ד קורליץ.

בשנת ה'תרנ"א (1890) התחיל לשמש כרבה של אושמינה. שם התפרסם כרבי מרדכי מאושמינה. בשנת ה'תרס"ה (1904). התחיל לשמש כראב"ד סלונים. בראשית ימיו הצניע את כוחו לשדד את מערכות הטבע ולחולל ישועות. כאשר עורר פעם את בני עירו לתיקון גדול בענייני טהרה ולא צייתו לדבריו. רבינו יצא מגדרו והראה את כוחו בעשיית מופתים ומאז חרדו ממנו. נודע כמקובל וכבעל מופת ליטאי, ורבים, יהודים ושאינם יהודים, הגיעו אליו לקבל את ברכתו. רבים פנו אליו ונושעו. נודע במופתיו. תמונתו התנוססה בבתיים רבים ברחבי ליטא. סמל הצדקה והחסד. פיזר מכספו. נתן בגלוי ובסתרי. לעצמו ולבני משפחתו הסתפק במועט. דרשן נפלא. שר התורה ואוצר היראה. ימים שלמים צם, בגלל ששכח לאכול. נפטר ב-י"ב אדר א' ה'תרע"ו (1916). חי כ-79 שנים. ציונו בסלונים. על קברו נכתב: "פה נטמן ארון הקודש הרב האמיתי שר התורה ואוצר היראה מן ומאורן של ישראל".

אביו: ר' אברהם מנחם מנדל (סוחר שלמחיתו עסק בטחינת חיטים). **אימו:** מרת שרה. **נשותיו:** מרת חיה (בת הנגיד ר' שמעון וועלוויל מאנטופול - זיווג ראשון), מרת מלכה (בת הגביר ר' אברהם גרינברג - זיווג שני). **ילדיו:** ר' אשר הי"ד (כיהן כרבה של דרוהיטשין הסמוכה לפינסק, נספה עם משפחתו בשואה). מרת שרה (נישאה לר' אברהם יעקב ברוק, רב בבוטן ופוסק הלכה בפלך גרודנו כולו), מרת עכסה (נישאה לר' אליהו דוד אפשטיין), מרת חנה טויבא (נישאה לר' יהודה בורשטיין, רב בגודליאבה שלידי סובאלק), ר' שמואל יהושע זיידל הי"ד (התגרר בסלונים ונספה עם משפחתו בשואה). **מרבתי:** הגאונים ר' יצחק הירש (אב"ד סמיאטיץ), ר' פנחס מיכאל גרויסלייט (רבה של אנטופול), ר' שמואל אביגדור (רבה של פינסק), המקובל ר' מרדכי זקיהיים (אב"ד פינסק). **מתלמידיו:** הגאון ר' יהודה אידל ציזלינג מאושמינה. **מספריו:** **יהדות מרדכי** - פסקיו, חידושי הלכה וחילוקים ופולפולים שדרש בסיומי משניות ומסכתות בתלמוד.

שני השליחים נכנסו בסערה לביתו של רבינו. הזיעה ניגרה מפניהם. ניכר היה שעשו מאמץ מיוחד לבוא לשם במהירות. "מניין אתם?", הרב שאל. השניים נקבו בשמה של עיירה רחוקה ברוסיה. "טפלו עלינו עלילת דם!", אמרו בקול בוכים. "שלושים ושישה יהודים מואשמים בהריגת גוי לצורך שימוש בדמו לאפיית מצות. אם יורשעו, יתרחש פוגרום איום ביהודי הקהילה. העיתונות מלבה את אש השנאה".

הרב הניף ידו בביטול ואמר: "לא יהיה פוגרום. הנאשמים יצאו זכאים בדיון, וזממם של שונאי ישראל יחזור אליהם". הם הודו לו ויצאו בשמחה להביא את דבר ההבטחה לאחיהם השרויים בחרדה. אך יצאו מהבית, ואברך צעיר בשם יודל אסטורובסקי נכנס אל רבינו. הוא קיבל צו גיוס לצבא הצאר. הוא ביקש את ברכת הרב שיזכה לפטור. הצדיק הפתיע אותו: "אתה לא תשוחרר מהצבא", קבע.

הרב המשיך בדבריו: "לפני הגיוס, גיוסך עליך ללמוד את מקצוע המילה ולהתמחות אצל שני המוהלים בעירנו, ר' אבא לסקס ור' הירשלה". האברך יצא מהבית נבוך ומבולבל. הוא ניגש לבית אחד המוהלים. את תקופת ההמתנה למועד הגיוס, יודל העביר בלימודים נמרצים. אחרי שהשלים את לימודיו ההלכתיים והמעשיים הוסמך למוהל. האברך גויס ונשלח למחנה הצבא בעיר המחוז.

הוא הלך למחנה וחיפש את הקצין הממונה על המגויסים החדשים. "אסטורובסקי! מדוע איחרת?!", הקצין גער בו ואז התרכך: "טוב שכבר באת. הגנרל היה פה קודם ושאל אם החייל היהודי כבר בא". בתוך זמן קצר, יודל מצא את עצמו מול הגנרל. הוא הצדיע בחשש. "הבנת שאתה מוהל", הגנרל אמר ישירות. "אכן", יודל אישר. הגנרל אמר: "הקשב היטב. אשתי יהודיה. ונולד לנו בן. בימים האחרונים היא מתעוררת בבוקר מבוהלת ומספרת על חלום מוזר שבו יהודי זקן מצווה עליה למול את בנה. ביטלתי את דבריה, אבל החלום חזר ונשנה. היא דרשה שאשיג מוהל מיד. הבטחתי לה שכך אעשה. אמש לאחר עבודתי הלכתי לביתי. כשהתקרבתי לבית שמעתי קריאות 'הצילו'. רצתי פנימה וראיתי יהודי זקן, בדיוק כפי שתיארה אשתי בחלומותיה.

"שאלתי את הדמות: 'מה אתה רוצה מאשתי?!'. הוא השיב: 'אני דורש שתמול את בנכם'. ניסיתי להתחמק ממנו: 'מניין אשיג מוהל?'. הזקן אמר: 'דאגתי לזה. למחנה יבוא חייל יהודי ושמו אסטורובסקי, שהוא מוהל מומחה'. שלפתי את אקדחי בכוונה להמיתו, אבל כאשר כיוונתי את האקדח לעברו - האיש פשוט נעלם". הגנרל הוביל את יודל לביתו. הוא ערך את הברית והחזיר את התינוק לאימו, כדי להרגיעו.

הוא ראה עיתון בבית הקצין. כותרת גדולה - שבה היה כתוב על משפט שבמרכזו שלושים ושישה אשמים יהודים בהריגת נוצרי. יודל הזדעזע. דמעות זלגו מעיניו. כאשר הגנרל חזר לחדר, שאל: "מדוע אתה בוכה?!". יודל הצביע על העיתון וזעק כנגד העלילה הנוראה. "שאל את אשתך היהודיה אם ראתה בבית הוריה שימוש בדם למצות!".

אל האישה אמר: "כיצד תעמדי מנגד, כאשר אחייך עומדים לפני גורל נורא ללא עוול בכפם?!". האישה לחצה על בעלה להיכנס לעובי הקורה ולהפעיל את כובד השפעתו. ואכן, הגנרל התערב אישית בפרשה, בא בעצמו לבית המשפט והתעמת עם התובע ועם השופטים, שהופתעו מהסניגור הבלתי-צפוי, שהגן על היהודים בלהט. בסופו של דבר, היהודים יצאו זכאים, ותחת זאת נפתחה חקירה חדשה, וזו הובילה לרוצח האמיתי - משרתו של הכומר. (על-פי 'הדרת מרדכי')

כָּל עֵכָבָה לְטוֹבָה

שהיתה לפניו התארך מאוד מעבר למה שתוכנן. הרופא המרדים התמוטט מעייפות. הוא לא היה יכול להישאר ולכן הלך לביתו. מכיוון שאין רופא מרדים, אין מנוס ועליו לדחות את הניתוח.

תגובתו היתה: "כל עכבה לטובה". הרופא המנתח שמע זאת ואמר לו: "על מה אתה מדבר! אתה נמצא בסכנת חיים. חייבים לנתח אותך כמה שיותר מהר. עקב אילוץ בלתי צפוי זה עלי לדחות את הניתוח".

"אבל אין זה אומר כי הדבר לטובה. אתה נמצא במצב, שהכליה והחצי כליה השניה במצב סתום לחלוטין! אתה סובל מכאבים עצומים, ואתה אומר לי כי הדבר לטובתך?!"

חברי התווכח עם הרופא ואמר לו: "כך לימדו אותנו רבותינו. אנחנו מאמינים כי הכל לטובה! כל מה שעושה הבורא יתברך לעד ולעולמי עולמים - הכל לטובה". הוויכוח נמשך עוד דקות ארוכות כשאף אחד מהצדדים לא מצליח לשכנע את הצד שכנגד.

למחרת בבוקר, החולה שמע צליל מוזר בבקבוק הזכוכית שמחובר לקטטר. כאשר הוא הרים אותו, הוא מצא שם מספר אבנים.

הוא מיד קרא לאחות. כשהיא ראתה זאת היא מיד הזעיקה את כל הצוות הרפואי. כולם שם עמדו משתאים ומשתוממים למראה עיניהם.

בין הנוכחים היה גם הרופא המנתח. חברי, ששכב מולו במיטה, אמר לו: "נו, האם אתה רואה כי כל עכבה לטובה? אם הייתי עובר ניתוח, היתה נשאר בגופי רק כליה אחת וגם היא סתומה. מי יודע איך חיי היו נראים?!"

"יתכן מאוד שבמהלך הניתוח הייתם מחליטים, כי כדאי להוציא עוד חצי מהכליה השניה שגם היא סתומה, ואז בכלל - איך חיי היו נראים?".

עוד באותו היום הוא שוחרר לביתו לאחר בדיקות מקיפות וללא כל צורך בניתוח. הוא חזר לעבודתו כמורה, תפקיד אותו מילא בבריאות עד הפרישה.

מעניין לציין שגם לאחר שפרש מעבודתו, הוא שימש כגבאי בית-הכנסת ומסר שיעורי תורה. כך חי למעלה מ-40 שנה לאחר הניתוח שלא התקיים.

הוא נפטר בשנת ה'תש"פ לאחר שעבר את גיל שמונים! יהי סיפור זה לעילוי נשמתו ולהחדרת האמונה בליבנו כי אכן, כל עכבה לטובה. כל מה שבורא עולם עושה - הוא לטובתינו ולתועלתינו, גם כאשר אנחנו לא רואים ומבינים את דרכיו של הבורא יתברך לעד ולעולמי עולמים.

להלן סיפור, שנשלח מאחד מקוראינו שמבקש להישאר בעילום שם (הפרטים המלאים נמצאים במערכת). הוא סיפר על מה שאירע עם חברו לפני יותר מ-40 שנים וכי כל עכבה לטובה. למעשה מה שעובר על האדם, גם כאשר יש דחיות, עליו לדעת, כי הדבר לטובתו ולתועלתו. להלן הסיפור מפי החבר:

"חברי ז"ל סבל מכאבים בבטן. הוא ניגש לרופא ששלח אותו לבדיקות מקיפות. התברר כי יש לו אבנים בכליות שגורמות לו לכאבים עזים. שתי הכליות היו סתומות לחלוטין! המלצת הרופאים היתה חד משמעית - חייבים לנתח ויפה שעה אחת קודם.

ניתחו אותו והחליטו להוציא חצי כליה כדי לאפשר לו חיים נורמטיביים ככל האפשר. אחרי הניתוח, נתנו לו כדורים להמסת האבנים שנשארו בכליות.

הרופאים קיוו שמכיוון שהחצי כליה שנשארה היא פתוחה אולי זה יעזור, ואולי זה יכול לסייע גם עבור הכליה השניה שהיתה סתומה.

חברי נשלח לביתו עם הוראות טיפול וגם המלצה שבחודש הקרוב יישאר בבית ולא יצא לעבודה. לאחר מכן נקבע, כי עליו להגיע לביקורת בבית-החולים.

כך חלפו שלושה שבועות. מצבו השתפר לאין ערוך והוא הרגיש מצוין. אולם לאחר מכן, בשבת, חש בכאבים חזקים מאוד המלווים בחום גבוה. הוא הלך לבית-הכנסת בקושי רב.

אשתו ראתה כיצד הוא סובל ואמרה לו כי הוא חייב לנסוע עכשיו לבית-החולים. הוא התעקש ואמר: "אני לא נוסע בשבת. נחכה עד מוצאי שבת". ואכן כך היה.

הוא הגיע לבית-החולים אחרי שבת. נערכו לו בדיקות מקיפות. לאחר דיון, הרופאים החליטו כי אין מנוס וצריך לנתח אותו בשנית ולהוציא את החצי השני של הכליה.

הם הסבירו לו, כי גם הכליה השלימה שנשארה בגופו סתומה. הם מנסים לעשות ככל יכולתם, כדי שיוכל לחיות חיים רגילים ככל האפשר.

ביקרתי אותו בבית-החולים ביום שני בצהריים. שאלתי אותו: "נו, מה אמרו הרופאים?". הוא סיפר לי, כי עליו לעבור ניתוח והוא נמצא באותה שעה בצום, מכיוון שהתכונן הוא שביום שלישי יעבור ניתוח. איחלתי לו רפואה שלימה.

ביום רביעי נסעתי לבקר אותו, מכיוון שלפי דבריו הוא היה אמור להיות לאחר הניתוח. כשהגעתי לבית-החולים הוא סיפר לי בפנים צוהלות, שלא היה ניתוח. שאלתי: "מדוע? מה קרה?". הוא סיפר כי הרופא המנתח נכנס אליו אתמול בצהריים.

המנתח התנצל בפניו. הוא אמר כי הניתוח של האישה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל אביבה בת איירין ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן יעקב צבי ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מירם בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת פוחזה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן רחל ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה לטיף בן פרחיה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה שרה בת מורברי רחל ע"ה דוד יצחק בן פרחיה ז"ל אביבה ווישי ע"ה גורג'יה בת נעימה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אלונה (מחרוזת) בת שרה ע"ה כל נשמות עם ישראל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זורה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל מסעוד בן יקוט ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סליה בן פרוחה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעדה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 999

הדלקת הנר: 17:01 צאת השבת: 18:02 רבינו תם: 18:38 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ואתה בן אדם (יחזקאל מג).

או צרות הפרשה

פרשת "תצוה"

"ואתה תדבר אל כל חכמי לב" [כח, ג].

בשבוע של פרשת תצווה, חל בדרך כלל יום פטירת הרב חיד"א, רבי חיים יוסף דוד אזולאי זצ"ל. פטירתו היתה בליל שבת קודש פרשת תצווה-זכור, י"א באדר תקס"ו. רבנו החיד"א נולד בירושלים, דור שביעי בארץ ישראל. זקנו, רבי אברהם אזולאי, שהגיע מפאס שבמרוקו, היה ראשון ממשפחתו שהתיישב בארץ. רבי אברהם אזולאי נפטר ונקבר בחברון. לאחר זמן עקרה המשפחה לירושלים, ובה נולד הרב חיד"א.

לידתו היתה בשבת, בחודש השמיני לעיבור, ובני המשפחה חשבו שהוא מת. עטפו אותו בסמרטוטים, והניחוהו על הגדר. באה סבתו ושאלה מה קורה עם הרך הנולד, ולא ענו לה, רק הנידו בראשם בעצב. היא הבינה מה קרה, הלכה והבעירה אש, הביאה שמן זית וכל מיני סממנים של רפואה שהכירה. הסבתא טיפלה בו במשך חצי שעה, ולאחר מכן החל התינוק לנשום. הכינו לו מעין אינקובטור, עטפוהו בצמר גפן, והזליפו לפיו טיפות של תרופה. לאחר זמן מה יצא התינוק הרך מכלל סכנה.

בהקדמה לאחד מספריו כותב החיד"א, שאת כל התורה שלו הוא חייב לסבתו ע"ה, שהחיתה אותו, והצילה אותו ממוות בטוח. כשהיה ילד בן שבע, כבר היה החיד"א מקבל על עצמו סיגופים ותעניות. פעם אחת, בהיותו ילד, נעלם לשעות ארוכות, ולאחר חיפושים ממושכים מצא אותו אביו יושב ולומד במרתף של בית הכנסת. שאלו אביו מדוע לא חזר הביתה. הילד השיב שבעת שישב ולמד בא אליו אליהו הנביא, ולמד עימו.

בהיותו כבן שש עשרה, למד אצל הגאון ה"פרי חדש", רבי חזקיה די סילוה, שהיה מגדולי הרבנים בארץ ישראל. בתקופה שנפטר ה"פרי חדש", הגיע לירושלים רבי חיים בן עטר, ה"אור החיים" הקדוש, והקים בה ישיבה. הרב חיד"א נכנס ללמוד בישיבתו, וגם למד את תורת הקבלה אצל רבי שר שלום שרעבי זצ"ל, הרש"ש.

כשהיה כבן עשרים וחמש, מינו אותו חכמי ארץ ישראל ל"שלוחא דרבנן", ונסע לחו"ל להתרים את העשירים עבור עניי הארץ. החיד"א שהה מחוץ לארץ ישראל כשלוש שנים, וביקר במאה ארבעים ושמונה ערים שהיו בהן יהודים. זמן לאחר שחזר לארץ ישראל, יצא שוב בשליחות לגולה.

באחד ממסעות ההתרמה הגיע למקום שלא הכיר בו איש, ואף את שפת אנשי המקום לא ידע כלל. ירד מהאונייה, והתפלל אל ה' שיסייע לו. פתאום שמע צעקות מכיוון הנהר, וראה ילד קטן שנסחף בזרם וכמעט שטבע. מיד שם נפשו בכפו, קפץ אל מי הנהר העמוקים, ומשה את הילד. תוך דקות ספורות התברר, שהילד הזה הוא בנו יחידו של המלך, והאישה שצעקה לעזרה היא אשתו של המלך, אמו של הילד.

המלך הודה במילים נרגשות לאדם שהציל את בנו ממוות, ולאחר מכן שאל את החיד"א מה מעשיו באותה עיר. אמר לו החיד"א, "באתי לאסוף כסף עבור עניי ארץ ישראל". שאלו המלך: "כמה חשבת לאסוף?". והשיב: "עשרת אלפים דינרים". אמר המלך: "אני אתן לך שלושים אלף דינרים בשביל העניים. ומה אתן לך עבור עצמך?". אמר לו הרב חיד"א, "בספרייה הגדולה כאן, בפר"ז, מצויים אלפי כתבי יד של חכמי היהודים הקדמונים, המכנים אצלנו 'ראשונים'. בבקשה, תן לי רשות לשהות בספרייה זו במשך שלושה ימים ולעין בספרים הנדירים".

אמר המלך: "בקשת דבר קשה, על פי החוק אצלנו, אדם שאינו נתין צרפתי אינו רשאי להיכנס לספרייה זו, אבל לך אתן התר מיוחד לשהות שם שעתיים בכל יום".

פעם הגיע הרב חיד"א לביקור בתוניס, וחיפש מקום שיוכל ללמוד בו בלילות בשקט, ללא הפרעה. אחד מיהודי העיר הציע לו לדור בבית שהחל לבנות לעצמו, אך בשל סיבות כלשהן לא הושלמה הבנייה, ולא היו לבית חלונות ודלתות. החיד"א אכן מצא לו מנוח בבית זה, ולמד בו ללא הפרעה.

יום אחד ראהו גוי רשע, ואמר לעצמו שמן הסתם יש לרבם של היהודים כסף רב. הוא החליט לשדוד את הרב, אך תחילה חפץ לבזות אותו. הלך הגוי ליד הבית, ועמד לעשות שם את צרכיו. הרב הבחין בכך, ואמר: "ריבונו של עולם, חתום פה שטן ואל ישטין עלינו". מיד תקף את הגוי שיתוק, ולא היה יכול לזוז ממקומו.

לפנות בוקר עברו שם אנשים מאנשי העיר, שהשכימו לעבודת יומם. ראו את האיש עומד ליד הבית, ברכוהו לשלום ושאלוהו: "אבו עלי, מה נשמע?" אך הוא לא היה יכול לזוז ממקומו, ולא היה יכול לפתוח פיו ולדבר. השמועה על האיש המאובן עשתה לה כנפיים, וכל העוברים והשבים והפועלים שעבדו בשוק הסמוך, התאספו לראותו.

אמרו אנשי העיר זה לזה: "מחמת שרצה לבזות את החכם היהודי קרה לו מה שקרה". שמע זאת גם מושל העיר. הוא בא לראותו במו עיניו, ושאל את הרב: "מה עשית לאיש הזה?" אמר לו: "לא עשיתי לו דבר".

הבין המושל, שהגוי נענש בידי שמיים מאחר שרצה להזיק לרב. אמר המושל לגוי: "האם אתה מוכן לבקש מחילה מהרב?" הגוי נענע מעט בראשו, כי לדבר לא היה יכול. הרב מחל לו, והגוי נרפא מן השיתוק, ושוב לא העלה בדעתו כלל להציק ליהודי כלשהו.

פעם, כשהיה החיד"א באיטליה, הגיע אליו עשיר גדול ואמר: "ברצוני לתת לך כסף לצדקה בשביל עניי ארץ ישראל, אבל יש לי בקשה מכבוד הרב. האיטלקים עומדים לערוך הגרלה על סכום ענק של חמישים מיליון דינר, וכל העולם רועש סביב ההגרלה. אם יש לכבודו רוח הקודש, האם יוכל להגיד לי מה יהיה המספר הזוכה?".

אמר לו הרב, "אין זה רצון הקב"ה שאגלה". שאל העשיר, "אבל הרב יודע?". אמר לו, "כן, יכול אני לרשום על דף נייר את המספר, נניח אותו בכספת בנוכחות שלושה עדים, ותוציא אותו לאחר ההגרלה".

ואכן, כך היה. אחרי ההגרלה פתחו את הכספת, ומצאו את הדף, ועליו רשום המספר הזוכה בכתב ידו של החיד"א. בשנת תקל"ז ארע מעשה נורא: הרש"ש, שהיה רבו של החיד"א בקבלה, קרא לו ולרבי חיים די-לה-רוזה. שלושתם טבלו במקווה, לבשו בגדי פשתן, ועלו על גגו של בית בעיר העתיקה, הצופה אל הר הבית. הם שהו שם שלושה ימים ושלושה לילות, ועסקו בכוונות ובייחודים, כדי לזרז את הגאולה. ביום השלישי יצאה בת קול והכריזה, שלא נהגו כהוגן! אסור היה להם לזרז את ביאת המשיח, ומאחר שהם עשו מה שעשו נגזר על אחד מהם שימות באותה שנה, השני ייצא לגלות, והשלישי יישאר. אם לא ייגזר דינם באופן זה, יעורר השטן מהומות גדולות.

באותה שנה, שנת תקל"ז, נפטר הרש"ש. הרב חיד"א יצא לגלות לחו"ל, ושם אסף כסף עבור עניי ארץ ישראל. רבי חיים די-לה-רוזה נשאר עוד כחמש עשרה שנה, והנהיג את תלמידי הרש"ש יחד עם בנו של הרש"ש, רבי חזקיהו יצחק שרעבי. דרכו של החיד"א היתה לחזור תדיר על תלמודו. בנוסף ללמוד הגמרא וההלכה, היה לומד גם את כל כ"ד ספרי התנ"ך עם פרוש. הערצת העם כלפי החיד"א היתה עצומה. כבוד גדול היו עושים לו, והיו מנשקים את שולי גלימתו. כאשר שהה בתוניס, היו נשים הרות הולכות אחריו ומתפללות: "הלוואי ובננו שיוולד יהי כמוהו". עוד בהיותו בחיים היו אנשים נשבעים בשמו. כתב למעלה משישים ספרים, ולא הניח מקצוע ממצצועות התורה שלא חיבר עליו כמה חיבורים. לרבים מספריו קרא על שם איברי האדם, כי רצה לקדש את איבריו, וביניהם: "לב דוד" על התורה, "צווארי שלל" על הפטרות, "ברכי יוסף", "מורה באצבע", "ציפורן שמיר", "קשר גודל", "מעיו עשת שן", "יסוד יוסף". בכל שם של ספר צפונים סודות ורמזים עמוקים.

בכל לילה, לפני שפרש לשנה קצרה, היה עושה לעצמו כעין ארבע מיתות בית הדין – סקילה, שרפה, הרג וחנק. לקח אבן והכה על ליבו, ואמר: "אם נתחייבתי סקילה, יהי רצון מלפניך כאלו הייתי בבית דין הגדול בירושלים ונסקלתי שם". אחר כך לקח נר שעווה דולק, וטפטף כמה טיפות רותחות על ידו במקום שרפה. לאחר מכן היה מגלגל עצמו שלוש פעמים בקרקע במקום הרג, ולקח צעיף והדק על צווארו מעין חנק.

כל ימיו היה הרב החיד"א קודש קדושים, זכותו תעמוד לנו ולכל ישראל, אמן. (דורש ציון).

"עם לבדד ישכון"

שנים רבות ייחלנו שמסך הברזל ייפתח, ששלטון הדיכוי והרשע יקרוס. גם כאשר היה בשיאו, כאשר מאות מיליונים סונוורו בתעמולת כזב והלכו שבי אחר סיסמאות מתלהמות, חלמו על מהפכה עולמית ושרו על הקמת עולם חדש במקום העולם הישן שיחריבו עד היסוד, גם אז ידעו רבותינו את הפסוק: "בפרוח רשעים כמו עשב ועיצו כל פועלי אוון – להשמדם עדי עד".

שאינם אלא כציץ נובל, כעשב קמל, שפריחתו כה קצרה! באותם ימים באה אישה אחת לפני הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, רבה של סלוצק. בעלה קצין גבוה בצבא האדום. לפני שבוע ימים נולד לה בן. היא רוצה למולו, להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, ובעלה מתנגד, עקרונית. הדת ומצוותיה שייכים, לדעתו, לעולם הישן. עכשיו הפציע שחר חדש, בו כל האנשים שווים, כל הפועלים אחים, ואין מקום להבדיל בין יהודי לנכרי על ידי חותם הברית! אמר הרב: "אמרי לו שיבוא אלי, רצוני לשוחח עימו". הקצין בא, איתן בדעתו. השמיעה באזני הרב.

שמע הרב בסבלנות, ואמר: "שמע נא, אישי הצעיר, לדבריו של אדם קשיש. רעיון הקומוניזם מנוגד בבסיסו לטבע האנושי, וסופו כישלון. לא, אל תענה לי כעת, הסכת לדברי עד תומם. משול הוא לסביבון, שסופו ליפול, אך מחזיק הוא מעמד בכח התאוצה. כל עוד הרעיון חדש ומלהיב, יכבוש לבבות. כשהתאוצה תחלש, יאט מהלכו ויקרוס. זה יקרה, להערכתך, בעוד כשבועים שנה. ואז יסור הדבק המאחד את אומות ברית המועצות, והן תדרושנה עצמאות: ליטא לטביה ואוקראינה, שלא לדבר על פולין והונגריה, רומניה וצ'כיה. ואז יחפש כל אחד את זהותו, יבקש את שורשיו, לחזור למקורותיו. ביניהם, גם היהודים. ביניהם, גם בך. אם תמול אותו, ידע שיהודי הוא. ידע לאן לחזור!"

"מה הרב מדבר!" התקומם הקצין הגבוה. "שוגה הוא באשליות! הקומוניזם יכבוש את העולם ויתקיים לנצח!" ואנו יודעים מי שגע באשליות ומי צדק. אבל למען האמת, אין להאשים את הקצין. הקומוניזם היה בשיאו, דרס ורמס בכל עוצמתו, בטוח בכוחו ובצדקת דרכו. מאות מיליונים קיבלו את עולו, ותאים קומוניסטים פעלו בכל מדינות העולם כדי לקדם את המהפכה. מי חשב על קריסה כה מהירה, כה מוחלטת? רק מי שמבטו מבט של תורה!

וזה דומה כל כך למצבנו! שבויים אנו בתנאי חיינו, חושבים על העתיד כתעתיק של ההווה. אבל מי שמבטו מבט של תורה, יודע שעד מהרה יקרוס הכל, "ופתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים". פתאום ישמע קול שופרו של משיח, פתאום ישתנה הכל לטובה ולברכה, לששון ולשמחה, לישועה ולנחמה!

נשוב לעניינו. כאבנו את ניתוקם של שלושה מיליוני יהודים ממורשתם, וייחלנו ליום בו יפתח מסך הברזל, יקרוס שלטון הדיכוי והרשע. היום בו יוכלו היהודים לשוב למורשתם, וינתן להם לעלות לארץ אבותם. שמחנו כל כך בבואם, אך לא שיערנו שבכוונה תחילה יעודדו השלטונות עליית נכרים גמורים, על פי ההלכה ועל פי אורחות חיייהם, על פי דתם ודעתם. נוצרים מוצהרים ואנטישמיים מושבעים.

ואנו חרדים, באמת ובתמים, לצביון החיים כאן, בארץ היהודים. בארץ שנחשבה מוגנת בפני נישואי תערובת. שחשבנו ליצור בה תרבות עברית שורשית.

גם אנו חרדנו מפני העתיד, עד שראינו את דברי המדרש בפתחת הפרשה: "זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך", מה ראה ירמיהו למשול אבותינו כזית? אלא, כל המשקים מתערבים זה בזה, והשמן אינו מתערב אלא עומד לבדו. כך ישראל אינם מתערבים עם נכרים!

אין זו ברכה או הבטחה, אלא מציאות ועובדה: עם ישראל ישמר בטהרתו, והנוכרים יעזבונו כלעומת שבאו. אין שום דבר שקושר אותם לכאן, וקשיי החיים יבדלו. המצב הביטחוני, והכלכלי.

ומי יודע, אם לא נוצר מצב זה אלא כדי להבריחם!... (מעיינין השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזריאל בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ אברהם בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ עניית בצלאל בן כשור ז"ל, לע"נ אליהו בן כשור ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לדיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ מהרנגיז בת טאוס ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812-02 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ד אדר תשפ"ב: הדלקת נרות: ירושלים: 4:40 תל-אביב: 4:55 חיפה: 4:45 מוצאי שבת: ירושלים: 5:55 תל-אביב: 5:56 חיפה: 5:55 ר"ת: 6:32

פרשת תצוה

שמירת הלשון

לשמור פיו ולשונו מכל דיבורים אסורים כמו לשון הרע ורכילות! נלמד, בדרך רמוז, מהפסוקים: "ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת... והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו"... (פרק כח-לא, לב)
וכתב החפץ חיים (בספרו שמירת הלשון ח"ב פ"ז וכן בפי' עה"ת) שפסוקים אלו מרמזים על שמירת הלשון, לפי מה שאמרו חז"ל, שהיה המעיל מכפר על עוון לשון הרע, אמר הקב"ה יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול (ערכין טז.). הוא שנאמר "כליל תכלת" שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד, ובזה יזכור שעתידי הוא להתייצב לדין לפני כסא הכבוד.

האלשיך הק' מוכיח מהפסוקים בפרשתנו כי על האדם להכפיל את שתיקתו מדיבורו. רמזה לכך התורה באומרה "ועשית על שוליו רמוני תכלת... ופעמוני זהב בתוכם". שהרי לכאורה קשה: כשם שהיה פעמון בתוך הרימונים כך היה רימון בתוך הפעמונים, שכן פעמון ורימון היו מסודרים זה אצל זה, ומהו זה שהדגישה התורה את עובדת היות פעמון זהב בתוך הרימונים?!

אלא - מבאר האלשיך - למדתנו התורה בזה, כי אין טוב יותר משתיקה. כי הפעמון הוא כעין זוג בענבל מקשקש בתוכו, כמו הלשון המקשקשת בתוך הפה, והזוג הוא המקשקש, משמיע קולו בבואו אל הקודש, והוא רומז על דיבור הפה. ואילו הרימונים של תכלת וארגמן ותולעת שני הם כמו פיות חלולות סתומות אשר לא ישמע קולם ורומזים על השתיקה והעדר הדיבור.

ובזה לימדנו הכתוב, שלא נחשוב בלבנו כאילו הרימונים בתוך הפעמונים, כלומר: שתהיה שתיקה אחת בין שני דיבורים, אלא שהפעמון הוא בתוך הרימונים. כלומר: שבין שתי שתיקות נדבר דיבור אחד! והיינו שהשתיקה תהיה כפליים מהדיבור, שבין שני דברים שימנע מלדברם, ידבר דיבור אחד, כמו פעמון בין שני רימונים. וכי בחינם נתן השי"ת לאדם שתי עיניים, שתי אזניים, ואילו פה רק אחד, אם לא ללמד שחצי ממה שיראה בעיניו, יגיד!

נאמר (בתהלים טו) "לא רגל על לשוני", וביאר המגיד ממעזריטש: מטבעו של עולם צריך האדם לזרז את כל אבריו למעשים. הידים לעבודה, הרגלים להליכה, וכיו"ב, שכן האברים מבקרים את העצלות ועל האדם לדרבנם לעשיה. לא כן הלשון, היא קלה וזריזה מטבעה לפטפט. זהו שאמר דוד המלך ע"ה: "לא רגל על לשוני", כלומר: אדם בר-מעלה אינו מרשה ללשונו שתהיה כהרגלה, שתפטפט כדרכה להנאתה. אלא, עוצרה ומפעילה רק מתוך בחינה והתבוננות. כי מכיר הוא בערכה של כל מילה.

שאל כ"ק האדמו"ר רבי מנחם מנדל מווארקא זצ"ל: חז"ל אומרים בגמרא (יבמות סג): "כל תיבה שצריכה למ"ד בתחילתה, הטיל הכתוב ה"א בסופה". ותמוה: מה הרויח הכתוב בכך שהעביר את האות מכאן לשם?!

אלא מלמדת אותנו התורה - השיב הרבי דרך צחות - שגם כאשר צריכים לומר משהו, כדאי לדחותו ככל האפשר...

החטא והתיקון...

סיפר הגאון רבי שמעון שוואב זצ"ל: "כשלמדתי בישיבה לפני ששים שנה, פגשתי זקן שישב שם ולא דיבר עם אף אחד אלא רק בדברי תורה, ואם נזקק לדבר דבר של חולין היה רושם בפתק.

התעניינתי על יהודי מיוחד זה ושמעתי כי בעברו היה קומניסט ברוסיה ושם עסקה קבוצת יהודים בהלשנה על רבנים ועל העוסקים במקצועות הקודש דבר שבגללו הוגלו לסיביר.

גם יהודי זה היה מלשין, עד שיום אחד ברח לפולין, שם ניגש לאחד מצדיקי הדור ואמר לו: "רבי חפץ אני לשוב בתשובה" וגלל את סיפורו כי הוא הלשין על יהודים ובגללו הוגלו לסיביר. ומבקש תיקון תשובה על זה.

נתן לו הצדיק תיקון שיקבל על עצמו שעד יום מותו לא ידבר דברים בטלים אלא רק בתורה ותפלה, וכל הימים מקיים קבלתו זו.
עפ"י "הפרדס"

הזהרו בדיבורכם...

סיפר הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל: נוהג היה הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל לצאת בשבת אחר סעודה שלישית לחצרו, שם התאספו רבים מבני ירושלים ואף מפשוטי העם, לשאול ולהתייעץ עם הגרי"ז, ובשעה זו היה עונה לכל שואל.

באחת השבתות, והיה זה בשבת שובה, ניגש אחד אל הגרי"ז וסח בפניו כמתנצל: "הלא שבת שובה היום וצריך לפשפש במעשים ובכפרט בעוון לשון הרע, ובאמת יכולתי לקבל על עצמי קבלה גמורה בענין לשון הרע, אלא שכאשר אני בא לביתי איני יכול לאטום אוזני בתוך ביתי ואני שומע את בני הבית מספרים על שכנים ומכרים..."

מיד הפסיקו הגרי"ז וזעק: "הרי תוך כדי דיבורכם כבר דיברתם לשון הרע!"
מרבה חיים - מועדים

"איש לרעהו" פרשת תצוה הוקדש - ככלות השבעה - לעילוי נשמת האשה החשובה
מרת מינא פיגע בת ר' שלמה נפתלי הערץ גאבראוויץ ז"ל קרעדיטור ע"ה
אלמנת ר' אברהם יעקב ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת "מכון אהבת אמת" ו"איש לרעהו" שולחים בזה כוס תנחומים למשפחתה החשובה לאוי"ט

להוכיח את בניו ותלמידי בנחת, בנועם ובכבוד!

נלמד מהפסוק: "כתית למאור" (פרק כז-כ)

וכתב רש"י: כתית למאור - ולא כתית למנחות. ומובא (במש"ת) בשם האדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר זצ"ל, לרמוז מהלכה זו גם לכלל היסודי האמור לענין חינוך בכלל ולענין תוכחה בפרט, שכאשר באים להוכיח ולהדריך את הזולת, יש להזהר לעשות זאת בנועם, ברכות ובאופן מכובד, כי רק בכך תושג המטרה. זהו שאמרו: "כתית" - כאשר מוכיח האדם את הזולת ומבקש לכתת את לבו, יכוון את אופן התוכחה "למאור" - כדי להורות ולהאיר לפניו את הדרך הישרה. "ולא למנחות" - אבל לא כדי להנחיתו ולהשפילו...

מדוע ראוי להוכיח בנועם ובכבוד ולא בכעס והקפדה? משום שאם יוכיח בכעס, יגרם בכך שתוכחתו לא תתקבל. וכמו שכתב בספר **יראים** (סימן לז): "ועל המוכיח להוכיח בנעימות ונחת כדי שיקבלו דבריו". וכדברי **האורחות צדיקים**: "**איך** הכעסן יכול להוכיח אחרים, כי התורה אמרה "הוכח תוכיח... ולא תשא עליו חטא". בתחילה תוכיח אותו בנחת ובסתר, ותאמר לו בלשון רכה ובתחנונים כי זה לטובתו, ואז לא תקבל עליו חטא, אבל אם תוכיח אותו מתחילה בקול רעש ובזעם אז תשא עליו חטא, ואותו חבר לא יקבל תוכחה ממך..."

החפץ חיים היה ממשיל את האדם שחפץ להוכיח את חברו, לאותו חנווני שרוצה למכור את סחורתו. כלום יעלה על הדעת שיכעס על הלקוח אם הוא בדרך או עומד על המקח? הלא מוכן הוא להעביר על מדותיו ולשדל בסבלות את הקונה, כדי להרוויח את לחמו. כן הדבר בתוכחה, עליו להוכיח את זולתו ולשדלו בדברים רכים, ולנסות שוב עד שלבסוף יתקבלו הדברים על לבו.

עוד מובא מהחפץ חיים כפי ששמע ממנו חתנו הגאון **רבי אהרן כהן זצ"ל**: כשאדם רוצה להוכיח את חברו על איזה דבר שעשה שלא כהוגן - הן במילי דשמיא והן במילי דעלמא - הוא צריך להוכיח בלשון רכה ובדברי נועם, ויזהר מאוד שלא יביא את חברו לידי "נצחנות", מפני שאם יוציא אותו מגדרו על ידי תוכחתו ויכריחו להתעקש, אזי ח"ו אין שכינה חשובה נגדו, וכיון שבא לכלל ניצוח, אזי רצונו משחדו לעבור על כל זדון בשאט נפש, ולא לשוב מפני שום דבר, הן מה ששייך למדת דרך ארץ והן מה שנוגע לחברו כנפש.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מלמדנו (בספרו **שיחות מוסר** - מאמר פח) פן נוסף בתוכחה: יוכיח באופן שלא יגרם לחברו חרדה ויאוש, שכן אין סכנה כסכתנו! אלא עליו לשקול היטב איך להוכיח ובמה להוכיח.

בעיקרון זה, מבאר רבי חיים את דברי חז"ל שביארו, מדוע לא הוכיח יעקב אבינו את בניו אלא רק סמוך למיתתו: "אמר, ראובן בני, אני אומר לך מפני מה לא הוכחתך כל השנים הללו, כדי שלא תניחני ותלך ותדבק בעשו אחי" (רש"י דברים א-ג).

ולכאורה תמוה: הרי כבר אמרו חז"ל (שבת נה:): "כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה" [וכהערתו של הגר"ע ברזל זצ"ל בפשר הלשון "אינו אלא", שלא רק בזה טועה, אלא כל גישתו בהבנת גדלות הנשגבה של מאורי האומה הוא בטעות]. וגם כשיעקב הוכיחו, לא הוכיח על עצם המעשה אלא רק על מדת הבהילות שנתגלתה במעשה, מדה שלא היתה ראויה להיות אצל ראובן לפי מדרגתו. וא"כ יש להבין, מה מקום היה ליעקב לחשוש שאם יוכיחנו אזי יעזבונו ראובן וידבק בעשיו?

אלא התשובה: יעקב חשש כי כשישמע ראובן את תוכחתו, יעמוד על טעותו, ויכנס למצב של חרדה גדולה עד מאוד, ובמצב כזה האדם נתון בסכנה נוראה, עד כי היה מקום ליעקב לחשוש, שהיצר יכשיל את ראובן עד שיתייאש לגמרי, ויעזבונו וילך לדבוק בעשיו.

"צפירה" חוזרת...

הסבא מסלבודקא קרא פעם לאחד הבחורים והשמיע באוזניו דברי מוסר ותוכחה שצריך היה להשמיע באזניו. והנה כעבור שבוע בלבד, קרא שוב לאותו בחור, ושוב חזר ואמר לו בדיוק את אותם דברי המוסר שכבר אמר לו שבוע קודם לכן.

תמה הבחור והעיר: "הלא אותם הדברים כבר אמר לי הרב לפני שבוע?" ענה לו הסבא מסלבודקא: "וכי כאשר תהיה בתחנת הרכבת בלונדון, תעמוד שם על הפסים והרכבת תתקרב והקטר ישמיע צפירה כדי שתזוז מן המקום, כלום תאמר גם אז ששמעת כבר אתמול את קול הצפירה?!"

שאל איך ויגדך - ח"ב

"האיר פנים אלי ודיבר טובות"...

מעשה בבחור יתום וגלמוד מתלמידי הישיבה שמרוב מצוקה ועוני החליט יום אחד לנטוש את ספסל הלימודים על מנת לצאת ולחפש פרנסה לעצמו בשוק החיים. הוא החל לעבוד בשכר אצל חנווני מסויים בשכונת בית ישראל.

הדברים הגיעו אל מנהל ה"ת" שהבחור למד בו בילדותו. ניסה הלה לשלוח לו רבנים ומורים שישפיעו על הבחור לחזור אל הישיבה, אך ללא הועיל.

לבסוף פנה אל הגר"י **צדקה זצ"ל** וביקש את התערבותו. מיד יצא לעבר חנות המכולת בה עבד הבחור, החליף עמו מספר מלים ולפליאת כולם שב הצעיר מיד להיכל הישיבה. במרוצת הזמן גדל לתלמיד חכם מובהק.

לימים סיפר אותו נער בגילוי לב: "כל הרבנים שניסו לשכנע אותי, לא הקשבתי להם כלל, משום שהזעיפו אלי פנים ודיברו קשות... אם לא תחזור אל הישיבה, סופך יהיה ש... ואילו חכם יהודה האיר פנים אלי ודיבר טובות. בעדינות רבה הצביע על הצד החיובי, והדגיש כמה מאושר אהיה אם אמשך ללמוד תורה... גם חיוכו המלבב כבש אותי לגמרי... לא יכולתי בשום פנים לסרב לו..."

וזאת ליהודה

בעדינות ובחיוך...

כשנצרך הגאון **רבי נתן צבי פינקל זצ"ל** להעיר ולהוכיח, עשה זאת בעדינות ובחן, בנעימות וברגישות: באחד הכוללים של ישיבת מיר היתה פעם תקופת רפיון בשמירת הסדרים. במסיבת סיום הזמן, העיר רבי נתן צבי על כך, בדברי הסיום, ברוח טובה ובחיוך וכך אמר:

"קיבלתי היום מכתב מצחיק. על המעטפה כתוב "לכבוד הרב פינקל רחוב העצלים (במקום "העמלים"), ירושלים". אמרתי בלבי שזו לא סתם טעות, זה איתות משמים שאומרים לי: אל תתעצל תעשה משהו! אלא שאני לא יכול לבד בלי שיתוף פעולה מצידכם, אז אנא תעזרו לי. בואו ונתחזק בשמירת הזמן..." בדברים אלו, גם עורר, וגם העלה חיוכים.

בכל נפשך

בחכמה ובנועם...

באחד הימים שמע הגה"צ **רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל**, שלא במתכוון, כיצד יהודי מותח ביקורת על תלמיד חכם נודע בשערים, רבי ראובן פנה אליו בחכמה, בנועם ובמאור פנים וביקש ממנו: "אנא ממך, האם תאבה למנות עמי יחדיו את שבע מצוות בני נח".

האיש, שלא הבין את פשר הבקשה, נענה מיד לאתגר והחל למנות בקול: "עבודה זרה, גילוי עריות, שפיכות דמים, גזל ו...". הוא הגיע עד המצוה הרביעית ונאלם דומיה בבושת פנים.

פנה אליו רבי ראובן ואמר לו בנועם התוכחה: "הגע בעצמך, אנו אזובי הקיר, שאפילו את שבע המצוות שנצטוו הגוים, אין אנו יודעים לספור כהלכה. א"כ, כיצד יכולים אנו לדבר סרה על אנשים הבקיאים בכל התורה כולה, ובכל תרי"ג המצוות על כל פרטיהן ודיקדוקיהן?!"

יחי ראובן - ח"ב

טוב וראוי לכל אדם לשית על לבו מצוקות בני ישראל כדי שיתפלל עליהם תמיד!

נלמד ממה שניצטוו אהרן ו'ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד' (פרק כח-ל)

ופירש הספורנו: כדי שיתפלל עליהם שיזכו במשפט. עכ"ל. נמצאו למדים, שכדי להתפלל כראוי על בני ישראל, יש הכרח לשאת על הלב את צרכיהם של ישראל. יש הכרח לחוש בצערם.

בספר באר מים חיים פירש: אהרן הכהן היה בבחינת ליבם של ישראל. כשם שהלב מרגיש ראשון בכל כאביו של הגוף, כך גם אהרן היה מרגיש בצערו של כל אדם מישראל והיה מתפלל בעדו. זהו שאמר הכתוב "ונשא אהרן את משפט בני ישראל" - כל מיני יסורים וצער שבאו על בני ישראל, היה אהרן מרגישם ונושאים "על לבו" והיה מתפלל על כך לפני ה' יסייר מהם את הצער ויבטל מהם את היסורים.

עד כמה נדרש מכל אדם, ובוודאי מהצדיקים, להיות נושאים בעול הכלל והפרט, לחוש בצערם ולהתפלל בעבורם ולבקש אף על החוטאים, מוכיח הגרא"א דסלר זצ"ל (בספר זכרון למכתב מאליהו ח"ב) מדברי חז"ל ומקדים לכך מספר קושיות:

(א) אמרו חז"ל "כל ישראל ערבים זה לזה" (שבועות לט.). וצ"ב: ממה נפשך, אם ישנה בחירה חופשית לכל אדם בפני עצמו, למה יסבול האחד בשביל חברו שבחר ברע. ואם נחשבים כל ישראל אחד, היה צריך להיות שגם בחירתם לא תהא נחלקת ונפרדת!?

(ב) אמרו חז"ל (ברכות י.) על דוד המלך שהתפלל "יתמו חטאים" ולא חוטאים. ותמוה: איך אפשר להתפלל שלא יחטא חברו, הרי "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" (שם לג.) ולחברו ישנה בחירה גמורה, נמצא שתפלתו תפלת שוא!?

(ג) אמרו חז"ל (ב"מ פה:) על רבי חייא ובניו כי אלמלא הפריעום בתפלתם היו מביאים את המשיח. ותמוה: איך יתכן שתיוקן כזה יבוא ע"י יחידים לטובת הכלל, הרי לכך צריכים כולם להתפלל ולתקן כל אחד את עצמו, ובלא זה נמצא שקיבלו את תיקונם ללא בחירתם!?

(ד) אמרו חז"ל (מכות יא.) שאמותיהם של כהנים גדולים מספקות לגולים בעיר מקלט שרצחו בשוגג, מחיה ומזון כדי שלא יתפללו על בניהם הכהנים שימותו ויוכלו לצאת לחפשי. ואומרת הגמרא שהכהנים חטאו בזה שלא התפללו על בני דורם שלא יחטאו ושלא תארע תקלה על ידם. ותמוה: איך תועיל תפלתם זו, והרי יש בחירה עצמית לכל אחד! [וכן תמוה כיצד התפלל משה על יהושע שלא יכשל בעצת המרגלים (סוטה לד:) הרי זה תלוי בבחירתו של יהושע!].

וביאר הרב דסלר פשרם של דברים, שאמנם כל ישראל ערבים, כך לענין החטא וכך לענין התיקון. וכל העושה מצוה מזכה קדושה לו ולכל ישראל, וכל המצטער על הרע זוכה הוא לכל ישראל, ומצינו שרצונו של אדם פועל ומשפיע הרבה [כגון עין הרע וקנאה], ואם רצון רע פועל כך, כל שכן רצון טוב פועל לטובה.

וידוע, כי לכל אדם ישנה בחירה לפי מדריגתו. ועל כן, אם אדם גדול מצטער הרבה על חטאת הרשעים, זה מעלה אותם למדריגה גבוהה יותר ומכניס בהם גדר קדושה ע"י הבחינה של "כל ישראל ערבים" שכל ישראל מאוחדים כאחד. זה התיקון שיכול הצדיק לתקן ע"י תפלתו וצערו, במדרגת הרשעים.

לפי"ז מובן מה היה בתפלת דוד על החוטאים כדי להועיל שלא יחטאו, כי אף שבסופו של דבר תלוי החטא בבחירתו של האדם, אבל את המדריגה, שבה תהיה בחירתו, מעלה תפלתו של הצדיק, וזו היתה התביעה על הכהנים הגדולים, שלא התפללו על אנשי דורם להעלותם במדריגתם. וממילא בחירתם לא תביאם לתקלה כזו.

להעתיר על הסובלים טרם בואם...

סיפר כ"ק האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זצ"ל על זקינו כ"ק האדמו"ר רבי חיים מצאנז זצ"ל: פעם הגיעה אליו אשה קשת רוח מסובלת ביסורין קשים והתחננה שיתפלל לישועתה. האציל עליה רבי חיים מבירכותיו. אך עדיין לא נתקרה דעתה של האשה בכך, והוסיפה לשפוך שוב ושוב את מר לבה.

התבטא על כך הרבי: "אשה זו חושבת כי לאחר שאני גומר לקרוא קוויטל, עלי לעמוד בקרן זוית ולומר עבורה מזמורי תהלים בפניה, ולכן בראותה איך אני ממשיך לשבת ליד השולחן, נדמה לה כי לא שמתי לב לדבריה. אבל לאמתו של דבר כבר התפללתי בעדה עוד לפני בואה, כי בכל יום בבוקר אני מעתיר לה' שכל האנשים אשר יבואו אלי היום, יושעו בכל צרכיהם ויתמלאו כל משאלות ליבם לטובה.

היכל באבוב

לעשות הכל כדי לחוש את הצער...

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: זכורני מעשה בראש הישיבה הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל, שכל התלמידים התפעלו. היה זה בתקופה שבה חלתה רעייתו הרבנית ואושפזה בבית החולים הדסה בירושלים.

רבי אייזיק חפץ בכל לבו ונפשו, לחוש את צערה של רעייתו יומם ולילה, לשלימות תפלתו עליה מעומק הלב, עד כדי כך שהתקשר במיוחד אל שר הפנים דאז, וביקש אישור לשהות עם הרבנית באותו חדר בבית החולים. הוא נימק בקשתו, שאם לא יהיה סמוך אליה, לא יוכל לחוש די הצורך את הצער והכאבים של אשתו...

כשקיבל את האישור, נסע עם רעייתו, ושניהם יחד "אושפזו" בבית החולים למשך מספר שבועות, ובכך גם ראה מקרוב מה עובר על רעייתו ואיזה טיפולים היא מקבלת וזה היקל עליה מאוד.
הלמות עמלים

להצלתם של יהודי בגדד...

בשלהי שנת תש"ט וראשית שנת תש"י סבלה הקהילה היהודית ב'בגדד' רדיפות קשות מהשלטונות בעיקר בגלל כוונתם לעלות לא". הצדיק רבי סלמאן מוצפי זצ"ל, ערך תפלות רבות לשלומם.

בתחילת אדר תש"י, ערך יום תפלה המוני על מצפה הר ציון מול הכותל המערבי. לבש שק והעלה עפר על ראשו. ישב על גבי קרקע ובכה וזעק עם כל הקהל, אנשים נשים וטף, לשלומם של יהודי בגדד וכך נמשכה התפלה כל הלילה.

יומיים אחרי התפילה, פירסמה ממשלת עירק חוק המתיר ליהודים הרוצים בכך, לעזוב את גבולות המדינה, ותהי הרווחה. למעלה ממאה אלף מיהודי עיראק עלו אז לארץ ישראל.
עולמו של צדיק

מזל תפלה ודמעו...

הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל נשא תמיד על לבו את צערם של תלמידיו. אחד התלמידים תינה בפניו שאביו בבית החולים ובקש שיתפלל לרפואתו השלמה. הוא נטל את הפתק וצירפו למאות השמות עליהם התפלל בקביעות. אך לא הסתפק בזה. כעבור ימים אחדים, הופיע רבי נתן צבי בבית החולים לבקר את החולה אף שלא הכירו, לתדהמת החולה ומשפחתו.

ומעשה בבחור שביקש להתקבל לישיבה ורבי נתן צבי סירב לקבלו. גם לחצים גדולים שהפעיל אותו בחור לא הועילו, מי שראה את החיצוניות של הנער יכל להבין מדוע רבי נתן צבי מסרב לקבלו.

לאחר כמה ימים נכנסה אמו של הבחור לביתו של רבי נתן צבי והחלה להתחנן בדמעות שליש: "רבי, אל הנער הזה אני מתפללת בדמעות בכל ליל שבת בהדלקת הנרות שיגדל בתורה ויראת שמים..." מול המלים והדמעות הללו של האמא לא יכול לבו של רבי נתן צבי לעמוד, ומיד קבל את הבחור לישיבה. תקופה קצרה לאחר מכן חל באותו בחור מהפך, ועד היום הוא אברך נכבד וחשוב בישיבה.
בכל נפשך

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סיפורים קטנים עם מסר לא-קטן

תחנה המרכזית הישנה, דרום תל אביב.

הילדה הקטנה השתרכה לצד אימה. הן שוטטו יחדיו עד שֶׁתַּת-הַתְּזוּנָה בה לקתה הילדה הכריעה אותה. היא התמוטטה. עוברים ושבים נזעקו להעיר אותה מעלפונה.

אחד מבעלי החנויות החליט על אתר לתמוך בהן. הילדה הוכנסה לפנימייה חרדית, גדלה והתחנכה עד שהקימה בית בישראל. ולבסוף: הסוחר שילם מכיסו הפרטי את כל הוצאות החתונה!

נולד בן ראשון והסוחר כיסה את הוצאות הברית. כאשר נולד בן שני ביקש אבי-הבן לכבד אותו בסנדקאות, בתגובה להצעה השיב בזה הלשון:

"אם היית יודע מאיפה הכסף שלי – לא היית מכבד אותי בסנדקאות!"

אבי-הבן נבהל, אך לא העז לשאול...

במקום זאת ניגש לכמה סוחרים באזור התחנה המרכזית הישנה, והתעניין במה עיסוקו של פלוני? התשובות זעזעו אותו: מדובר באחד מראשי הפשע באזור שמתפרנס מ"דמי חסות" שנעשקים בְּרִשְׁע מסוחרים תמימים!

הצטמרר האברך והחליט מיידית לנתק כל קשר עם הפושע.

* * *

חלפה שנה ונולדה לו בת. הוא אפילו לא טרח לִידַע בבשורה את מטיבו לשעבר. אך להפתעתו הרבה הסוחר עצמו התקשר להתעניין "מדוע לא סיפרו לי על השמחה?"

בלית-ברירה רמז לו האברך אודות "קְלָא דְלָא פְּסִיק" (השמועות הרעות) אודותיו...

ביקש ממנו הסוחר שיבוא לפגוש אותו בחנות. האברך שלא רצה להיות כפוי-טובה הגיע לפגישה שם סיפר לו הסוחר כך:

"לפני עשרים שנה ניסה אחד מראשי הפשע לסיים את חיי רב יעץ לי לקבל על עצמי לתמוך במשפחה, ובכח ה"צדקה תציל ממות" אנצל. אך כעת שאינך רוצה להיתמך ממני לפחות תברך אותי באריכות ימים.

האברך אמנם בירך, אך בתוך פחות מעשרים וארבע שעות השיגה יד אלמונית את אותו סוחר. הניסיון שמלפני עשרים שנה - צלח הפעם! רח"ל.

מגיד מישרים, הגאון רבי ששון פנירי שליט"א, סיפר את המעשה הנורא הזה והמסר שניתן ללמוד ממנו נורא לא

פחות:

כל מי שהתבונן במעשיו הנאצלים של הסוחר - במשך עשרים שנה תמימות!!! - הגיע למסקנה הפשוטה שהסוחר מחזיק בחיים את האומללה.

אך מה הייתה האמת? מה? שאותה אומללה היא-היא שהחזיקה אותו בחיים!

* * *

וכעת לסיפור נוסף בו משתף אותנו הקורא הנאמן 'אביגדור':

יצאתי מתל-אביב לכיוון הצפון הרחוק, בקו 841. בחצות הלילה ירדתי בכביש הראשי בסמוך לחצור, והמתנתי לרכב שיעלה אותי לעיירה. לידי עמד חסיד גור, שאף הוא המתין למישהו שיקרב אותו אל ביתו שבקריה החסידית.

הכביש לא שקק רכבים, ואנחנו ממתנינים בסבלנות - וכי הייתה לנו ברירה אחרת?

סוף-סוף ראינו רכב שמגיע ומאותת שמאלה, משמע הוא בדרך לחצור. מבלי שביקשנו עזר הרכב לידנו. נכנסנו והנהג שאל: 'להיכן אתם צריכים?' ענינו לו שלא נטריח אותו, ושיוריד אותנו ליד בנין המועצה. הוא "הסביר" לנו. 'לא שאלתי איפה לעצור, שאלתי לאן אתם צריכים?'

הוא לקח את החסיד ל'קריה החסידית' ופנה אלי ושאל: 'ולאן אתה צריך?' עניתי לו שוב: 'אני לא רוצה להטריח אותך בשעה כזו מאוחרת, תעצור לי ליד בנין המועצה וזה יהיה מצויני!'

הנהג כמעט נעלב ואמר בהתרגשות:

'אתה הרי יודע שכאשר הולך האדם לבית-עולמו הוא לא לוקח איתו את המכונית, אלא את מה שהוא עשה עם המכונית!'

הוא היה כל-כך נחרץ שהיה ברור שעלי "להיכנע" ולגלות להיכן אני צריך...

* * *

זה לא רק סיפור יפה על אדם נפלא, אלא ממש קשור לעלון הנפלא ביותר איש-לרעהו. ואסביר מדוע: 'איש' = בגימטרייה: 311 'לרעהו' = בגימטרייה: 311. זה מה שעלון 'איש-לרעהו' מבקש תמיד ללמד אותנו שהזולת לא פחות ממך, שה'רעהו' שווה כמו ה'איש'. ואהבת לרעך כמוך...

התחושה הזו התעוררה אצלי כאשר היה ברור לבעל הרכב, שבדייק כמו שהוא מגיע עם הרכב עד הבית שלו - גם אני צריך להגיע עם הרכב שלו עד הבית שלי...

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

פנינת בית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

אורה זו תורה

אני ופעם אתה וכל אחד יקח חלק. ענה לו החכם השני, אני עוזר לא פחות ממך ואפילו יותר ממך. שאל החכם הראשון, במה אתה עוזר, אני לא רואה שאתה עושה דבר. ענה לו החכם השני, ראה אתה פותר את הבעיה באופן זמני, מאכיל אותי יום ועוד יום, ואם נהיה פה לאורך ימים ושנים לא תוכל להחזיק מעמד, אדם זה כנראה כסיל שלא יצליח לאכול לבדו במצב זה, ולהאכיל אותו באופן תמידי זה לא הפתרון, אני לעומתך כבר במשך כמה שבועות חופר באדמה בציפורני ידי, וכבר הגעתי לשלושים ס"מ, ואני מאמין שבתוך כמה ימים כבר יהיה חור, ומרגע זה כבר תהיה לנו נקודת אור קטנה. לאחר כמה ימים אכן נכנסה אלומת אור קטנה לתוך אותו בור, האור אמנם היה קלוש, אך הוא פתר את הבעיה, ונתן לכל אחד מהם את היכולת והשליטה להסתדר בכוחות עצמו, וגם מעט אור זה לפתע היה עבורם כעולם אחד לגמרי.

זה כוחה של התורה הקדושה, אומרים בעלי המוסר, מעט מן האור, מעט של תורה קדושה יכולה לשנות את האדם ואת המציאות העולם לטובה, אור מיוחד שקשה להסבירו ולהמחישו. אמנם היום בדורנו נמצאים אנו בעולם שכולו חושך, וקשה מאוד להסביר מהו בדיק אור התורה, הרי לא כולם זוכים לראות את האור הבוקע מהאדם הלומד תורה, אך ודאי שהוא קיים ונמצא, מאיר ומשפיע ומגן על העולם.

כתוב במגילת אסתר, "לִיהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשִׁשְׁן וְיִקְרָ" (אסתר ה, טז), ואומרת הגמרא (מגילה טז): "אורה זו תורה". אם כן יכלו רבותינו לכתוב בפירוש במגילה 'ליהודים היתה תורה ושמחה וכו...'. ומדוע מצאו לנו לכתוב 'אורה' במקום תורה. אלא באו חז"ל להשמיע לנו, שידע כל אדם שבזמן לימוד התורה הוא מאיר, ממש מציאות של אורה, ואם היו כותבים במגילה 'ליהודים היתה תורה', היה נפגם מעט ערכה של התורה הקדושה, אבל כשכתבו ליהודים היתה אורה - והוסיפו ואמרו 'אורה זו תורה', מכאן מבין כל יהודי, שבזמן שהוא לומד תורה הוא מוריד אור ושפע לעולם, אשר בלעדיו אין קיום לעולם כלל.

הרב ישעיה מרופשיץ מבאר באופן נפלא את הפיוט 'א-ל אדון' מתפילת שחרית של שבת, "טוֹבִים מְאוֹרוֹת שְׁבָרָאם אֶלְקֵינוּ", אומר הרב שהמאורות אלו הצדיקים, שהם טובים ומעשיהם טובים, וכנגדם "יִצְרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׁפֵּל", ברא הקב"ה יצר הרע, שהדעת היא השכל, אותו היצר הרע מנסה לפתות ולהכשיל כך את הצדיקים, ואיך מתגברים עליו? "פַּחַ וּגְבוּרָה נִתְּן בָּהֶם, לְהִיּוֹת מוֹשְׁלִים", הקב"ה נותן לצדיקים כח להתגבר על היצר הרע שלא יתפתו למכשוליו, ומהו אותו כח בעזרתו ימשלו על היצר הרע? "לְהִיּוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תַּבְלִין", תבל - זהו התבלין, "בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין" (קידושין ל:), התורה היא התבלין איתו מנצחים את היצר הרע וכל אויב שבעולם. זה סמלו של שמן הזית, זית אחד ויחיד מסוגל להאיר, וזו עוצמת אור התורה הקדושה, המאירה ומגינה על העולם כולו.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

שנה שאלה על הפסוק בפרשתנו, "וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ פְּתִית לְמָאֹר, לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" (שמות כז, יט), למה נכתב "שמן זית" בלשון יחיד, הרי את השמן עושים מזיתים רבים ולא מזית אחד, ובאמת מצינו ששאר השמנים נכתבו בלשון רבים, "שֶׁמֶן שׁוֹמֵשְׁמִין, שֶׁמֶן אֲגוּזִים, שֶׁמֶן צְנוּנוֹת וכו'" (משנה שבת ב, ב). אם כן למה הפסוק לא אמר "שמן זיתים", זו שאלה שרבים מהמפרשים עומדים עליה.

ישנו ביאור מעניין בדברי ה"חתם סופר", בבית המקדש היה נס גדול, הנר המערבי היה דלק בנס מערב עד ערב, ואומר הרב שכך היה גם בשבעת ימי המילואים, הימים בהם הקים משה את המשכן, שם נעשה נס למשה רבינו, וטיפת השמן שיצאה מזית אחד בלבד הספיקה לדלוק למשך שבעה ימים. נס גלוי בהקמת המשכן.

לכאורה זה פלא, לשם מה צריך להרבות בניסים, הרי הקב"ה מנהיג את העולם בדרך הטבע והרגילות, ולא חפץ לעשות ניסים לחינם אם אין צורך בדבר, ואם אפשר לכתוש זיתים רבים ולהוציא שמן רב, למה לעשות נס כה גדול, שמטיפה אחת של שמן ידלק הנר למשך כל שבעת ימי המילואים.

אלא אומר "אור החיים" הקדוש בתחילת פרשתנו, התורה נמשלה לשמן, 'מה שמן מאיר לעולם אף התורה מאירה לעולם'. זהו כוחה של התורה הקדושה, כאשר לומדים אותה היא מאירה את נשמת האדם ואת העולם כולו באור מיוחד. הלומד תורה זוכה לאור בפניו. אם כן, כמו שטיפה היוצאת מזית אחד יש לה משמעות כה גדולה, כך גם התורה הקדושה, במילה אחת של תורה יכול האדם להאיר מסוף העולם ועד סופו, אין קץ לכח התורה. מכאן אמרו חז"ל, שאפילו טיפה אחת של אור תורה, מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, ולכן התורה המחישה זאת דווקא בכמות קטנה, בטיפה אחת של שמן, ללמדנו שהתורה הקדושה כ"כ יקרה ונעלית, שבכוחה להאיר גם בטיפה ובמעט.

להמחשת משמעות אור התורה סיפר הרב יעקב גלינסקי, על שלושה שעברו על החוק במדינתם, ונגזר עליהם לשבת במעצר. המעצר בזמנם היה להכנס לתוך בור, בתוכו יושבים בחושך מוחלט ולא רואים דבר. פעם ביום או יומיים היו מביאים להם דבר מה לאכול ולהחיות את נפשם, אבל במשך כל הזמן נמצאים בחושך ועלטה. מתוך השלושה, שניים היו חכמים ופקחים וידעו להסתדר, ובעת הגשת האוכל הצליחו לאוכלו למרות החשיכה, אבל השלישי שביניהם לא הסתדר ולא הצליח לאכול, ובמקום להכניסו לפה לכלך את פניו, וכל האוכל היה נמרח ונשפך.

אחד משני החכמים ריחם עליו, הרי כולנו בסירה אחת, ומרחמנותו על אותו אדם סייע לו, לקח את המזלג והכניס אוכל לפיו, ולאט לאט שיקם אותו. עברו כמה ימים, ואותו אחד שעזר למסכן, פנה לשני שהסתדר גם הוא בכוחות עצמו ושאל, למה שאקח את כל העול לבדי, רואה אתה שאנו נמצאים פה שלושה, שנינו מסתדרים והשלישי לא, בוא ותעזור גם אתה, פעם

התורה נמשלה לשמן,

'מה שמן מאיר לעולם'

אף התורה מאירה

לעולם. כאשר

לומדים אותה היא

מאירה את נשמת

האדם ואת העולם

כולו באור מיוחד

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:47	17:59	18:36

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

לע"נ אברהם בן עזיזא ז"ל

לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל

איזה חכם? ההולך על רגליו

ברור לי. נהגת בו לפניך משורת הדין, ויתרת. ברור לי שנושעת, ברור לי שבזאת עולם יסדר את העניינים. תבטל הכל, רפואה שלימה! ר' יוסל התקשר לבטל את הניתוח. כל מי שדיבר איתו היה בטוח שנשתבשה עליו דעתו. הטוען הרבני, הרופאים, המכון שמייצר רגליים תותבות - כל אלה קיבלו הודעות ביטול בזו אחר זו, ולא נחה דעתו של ר' יוסל עד שלקח את המשחות התחבושות והתרופות - וזרק הכל לפח האשפה!

למרבה הפלא, הנס הגדול אכן קם והתחולל: בתוך פחות משבוע - לפתע החל הזיהום לאבד מנפחו. ר' יוסל מביט בו, אינו יודע אם הוא חולם או שמא זו המציאות. הוא מזמין בדיקה, ולנוכח תוצאותיה - הרופא לוחץ עליו ומתעקש: 'תגלה לי מה עשית, תגלה לי איזה טיפול עברת. זה לא יכול להיות!' עוד שבוע, עוד בדיקה, עוד שבוע, ועוד בדיקה. הוא כבר יכול ללכת!

הוא נכנס אל הרופא שקבע לו את ניתוח הכריתה, והלה אומר לו 'התותבת מתאימה לך בדיוק, עשו לך את זה נהדר!', ור' יוסל, באושר בלתי מוסתר, מסיר את הגרב ומראה לרופא רגל בוהקת, בריאה, חזקה ומהלכת, כאחד האדם ממש! והיום, צאו וראו בירושלים, אי שם על הפיגומים, מקפץ ר' יוסל בשתי

ר' יוסל - הוא איש נחמד ואדיב ושופע חיוכים. לפרנסתו הוא משמש כשיפוצניק, ושמו הולך לפניו - היושר והאמינות, מילה זו מילה. אלא שפעם אחת נקלע לתקרית עסקית מול סוחר חומרי בניה שהתגלה כרמאי, ונוצר ביניהם ויכוח על סכום נכבד, למעלה ממאה אלף שקלים. ר' יוסל תובעו לדין תורה, וכפוי - מנצח, שכן הצדק עמו. אבל הלה מוסיף להתל בו, לא מוכן לשלם, למרות שהפסיד בדיו. הכסף אינו מגיע, המהומה סביבו הולכת וגדלה, הוצאות נוספות מתווספות, כאב ראש שר' יוסל אינו רגיל בו, והלה מתברר כנוכל של ממש, שמהתל בו ובבית הדין גם יחד, וכך העביר ר' יוסל את ימיו בין פרנסה לדיונים משמימים...

ואז, ביום מן הימים, לפתע חש כאב חד ברגל. הוא מנסה להמשיך לדרכו ומקווה שהכאב איכשהו יעבור, אך כשהכאב הולך ומחמיר וכל משככי הכאבים לא מצליחים לנצחו - הוא פונה לרופא, שמפנה אותו לסדרת בדיקות, בסיומה נקבע כי לקה בזיהום חמור ברגלו. ר' יוסל התחיל בבליעת כדורים ומריחת משחות ערב ובוקר וצהריים, בנסיון להציל את הרגל. אבל הזיהום העקשן הלך וגדל, והרופאים הפכו אובדי עצות. חולפים עוד כמה חודשים, והזיהום אוכל בה כל חלקה טובה. ר' יוסל עזב את עבודתו, והרופאים ערכו התייעצות ובסיומה הוחלט:

ניתוח כריתה! יכרתו לו מחצית מהרגל, ויחליפו אותה ברגל תותבת! ר' יוסל ההמום שמע את הבשורה ונחרד. טרם הספיק להתרגל למצב בו הוא סובל וחלוש, ולפתע מתברר שאין מנוס מלהיפרד מהרגל לנצח. ליבו חישב להישבר, מי יודע אם יוכל עוד ללכת בחופשיות, אם יזכה לרקוד בנישואי ילדיו כשרגלו רגל תותבת... מחוסר ברירה הוא קבע תור לניתוח, וכבר מדדו את רגלו כדי להתאים לו רגל תותבת. בין לבין התקשר הטוען הרבני, ובישר לו כי הפסיקה הסופית תינתן בעוד מספר ימים, וסכום התביעה עומד כבר על קרוב ל-200,000 ש"ח. ר' יוסל ניסה להתנחם בכך, שאם לא יזכה לשוב לעבודה - לפחות יזכה בסכום כסף נדיב שיסייע לו בעתיד...

ואז, ביום בהיר מצלצל הטלפון בביתו, ומעבר לשפופרת - קולו של רבו, כ"ק האדמו"ר מפינסק קארלין ז"ע, הדורש בשלומו. ר' יוסל נאנח, סיפר לרבי על כריתת הרגל הצפויה, ושב ונאנח כשהרבי נאנח יחד עמו. אז אמר לו הרבי: 'אני התקשרתי, כדי להציע לך עסקה: אם תוותר ליריבך על מלוא הסכום ותמשוך את התביעה - אני מבטיחך נאמנה, באחריותי, שלא תצטרך לכרות את הרגל, שהיא תשוב ותבריא לחלוטין. אני מציע בפניך את הרעיון, תחליט מהר ותודיע לי!' - סיים הרבי, בירכו בחום, וניתק את השיחה.

ר' יוסל נותר המום ומבולבל כשידיו רועדות וראשו מסוחרר. ריבונו של עולם, מה קורה כאן? האומנם? אני חסיד של הרבי. והנתבע הלז - לא רק שאיננו חסיד פינסק קארלין, אלא אף התנכל לא פעם לרבי ולמוסדותיו. לוותר לו על כל התביעה? אחרי כל ההוצאות המרובות והטירחה

האינסופית?! הוא הרגיש שאינו מסוגל לוותר! לכל העולם הוא מוכן לוותר, רק לא לברנש הזה! הרי מדובר בהון תועפות, איך הוא יכול לוותר עליו?! ומצד שני, זו עסקה שקשה לסרב לה. הן הרבי מבטיח, מבטיח! - שהרגל תשוב לאינתה ושהניתוח יבוטל, שהוא ישוב להלך כאחד האדם. זה שווה לו כל הון שבעולם! בסיומה של המלחמה שהתחוללה בקרב, הוא החליט באומץ: לנהוג לפניך משורת הדין ולוותר. זה דורש מאמץ על טבעי מצידו, אבל זה בדיוק מה שהוא מבקש מבורא עולם - לנהוג בו לפניך משורת הדין, להציל את רגלו באופן על טבעי. זהו, זה סגור. הוא מבטל את התביעה! וכדי לעמוד בדיבורו, הוא מתקשר מיידית לטוען הרבני, ששומע והמום, ור' יוסל מנצל את ההלם כדי להיפרד ממנו ולחייג אל הרבי. התקשר ר' יוסל לרבי ואמר:

'החלטתי. הודעתי למשון את התביעה!' - 'נפלא!', מגיב הרבי בחדווה, 'אתה יכול לוותר את התור שקבעת לניתוח הכריתה, ותבטל גם את הזמנת הרגל התותבת. פשוט חבל על הכסף...' 'האומנם?' - שואל ר' יוסל, 'בטוח? לבטל הכל? אולי נמתין לראות?' - 'לא צריך לחכות!' - משיב הרבי באמונה ברורה, 'זה

'לא צריך לחכות!' - משיב הרבי באמונה ברורה, 'זה ברור לי. נהגת בו לפניך משורת הדין, ויתרת. ברור לי שנושעת, ברור לי שבזאת עולם יסדר את העניינים. תבטל הכל, רפואה שלימה!'

רגליים בריאות. וכל מי ששואל אותו אם לריב או לוותר, אם להתעקש או לנהוג לפניך משורת הדין, הוא לא עונה, הוא רק מניף רגל. בריאה, חזקה, הולכת, אמיתית, ואומר באושר: 'זה תוצאה מויתור. הויתור העניק לי רגל במתנה!'

סיפור נפלא זה, אותו הביא הרב יצחק ברבר שליט"א, מחדד לגד עניינו את הכח של ויתור לחולל ישועה מעל לדרך הטבע, באופן פלאי ממש. הנה כי כן, יהודי שהתיק הרפואי שלו היה סגור וחתום, שכולם קבעו חד משמעית שעל רגלו להיכרת - אבל ויתור אחד פתח לו שער, העניק לו ישועה מעל לדרך הטבע. יהודי יקר, אתה צודק, באמת צודק, אבל בחיים תהיה חכם. ויתור דורש כוחות נפש ומאמץ, אבל הוא כדאי ביותר. אל תוותר לעצמך על הזכות לוותר, על הזכות לפתוח לעצמך שערי ישועות למעלה מדרך הטבע. הענק לעצמך את הזכות הכבירה והפלאית, תפרגן לעצמך את העונג לוותר, ותראה בעיניך כיצד ויתור פותח שערי שמים, מפתיע בישועות נשגבות ויוצאות דופן!

אהרן הכהן, שאנו עוסקים בו ובבגדיו בפרשת השבוע, מידתו היתה אוהב שלום ורודף שלום. המפתח לצעוד בדרכו, הוא לאמץ את הויתור כדרך חיים, את הנכונות להעביר על מידותיו כמושג מוביל. ומי שזוכה בכך - עד מהרה יגלה עד כמה איכות חייו השתנתה. האדם המוותר, החיים מאירים אליו, היקום חייכני כלפיו. הלב שלו נקי, אם מישוהו חוטא כנגדו - הוא מוחל ומוותר מיד, חיי מאושרים, והוא גם זוכה לויתורים וסלחנות ממלכות שמים, כך אמרו חז"ל (פסחים ק"י): "כל דקפיד - קפדי בהדיה, ודלא קפיד - לא קפדי בהדיה", כל מי שאינו מקפיד ומוותר, זוכה שלא יקפידו עליו בבית דינו של הקב"ה.

(הרב אשר קובלסקי)

- לע"נ יהודית בת ריחנה ע"ה
- לע"נ רפאל פואה בן רוה ז"ל
- לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל
- לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

ידיד שהתגלה כנובל

וְהָיָה פִּי רֵאשׁוֹ בְּתוֹכִי (שמות כח, לב) - בית הצואר הוא פי המעיל, הדומה אל פה האדם, יהיה פי ראשו בתוכו, כך מה שבפי האדם יהיה בתוכו, כי יהיה תוכו כברו... (האלשיך הקדוש)

שאלה: לפנינו שאלה מסוג השאלות ה'מרגיזות'. ראובן נכנס לחנות המתנות של שמעון על מנת לרכוש אגרטל. שמעון קיבל את פניו בחום ובלבביות: "ידידי היקר והאהוב, אינך יכול לתאר לעצמך כמה אני שמח לראותך, לאחר תקופה כה ארוכה שלא נפגשנו...". ראובן מצא אגרטל יפהפה בחנות ושאל למחירו, ושמעון ענה: "מחירו הוא 800 שקלים, וזהו המחיר בערך גם בשאר החנויות, אמנם לאור הידידות ההדוקה בינינו, ברצוני ליתן לך אותו בחצי המחיר...".

ראובן הודה לשמעון ושילם עבור האגרטל, ושמעון המוכר הכין עבורו נייר עטיפה נאה. לפתע, תוך כדי ששמעון עוטף את האגרטל, הוא נשמט מידו, נפל לרצפה ונשבר לרסיסים! שמעון התנצל ואמר "ידידי, אין לי עוד אגרטל כזה, מיד אשיב לך את 400 השקלים". כאן הגיעה תגובתו הלא צפויה של ראובן הקונה. לשמוע ולא להאמין!... "ארבע מאות?! - תמה ראובן - הלא מחירו האמיתי הוא 800 שקלים, כפי שהצהרת שזהו מחירו בשוק... וכאדם המזיק המשלם את שווי דמי החפץ, עליך לשלם לי 800 שקלים...!"

שמעון היה בטוח שדברי ידידו נאמרו בבדיחות, אך ראובן חזר על דבריו ודרש בתוקף לקבל את שווי של האגרטל. שמעון הבין שיש לו עסק עם טיפוס לא פשוט... התעשת מעט והתרעם על ראובן: "איך עולה בדעתך לתבוע סכום כפול מהמחיר ששילמת?! לא אתן לך אלא את ה-400 ששילמת לי!", וראובן נותר בשלו: "הזקת כלי בשווי 800, תשלם 800!". עם מי הדין?

תשובה: ובכן, הנחה כה גדולה עד לחצי המחיר, בודאי שלא עושים לכל לקוח, ושמעון עשה כן מכיוון שהוא סבר שראובן ידיד אמת שלו, וכך ציין במפורש שעשה כן רק משום הידידות הקרובה ביניהם. אמנם, מכיוון שתוך כדי הדברים גילה שראובן אינו אלא נבל התאב לכסף, נוכל לטעון שההנחה המיוחדת שעשה נעוצה בטעות, כי מעולם לא היה מוכן לעשות הנחה כזו לאדם גס רוח שמשיב רעה תחת טובה.

נמצא, שהאגרטל נמכר בטעות (במחיר של אונאה), וממילא מדובר במקח טעות שבטל מעיקרו, ולכן המוכר יחזיר לקונה את התשלום שקיבל בעד האגרטל ולא יותר מכך.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

הגוף הראוי מכבד את הנפש

וְעֵשִׂית בְּגִדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֲחִיךָ לְכַבֹּד וּלְתַפְאֵרֶת... לְקַדְשׁוֹ לְכַנְּנוֹ לִי (שמות כח, ב-ג). לא ניתן להתעלם מדברי רש"י הזועקים לכל אחד מאיתנו את שלהם: "לקדשו - להכניסו בכהונה ע"י הבגדים". בגדי הכהן, אם הם בגדי קודש ראויים, הם מקדשים את האדם! ומילים נוקבות אף יותר מצינו במדרש: "כל זמן שהבגדים עליהם - כהונתם עליהם וקדושתם קיימת בהם. אין בגדיהם עליהם - אין כהונתם עליהם...".

בשביל להבין את הדברים ולקשר ביניהם לחיי היום יום, נביא משל שסיפר הרה"ק ה'בית ישראל' זי"ע, לאיש שהתאוה תאוה - לשנות יין יקר ומשובח, אלא שלא היו די מעות בידו כפי מחירו הגבוה של אותו בקבוק, אבל משום שגברה עליו תאוותו, על כן טרח ונתייגע רבות להשיג את הסכום הנדרש, מכר כמה מכלי ביתו והוסיף ללוות ממון מחבריו שכיניו וידידיו, עד שבס"ד ה'השיגה ידו כדי גאולתו', וקנה את היין המשובח.

משם פנה למלאכת השתיה עד שנתבסס והשתכר, והנה מדרך השיכורים לקיים מה שנאמר 'חיל בלע ויקיאנו'... ואף איש זה הרגיש בנפשו צורך נורא להקיא את כל תכולת מעיו, אך לפתע 'תפס את עצמו' וחשב, הן כה הרבה טרחתו עד שהגעתי 'אל המנוחה ואל הנחלה', ואף השקעתי בו דמים מרובים, וכי ברגע אחד אקיא את הכל חוצה בלא שיבלע בדמי... והתאפק בכוחות למעלה מטבע אנושי שלא להקיא.

כמה יש להתעורר מכך, להבדיל מהשיכור, עד כמה טורח האדם ומוזיל מהונו ומרצו לצורך עבודת ה', וכיצד הוא קונה קניינים רוחניים בעמל ויזע רב, וכמה עליו להזהר ולהשמר שלא 'יקיא' אותם החוצה, אלא יחזיק בהם בגבורה כדי שישארו אצלו.

בכך נחזור לענייננו, בגדים מכובדים - מכבדים ומקדשים את בעליהם, והתנועה החיצונית מעוררת את הפנימית. כך אומר השל"ה הקדוש בפרשתנו: "כשם שהלבוש מכבד את הגוף, כך הגוף הראוי מכבד את הנפש. ומחשבה יחשוב האדם, שהמלביש הגוף - יתעורר להליביש הנשמה". מכאן ילמד כל אדם, שלא לבזוז זמנו ומרצו על הבלי העולם הזה, אלא תמיד ישתדל לנהוג במכובדות, יכבד את עצמו ואת גופו שהפקיד ברשותו הקב"ה. אדם המכבד את עצמו הן בלבוש נאה והן במעשים ראויים, ומשתדל תמיד לישא חן בעיני אלוקים ואדם, לא במהרה יתבזה כמו אותו שיכור, שכמעט והקיא את כל כספו ברגע אחד.

השקפה לבית היהודי

אמרתי ונעשה רצוני

בפרשתנו מוצאים אנו את משה רבינו, שנצטווה לקדש את אהרן ואת בניו להיות כהנים לשרת את הקב"ה. על הקרבת האיל במהלך הדברים אומרת התורה **רִיחַ נִיחֹחַ אֲשֶׁה לַה' הוּא** (שמות כט, יח). במבט שטחי נראה לנו, שנחת רוח יש לקב"ה בהקרבת הקרבנות, והריח ניחוח הוא העולה מהקרבתן, וזוה מתרצה הקב"ה לישראל.

לכן מגלה לנו רש"י הקדוש על הפסוק: ריח ניחוח - נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני. אומר רש"י ומקורו מהגמרא (זבחים מה), שנחת הרוח שיש בהקרבת הקרבנות, זה משום שנעשה רצונו של הקב"ה שביקש שיקריבו קרבנות וכך עשו. על נקודה זאת יש לעמוד, הרי בעשיית כל אחת ממצות התורה, יש עשיית רצונו של הקב"ה, ומדוע לא נאמר בשאר מצוות שהם עולות לריח ניחוח לה'?

החילוק הוא פשוט, בדיננו מדובר בקרבן עולה, כך אומר הפסוק בראשיתו **וְהִקְטַרְתָּ אֶת כָּל הָאֵיל הַמִּזְבְּחָהּ, עֹלָה הוּא לַה'.** בהקרבת קרבן העולה יש עשיית רצונו של

פיקודי ה' ישרים משמחי לב, עשיית המצוות מרוממת את האדם, אך כאשר האדם עושה זאת עם הלב ללא כוונת רוח אישי, הדברים עושים רושם יותר

הקב"ה בשלמות הכי גדולה, ללא שום רווח או פניות צדדיות, שהרי קרבן זה מוקרב כולו לה' בשלמות, הכל קודש לה', אין בקרבן זה רווח או הנאה עצמית, אלא להיפך האדם לוקח מרכושו ונותנו לה' בשלמות ללא שום הנאה, וזה עשיית רצונו באופן המושלם, וזה עולה כריח ניחוח לפניו.

מכך נוכל ללמוד לעשיית כל המצוות, אם יעשה האדם מצוה בשלמות לרצון ה', ללא שום הנאה אישית, אלא כל כוונתו ומעשיו לשם שמים, בודאי גם עליהן שייך לומר שהן עולים לריח ניחוח לה', משום שעשה את רצונו של הקב"ה בשלמות, וכך כתוב בילקוט לקח טוב בשם הגר"מ רובמן זצ"ל, שעפ"י דברי רש"י אלו יש לומר, שבזמננו כשאין קרבנות, בכל עשיית מצוה בשלמות יש ריח ניחוח לפני הקב"ה.

כולנו חפצים וששים לקיים את מצוותיו של הקב"ה, ובוודאי שפיקודי ה' ישרים משמחי לב, עשיית המצוות מרוממת את האדם, אך כאשר האדם עושה זאת עם הלב ללא כוונת רוח אישי, הדברים עושים יותר רושם, והדברים נכונים מול הקב"ה וגם מול בני ביתו, ככל שישכיל האדם שמעשיו יהיו לרווחת הצד השני, בין אם זה הקב"ה או גם אם זה לבני ביתו, ולא יכוון להנות ממעשיו, דבריו יעשו נחת רוח ויועילו באופן היותר מושלם.

ארץ ישראל – אשר ה' אלוקיך דורש אותה תמיד

על ארץ ישראל, אומר הקב"ה בתורתו שהיא המקום הטוב ביותר לעם ישראל השומרים מצוותיו, כך אומר רש"י על הפסוק, והלא כל הארצות הוא דורש, שנאמר 'להמטיר על ארץ לא איש', אלא כביכול אינו דורש אלא אותה וע"י אותה דרישה שדורשה (את ארץ ישראל) דורש ה' את כל הארצות עמה.

עינינו הרואות, שגם מבחינת האקלים ומזג האוויר נכון הדבר, ולא רק משום הרחוקות והקדושה הנמצאת בארץ הקודש, שאנו בארץ ישראל לא חשים שינויים קיצוניים במזג האוויר, לא רואים סופות קיצוניות, כמו גם גל חום קיצוני. כך לדוגמא, בעוד אצלנו קר "וקצת" גשום, ולעיתים אולי כמה ימים של שלג, ישנן מדינות המתמודדות עם אקלים חום קיצוני.

כך למשל לפני מספר שנים חוותה יבשת אוסטרליה את אחד הקיצים החמים

ביותר בתולדותיה. בעיר סידני, לדוגמה, הטמפרטורה עלתה עד יותר מ-47 מעלות צלזיוס, הגבוהה ביותר שנמדדה זה 80 שנה. השילוב של טמפרטורות גבוהות, מזג אוויר יבש ורוחות חזקות מועד במיוחד להתפרצות שריפות, ועל כן הוכרז במדינות הללו שיש איסור מוחלט על הבערת אש בשטחן מחשש להתלקחות שריפות נוספות. שריפה כזאת פגעה בפאתי העיר מלבורן בתחילת גל חום זה, וגרמה נזק רב לרכוש. אפילו ללא שריפות, במקומות מסוימים החום העז התיך (ממש המים) קילומטרים רבים של אספלט והכבישים הפכו רכים ודביקים, דבר שיצר קשיים רבים לתחבורה.

מן הצד השני, שומעים אנו על סופות שלגים נוראיות בארצות הברית ושאר ארצות בצפון כדור הארץ, וכן למזג אוויר קר בצורה קיצונית, המלווה בסופות משתוללות הגובות חיי אדם רבים, וכן סופות הוריקן אימתניות המשמידות כל דבר הנקרה בדרכן, החל מבתים ומכונניות ועד לאנשים וחיות. גשמים היורדים ללא הפסקה בכמויות עצומות המציפות ערים שלמות, או רעידות אדמה הגורמות לחורבן מבנים, ולגלי ענק ושטפונות.

לכן, בפעם הבאה, לפני שאנו מוצאים את עצמנו מתלוננים על מזג האוויר, אם קצת קר לכם, או אולי אם נרטבתם בגשם המבורך, או שקצת חם לכם יותר מכפי שהייתם רוצים בימי הקיץ החמים, תזכרו שהקב"ה ברחמיו הביא אותנו למקום הטוב ביותר בעולם, ארץ בה נוכל לעבוד את ה' בצורה הטובה ביותר, ארץ שאין בא טיפונים והוריקנים למיניהם, ולא רעידות אדמה מסוכנות, לא הרי געש ולא צונאמי, ולא חום עז המסוכן עד כדי מוות, אלא ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה.

רבי אברהם בורנשטיין זצ"ל, האדמו"ר מסוכטשוב

השבת בי"א באדר חל יום פטירתו של אחד מגאוני העולם המפורסמים, האדמו"ר הרה"ק רבי אברהם מסוכטשוב זי"ע, בעל ה'אבני נזר' וה'אגלי טל', ספריו המופלאים המשלבים למדנות מופלגת ובקיאות מבהילה, ועד היום לומדי התורה משתעשעים בספריו ובחיבוריו, המאירים את הסוגיות בברק גאוני ייחודי. בצעירותו נבחר הרב כחתן פאר, בבית חותנו הגדול הרה"ק רבי מנחם מנדל 'השרף' מקוצק זי"ע, וכשהכל היו משתוממים על גאונותו

המופלאה ומתפעלים מדמות חתנו, היה חושף רבי מנחם מנדל את הסוד הגדול, כיצד זכה העולם בכזה מאור תורני:

היה זה בעיצומו של יום הפורים, בעיירה בנדין שבפולין. זה עתה הסתיימה קריאת המגילה, והכל יצאו מבית הכנסת, לתור אחרי אבינוים לקיים בהם את מצות היום, כשהם נושאים מגשי דגים ובשר כמשלוחי מנות לידידיהם ומכריהם. הרחוב המה מאדם, כולם היו שמחים ועסוקים וטרודים במצוות היום. בבית הכנסת הקטן, ישב על מקומו הקבוע יהודי אחד, היחיד והבודד באותה שעה בבית הכנסת. אורת החג כאילו דילגה עליו, יש לו עוד פנאי לקיים את מצוות היום במשתה ושמחה, וגם את הרגעים הללו הוא מנצל לאהבת חיי - התורה הקדושה.

היה זה הגאון רבי זאב נחום בורנשטיין זצ"ל, מחבר הספר 'אגודת אזוב', מתלמידי החכמים הבולטים שבעירו, הנועד גם בהתמדתו המופלגת, ולימים כיהן כרב העיר ביאלא. הרב סידר את יום הפורים מראש באופן כזה, שיוכל לקיים את כל מצוות היום בהידור רב, לתת לאבינוים מהודרים כדי סעודתם בשעה מוקדמת, ולחלק משלוחי מנות לקרוביו. יש עוד כמה שעות טובות עד ייטול ידיו לסעודה, אותם בחר לנצל בשקידה על לימוד התורה בשמחה ובהתמדה, כשהאירה החגיגית המקיפה אותו לא פוגעת בריכוזו בתורה הקדושה.

באותה עת, כשהרחוב המה ובית המדרש היה שקט והרה יושב ולומד - החלה סערה גדולה מאוד בשמים: הרי אף יהודי לא למד באותו זמן, העולם כולו שבת מלימוד התורה, ורק הוא אחז בעוז בגחלת התורה, ולמד בהתמדה בעיצומו של יום הפורים! הרב היה שקוע בלימודו ולא ידע מכלום, אך בשמי שמים סערו הרוחות וגעשו, ומיד הוחלט להעניק לו מתנה יקרת ערך במיוחד:

כשם שבאותן שעות בפורים הוא היה היחיד שהאיר את העולם בתורה, כך יזכה לבן שיאיר את שמי העולם בתורתו! בחלוף שנה וחצי, ביום כ"ה בתשרי תקצ"ט, נולד לרב בן, ונקרא שמו בישראל 'אברהם'. ויגדל הנער ויגמל, עד שהפך לגאון הנודע בעל ה'אבני נזר', שספריו מאירים ללומדי התורה כבר כמאתיים שנה, והכל נפעמים מגאונותו העצומה ובקיאותו החריפה!

פס בפרסום

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בסימן

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והרצאות

ההכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנדקקים

בית לוי אולם אירועים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: 054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה וביופי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

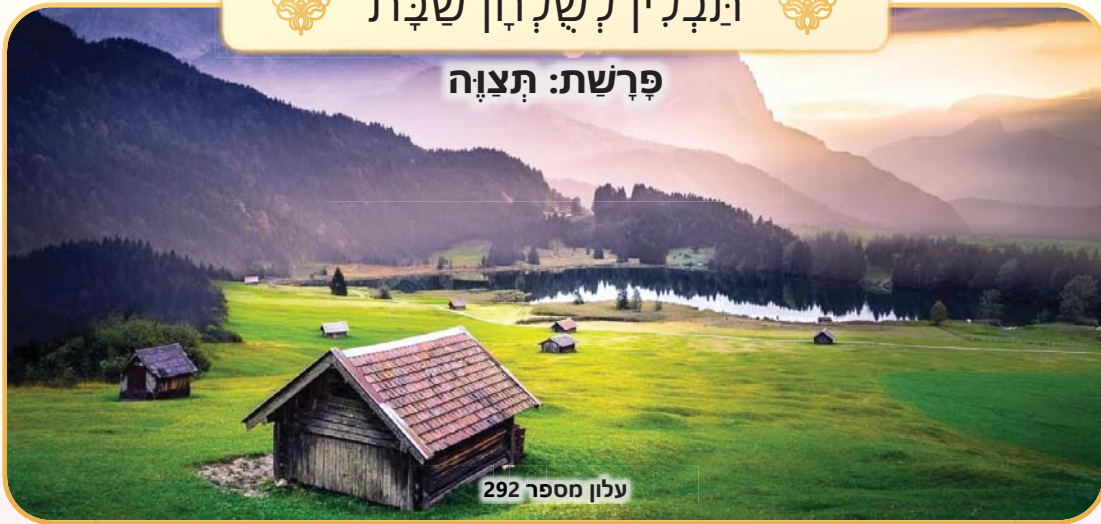

תְּבָלִין לְשִׁלְחַן שַׁבָּת

פְּרֻשֶׁת: תְּצוּהָ

העלון לעלוי נשמת:
בכור חי בן בטי,
אברהם זושא בן ר'
יהושע, לאה בת ר' יום
טוב ליפמאן, מיכאל בן
שרה, אלכסנדר בן מרי,
לודמילה בת לייב,
משה בן זוהרה, יהודה
בן שרה, יוסף בן חנה,
מנחם שלום בן שמחה,
חיים בן אסתר, תמרה
בת יעקב - **תנצב"ה**
ולחבדיל בין החיים
למתים, העלון
לרפואת: בת שבע בת
ליאורה, משה בן מנדל,
נפתלי בן דבורה,
סביטלנה צביה בת
ברכה, מרי בת חנה,
בתוך שאר חולי עמו
ישראל

בס"ד

נא לא לקרוא
בשעת התפילה
וקריאת התורה.
העלון טעון גניזה.
הלימוד בשבת
פי אלף מיום חול.
כדאי לקרוא
בשלחן שבת.

**זמני השבת -
כגב העלון**

נקודה בפְּרֻשָּׁה:

תפלתו נשמעה, והגיחה עגלה ובה חולה מסכן, שהסיעוהו
אל הפרופסור בעיר הגדולה. התחנן בפניהם שייעלוהו לעגלתם,
ונענו: כיון שרפי, התפלל בהפרכת טובה שהחולה יתרפא, ותפלתו
נענתה. החולה נרפא על אמת. שמחו הנוסעים והחליטו לשוב
על עקבותיהם, והוא נאלץ לרדת מן העגלה...

בטרם ירד, שמעם מתפעלים ואומרים: כמה גדולים דברי
הבריות, ששכל רופא מתלנה מלאך. לרופא הקטן, מלאך קטן.
לגדול, מלאך גדול. ואל הפרופסור, מתלנה המלאך רפאל עצמו.
והראיה - שאין אפלו צריך להגיע אליו. רק נוסעים אליו - וכבר
נרפאים...

ירד הרבי מראדושיץ מהעגלה, והשב: מדוע אינם אומרים
לעצמם: כמה גדולים דברי חכמים שאמרו, שגמילות חסדים היא
מהדברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה. העלינו עובר ארח
יגע לעגלה - וקבלנו את שכרנו...

עד כאן הספור. ונשאלת השאלה, מדוע באמת לא השבו כן?
משום שמבטם לא היה מבטם של חז"ל, מבט של מצוות ועברות,
אלא מבט של רפואות וסגולות...

אולם, למעשה, זוהי דרישה מכל יהודי שמבטו! יהיה כמבטם
של חז"ל. ולא עוד, אלא שאז תשתית האמונה.

וקר כתב רבנו הרמב"ן זצ"ל בסוף פרשת בא: "מן הנסים
הגדולים, המפרסמים, אדם מודה בנסים הנסתרים, שהם יסוד
התורה כלה. שאין לאדם חלק בתורת משה רבנו, עד שנאמין
בכל דבריו ומקרינו שכלם נסים נסתרים, שאין בהם טבע ומנהגו
של עולם, בין ברבים בין ביחיד."

הפזרים ולקחו הוא, שהטבע עצמו - גם בענינים הנראים
כטבעיים, וכמגלה שכל מארעותיה מובנים, ולא נזכר בה שם ה'
במפרש - שהטבע מתנהג בגדרי שחר וענש. זהו לקח שהוא יסוד
האמונה וההנהגה, ובלעדיו אין לאדם חלק בתורת משה, כלשון
הרמב"ן - לפיכך הבטחנו כי ימי הפזרים האלה לא יעברו מתוך

המשתף בין הפרשה למגלה

"ואתה תצוה" (כו, ט) יש משהו משתף לפרשת תצוה ולמגלת
אסתר. פרשת תצוה היא למעשה סדרה מתמשכת של צוויים
שנאמרו לחשה רבנו בענין בגדי הכהנה והכתרת אהרן ובניו,
קרנן התמיד והקטרת הקטרת. ובכל הפרשה לא הזכיר שמו של
משה רבנו ולו פעם אחת!

אף המגלה היא ספור מעשה מרוב ופלאי שנטוה ביד הבורא
יתברך. החל מהריגת ושתי ששכלה את הדרך להמלכת אסתר
ומזימת בגתן ותרש שהיו בגדר הקדמת רפואה למכה, דרך
הזעזע שבגזרת הסן והתשובה שהתחוללה בעקבותיה, ועד
לתשועה הגדולה ולקבלת התורה מרצון ובשמחה. יד הבורא
נכרת במגלה - וישמו! יתברך לא מופיע בה ולו פעם אחת!

כיצד יסבר הדבר? כמדתה, שהפיתרון צפון במעשה שבגמרא
(במות צו). רבי יוחנן שמע שתלמידו רבי אלעזר אומר דבר הלכה
ששמע מקומו, ולא אמרו בשמו. הקפיד רבי יוחנן. נסו לפיסי ואמרו:
לו: קשם שהכל יודעים שתורתו של יהושע בן נון היא מפי משה
רבנו, כך הכל יודעים שתורתו של רבי אלעזר היא משלך.

אף פרשת תצוה כן. הכל יודעים שכל מעשה בגדי הכהנה
ומשיחת הכהנים, וכל מעשי המשכן, הם צווי משה על פי ה', עד
שאין צריך לנקב בשמו. וזה החדוש הגדול והנוקב שבמגלת
אסתר: מעשי נסים חריגים הם, התערבות הבורא בבריאה. אבל
במגלת אסתר אין מעשה נס, הכל זורם ככיוול דרך הטבע, ועם
זאת מגנט מפורם ביד אמן. והיודע זאת, והמפיר בכך, רואה יד ה'
בכל מעשה ומעשה ובכל פעולה ופעולה. ואם כך, אין צריך כלל
להזכירו, שהרי דבר אינו נעשה בלא הנחיתו ופעלתו.

מספר על הסבא קדישא מראדושיץ זצ"ל שהלך לרבו,
ללובלין. התיגע בדרך עד שאפסו כחותיו, ובקש מהקדוש ברוך
הוא שישלח לו עגלה.

היהודים, וזכרם לא יסוף מזרעם.

איני יכול להרגע מפורים האחרון. מפגישה אקראית שהייתה לי בו. והריני מזהיר: ספור אמת! הוא זה, כל פרט בו – אמת. חזרנו מסעודת פורים אצל ההורים, והשעה - שעת לילה מאחרת. ישבנו באוטובוס, כל המשפחה. מילנו, באלקסון, קעט לפנינו, ישבה חבורת נערים בגלוי ראש, בתספורת משונה כזו, והגוד - איך לומר, לא הרדי. אפילו לא דתי... לפתע נפנה אחד מהם אחורנית, ושאל בארשת מבודדת: "אתה רב?" מה עונים? מצד אחד, הרי כל יודע ספר הוא עבורם רב. מאידך גיסא, אולי בפיו שאלה הלכתית סבוכה. ענית: "מדוע אתה שואל?"

"כי רציתי לדעת, מדוע שמו של הקדוש ברוך הוא לא נזכר

במגלה."

הייתי המום. לשאלה זו לא צפיתי. לא מפיו. "מה דעתך", שאלתי, "מה תוכל לענות על כך?" "לא יודע", אמר. "אולי בגלל שהשם לא רצה להכתב! חד עם הקו ועמלק, אני חושב."

אולי. התחלתי להסביר שעקרה של המגלה הוא לומר שגם בעת הסתר פנים, קשה לשגחת הקדוש ברוך הוא אינה מתגלית כנסים גלויים, ושמו כביכול אינו נזכר, הרי הוא מנוגט את העיניים, מקדים רפואה למכה, ומתזמן את כל המקרים.

הוא שמע, הבין, וירד בתהנה! חד עם חביו. הם נעלמו בחשכה. ואני חשבת: רבנו של עולם, כמה רבבות נשמות טובות כמוהו אבדו, כמה מהן נספחו אל החשכה... (מעין השבוע)

ספור לשבת:

הוי דן... לכף זכות

כנסת. לזכותו של הרב צוריאל ייאמר שהוא אומן מקצוען המהלך בין הטיפות, לוליין ממש.

הוא מקפיד על קלה כחמורה, וכאן לא המקום להאריך כיצד ואיך הוא מצליח לשמור על ההלכה עד קוצו של יו"ד בלי לפגוע בשום אדם, רחוק ככל שיהיה.

בקיצור, איפה היינו? הא, אז אני צועד לבית הכנסת וזוכה להיות בין עשרת הראשונים, הנוטלים שכר כנגד כולם. לא תמיד זה קורה לי, אבל הפעם זכיתי. אני לוחץ ידיים לרב ולגבאי ומתיישב לי ליד החלון הגדול שבכותל הדרומי. מכחכח בגרון ומנגן פרקי תהילים בנינוחות ובעונג רב, בלחן מרוקאי עממי יפה כזה שלמדתי ממור אבי עליו השלום.

המתפללים מטפטים את אט, ובית הכנסת הולך ומתמלא. החזן אינו ממהר לשום מקום. אמרנו קריאת שמע של שחרית כדי שלא יעבור הזמן לפי שיטת מגן אברהם. הרב לימד אותנו להקפיד על כך.

בין מזמור למזמור אני מבחין ביהודי כבן שבעים, זיפי זקנו קצרים והוא לבוש חליפה ירוקה, לרגליו נעלי ספורט ולראשו כיפה בהירה קטנה. הלה היה עטוף בטלית מיושנת שעל צבעה אבד הכלל מזמן. הוא אחז סידור בידו והחל לדפדף. אם אינני טועה, הוא הגיע לתפילה אפילו לפני! אין לי מושג מדוע, אבל החשדנות שלי כלפיו החלה לבצבץ. הוא לא נראה לי אחד כזה ששומר מצוות. הוא כנראה אורח או דייר חדש בסביבה, מעולם לא ראיתיו. מה שברור – כך החלטתי, ובצדק רב – שומר תורה ומצוות הוא לא!!!

הפלא ופלא, כדי לאשש את הנחתי הראשונה שהטיפוס הזה איננו דתי, הבחנתי לתדהמתי בקופסת סיגריות אדומה מבצבצת מכיס חולצתו הצהובה של הקשיש. בלעתי את הלשון, משתומם כולי. ברוב חוצפתו מגיע האדם הזה לתפילה, בלא הינד עפעף, עם סיגריות. רק שלא יקנה איזו עלייה, חס ושלום.

אני מתחיל להיכנס לחדרה. הרב צוריאל עוד עשוי לחשוב

שמי משה, ואינני יכול להעיד על עצמי שאני טיפוס שליו ונינוח. לא ולא. אומנם אינני צעיר כל כך, ותודה לה' כבר יש לי כמה נכדים, אבל איך אומרים, רתיחת הדמים שלי עדיין כשל נער צעיר.

מפעם לפעם אני נגרר לתגובות קיצוניות וקשות, ורק בסוף מתברר שהן היו חסרות פרופורציה או פשוט נטולות יסוד אמיתי. חסר בהן המיזוג שבין קודש לחול, בין טהור לטמא, בין מותר לאסור ובין קור לחום.

לפרנסתי אני עובד בתור שומר בקניון. בעבר הייתי נהג מוניתי, אבל בדרך כלל היו הלקוחות מוציאים אותי מדעתי. עזבתי את העבודה הזאת ומצאתי עבודה רגועה יותר. לא מתלונן, פשוט נבילה בשוק ואל תזדקק לבריות.

מילה טובה על עצמי: אני עובד על מידותיי ומידי פעם ממתן את תגובותיי. מתי זה נולד אצלי? כשהתרחש הסיפור הבא. ובכן, לפני כמה שנים, ביום שבת קודש בשעה 7:00 בבוקר, יצאתי לבית הכנסת עטוף בטלית.

רק לפני כן, בואו נעשה היכרות עם רב בית הכנסת, חננאל צוריאל. הרב צוריאל הוא טיפוס הפוך ממני. שלושה נסוכה על פניו, והוא אף פעם לא כועס, לא מרים קול, לא מקפיד, ממש כמו מלאך ה'. אולי הוא באמת אחד כזה שהתחפש לבן אדם. אנחנו מכירים לפחות 25 שנים, וכבר ראיתי כמה אנשים שדיברו אליו בחוצפה ובעזות, והוא? מעולם לא הוציא מפיו מילה שיש בה ביקורת או עקיצה. בהחלט יהודי מורם מעם בהנהגות שבין אדם לחבירו. גם גדלותו התורנית היא לעילא, ופיו מפיך מרגליות ממש, הן בהלכה והן במוסר.

אנחנו מתגוררים בעיר מעורבת ובשכונה מעורבת, כך שמפעם לפעם גם אנשים רחוקים מתורה ומצוות נכנסים לבית הכנסת להתפלל, בעיקר כשיש להם שמחה המחייבת בית

הקודש. היהודי הזה מחלל שבת, יש לו חפיסת סיגריות בכיס. אני מבקש ממך מאוד, אדוני, שתיתן ליהודי אחר לברך את ברכת ההפטרה... לא ייתכן שאתה מחלל שבת ועולה לתורה ברוב חוצפתך, אתה חוטא ומחטיא את כולנו."

"הסיגריות" קפא על עומדו מבוהל, מבוויש. פניו הסמיקו והחווירו כאחד. אבל אני בשלי. "כן כן אדוני, חזור למקומך, אין שום סיבה שהמפטיר יתבזה ויקרא אותו מחלל שבת". הרב צוריאל היסה אותי: "ר' משה, תודה לך על הערתך, עד כאן! אדוני, תמשיך בבקשה לקרוא את המפטיר,"

הורה. יצאתי החוצה בחמת זעם, טורק את הדלת ופותח בחיפוש אחר מניין מתפללים שאין בו חילול השם. כל השבת רתחתי מזעם. לא הבנתי איך הרב הצדיק שלנו נתן יד לדבר.

במוצאי שבת צלצל הטלפון, הרב צוריאל על הקו. "אוי ר' משה, ר' משה, כל המלבין פני חברי ברבים כאילו שופך דמים. האיש בירך וקרא את המפטיר מזדקק ויפה מאוד. אחר כך עשיתי אשכבה לרעייתו ע"ה, שנפטרה לפני כשבועיים ימים. הוא בכה על הדוכן, גם מעצב וכנראה גם מעלבון. תוך כדי האשכבה הבחנתי בחוט של ציצית קטן משתרבב ממעל לחגורתו.

'כבוד לובש גם ציצית?' שאלתי אותו, והוא השיב: 'בוודאי, כל חיי לבשתי ציצית...' 'אז יסביר לי כבודו, לחשתי על אוזנו, 'מה עושה בכיס חולצתו חפיסת סיגריות?' האיש נאלם דום, מישש בכיסו ונרעד.

'כבוד הרב, באתי להתארח אצל בני המתגורר ברחוב הסמוך. שאלתי אותו אם יש בית כנסת שפתוח גם בשעות הקטנות כדי שאוכל לקרוא כמנהגי את כל ספר התהילים, והוא סיפר לי שאצלכם פתוח כל הלילה. בשעה ארבע לפנות בוקר התעוררתי בחדרי החשך ולבשתי את חולצתי, שהונחה על קולב. לדאבון ליבי, בלי לשים לב לבשתי את חולצת החול שלי, בעוד שחולצת השבת עדיין ניצבת על הקולב הסמוך. סליחה, כבוד הרב, סליחה מכל המתפללים.'

אתה מבין, ר' משה, עד כמה אנו מחוייבים בסבלנות? עד כמה יש להרחיק לכת עם כף הזכות? שכן לעצמך, ר' משה, כל יהודי הוא בחזקת כשר... כתוב בגמרא: כל היורדים לגיהנום עולים, חוץ משלושה שיורדים ולא עולים, ואחד מהם הוא מי שמלבין פני חברי ברבים. כעת אני מבקש ממך, לפני שיהיה מאוחר, תיגש ליהודי שביצית ברבים ותבקש את סליחתו."

עשיתי מיד כדברי הרב. למזלי, הצלחתי לפגוש את היהודי המבוגר ממש לפני שנסע למקום מגוריו. התחננתי בדמעות שיסלח לי על מעשיי, והוא אמר באצילות נפש שהוא מוחל לי מחילה גמורה, ואת כל השכר על הביזיון שהתבזה הוא מעביר

לעילוי נשמתה של אשתו המנוחה. (גליון משכן שילה)

שמדובר פה במסורתי חביב שומר שבת, והוא עלול לתת עלייה, רחמנא ליצלן. מחלל שבת, עם כל הסבלנות וכף הזכות, איננו עולה למניין שבעה. מצטער.

התפילה נמשכה. עמדנו לתפילת שמונה עשרה, חזרת הש"ץ, קדיש תתקבל, והגבאי הנאמן מיסטר צירלי מימון החל למכור עליות.

היהודי עם החליפה הירוקה לא גילה עניין בקניית עלייה, ואני נכנסתי לרוגע כל שהוא.

שבעת העולים כבר רכשו את זכותם, ואז הכריז הגבאי מימון: "מפטיר, מי קונה מפטיר?" "מאה", אמר הקשיש עם הסיגריות. "מאה חמישים", מצהיר מתחרה צעיר. "מאתיים חמישים", מתעקש "הסיגריות". ככה כיניתי אותו בליבי. "שלוש מאות", מכריז הצעיר. בין לבין אני נע לעברו של הרב ולוחש על אוזנו: "כבוד הרב, ליהודי עם החליפה הירוקה יש סיגריות בכיס. הוא חילונו גמור. תעשה הכול שלא יעלה מפטיר."

הרב מהנהן בראשו ומסמן לי: "שב במקומך, יהיה בסדר". בינתיים הקרב נמשך, ובסופו קנה "הסיגריות" את המפטיר 700- שקל. איזה חילול השם!!!

הו, איך שרתחתי. בעבעתי כמו הר געש שאוטוטו משליך את מפלי הלבנה שלו על פני הסביבה. חזרתי לרב נסער כולי. "ריבוננו של עולם, לא יעלה על הדעת שהמפטיר בבית הכנסת שלנו יהיה מחלל שבת! כבוד הרב, אני לא מתכוון לתת לו לעלות", החצפתי פניי. הרב שמר על ארשת קפואה כרומז לי: "משה, זה העניין שלי. אם לא נוח לך, תחפש לך מניין אחר. זה המצב."

הלכתי? לא ולא. גמלה החלטה בליבי שהעסק הזה יעקר מן השורש, שהרי אי אפשר שקהל רב של מתפללים תמימים ישמעו את המפטיר מפיו של אדם שדורס את השבת בריש גלי. קמתי, הלכתי, הסתובבתי, נעתי באי שקט מופגן בסביבת הרב והראיתי סימנים מובהקים לכך שדעתי לא נוחה ממה שעומד להתרחש בעוד כמה דקות.

הרב המשיך לשמור על קור רוח, מניח אצבעותיו על שפתינו כרומז לי: "משה, תהיה בשקט. זה לא עניינך". איך לא עניינך?! הרי יש גבול לכל תעלול! אינני מצליח לקלוט מדוע הפעם הרב אינו מייצר פתרון שיניח את דעתי. מדוע הוא מתעלם ממני?... אילו הייתי קומקום שורק, הרעש היה מחריש אוזניים.

השביעי עלה ואמר חצי קדיש, ואז הכריז הגבאי: "יעלה מפטיר כבוד..." "הסיגריות" הקשיש צעד אט אט וברך את ברכת התורה. בעל הקורא קרא בתורה, ו"הסיגריות" בירך שוב ונפנה לקרוא את ברכת ההפטרה.

זהו, כאן כבר גלשתי על גדותיי: "זו בושה וחרפה, ממש בזיון

לוח זמנים לשמיטה:

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה.
בקטיף עצמי (מהגינה וכדו') - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם).
ביעור - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק:	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו'):	ביעור:
כרפס שורש	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
לואיזה	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	אין ביעור
לוביה	מיובא מחו"ל - אין צורך בהכשר לשמיטה		אין ביעור

מאת: "כושרות".

בדיחות:

הודעה חדשה ממשרד הבריאות: מי שמרגיש טוב - שישאר בבית, כדי לא להידבק מכל הציבור בחוץ...

אתם מבינים מה קורה כאן? הבידוד קצר יותר מזמן המתנה לקבלת תשובה מבדיקת PCR...

מישהו מתקשר לממשלה, ושואל: "תגידו, זה בטוח ששר הבריאות הזה מבין בבריאות?" - "מה השאלה", עונים לו, "בוודאי. הוא מבין בבריאות לא פחות טוב ממה ששר הדתות מבין בדתות."

השואל לא נרגע: "ושר הדתות מבין בדתות?"

- "בוודאי. הוא מבין בדתות כמו ששר האוצר מבין באוצר."

- ושר האוצר מבין באוצר?"

- "בוודאי ובוודאי. אם הוא לא היה מבין באוצר, ראש הממשלה היה ממנה אותו לשר אוצר?"

- "וראש הממשלה מבין?"

- "נו, טוב, הוא לא צריך להבין. בשביל זה יש לו ממשלה..."

אבא אומר לא להתחסן, והרופא אומר להתחסן - רופא קודם, כי אביו מביאו לעולם הזה, והרופא מביאו לעולם הבא...

שימו לב: לכל מי שנמחקו לו האנשי קשר בטלפון - לא צריך לדאוג, יש גיבוי במשטרה...

קבלתי עכשיו הודעה ממשרד הבריאות שנחשפתי לאדם בריא...

שתי פיתות הולכות ברחוב. פתאום בורקס אחד דוחף את אחת הפיתות, אז הפיתה השניה צעקה עליו ואמרה לו: "יוו, איזה בצק אלים (עלים) אתה!!!"

חידות:

מתוך הספרים: "פיצוחים", ו"אתגרים".

חידת מחשבה:

בחנות ספרים מסוימת, מכרו ביום מסוים על כל שלושה ספרי קודש - שני ספרי קריאה. המחיר הממוצע של ספר קודש הוא 52 ₪, והמחיר הממוצע לספר מכל הסוגים עמד על 50 ₪. מה היה המחיר הממוצע לספר קריאה?

חידת חשבון:

גדי עושה תרגיל חיבור של מספרים לפי סידרם: אחת ועוד שתיים ועוד שלוש ועוד ארבע, וכן הלאה, ובנתיים הגיע לתוצאה: 200. ראה אותו אבי, אחיו הגדול, חשב מעט ואמר: "בדיוק על המספר המציין את גילך - דילגת!".
 כן כמה גדי?

חידת "מי אני":

אני נקי כשאני שחור, מלוכלך כשאני לבן. אם התקרב אלי יותר מדי - אתה עלול להתעטש. מי אני?

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת המחשבה:

בחודש פברואר. (החודש הלועזי הקצר ביותר...)

פתרון לחידת חשבון:

לא משנה מה תהיה הדרך - תמיד ידרשו 47 מהלכים כדי לחלק את הטבלה ל-48 ריבועים. נסו והווכחו.

פתרון לחידת "מי אני":

מטאטא.

יציאה:	כניסה:	י-ם:
18:01	16:47	ת-א:
18:02	17:01	ב-ש:
18:03	17:04	חיפה:
18:01	16:51	

זמני השבת:

לתגובות להנחיות ולקבלת העלון במייל:
 elisha5765@gmail.com

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 51
פרשת תצוה תשפ"ב

דבריהם הם זכרונם

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

השגת התורה על ידי למוד בצבור

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליהם שמן זית זך (כו, כ).
תצוה מלשון צותא, שתתחבר עם בני ישראל, ולמה מפני שמתלמידי
יותר מכל (תענית ז, א), הרי שאם ילמד עם בני ישראל יתוסף לו חכמה,
ולכן ויקחו אליהם שישפיעו עליהם שמן זית זך שהוא חכמת התורה.
[אורח לחיים]

שמון זית נגד כח השכחה

ויקחו אליהם שמן זית זך (כו, כ).
ואמרו חז"ל שמן זית משיב למוד (רש"י, שושלת) של שבעים שנה
(הוריות יג, ב), ואומר המדרש (שיר השירים רבה א, טו) כששמעו בני
ישראל אנכי ה' אלהיך (שמות כ, ב) מפי הגבורה, נטל מהם כח השכחה,
ואחר כך כשפנו אל משה בבקשה דבר אתה עמנו ונשמעה (שמות ט,
טז) חזר אליהם כח השכחה, כאמור, הרפואה נגד שכחה היא שמן
זית, וזה מרמז פה בפסוק ויקחו אליהם, מאחר שלקחו את עצמם
אליהם, שאמרו דבר אתה עמנו ונשמעה, ועל ידי זה חזר אליהם
כח השכחה, הרפואה לזה היא ויקחו אליהם שמן זית זך.

[דמשק אליעזר]

כתר תורה כתר כהונה כתר מלכות

ואתה תצוה (כו, כ).
א"י בבעל הטורים שלא נזכר שמו של משה בפרשה זו מפני שאמר מחני
נא (שמות לב, לב), וצריך להבין למה דוקא בפרשה זו, ואפשר לומר
שמושה רבנו זכה לכתר תורה ואהרן הכהן לכתר כהונה ודוד המלך בכתר
מלכות, משה רבנו היה לו דין מלך הרי שהיה לו כתר מלכות, וכששימש
בימי המלוואים ככהן גדול היה לו גם כתר כהונה, ומלך שמחל על כבודו
אין כבודו מחול (כתובות יז, א) לקד נתקיים מה שבקש.

[פרי צדיק]

ואתה תצוה עם השראת השכינה

ואתה תצוה (כו, כ).
למה נאמר תצוה שהוא לשון עתיד ולא אמר צו מיד ולדורות, ועוד למה
לא מתחיל בנדבר כמו בכל הפרשיות אלא נראה כהמשך של הפרשה
הקודמת, ואפשר לומר שבאמת הוא המשך של הפרשה הקודמת, כי
בכדי לזכות להשראת השכינה צריך האדם להיות בבחינת צדיק,
והראשי תבות של תצוה הוא ה'ולך תמים ופעל צדק (תהלים
טו, ב), ולכן אמר הכתוב בלשון תצוה.

[בת עין]

זכות הרבים תלוי בקר!
רבבות שעות תורה במסגרת לימוד ה'דף היומי' יזקפו לזכותך!
הורד אינך פוסט אפליקציה והנח את המכשיר שלך:
DAF.TFILOT.ORG

הַמְרִיבָה עַל הָאוֹצָר סְפּוּר בְּהַמְשָׁכִים

(ארכיון המחנה החרדי)

פְּרָק ד'

חִפְיָה בְּאִישׁוֹן לַיִל

"אבויו" – חשב לעצמו ביאוש – "הִזָּר יִמְצָא אוֹתִי עוֹד מְעֻט!"

תוֹךְ שְׁנָיו מְעֻטוֹת הַבְּחִין כָּבֵד בְּדַמוֹת שֶׁל הַזָּר. הוּא לֹא רָאָה אוֹתוֹ בְּבִירוֹר כִּינּוֹן שֶׁשְׂרָרָה שֶׁם חֲשִׁיכַי, אֲךָ לְאוֹר הַיָּרֵחַ יְכוֹל הִיָּה לְהַבְחִין לְפִי בְּגִדָיו שֶׁל הַזָּר, שֶׁמְדַבֵּר בְּאִישׁ צָבָא.

שִׁפְתָיו שֶׁל מְנַדֵּל לְחֲשׂוֹ תַפְלָה.

"מָה יְהִיָּה אִם אֶתְפַּס? מָה אוֹמֵר לּוֹ? הָאֵם הוּא יֵאָמֵן לִי שֶׁרַק טִילְתִּי כָאֵן, כְּדֵי לְשִׂאוֹף אֲוִיר צָח?" – שָׁאל אֶת עֲצָמוֹ.

עוֹד הוּא מִתְלַבֵּט וְהִנֵּה רָאָה שְׂאִישׁ הַצָּבָא נֶעְצָר.

מְנַדֵּל נִשֵּׁם לְרוּחָה, וְהַשְׁתַּדֵּל שֶׁלֹא לְזוֹז כְּלָל, כָּל תְּנוּעָה קְלָה עֲלוּלָה לְעוֹרֵר רַעַשׁ וּלְגַלּוֹת אֶת מְקוֹם מַחְבֹּאוֹ, בְּמִיּוּחַד עֲכָשׂוֹ כְּשִׂאִישׁ הַצָּבָא עוֹמֵד, וְהַכֵּל שֶׁקֵּט מְסַבֵּב.

מְנַדֵּל הַבֵּיט בּוֹ וְרָאָה שֶׁהוּא מִתְבּוֹנֵן לְכָל הַצְּדָדִים בְּמַהִירוֹת וּבְצִוְרָה חֲשׂוּדָה כְּאִלוֹ הוּא מְבַקֵּשׁ לְזוּדָא (לְבָרֵר) אִם אֵין רוֹאִים אוֹתוֹ.

בִּידוֹ נִשָּׂא אִישׁ הַצָּבָא אֶרְגֹז נֶאֱהָ, אֲשֶׁר נִצָּץ מוֹל אוֹרוֹ שֶׁל הַיָּרֵחַ, וְאִלוֹ בִּיד הַשְּׁנִיָּה הַחֲזִיק כְּלִי חִפְיָה.

מְנַדֵּל נִרְגַע מְעֻט. הוּא הִבִּין כִּי אִישׁ הַצָּבָא כְּנִרְאָה אֵינוֹ מְחַפֵּשׁ כָּאֵן אֲנָשִׁים, אֲלֵא עֲסוּק בְּעִנְיָן הָאֶרְגֹז שֶׁבִּידוֹ, אֲךָ עֲדִין לֹא הִבִּין מָה

מְרַגַע לְרַגַע גָּבֵר פְּחָדוֹ שֶׁל מְנַדֵּל עַד שֶׁהוּא נִצְמַד לְמְקוֹמוֹ כְּמִסּוּמֵר.

"לֹא... לֹא אֲזוֹז מְכָאן", חֲשַׁב בְּלְבוֹ כְּשִׁגּוּפוֹ רוּעֵד מְרַב אֵימָה, "יֵשׁ לִי שְׁתֵּי סְבוֹת מְצוּיָנוֹת לְהַשְׂאֵר כָּאֵן, הָאֲחַת – מְשׁוּם שְׂאִינְנִי יְכוֹל לְזוֹז, אֲנִי פְּשׁוּט מְסוּמֵר לְמְקוֹמִי; וְהַשְּׁנִיָּה – עֲכָשׂוֹ כָּבֵד מְאוּחָר מְדֵי לְבְרוּחַ, אִם אֶבְרַח עֲכָשׂוֹ אֵין סֶפֶק שֶׁאֶתְפַּס. אֲךָ אִם אֲשִׂאֵר – יֵשׁ סְכוּי שֶׁהַזָּר לֹא יִבְחִין בִּי כְּלָלוֹ!"

מְנַדֵּל נִצְמַד אֶל הַקִּיר שֶׁלִּידוֹ, אֲךָ עֲדִין לֹא הִיָּה רְגוּעַ, הַזָּר יְכוֹל אוֹלֵי לְהַבְחִין בּוֹ מִן הַצַּד. הוּא הִתְבּוֹנֵן הַצְּדָה וְהַבְּחִין בְּגַל אֲבָנִים שֶׁלִּידוֹ. הוּא הִתְכּוּפֵף אֶטְאֵט וּמְצָא לוֹ מְסֻתוֹר בֵּין הַקִּיר שֶׁל הַחוֹרְבָה לְגַל הָאֲבָנִים.

"מְקוֹם מְצוּיָן", הִרְהֵר בְּלְבוֹ, "מְכָאן לֹא רַק שְׂאִין רוֹאִים אוֹתִי, אֲלֵא אֲנִי עוֹד רוֹאָה אֲחֵרִים! מְמַשׁ, רוֹאָה וְאֵנוּ נִרְאָה!..."

מְנַדֵּל חִכָּה בְּהִתְרַגְּשׁוֹת, אֲךָ עֵתָה פְּחָדוֹ נִרְגַע בְּמַעַט בְּגִלְלַת הַמְּסֻתוֹר הַמוֹצֵלַח שֶׁמְצָא לוֹ. כְּמוֹכֵן שֶׁהוּא עֲדִין סֶקֶרֶן הִיָּה לְדַעַת עִם מִי הוּא עֵתִיד לְהַפְגֵשׁ בְּדַקוֹת הַקְּרוֹבוֹת.

וְהִנֵּה שָׁמַע אֶת הַצְּעָדִים מִתְקַרְבִּים סְמוּךְ לְמְקוֹם הַמְּסֻתוֹר שְׁלוֹ.

לְבוֹ הִחַל לְפַעוֹם בְּחִזְקָה.

שליחי 'שומע תפילה' יעתירו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייגו כעת: 0722-81-85-82

אלפים
כרך
1811!

בדיוק רצונו.

הוא המתין בסבלנות וראה כיצד הוא מניח אט־אט את ארגו על האדמה כשהוא משתדל שלא לעורר כל רעש.

לאחר מכן נטל את כלי החפירה בידו והחל לחפור באדמה כשעיניו כל הזמן עוקבות סביב בעצבנות.

מלאכת החפירה עצמה נעשתה במהירות ובחפזון. מדי פעם נסה איש הצבא לשים את הארגו בתוך החפירה כדי לראות אם הבור כבר די עמוק, אך כשנוכח לדעת שאין זה מספיק – מיד הוציא אותו חזרה והמשיך לחפור עוד קצת.

לבסוף, כשהבור היה נראה לו די עמוק, הוא שוב הביט כה וכה ורק אז נטל את הארגו שם אותו בבור פנימה וכסה אותו במהירות בעפר ובשברי אבנים שמצא לידו.

מנדל הבחין שאיש הצבא משתדל לטשטש את העקבות ולדאוג שלא ישאר זכר לכך שהיתה כאן חפירה.

לאחר שסיים את מלאכתו נטל את כלי החפירה, התרחק מעט מן המקום ועקב מרחוק לראות איך נראה השטח. רק לאחר שפנראה נחה דעתו, עזב את המקום והלך לדרכו.

מנדל הביט אחר מעשיו מבלי לאבד אף תנועה מתנועותיו.

כששמע את קול צעדי המתרחקים של איש הצבא, עדין לא זז ממקומו אלא נשאר צמוד לגל האבנים כדי להיות בטוח שאיש הצבא כבר איננו.

מנדל המתין בסבלנות כמחצית השעה עד שהבין כי איש הצבא כבר סיים את מלאכתו ואין לו כל צורך לחזור עתה לכאן.

הוא התרומם ממקומו כשהוא מנסה לישר את עצמותיו שכאבו בשל התנוחה (הצורה שבה היה מונח גופו) הבלתי נוחה בה היה שרוי זמן כה רב, ואז זחל אט־אט לעבר המקום ב הטמין איש הצבא את הארגו.

"אקח את הארגו", חשב בלבו אפילו שלא ידע כלל מה יש בו.

למנדל לא היה שום כלי חפירה בידו. הוא חפר במהירות בעזרת פפות ידיו, והצליח לעשות זאת במהירות בגלל העפר הטרי שזה עתה הושם שם, עפר ואבנים שעוד לא הספיקו להתקשות ולהצמד היטב זה לזה.

מנדל בחר כל הזמן את השטח סביב לודא (לדעת בודאות, לברר) אם אף אחד אינו רואה אותו. הוא הבין כי אם אותו איש־צבא חשש פן יראהו, על אחת כמה וכמה גם הוא צריך לחשוש.

הוא נשם לרוחה כאשר סוף־סוף נתקלו אצבעות ידיו בארגו הממתכת הקריר. הוא פנה את העפר שהונח סביבו והוציא את הארגו הכבד אל מחוץ לבור.

מנדל ידע שאסור לו להשאיר את השטח כה, אלא עליו לסתום מיד את החפירה. מלאכה זו לא היתה קשה עבורו; בבת אחת דחף מנדל את העפר והאבנים מהצד אל הבור פנימה עד שהבור התכסה כלו והפך למישור (מקום ישר).

גם מנדל דאג שלא להשאיר עקבות במקום. הוא התבונן סביבו לראות אם אין כאן סמנים חשודים, ומשראה כי השטח נותר כפי שהיה, נטל את הארגו הכבד יצא מן החורבה לאט ובשקט ורק כאשר התרחק מעט החל לרוץ לביתו במהירות.

כשנכנס לביתו, השעה היתה כבר שלש וחצי לפנות בקר. בני ביתו עדין ישנו שנת ישרים. עכשו סוף־סוף הניח את הארגו על השלחן והתפנה לראות מה יש בתוכו.

הארגו היה נאה מאד בצורתו החיצונית. בחלק הקדמי היה מנועול, אך מנדל לא מצא שום מפתח.

"כיצד אפתח את הארגו?" – שאל את עצמו – "אולי המפתח היה שם בחפירה ולא הבחנתי בו?"

לאחר הרהור קל, קבע מנדל, כי אפשר לפתוח את הארגו על־ידי כלי ברזל.

"לא אעשה זאת עכשו, כי בני הבית עלולים להתעורר מהרעש", קבע מנדל לעצמו, "ובכלל, אולי יש שם משהו מסכן? עדיף שלא לפתוח אותו עכשו".

מנדל ירד למרתף ביתו, החביא שם את הארגו ונעל את המרתף.

"אבוי, השעה מאוחרת מאד!" – אמר לעצמו כשהביט בשעונו, "עוד מעט יאיר השחר ואני עוד לא ישנתי כלל! כיצד אוכל ללמוד מחר את תלמידי בעיפות כזאת?"

מנדל עלה על יצועו ושקע עד מהרה בתרדמה עמוקה. ומה לדעתכם, ילדים יקרים, היה בארגו הנאה? על כך תקראו אי"ה בפרק הבא.

המשך בשבוע הבא בעזהשי"ת

לזכרון עולם בהיכל ה'
מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!
 קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

לְעֵלוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהִיאֲרֻצִּיט שְׁלָהֶם חֵל בְּשָׁבוּעַ זֶה

י"ד אדר - ר' שלמה ב"ר יהושע יעקב רוט
י"ד אדר - מרת אסתר ב"ר יעקב
י"ד אדר - מרת חיה רחל ב"ר שמואל
י"ד אדר - הב' אברהם ב"ר זאב שטיימץ
י"ד אדר - הב' אלטר יודא ב"ר שמחה טובי' הכהן קוסובסקי
י"ד אדר א' - ר' אהרן עזרא בן פרחא
י"ד אדר א' - ר' זלמן לייב ב"ר יעקב יצחק
ט"ו אדר - ר' מאיר זאב ב"ר יצחק אייזיק גולדשטיין
ט"ו אדר - ר' אברהם יוסף חיים ב"ר אליעזר
ט"ו אדר - הב' אברהם יעקב ב"ר חיים רוט
ט"ו אדר - הב' מרים יטל ב"ר אשר אנטשיל יונגרייז
ט"ז אדר - ר' מאיר ב"ר יעקב
ט"ז אדר - ר' דוד ב"ר חיים צבי רוזנבוים
ט"ז אדר - נעמי ב"ר מרדכי
ט"ז אדר - נעמי ב"ר מרדכי
י"ז אדר - הג"ר אברהם בהג"ר שלום שכנא מפרוהבישט
י"ז אדר - רבי חיים משה ב"ר פנחס לייבוש וובר
י"ז אדר - ר' אריה ב"ר אברהם אליעזר רימון
י"ז אדר - ר' ישראל אלטר פנחס ב"ר אברהם יוסף ציק
י"ז אדר - ר' חיים בן אברהם
י"ז אדר - מרת שושנה ב"ר אהרן
י"ז אדר א' - ר' שי ב"ר ליאון קרדיש

י"א אדר - ר' משה אהרון בן חיים שלום
י"א אדר - גל ב"ר אנטולי
י"א אדר - חנה ב"ר דוד
י"א אדר - מרת אלינה ב"ר משה
י"א אדר - מרת חי' סעריל ב"ר משה
י"א אדר - בר בן רונית שביט
י"א אדר - גל ב"ר אנטולי
י"א אדר א' - ר' ישראל ב"ר שמואל מרדכי דרזנר
י"ב אדר - ר' שלמה ב"ר אברהם גרוסמן
י"ב אדר - ר' בר ב"ר אמנון
י"ב אדר - ר' שלמה ב"ר יצחק
י"ב אדר - דבורה ב"ר אהרון
י"ב אדר - מרת חיה שרה ב"ר חיים
י"ב אדר - מרת רחל ב"ר רבי
י"ב אדר - הב' דניאלה ב"ר אליהו מרדכי זונפלד
י"ג אדר - ר' חיים יוסף ב"ר אברהם גאנו
י"ג אדר - ר' יחיאל מיכל ב"ר אברהם יודא לוי
י"ג אדר - ר' שלמה זלמן ב"ר יושע יעקב רוט
י"ג אדר - ר' וואלף זאב ב"ר שמואל
י"ג אדר - מרת מזל שירה ב"ר ציון
י"ד אדר - הג"ר משה מרדכי בהג"ר חיים ישראל "מדרש משה"
מפילוב
י"ד אדר - ר' בצלאל זאב ב"ר יצחק יעקב פישר

קו ההגָרלות - ילְדֵי הַחֶסֶד

ילְדִים יְקָרִים בּוֹאוּ לְקַיֵּם מִצְוַת חֶסֶד שֶׁל אֲמוֹת, וְאוֹלֵי גַם תִּזְכּוּ בְּהִגְרָלָה שְׁתִּתְקַיֵּם בְּסוּף הַחֶדְשׁ!!!

קו ילְדֵי הַחֶסֶד

077-204-9772

נִתֵּן לְהִרְשֵׁם לְהִגְרָלָה אַךְ וְרַק עַד יוֹם ד' בֶּ-12:00 בְּלִילָה

אֶפְשָׁר לְהִכְנִס מִיַּדֵּי שְׁבוּעַ 3 פְּעָמִים בְּהִגְרָלָה
הַחֶדְשִׁית (פְּעַם אַחַת עַל כָּל מְשִׁימָה) וּבְסֵף
הַכֵּל עַד 12 פְּעָמִים בְּחֶדְשׁ.

אִז קְדִימָה חִיְגוּ עֲלֵשׁוּ לְקו ילְדֵי הַחֶסֶד
וְהִשְׁתַּתְּפוּ בְּהִגְרָלָה הַגְּדוּלָה!

ילְדִים יְקָרִים שִׁמּוּ לִב: הִהְגְּרָלָה נִעְרַכֶּת לְפִי
מִסְפְּרֵי הַטֵּלְפּוֹן מִהֶם הִתְקַשְׁרְתֶּם, לְכֵן חֲשׂוּב
מְאֹד שֶׁתִּתְקַשְּׁרוּ בְּכָל פְּעַם מְאוּתוֹ מִסְפָּר.

שְׁלֹשֶׁת הַמְשִׁימוֹת הַשְּׁבוּעִיּוֹת הַמְזֻכּוֹת אֲתֶכֶם
בְּהִשְׁתַּתְּפוֹת בְּהִגְרָלָה:

1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות
המופיעות בעלון זה.

2 << אוקרים בסעודת השבת דבר תורה
המופיע בעלון זה

3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות
בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

זכר מואמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת תצוה תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 420

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

פרתחו שעדים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

'מודים אנחנו לך' - בכל יום מחדש

מדי בקר אנו מודים בברכות השחר על הראיה - 'פוקח עורים', על תנועת האיברים - 'מתיר אסורים', ועל עוד מתנות טובות שזכינו בהן מידו הרחומה של הבורא יתברך. אלא שלכאורה, אלו דברים שנתנו לנו ביום הולדתנו שחובה עלינו להתפלל בכל יום שימשיכו לפעל פלאות, אף מדוע עלינו להודות עליהם בכל בקר מחדש?

שמעתי פעם משל נפלא המבאר זאת היטב: מעשה באדם שעבד בתפקיד וזטר בחברת שליחיות גדולה, וכחלק מתפקידו הוטל עליו לפתח בכל יום את המשורד השכם בבקר. כיון שהאיש התגורר במרחק מה מהמשרד, הציע לו המנהל כי מדי ערב יחנה אחד מהנהגים את רכב החברה בסמוך לביתו כדי שיוכל להקדים ולהגיע באמצעותו לעבודה. באחד הימים, לאחר כמה שנים שההסדר התנהל כראוי, ארעה תקלה שמחמתה לא יכול היה הנהג לחנות מתחת לבית העובד. בבקר קם העובד כהרגלו, וכשגלה שהרכב אינו חונה מתחת לביתו החל לזעק מרה: "גנבו לי את הרכב!"

אחד משכניו הבין את הסבה האמתית לכך שהרכב אינו חונה במקום... הוא הניח ידו על כתף שכנו הנרגז והרגיע: "אף אחד לא גנב לך את הרכב. הרכב כלל לא שלך, רק שהיום בשונה מהרגיל לא החנו אותו בסמוך לביתך..."

והנמשל: חוש הראיה, היכולת לעד על רגלים בריאות ויטר המתנות שהבורא יתברך חנן אותנו בהן אינם באמת שלנו. אולם, התרגלנו לקבלם בכל בקר מחדש, ואלמלא היו מתקנים לנו חכמים להודות עליהם בכל בקר לא היינו זוכרים זאת, אלא אם חלילה היו נלקחים מאתנו...

לפני שאנו זועקים: "אל תשליכנו לעת זקנה, ככלות כחנו אל תעזבנו", הבה נודה מעמק לב על כל יום שאנו זוכים להנות ממתנותיו יתברך. ואף לאחר שברכנו, נקשיב שוב לברכות וזלנתנו ונשלימו בעגית אמן. כך נעמיק בלבנו את רגש ההודאה שאנו מחיבים בו, ובנדאי נעמד לנו הדבר לזכות להמשיך ולהנות ממתנות אלו לא רק ימים ושנים, ויקים בנו מקרא שכתוב: "עוד יגובו בשיבה דשנים ורעננים יהיו".

בקריאת 'וירוממה שמו יחדו',
שבת שלום ומברך,

298 213 ממואל"ן

הודאה על נסי הלילה

"באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערוך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה'" (כז כא)

חכמים אמרו (שבת כב ב) כי אף על פי שבכל יום היו נותנים בכל גרות המנוחה פמות אחידה של שמן שתספיק לבערתם "מערב עד בקר", הגר המערבי היה מוסיף לדלק בארץ גם במשך כל היום, וזאת כדי להעיד לפני באי עולם שהשכינה שורה בישראל.

תמה רבי יהונתן איבשיץ: אם בכל יום התרחש במנוחה גם שפחה, מפני מה אנו מתפעלים ומודים במיוחד בימי החנכה על גס פך השמן, שבו דלקה המנוחה שמונה ימים אף שלא היה בפק שמן אלא כמדת יום אחד?

ותרץ: גם 'הגר המערבי' התרחש בשעות היום, שהרי השמן שנתנו בו הספיק לשעות הלילה, ושעות היום הן שעות הראויות לנסים ככתוב (תהלים נב א): "חסד א-ל כל היום". לעמת זאת, גם החנכה שנמשך שמונה ימים ושמונה לילות התרחש אף בשעות הלילה שמדת הדין מתוחה בהן, לפיכך תקנו להודות ולהלל על כך. סוד זה אף נרמז בפסוק (תהלים מב ט): "יומם יצוה ה' חסדו" - שעות היום מיעדות ומסגלות לזכות לחסד ה', ובלילה שירה עמו" - ואולם כאשר הוא עושה עמנו חסדים בלילה, חובתנו לומר על כך שירה והודיה.

בכך נוכל להבין אף את לשון הפיוט הנאמר בזליל פסח: "אז רב נסים הפלאות בלילה"; כלומר, הפלא המיוחד הוא בכך שהנסים המפורטים בפיוט זה התרחשו בלילה (תפארת יהונתן).

'עבודה' שהיא לשם שמים

"ואתה הקרב אליה את אהרן אחיד ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו ליי" (כח א)

דרש רבי חיים מטשרנוביץ כי כך אמר הקדוש ברוך הוא למשה: אל ירע בעיניך על כך שאהרן אחיד זכה בעבודת הקרבנות ולא אתה, אלא אדרבה: "הקרב אליה את אהרן אחיד" - ראה בעיני רוחך כאלו עבודתו של אהרן נעשתה על ידי. שהרי כיון שמטרתה ותכליתה היא לעשות נחת רוח לפני, למאי נפקא מינה אם נעשתה על ידי או על ידי אחר?

סוד זה מדגש בפניו מדי בקר בקדשת יוצר, באמרנו על המלאכים: "ונותנים באהבה רשות זה לזה להקדיש ליוצרם נחת רוח"; כיון שבין המלאכים אין קנאה, שגאה ותחרות, על כן הם "נותנים באהבה רשות זה לזה להקדיש ליוצרם", כי כל פונתם היא לעשות "נחת רוח" ליוצרם - יהא הדבר ממי שיהיה (באר מים חיים).

שתי תכיפות' נוהגות לעולם

"שתי כתפת חברת יהיה לו אל שני קצותיו וחבר" (כח ז)

דרש רבי יעקב יפה מחכמי איזמיר:

פסוק זה רומז למאמר חכמים (ברכות מב א): "שלוש תכיפות הן", כלומר: יש שלוש פעולות אשר יש להסמיכן זו לזו: את מצות הסמיכה על ראש הקרבן יש להסמיך לשחיטתו, את ברכת הגאולה ["גאל ישראל"] יש להסמיך לתפלת שמונה עשרה, ואת נטילת מים אחרונים יש להסמיך לברכת המזון.

אמר הכתוב: "שתי כתפת [כתף] אותיות 'תכף', ואף ידוע כי האר" הקדוש תלה כאב בכתף שהיה לאורחו, בכך שלא נטל מים אחרונים תכף לברכת המזון, לפי ש'כתף' אותיות 'תכף' (קב הישר פרק טז) חברת יהיה לו" - שתיים מהתכיפות ינהגו בישראל לעולם, ויש לקיים בהן: "אל שני קצותיו וחבר", דהיינו: לחבר את הנטילה לברכה ואת הגאולה לתפלה, ואולם תכיפת הסמיכה לשחיטה אינה נוהגת אלא בזמן שבית המקדש קים ("יעקב סלה, איזמיר תר"מ)

מאה ברכות לריח נוח

"והקטר את כל האיל המזבחה עלה הוא לה' ריח נוח אשה לה' הוא" (כט ח)

דרש הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר מראשי ישיבת 'שער השמים':

בזהר הקדוש (רעיא מהימנא, עקב דף רעא א) מבאר כי המברך ברכה בכונה הרי הוא מגיש בכך דורון ומנחה לקדוש ברוך הוא. רמז לדברים נוכל ללמד מהכתוב שלפנינו; המלים: "ריח נוח אשה לה' הוא" הן בגימטריה מאה ברכות' (המברך יתברך עמ' כד).

‘אצבע אלקים היא’

בדרך כלל, אני נמנע מלבקש ממכם בקשות, אולם למען עתידו של בני אחרג מהרגלי. הרופאים בבית החולים אמנם אחו ותפרו את אצבעו, אולם הם פסימיים לחלוטין ביחס לסכומי החלמתו. לדבריהם הסכומים שהאצבע תתאחה כראוי נמוכים מאד. נראה כי פושה בה נמק, וכפי הנראה יאלצו לבסוף לקטע אותה לגמרי.

למרות, ושמא בגלל כל זאת, הגעתי לשהות במחצתכם ביום הקדוש הזה כמנהגי. אני יכול רק לבקש מעמך לבי שתקבלו על עצמכם שלא לדבר בשעת התפלה לרפואתו של בני 'ישי חיים בן שרה'.

שתיקה קצרה השתררה בבית הכנסת, כשלאחריה קם אחד מהמתפללים והכריז בקול גדול: 'אני מקבל על עצמי שלא לדבר בשעת התפלה לרפואתו של ישי חיים בן שרה'. אחריו, בזה אחר זה קבלו על עצמם כל המתפללים שלא לדבר בשעת התפלה.

את תפלת 'כל נדרי' המרגשת שנאמרה לאחר מכן לא ישכחו מתפללי בית הכנסת 'שובה ישראל' בהונג קונג לעולם. לאחר שכל המתפללים קבלו על עצמם כאיש אחד בלב אחד שלא לדבר בשעת התפלה, חלה התעוררות עצומה בקרב הקהל, והתפלה נאמרה בהתאם.

את תוצאותיה של אותה קבלה מפלאה זכו הרב ארזר ובני ביתו לראות לאחר כשלושה חדשים.

בחדש טבת הגיעו ההורים המסורים עם בנם לבקרת אצל רופא פלסטיקאי ממחה בעל שם עולמי. הרופא הסיר את התחבשת מהאצבע ולאחר בדיקה מעמיקה גלה לצערנו כי נראה שהתחזיות השחרות אכן התממשו. הנמק פשה מאד, והוא שלח את ההורים לאשפוז לשם בצוע נתיח כריתה.

ימים לאחר מכן הגיעו ההורים לצרף אשפוז. בלבם הם כבר השלימו עם העבדה כי בנם יאלץ לותר על אצבעו. עם כניסתם לבית החולים התקבלו על ידי הרופא התורן שהפנה את הילד לצלום רנטגן שנועד כדי להעריך לנתוח הגורלי. אלא שכאשר הגיעו תוצאות הצלום לידי הרופא נאלם הלה דם.

הצלום הראה באפן מבהק ואינו משתמע לשני פנים כי האצבע התאחטה באפן משלם.

"אתה בטוח שמדבר באותו הילד?!", שאל הרופא ההמום את האב, וזה רק הפנה את אצבעו כלפי מעלה ואמר: "אצבע אלקים היא..."

מפי בעל המעשה

האחרון הוא בלה בבית החולים 'שיבא' בתל השומר. לשמע הפתיח המפתיע נכרו אזניהם של המתפללים בתדהמה, והרב המשיך:

"בראש השנה התפללתי בבית הכנסת הקבוע שבו אני מתפלל בעיר מגורי אלעד. הייתי שקוע בתפילתי בעוד שבני הקטן ישי בן השש שחק בחצר בית הכנסת, כאשר לפתע נשמעה מבחוץ זעקת כאב. עד מהרה הזעקתי בידי אחד מהמתפללים אל מחוץ לבית הכנסת ונחרדתי לראות את ישי הקטן שוכב על הרצפה וזועק מכאבים.

מהרתי לעברו והבחנתי מיד בידו המזדממת קשות. הילדים ששהו לצדו ספרו לי באימה כי הם שחקו יחד בחצר, ולפתע נפלה מהגדר הסמוכה פסת מתכת כבדה ונחתה הישר על אצבעותיו של ישי. את הפגיעה הקשה ביותר ספג האגודל. הוא נקטע לגמרי ונותר מחבר לפסת עור בלבד.

אמבולנס שהזעק למקום מהר לפנות את הילד הנאנק מכאבים לבית החולים 'שיבא' בתל השומר, ואני הצטרפתי אליו. האמבולנס שעט ברחובות הריקים, ולבי דפק באימה. התקשיתי להכיל את הסיטואציה הפתאומית. חובש מד"א שהתלווה אלינו בקש לחזק את רוחי וספר לי כי לפני כשלוש שנים נקרא לזירת תאונה קשה מאד, שבה נפגע ילד קטן בארך אנוש. כל מאמצי ההחיה שהפעלו על הילד עלו בתהו, והרופא שהתלווה לאמבולנס עמד לקבע את מותו, רחמנא ליצלן.

כיון שאני הייתי הראשון שהגעתי למקום, ספר לי החובש, 'בקשתי מעמך לבי מהרופא לנסות רק עוד פעם אחת... בינתיים הגיע למקום בריצה סבו של הילד, ומיד כשקלט את חמרת המצב הרים ידים לשמים וזעק בקול חנוק מכאב: 'רבנונו של עולם, רחום וחנון, הלא רק אתה יודע כי מעולם לא דברתי בשעת התפלה. מבקש אני ממך שתטל ממני זכות זו ותחיה באמצעותה את נכדי...'.

'הסבא סיים את תפלתו, ו... לא תאמין מה קרה, המשיך המתנדב וספר לי, 'בתוך שניות ספורות החל הילד לפרפר וחזר ממות לחיים'."

משסים הרב ארזר לספר לקהל המתפללים את אשר קרה לבנו ואת אשר ספר לו המתנדב בדרך לבית החולים, השתתק. לאחר המתנה קצרה המשיך בקול חנוק ובקש מקהל מרעיתו:

"היודים יקרים, עתה היא שעת רצון מיוחדת.

את הספור שלפנינו ספר הרב מאיר ארזר שליט"א המשמש זה למעלה מעשרים שנה כרבה של הקהלה היהודית הנתיקה 'שובה ישראל' שבהונג קונג. הקהלה היהודית בהונג קונג התיסדה לפני למעלה ממאה וחמשים שנים בידי סוחרים יהודיים מעירק, וכיום היא מרכבת בעקר מצאצאיהם ומיהודים נוספים המתגוררים במקום לרגל עסקיהם.

בתקופת כהנתו בקהלה נדחת זו ובמסגרת תפקידו כרפו הסמינרים של ארגון 'ערכים' במזרח הרחוק, זכה וזכה הרב ארזר לקרב מאות יהודים רחוקים לתורה ולמצוות.

הרופאים בבית החולים אמנם אחו ותפרו את אצבעו, אולם הם פסימיים לחלוטין ביחס לסכומי החלמתו. לדבריהם הסכומים שהאצבע תתאחה כראוי נמוכים מאד. נראה כי פושה בה נמק, וכפי הנראה יאלצו לבסוף לקטע אותה לגמרי.

בשנים האחרונות הוא מתגורר בארץ, אולם הוא עוֹדנו מקשר לבני קהלתו באפן יומיומי. מלבד זאת, הוא נוסע אליהם מדי תקופה קצרה כדי לחזקם ולדאג לצרכיהם הרוחניים.

בערב יום הכפורים תשע"ט, דקות ספורות לפני תפלת 'כל נדרי', עמד הרב ארזר אל מול כשלוש מאות המתפללים בבית הכנסת שביראשוחו, והפתיע אותם בפתח דרשתו המסרתית כשספר להם כי את ראש השנה

ברכת 'תשובה'

מקור הברכה

לאחר ברכת 'אתה חונן' אנו ממשיכים ומבקשים על התשובה: "השיבנו אבינו לתורתך וקרבתנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה לפניך". חכמים (מגלה ז) ב) סמכו לומר ברכה זו לאחר ברכת 'אתה חונן', על פי לשון הפסוק (שעי'הו ו): "ולבבו ביין ושב ורפא לו", שממנו למדים שמכח הדעת האדם מפיר בהטאתו ומבין עד כמה רע ומר הוא עו'בו את ה' אלוקיו. מתוך כך הוא שב בתשובה, ונפשו מתרפאת מעוונותיה (רש"י פס').

הש"ל"ה הקדוש (יתרו דר"ך חיים) באר את סמיכות הברכות על פי מה שפיתבו המקבלים שלעתים כאשר מתקשה האדם בהבנת עמק התורה, הרי זה משום שקלפה שנוצרה מחמת עווננו יצרה מחצה המפריעה לו להבין, וכאשר יפטרש במעשיו וישוב בתשובה, ממי'אל תסור הקלפה והוא יבין את התורה. לכן סמכו 'אתה חונן' להשיבנו, כי התשובה מסייעת להבנת התורה.

מבנה הברכה

ברכה זו מרכבת משלוש בקשות שענינן אחד - לשוב ולהתקרב לקדוש ברוך הוא.

תחלה אנו מבקשים: "השיבנו אבינו לתורתך"; שכן רק התורה יכולה לפקח את עינינו להבין ולדעת עד כמה הרבינו לחטא ומה הן דרכי התשובה. ועוד, שאם לא נדע את חקי התורה הלא נמשיך לחטא מחסר ידיעה (כפיא דוד' [לחיד"א] דרוש ט). בבקשה זו מזכירים אנו את התאר 'אבינו', שכפי שאב ח"ב ללמד בנו תורה (קדושין כט א) כך הוא יתברך ילמדנו וישיבנו לתורתו (טור או"ח קטו).

את הבקשה השנייה: "וקרבנו מלכנו לעבודתך" פרש האבודרהם בשני אפנים: האחד: שנוצרה לעבד את ה' ולקיים את כל מצוותיו, והשני: שיקרבנו אליו וכן נוכל לעובדו בתפלה [המכנה 'עבודה שבלב' (תענית ב א)] כראוי.

לאחר שתי בקשות אלו מבקשים אנו להגיע לשלב השלישי: "והחזירנו בתשובה שלמה לפניך", שישע ה' בידינו לתקן את אשר חטאנו ולשוב למעמד ולמקום שהיינו בו עד שהתרחקנו מחמת חטאינו (שפתי חיים - רנת חיים' תפלת שמו"ע עמ' קב).

ידועים דברי הרמב"ם (תשובה ב) שודויו של החוטא צריך לנבוע מעמק לבו, מתוך חרטה כה אמיתית, עד "שיעיד עליו ידע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם". בכך באר המגיד מקו'ניץ (עבודת ישראל' פרשת פרה) את בקשתנו: "והחזירנו בתשובה שלמה לפניך", שנוצרה בשלמות כה מחוללת, עד שיהא גלוי לפני ה' שלא נשוב לחטא זה לעולם.

מהות הברכה

בברכה זו אנו מבקשים מהבורא יתברך שישענו לשוב בתשובה שלמה, שהרי הוא רוצה ומחכה שנושב אליו, ככתוב (חזקאל לג יא): "כי אני נאם ה' אלוקים אם אחפץ במוות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו וחיה". ואכן כתב האבודרהם (שמונה עשרה) כי לפיכך אנו חותמים אותה בלשון: "הרוצה בתשובה".

ה'סיד ושירש העבודה' (שער ה פרק ד) כתב שבאמירת: "והחזירנו בתשובה שלמה לפניך" יש לכוון תחלה לבקש על כלל ישראל שישבו בתשובה שלמה, ורק לאחר מכן לכוון לבקשה אישית, שנוצרה אף אנו לחזור בתשובה שלמה.

וכך כתב בעל 'ספר חרדים' על ברכה זו (מצות התשובה ח): "ולפי שאין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא לכך תקנו על התשובה ברכה בפני עצמה... וצריך לכוון בה מכל הברכות האמצעיות לפי שהוא תועלת הנפש ורפואתה".

תפלה על חוטאים שישבו בתשובה

רבי חיים ויטל מביא שאחד מגדולי דורו נועץ באר"ה הקדוש על אודות בנו שהשתמד, רחמנא ליצלו. הורה לו האר"ה שיוסיף בתוך ברכת השיבנו תפלה: "יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלקי אבותי שתחתר חתיקה מתחת כסא כבודך ותקבל בתשובה את פלוני בני, כי ימינה פשוטה לקבל שבים" (פרי עץ חיים' שער העמידה כ). מהרמ"ו הוסיף והביא את הפניות שהורה האר"ה לכוון ביהי רצון זה, אולם כתב הק"ב ה'ישר' (פ"ה) שאף שתפלה זו צריכה פניות ויחודים המועילים לה ביותר, כיון שאין הכל בקיאים בעמקם בבקש זאת בקצרה ובהגיון לב.

בנות אמן

אמת שהקדוש ברוך הוא רוצה בתשובה, והלוואי שתתקבל תשובתנו (סידור 'נהורא השלם').

אחת שאלתי

שאלה בהלכות ברכות ואמן

שאלה: בשונה מיתר הברכות הנחתמות בלשון המבטאת עשיית פעולה - "גואל ישראל", "רופא חולי עמו ישראל" וכיוצא בו, ברכה זו לבדה נחתמת בלשון המבטאת רצון - "הרוצה בתשובה"; מדוע אין חותמים אף אותה בסגנון דומה ליתר הברכות - 'המחזיר בתשובה'?

השאלה והתשובה מעלון פרשת משפטים:

השאלה: שליח צבור שטעה וסיים את ברכת 'אתה קדוש' מבלי לומר קדשה, האם יכול לומר קדשה במקום שעומד או שעליו לחזור לתחלת התפלה?

התשובה: נחלקו הפוסקים בזה: לדעת הגר"ש" אור"ך ב' שו"ת' מנחת שלמה' ח"א סי' ב) הקדשה היא עקרה של ברכת 'אתה קדוש', ולכן אם סיים 'האל-קדוש' יחזור לתחלת התפלה, כדן הטועה בברכה זו. ואולם הש"ב הלוי' (שו"ת ח"ט סי' קלד) מביא שיטת מי שסובר שבדיעבד יכול לומר את הקדשה לאחר 'האל-קדוש', ואין צורך לחזור לראש. לפי שאף באופן זה נחשב כאילו כלל את הקדשה בתוך ברכת 'אתה קדוש'. כפי שפסק בשלחן ערוך הרב' (או"ח קי"ה) שמי שסיים ברכת השניים ועדיין לא התחיל 'תקע בשופר' ונזכר שלא אמר 'ותן טל ומטר' יכול לאומרו במקום שעומד ויחשב כאילו שאלו בתוך ברכת השניים.

תשובות נתן לשלח לפקס
שםספר 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

בין הפותרים נכונה יגדל א"ה סט מנחת חנוך - מכון ירושלים. ההגרלה תתקיים מדי שבוע ביום שלישי שלאחר הופעת העלון. התשובה ושם האזכה יפרסמו א"ה בעלון פרשת פסח.

הזוכים בהגרלה שהתקיימה בין שולחי התשובות לשאלה שהופיעה בעלון פרשת משפטים, הם: משפחת לנדא מצפת

וכאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו

עניית אמן היא מצוה וזכות שאין כדגמתה, כפי שהרחבנו רבות בעלונינו. בפרק זה נביא מקורות לכך שמלבד עצם המצוה והזכות שיש בעניית אמן, הרי היא אף משלימה ומימקרת את הברכה, כפי שנמצא כי המהדר לברך את ברכותיו באזני מי שיענה אחריהן אמן, מלבד מה שמזכה את זולתו בעניית אמן, מועיל הוא אף לעצמו שכן בכך נעשות ברכותיו משלמות.

דורון משולם למלך העולם

כך כותב הזהר הקדוש (עקב רעא א):

כשעולה הברכה שנעניתה באמן מהעולם התחתון לעולם העליון, אין שום פתח ופתח למעלה, ואין שום ממנה למעלה שאינו פותח את כל הפתחים בפניה ומכריזים ואומרים בכל הרקיעים: "זהו הדורון ששלח פלוני למלך! זהו הדורון שהובא בקיום ובשלמות כראוי! איזו היא הברכה שנאמרה בשלמות כראוי? זוהי הברכה שענו אחריה אמן. כי כל ברכה שענו אחריה אמן, זו היא ברכה שנאמרה כצורתה ובשלמותה, כפי שראוי להיות".

בעל 'דברי ישראל' ממוז'ז'ץ דרש ואמר כי לכך אנו אומרים בסיום ברכת המזון: "פן יברך אותנו כלנו יחד בברכה שלמה ונאמר אמן"; אימתי תהיה הברכה שלמה? רק כאשר נאמר אמן אחריה ('דברי ישראל נח).

לכבוד מערכת 'וכל מאמינים',
שלום וברכה,

כמי שנהנה בכל שבוע לקרא ולהתחזק מדברי התורה הנפלאים המובאים בעלונכם בענין התפלה ועניית האמן, רואה אני כזכות לספר לקוראיכם הנכבדים על סיעתא דשמיא מיחדת שזכיתי לה בזכות התחזקותי בעניית אמן:

מזה שנים רבות שאני עוסק בתחום שמפאת ההתקדמות הטכנולוגית העולמית הופך להיות פחות ופחות רוחי בשנים האחרונות. לאחרונה הצע לי להתחיל לעסוק בתחום חדש שהתחרות בו רבה. חששתי מאד להכנס אליו, והחלטתי במקום זאת לקבל על עצמי להתחזק בעניית אמן ולהקפיד מדי יום על עניית תשעים אמינים על ברכות. ערכתי חשבון שלשם כך יהיה עלי לשמע מדי יום ברכות השחר משלושה אנשים, להקטיב ולענות אמן אחר ברכות חזרת הש"ץ בשחרית ובמנחה ולענות אמן אחר יתר ברכות התפלה. באמצעות חשבון זה הגעתי לתשעים אמינים ויותר. לאחר כשלושה חודשים שאני מקפיד על כך, אני יכול לציין בספוק כי בחסדי ה', אף על פי שהמשכתי לעסוק בתחום שבו עסקתי מאז ומתמיד, אני רואה הצלחה רבה במעשה ידי ואף מרויח יותר מבעבר.

בשבת קדש פרשת ויצא נקראתי לעלות לתורה בבית הכנסת שבו אני מתפלל וקראו בפני את הפסוק (בראשית ל ג): "ויפרץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות ושפחות ועבדים וגמלים וחמרים". ראיתי בכך רמז וסימן טוב להצלחה שאני חווה בזכות עניית אמן. לאחר התפלה שמתי לב שראשי תבות של המלים: "ויפרץ האיש מאד מאד" הם בגימטריה 'אמן', ואלו המלים "מאד מאד" הן בגימטריה תשעים. תחושותי היתה שנקראתי לתורה כדי לקבל אשור לכך שהקפדה על עניית תשעים אמינים ביום מסגלת לשפע ברכה והצלחה.

בכל הכבוד וההערכה,
ז. ש. - נתיבות.

נתן לשלח מכתבים
מפקס שמספרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

ציוו המיחס לדמותו של החיד"א ז"ע

החיד"א

י"א באדר תקס"ז

רבנו חיים יוסף דוד אזולאי המכנה בראשי תבות: 'החיד"א' נולד בירושלים בשנת תפ"ד לאביו רבי רפאל יצחק זרחיה. מיום עמדו על דעתו ועד אחרית ימיו היו כל עתותיו נתונות ללמוד תורה ועשיית חסד למען הכלל והפרט.

החיד"א נודע בדורו ובדורות שאחריו כגדול בתורה בנגלה ובנסתר.

הוא יצא פטה פעמים לחוץ לארץ בשליחותם של יהודי חברון. במהלך נסיעותיו בקר בארצות רבות באירופה, ופעל בהן רבות לחזק יסודי הדת. בכל מקום שאליו הגיע בחן את אספי הספרים שחלקם עוד היו בכתב יד, ואף העתיק מדבריהם בספריו.

בשנת תקל"ג יצא למסעו האחרון שממונו לא שב. הוא קבע את מושבו בעיר ליוורנו שבאיטליה, שם הקדיש את כל זמנו לכתיבת ספריו ולהדפסתם. החיד"א חבר למעלה ממאה ועשרים ספרים, אשר נחמשים מהם נדפסו בחייו. נפטר בשבת זכור תקס"ו ונקבר בליוורנו. בשנת תשי"ך העלה ארונו לארץ ישראל, והוא נטמן בהר המנוחות בירושלים.

נתפשיט המנהג

על מנהג אמירת ברכות השחר בחברותא כתב החיד"א ('ברפי יוסף' אורח תרעז ב): "וכידוע נתפשיט המנהג בכרפים ועירות גדולות..."

לא לותר על ההגנה

כיון שאמירת מאה ברכות נתקנה כדי להציל את ישראל ממאזה הקללות המופיעות בתוכחות (כמ"ש הרוקח ברכות שכ), נמצא שמי שאינו נותן לבו לברך מאה ברכות כראוי מדי יום ביומו, מלבד שמפסיד את עצם המצוה, מפסיד אף את ההגנה והשמירה מפני קללות התוכחה ('דבש לפי מערכת ב אות ח).

מכסת הדברים שנקדשה

"ישלים בכל יום צ' אמינים, ד' קדשות, י' קדישים, ק' ברכות - ראשי תבות צד"ק. והוא אחד מתקונותי: 'צדיק יסוד עולם'" ('צפון שמיר' ט קלג).

אתמזש אפי יוק

03-913-9191

קול אמונים - קו התכן של בני אמונים
חזוקים יומיים | ספורים מרתקים | מגון תכנים

אור התורה

הערוך מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדשי לע"נ מורד אבני רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל

שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com

טלפון: 052-7148454

קו החיידות: 077-4103900

פקס: 08-9941870

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

כולנו מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"ואתה תצווה"

בפרשה זו- אמר הצדיק רבי יצחק מווארקא- נאמר פעמים רבות "ואתה" "ואתה תדבר" "ואתה תצווה"- מדוע?
זאת משום שלאחר שמשה רבנו מסר את נפשו על בני ישראל ואמר: "מחני נא מספרך אשר כתבת" נתעלה מעל לכל מדרגה עד שהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו דיבר אתו כדבר איש אל רעהו ממש שאינו קורא לו בשמו אלא פונה אליו ואומר "ואתה!"

"וייקחו אליך שמן זית זך כתית למאור"

פסוק זה דרש רבי משה לייב מסאסוב ואמר: "ויקחו אליך שמן זית"- אדם הרוצה ללמוד תורה שנמשלה לשמן "כתית"- קודם כל עליו לכתת (לשבור) את היצר הרע שבקרבו ואז יגיע למדרגת: "למאור"- יוכל הוא לקלוט בקרבו תורה- אור!

"להעלות נר המזיד"

בגמרא מסכת מנחות (דף צ"ט עמוד ב') דרשו חז"ל: אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית קיים: "לא ימוש ספר התורה הזה מפך!"
והנה- אמר הצדיק רבי יצחק מאיר מגור בעל חידושי הרי"ם- בהמשך הפסוק שם נאמר: "לא ימוש ספר התורה הזה מפך והגית בו יומם ולילה" ואם נתבאר שהקורא קריאת שמע מקיים "לא ימוש" מדוע זה נחשבים מספר רגעים בהם קרא אדם קריאת שמע כאילו הגה בתורה יומם ולילה?
אלא- תירץ הרבי- כשם שנאמר בתורה: "להעלות נר תמיד" אף שהכהן לא העלה את האור המנורה אלא במשך רגע אחד ובכל זאת נחשב הדבר "לתמיד" כך גם הקורא קריאת שמע בכוונה ובהתלהבות הראויה- איש קודש זו בוערת בלבו יומם ולילה!

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גידול תורה ויארור'.

אור התורה
לע"נ בנימין בן רחל
7665190@gmail.com

חידה: מי עוד לאברהם איבנו למוול?
החידה מפרשת תרומה: 6 ברכות שמכרכים פעם בשנה?
תשובה לחידה פרשת תרומה: א. ברכת האילנות ב. בעיור חמץ ג. על אכילות מרור ד. על אכילת מצה ה. אשר גאל וגאל את אבותינו ו. להדליק נר של יום כיפור. (בשם מגיד מישורים הרב שלמה לויגשטיין שליט"א).
זוכים לחודש שבט: שובר מתנת רשות פרסטר מאיר דוד אור עקיבא, כוס כים מתנת "כוספלא" אשדוד אהרון פרסדנגר מודעין עילית, כרטיספר אריה ויסמן ירושלים.

הצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058
החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר פרסטר / ברשת פרסטר / כובעי פרסטר / כוס כים / מתנת 'כוספלא' אשדוד / ברשת 'אור החיים' / כרטיספר

קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו' 0774103900 - שלוחה 5

דין הלכותי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

האם מותר להצטלם עם פסל

נשאלתי ע"י ידידי הבה"ח יצחק פרץ ה"ו, מכסיקו. בזה"ל: שאלה ששאל אותי בחור בבית ספר נראה מה אתם תגידו, יש פה במכסיקו פסל של איש רומאי ויש אומרים שהוא היה בר מינן השם שלהם ומי יודע מה, שואלים אם אפשר להצטלם איתו, ואם אפשר לקנות כזה קטן שמכניסים לכיס או שמים שם את המפתחות (איני יודע איך אומרים את זה בעברית זה שישים שם הרבה מפתחות) ע"כ שאלתו.
לדינא נראה שאין להצטלם עמו בשופ"א, מחמת שע"י שמצטלם עמו, זה מחוה של משהו חשוב, ואדרבה לפי מש"כ כת"ר, פסל כזה יש להשמידו ולהעבירו מן העולם, ולכן נראה שאין להצטלם עמו, [וזה חשיב הנאה, ויש להביא ראיה לזה ממש"כ בספרי שערי יוסף חנוכה בדין הצטלמות ליד נרות חנוכה האם חשיב שנהנה מן הנרות, ומ"מ גם לשיטות שמתירים שם הכא חשיב שמחשיב אותו ופשוט]. וכ"ש שאין לקנות כזה פסל קטן ולשים אותו במחזיק מפתחות, ואני לענ"ד כתבתי.

ושוב ראיתי בספר אהל יעקב עבודה זרה (עמ' שכ) שכתב לדינא הגאון רבי יעקב אהרן סקוצילס שליט"א בעמח"ס אהל יעקב, בזה"ל: בחו"ל מצוי הרבה מקומות ובפרט המיועדים לתיירות כל מיני פסלים של אנשים או פסלים שהם דמות לעובדי ע"ז (ולא שעבדו אותם לע"ז) נראה שאין איסור מדינא לצלם או להצטלם עמהם אבל מכוער הדבר לעשות כן עכ"ד, ובהערה פב כתב שם שטעם הדבר להתיר דכל האיסור לא תעשה לך פסח היינו עשיה אבל לצלם פסל לא נראה שיש איסור, ואמנם כתב שהרמב"ם הבין שיש בזה איסור אבל בפוסקים לא הבינו כן, ומ"מ כתב שמכוער הדבר מאחר שע"י הצילום הרי הוא מחשיב את הדבר ושכן נראה דעת מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל במה שפסק להג"מ גרוס שליט"א בקובץ תל תלפיות (חלק סג אות רסז) שאין איסור לצלם מקומות או דברים כאלו כיון שאין בזה כל איסור הנאה עכ"ד.
(הר' יוסף אביטול)

אין לקרוא את העניין בלתי התעלה וספר תורה

אספורה

סיפור לשבת

ליל השבת

10

מעולמו של בן הישיבה

אתגרים עליות ומורדות בחיי בן הישיבה
• הרב ברוך חורש, מחבר הספר עולם הישיבה •

כנהר המתגבר

מעלתה של כתיבת חידושי התורה גדולה ואין שני לה. בפרק הנוכחי קבלו הצצה מיוחדת על מושג הכתיבה והסיפוק העצום שבה

תלמיד צעיר שאל את מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל: מה הדרך להגיע לחידושי תורה, היות והוא לומד ואינו מצליח לחדש חידושי תורה? השיב לו רבינו: אין צריך לחדש... תלמד לעצמך את הסוגיא כפי שאתה מבין, אח"כ תדבר בלימוד עם חבר ותשמע ממנו כיצד הוא הבין, ותראה שהלה הבין באופן אחר ונמצא ממילא שחידשת בלימודך.

כשלא מצליחים לחדש חידושים

ראש ישיבת פונבז' הגר" ברוך דב פוברסקי נשאל לגבי בחורים שנשברים שלא מצליחים לחדש חידושים והשיב: בשנים הראשונות בכלל מוטב שלא לכתוב "מערכות" כי בזה מפסיק להיות "מקבל", והרי דרך התורה הקדושה היא "כתלמיד היושב בפני רבו" – וכל התורה הגיעה אלינו כך, זו דרך היהדות!!

והנה כאשר התלמיד שומע את השיעור בזה הוא מקבל הדרכה, איזה קושיה לשאול ואיזה קושיה להשיב, וכך בהדרגה הוא לומד איך ללמוד, אך אין זה נעשה על רגל אחד, ואסור לתלמיד לשאול עצמו אחרי שבועיים, נו, אני כבר למדן... אם אין חושבים על הנושא של "למדנות" – היכולת באה מאלוה, והנסיון הוכיח שכל תלמיד שישב ולמד ברצינות ידע ללמוד כעבור שנה שנתיים. אכן אם שומעים שיעור ומתעוררת קושיה או שנופל תירוץ בהבנת הסוגיא הנה מה טוב, אך אם אין יש לחכות בסבלנות, ורוב התלמידים אין להם שום פגם בזה שאין מחדשים חידושים ומערכות בשלב ראשון,

ידועים דברי הגר"ח מבריסק זצ"ל שכיום אין יותר חידושי תורה, כיום המטרה היא להבין את ה"דאשונים" וכך גם מבואר בספר "כתר ראש" לגר"ח מוולאז'ין אות נ"ו ז"ל: "חידושי תורה נקראים כל מה שלומד יותר, ומתבררים הדברים ומחוררים אצלו... וזה נקרא חידושי תורה בין שהוא מחדש או אחר רק שיצא הדבר לאור" הרבה פעמים אדם חושב שאינו מסוגל לחדש אך זה טעות וכמו שמוכר שרבי איסר זלמן מלצר תינה צערו בפני גיסו הגרמ"מ אפשטיין, בכך שאין לו כח ה"חידוש" והגרמ"מ היה צריך להרגיעו בדברים. אך בסופו של דבר רבי איסר זלמן חיבר את ספר "אבן האזל" שהוא ספר יסוד בכל עולם הישיבה.

גם אם אין כח חידוש מה בכך והרי אני מכיר כמה גדולים ממש שאין להם את הכח החידוש ואין זה גורע מגדולתם מאומה כי כח החידוש זה תכונה – כישרון שמצוי במבנה המח ולא כל אחד ניתן בו.

ובכלל האם לא מספיקה לנו התורה בעצמה... להבין את תורת הקב"ה ברצינות ובנקיזות, והרי כבר כתב מרנא החזו"א שהוא כל הימים שבור ורצון והנאותו היחידה היא כשהבין דברי התורה הקדושה, וזה לבד צריך לתת סיפוק עצום.

וסיים ראש הישיבה שליט"א כי פעם היה אחד מהבחורים אצלנו בישיבה שלא היתה לו נטיה ללמוד בעיון והיה מצטער על כך, קראתי ואמרת לי: אל תצטער כ"כ, אלו הם תכונותיך, הרבה גדולים היו בקיאים בכל התורה כולה ולא למדו בדרך העיון שלנו – של הישיבות הקדושות. וכיום הוא בחור מצוין ממש בלימוד. את ספר "עולם הישיבה" ניתן להשיג

במספר: 0533141480

הרב חיים זאיד תורה ופרנסה בקנה אחד

בתוך כדי החיבורים והסידורים שאל מיוזענו את בעל רכב השרד היכן הוא גר והלה סיפר לו שהוא מנהל מפעל ביד בנימין וכי הוא גם מתגורר בסמיכות למפעל. ואז שאל בעל רכב השרד את איש שיחו למטרת בואו לרבי דוד והוא מצידו השיב לו את כל הסיפור שפיטרו אותו מהעבודה וגם שהשיעור שלו התבטל ולכן הוא פנה איפוא לייעוץ אצל רבו, רבי דוד אבוחצירא.

בעל הרכב מצידו לא חשב פעמיים וביקש ממנו לשלוח לו קורות חיים מלאים למשרד שלו, והבטיח לו שהם עוד יהיו בקשר ובאמת כמה ימים לאחר שהוא שלה לו את ה"קורות חיים" מתקשר אליו אותו בעל מפעל ומספר לו שהוא מחפש זה זמן רב עובד שיתפעל לו את כל העובדים במפעל מלמעלה תפעול טוב ומהיר והוא האדם הנכון והמתאים כמו שהוא היה צריך בדיוק וכפי שיצא לו מקורות חייו לאותה עבודה, ובעל המפעל מספר לו שהעבודה הינה מתוך משרד וקלה מאוד יחסית לעבודתו הקודמת. הם סגרו ביניהם את כל שאר הפרטים הטכניים ומייד לאחמ"כ הוא החל לעבוד שם.

כמובן שמייד הוא עידכן אותי על כל הסיפור והדגיש לי שהעבודה שמצא היא בסמיכות לביתו והכסף שהוא מקבל עליה שם זה כמעט פי שניים ממה שהוא היה מקבל ממקום עבודתו הקודם שהיה בתל אביב.

אבל כאן כמובן עדיין לא נגמר הסיפור. לפני כחודש ימים מחייג אליו בעל המפעל ומספר לו שבימים האחרונים מלאו שנים עשר חודש לפטירת אביו שהיה קשור אליו מאוד, ואבא שלו היה כ"כ מכבד את לומדי התורה ועמליה והוא עצמו היה משתתף בשיעורי תורה כמעט מידי יום ביומו, ובעקבות יום השנה ההולך ומתקרב הרי שברצונו לחנוך שיעור תורה חדש בכל יום שבסיום יום העבודה יערך לכל בני התורה העובדים במפעל שיעור תורה וכמובן בתוספת תשלום לכלל המשתתפים, ומי שיארגן את השיעור זה מיוזענו שגם יקבל מן הצד תוספת משכורת נאה על כל הארגון והתפעול של השיעור והדברים הנלווים אליו.

זה נקרא דרך תורה אמיתית! שמרוויחם מכל הכיוונים והצדדים, גם שלא מזכירים מילה אחת ל' דוד על הפרנסה הוא עצמו יבוא ויברך אותך גם על פרנסה וגם על תורה ותזכה לקבל את שניהם על מגש של זהב ועל הצד הטוב ביותר וזוהי ישועה מעל דרך הטבע בבירור. זה ההוכחה הגדולה לכוחם של הצדיקים שפועלים ישועות מקצה הארץ ועד קצה הארץ. "כי התורה היא עיקר החיים".

"שלום לך אתה הרב זאיד", נפתחת שיחת הטלפון מעבר לקו השני. "כך, כבוד הרב. אני מתגורר בגן יבנה הייתי עובד באזור תל אביב בעבודה מצליחה שהתגמול בסוף החודש היה מספק אותי ואת בני ביתי אבל ה' יתברך זימן ועשה שיפטרו אותי מהעבודה וכעת אין לי מקור פרנסה, ובנוסף לזה", הוא ממשיך לומר לי, "היה אצלנו שיעור תורה קבוע בגן יבנה עם כל האנשים שהיו עושים לביתם כך שהעבודה לצד השיעור תורה הייתה מספקת לכל אחד ואחד, אבל גם כאן קרתה תקלה ודחיות של השיעור בגלל כמה תקלות שמפה לשם הביאו לסגירתו.

"כעת", הוא מספר לי, אני רוצה לפנות לייעוץ אצל האדמו"ר רבי דוד אבוחצירא שליט"א מנהריה לראות מה עושים ואיך מתקדמים בעניינים אלו". אני שמעתי את דבריו ויעצתי לו שקצת קשה לקבל תשובות מלאות על כל השאלות שמפנים לרבי דוד אבוחצירא, ובשביל שיצא עם תשובה מספקת הרי שהוא צריך להציג שאלה אחת בפני רבי דוד. הוא אישר את דבריו וכבר למחרת הוא יצא ל' דוד.

הנסיעה לנהריה לביתו של רבי דוד לא פשוטה כלל, זה למעלה משעתיים נסיעה ועוד כמה שעות המתנה כזה סיפור יכול לקחת חצי יום לפחות לכן חשוב באמת לבוא על דברים חשובים הצריכים שיקול דעת תורה. באותו היום אני מקבל ממנו שיחת טלפון והוא מעדכן אותי שלמרות שדרך העולם באמת צריך לשאול על עניני הפרנסה, אבל הוא החליט משום מה לשאול על הענין של השיעור תורה שהתבטל. אני מעבר לקו נשאר עומד המום ונפעם מעוצמת החלטה שקיבל שהרי היא איננה החלטה קלה בעליל. וברכתי אותו בהמשך נסיעה טובה, הוא הגיע לאחר כמה שעות לנהריה ופנה אל ביתו של רבי דוד ובאמת הוא סיפר לו על כך שהיה אצלם בגן יבנה שיעור קבוע אך מסיבות בלתי צפויות השיעור בוטל לחלוטין, ושאלתו הייתה בפיהו מה ניתן לעשות בנידון.

בלי יותר מידי מחשבה רבי דוד כאילו פסק את מילותיו ואמר לו, "ויהי נתון פרנסה טובה, ותקיים שיעור תורה" מיוזענו היה נתון לכמה רגעים בהלם מסויים ועד שהספיק להתאושש ולהבין מה קרה הוא כבר עמד מחוץ לביתו של רבי דוד וצעד לעבר רכבו שהחנה בסמיכות לישיבתו של רבי דוד.

כשהוא מגיע לרכב, הוא רואה שלידו חונה רכב ב.מ.וו שחורה ולידה עומד אדם שנראה שולט היטב במספרים הפחות מוכרים לנו... והרכב תקוע לידו. הוא ביקש ממיוזענו כבלים לחבר מצבר למצבר וכך להתניע את הרכב, וכמובן שאיש שיחננו לא וויתר על מצווה חשובה זו והשתדל לעזור לו כמה שיכל.

בעל הרכב מצידו לא חשב פעמיים וביקש ממנו לשלוח לו קורות חיים מלאים למשרד שלו, והבטיח לו שהם עוד יהיו בקשר ובאמת כמה ימים לאחר שהוא שלה לו את ה"קורות חיים" מתקשר אליו אותו בעל מפעל ומספר לו שהוא מחפש זה זמן רב עובד שיתפעל לו את כל העובדים במפעל מלמעלה תפעול טוב ומהיר והוא האדם הנכון והמתאים כמו שהוא היה צריך בדיוק וכפי שיצא לו מקורות חייו לאותה עבודה, ובעל המפעל מספר לו שהעבודה הינה מתוך משרד וקלה מאוד יחסית לעבודתו הקודמת. הם סגרו ביניהם את כל שאר הפרטים הטכניים ומייד לאחמ"כ הוא החל לעבוד שם.

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תממץ! אם אירע אתכם או מכריכם סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח חזני 3314 בני ברק ולציין עבור 'אור השבת' או במקום: 08-9941870

אספורה

סיפור לשבת

לגור השבת

10

אמרי קודש בראי הפרשה

מוסר ואמרי קודש מפרשת חיי שרה

"ואתה תצווה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד" (שמות כז, כ)

אור התורה הקדושה

במדרש רבה (בריש הפרשה) כתב: ואתה תצווה, הדא הוא דכתיב: "זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך" - וכי לא נקראו ישראל אלא בזית הזה בלבד? והלא בכל מי אילנות נאים ומשובחים נקראו ישראל, בגפן, ותאנה שנאמר גפן ממצרים תסיע. תאנה שנא' ככורה בתאנה בראשיתה. וכו' עיי"ש. ובהמשך (אות ג') כתב: "דבר אחר זית רענן, ראה היאך דברי תורה מאירין לאדם בשעה שעוסק בהן, וכל מי שאינו עוסק ואינו יודע נכשל. משל למי שעומד באפילה בא הלך, מצא אבן ונכשל בה מצא ביב נופל בו, הקיש פניו בקרקע. למה, שלא היה בידו נר. כך הדיוט שאין בידו דברי תורה מצא עברה ונכשל בה ומת, שכן רוח הקודש צווחת "והוא ימות באין מוסר" (משלי ה, כג), ואין מוסר אלא דברי תורה שנא': "החזק במוסר אל תרף" (שם ד, יג). למה הוא מת, לפי שאינו יודע בתורה והולך וחוטא שנא' (שם יט) "דרך רשעים כאפילה לא ידעו במה יכשלו", אבל אותם שעוסקים בתורה הם מאירים בכל מקום וכו' עיי"ש.

מון הגר"י צדקה זצ"ל בספרו 'קול יהודה' כתב על דברי המדרש הללו, שהם מובנים כפשוטם ולכן נמשלו ישראל לזית מפני שמהיזת מוציאים שמן שמדליקים בו הנרות ויוצא מהן מאור היינו התורה, "כי נר מצווה ותורה אור" והאור מאיר לו בכל מקום וניצול ממכשולים.

אמנם מה שיש לדקדק למה הזכיר המדרש שני מכשולים א. אבן. ב. ביב. האם לא מספיק דוגמא אחת? ומבאר הרב זצ"ל, שיש שני יצר הרע אחד מנוול ואחד שאינו מנוול.

ומשל היצר הרע המנוול: הוא רצח, שוד ועוד. שהוא מנוול ולא קשה לפרוש ממנו כי הוא ידוע לכל שהוא מנוול.

אומנם יש יצר הרע שאינו מנוול, כגון: גאוה, לשון הרע ועוד שלא נראים כמנוולים וקל להכשל בהן, ומהם צריך להזהר ביותר.

ולכן אומר המדרש מי שאין בידו תורה רואה אבן ונכשל בה. "אבן" זה רומז ליצר הרע שאינו מנוול, כדוגמת האבן שאין בה כל טנופת אבל היא מכשול, יכול להכשל בה ולמות, וצריך להזהר.

אבל אומר המדרש כי לא די בזה הוא עלול להכשל גם מעבירות המנוולים כגון... רצח שוד... וכו'. כי מי שלא יודע תורה הוא עלול להכשל בכל, וזה דומה לביב המלא טנופת, ורק מי שיש בידו "נר" היוצא מזית הוא ניצול מכל. ולכן "זית רענן קרא ה' שמך" (ירמיה יא) כי רק בזה ניצולים מכל המכשולים. וה' יעזור לכולנו להנצל מכל המכשולים.

"נר מצווה, ותורה אור"!!!

כך ניצח השטייגמן את הניתוח

ניתוח בלי ניתוח

הרב חיים נתן היילפרין מח"ס 'לקוטי שערי תשובה' את המעשה סיפר לי אברך יקר, שבדידו הווה: "היה זה בערב חנוכה השנה. אבי מורי נ"י גר בלונדון, הוא סבל מבעיית רפואית שהיו כרוכות בכאבים חזקים, באופן שהיה מוכרח לעבור ניתוח בהקדם. הוא הלך לבית חולים 'רויאל לונדון הוספיטל' ארבע פעמים (!) כדי לקבוע תור, אבל בגלל הקורונה אמרו לו שיש תור רק בעוד שמונה חדשים, עבור נתוח במימון ממשלתי (N.H.S) וגם אם עושים אותו באופן פרטי נדרשת המתנה של ארבעה-חמשה שבועות. אמור"ר היה בצער, ולא ראה עצמו מסוגל לחכות בכלל, ולכן השתדל ליכנס שוב ושוב לבית חולים, אולי תהיה לו איזה ישועה. במקביל עשינו השתדלות, להתקשר עם הרופא להסביר למה הניתוח דחוף מאוד, אך הכל ללא הועיל.

"חשבתי לעצמי", ממשיך האברך לספר, "מה אוכל לעשות כדי לפעול ישועה עבור אבי מורי? ופתאום, השי"ת האיר עיני להתחזק בלימוד ברציפות. שהנה, יש 'רציפות' ויש 'רציפות', ואפרש שיחתי בהקדם מה שהסביר הבריסקער רב מדוע בחר לומר תהלים בראש השנה במקום ללמוד, ואמר שמכיוון שבלמוד בעיון יש אפשרות להפסיק לדקה שתיים, עד שמעיינים ועד שפותחים ספר וכו', ואולי בדקות אלו דנים אותו בשמים, ולכן עדיף לו לומר תהלים מכיון שיכול להתרכז ולנצל כל רגע ממש.

"על דרך זה רציתי לקבל ללמוד ברציפות - פשוט ללמוד על מקומי, כשראשי בגמרא בריכז מלא בלי הפסק כלל וכלל, בלי לעמוד להסתכל בספרים, בלי 'לדבר בלימוד', רק פשוט לשבת עם החברותא ולחזור על הדפי גמרא רש"י ותוס' ברציפות!!

"היה זה ביום שני לפרשת וישב, ח"י כסלו תשפ"ב, קיבלתי על עצמי: 'הנני לומד ברציפות - על דרך הזכר - בסדר שני משעה 4:00 - 6:30 אחצה'!. ממחשבה למעשה, ישבתי בסדר אחר צהרים ולמדתי בהתמדה רבה, באופן שהחברותא אמר שמעולם לא למדנו כל כך חזק, מיוחד ביותר. למרבית הפלא, כבר בו ביום קיבלנו תשובה במייל מבית החולים שיעיינו בדבר. ביום המחרת, ג"כ ישבנו ולמדנו ברציפות, חזק חזק, בלי היסח הדעת, ממש פלאי פלאים, לימוד ברציפות גפ"ת מעין עולם הבא. עד כדי כך שהחברותא אמר בבטחון שבוודאי תהיה ישועה ושאלצלל הביתה לשמוע מה קורה.

"צלצתי לאמי מורתי, ושמעתי שקיבלו הודעה מהבית חולים שאולי ישנה אפשרות שיעשו

הניתוח למחר! ואמנם, למחרת, הכינו אותו לניתוח, אבל ברגע אחרון היה אסון רח"ל, והוצרכו בדחיפות לעשות ניתוח למישהו אחר, ודחו אותו ליום חמישי. ביום חמישי הכינו עוד פעם לניתוח, וכמעשהו ביום רביעי כמו כן ביום חמישי, ברגע האחרון נדחה מחמת אסון שהיה יותר קריטי ממנו. בפעם השלישית, ביום ששי עש"ק, לא רק שהכינו אותו לצום, אלא שבשעה 12 כחצות היום כבר הורידו אותו לחדר הניתוח, אולם ברגע אחרון ממש היה עוד אסון ואונס ודחו הניתוח".

ממשיך האברך לספר: "שמעתי על הדחיות החוזרות ונשנות, וראיתי שאף שכבר למדתי מתוך התחזקות עילאית פעמיים, ביום שני וביום שלישי, עדיין לא זכינו להצליח בפועל ממש שיכנס לניתוח, ובאתי למסקנה שעדיין חייבים להיות מוסיף והולך, וקיבלתי אז על עצמי בלי נדר, שאם יתקיים הניתוח עוד לפני שבת קודש, ואבי יחזור הביתה לפני חנוכה הבעל"ט, אלמד עשר שעות ברציפות (לא עשר שעות בבת אחת, אלא כל שעה בפני עצמו תיכנס למנין השעות). והנה ראה זה פלא, עוד באותו ערב שבת קודש, כחצי שעה לפני כניסת שבת קודש התחילו את הניתוח - כמובן בהוראת מורה הוראה מובהק שהניתוח דוחה שבת".

[אמנם לפני סיום המעשה, בשל גודל האחריות שבפרסום הסיפור, חובה עלי להוסיף בהדגשה, ובמיוחד לפני בחורי חמד שמעמידים העולם בתורתם הקדושה, כי בענין לימוד 'רציפות' הכל לפני הענין, כי לפעמים 'רציפות' באופן רציני כזה יכול להיות על חשבון 'בין אדם לחברו' וכו', דהיינו שאם מישהו שואל אותו פשוט בתוס' וכו', הרי לא בטוח שחייבים לדחות אותו מכיון שהנני באמצע הלימוד ברציפות...], ובוודאי שאסור להיות 'חסידי שוטה', להתחסד בלימוד ברציפות על חשבון ענינים של 'בין אדם לחברו' או 'בין אדם למקום'. וכמובן שגם לא יפסיד מזה כלום - וכמפורש במדרש פרשת ראה: "אמר הקב"ה, אין אדם שומע לי ומפסיד!".] והדברים ברורים ופשוטים].

וסיים ידידי האברך בעל המעשה מתוך התפעלות עצומה: "ראה גודל כח התורה הקדושה - ובמיוחד כאשר נלמדת מתוך רצינות, בלימוד ברציפות! כי חוץ מהתועלת הפשוטה, שלומדים בצורה וברמה אחרת ברמ"ח אברים וש"ס גידים, וכל נימי הנפש, הרי יש עוד כח מיוחד בתורה שכזו, שבידה לרפאות חולים ולהמשיך ישועות למעלה מן הזמן.

ממשיך האברך לספר: "שמעתי על הדחיות החוזרות ונשנות, וראיתי שאף שכבר למדתי מתוך התחזקות עילאית פעמיים, ביום שני וביום שלישי"

חייזרה

סיפורים אחזקיס

אור השבת

שאלות חידושים וצימוקים

נפלאות מתורתך

הרב צבי וינברג

התרומם כליה, איזה כליה עדיף לתרומם את הימנית או השמאלית? (חכא) ויחך ה' את ריח הניחוח ויאמר ה' אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אסף עוד להכות את כל חי באשר עשיתי.

בגמ' ברכות (א.א.) ה"ד שתי כליות יש בו באדם אחת יועצתו הטובה ואחת יועצתו לרעה ומסתברא דטובה לימינו ורעה לשמאלו דכתיב (קהלת יב) לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו. וכתב רש"י: כליות יועצות. את הלב עשה כן, והלב מכין מה יש לו לעשות אם ישמע לעצת הכליות אם לאו.

וכתב מהרש"א: והא דכתיב לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו, לא על הלב גופיה קאמר, אלא על הכליות שהן שני יועצי הלב. בס' אורח דוד (הליכות והנהגות מרבי דוד בהר"ן זצ"ל עמ' רסו) כותב בנו רבי לזמן זצ"ל (בכתי"י) שבגמרא ביטבת (קמ"ט): מובא שעשו לדבי אביו כל מוצ"ש עגלא תילתא והיה אוכל ממנו את הכליה.

ואפשר לומר הא דאכל את הכליה במוצ"ש קמ"ט סימנא שכינן שכליות יועצות והלב מכין. וכמדומה שמשלשון הגמרא משמע שלא אכל רק כליה אחת, וא"כ אפשר שהיתה של ימין שהיה אוכלה משום לב חכם לימינו, לסימן שיהיה לו מעשים טובים העדה טובה.

ומוסיף שם: שמעתי מר' יהושע רובנשקשק להוסיף, שרבי אביו היה קרוב למלכות, לכך אכל כליה כי היה צריך לתת עצות טובות, ע"כ.

ואולי לפי"ז י"ל באם אדם מעוניין לתרומם כליה לאחר, ומסתפק איזה כליה לתרומם, האם את הימנית או השמאלית, יש לקחת בחשבון ענין זה, שעדיף לתרומם את השמאלית, והשאר אצלו את הימנית.

ויש להסתפק, באדם שהורידו לו כליה, וכעת יש לו רק כליה אחת, האם כליה זו יועצת לטובה או לרעה.

כמה פרשות יש בתורה, 'חמישים ושלוש' או 'חמישים וארבע'? (כזב) ואתמה תצוה את בני ישראל ויקחו אל'יב שמן זית זך כתיב לתאור להעליל נר תמיד.

בחז"ל לא מופיע סדר הפרשיות בשלמותן רק פרשיות אחדות, אולם סיכום מספר פרשיות התורה מובא בחז"ל בזהר (ויקהל דף ר"ו) ובתיקוני זוהר (תיקון יט דף לח). שיש בתורה נ"ג פרשיות, ועל זה נאמר (שיר השירים ד, יב) גן נעול אחותי כלה, והחיד"א (דבש לפי מערכת פ' אות ג) הביא בשם ס' קדמון מכת"י שסימנך (שמות לא, יח) לוחות 'אבך גימטריא ג'.

ובראשונים פירטו את סדר הפרשיות בשלמותן, ראה רמב"ם (סוף אהבה בסדר התפילות לכל השנה ד"ה המפטיר בניאי) ובאבודרהם (סדר הפרשיות וההפטרות), ובאשכול (סי' כא) ובמחזור ויטרי (ח"ב הל' ספר תורה ס' תקכ"ב).

וידועה הקושיא איך חז"ל נקטו שיש נ"ג פרשיות, הרי לפנינו יש נ"ד פרשיות, ונאמרו בזה כמה תירוצים, והחיד"א (דבש לפי מערכת פ' אות ג) כתב שפרשת 'ואתה תצוה' נחשבת פרשת אחת יחד עם פרשת תרומה,

והטעם שנחשבים לאחת, משום שאחז"ל (זוהר פ' פנחס דף רפז ומובא בבעל הטורים כאן) שאמר משה לה לאחר חטא העגל (להלן לבלב) 'זאם אין מתני נא מספרך אשר כתבת, ולכן מתוך כל הפרשיות של חמש שמות הפרשה היחידה שלא מוזכר משה רבינו היא פרשת 'תצוה', וכדי שלא יבלוט שיש פרשה שלמה מתוך החמש שמשה לא מוזכר שאין זה מכובד, לכן התחילו את הפרשה באות 'ו' ואתה תצוה, לרמז לנו שבאמת ב' פרשיות אלו פרשה אחת הם, ובחלק של פ' תרומה הוא מוזכר בתחילת הפרשה.

והנה צ"ע מדוע דווקא במקום זה נשמט שמו של משה, ולא בחלק של פרשת תרומה בתחילת הציווי על המשכן, ועוד יש לעיין שהרי דבריו של משה שאמר 'מתני נא מספרך' היו אחר חטא העגל, ובסדר פרשיות התורה, פרשיות תרומה תצוה הן לפני חטא העגל, וצ"ע.

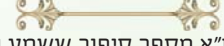
על כחובות (יז) וסנהדרין (יד). כגון (מגילה כט: ל): חל להיות בואתה תצוה, חל להיות בכי תשא בויקהל, בצו את אהרן.

על רש"י (להלן לא, יח) שמעשה העגל קדם לציווי מלאכת המשכן ימים רבים. אולם הרמב"ן חולק על רש"י (ראה רמב"ן בריש פ' תרומה כה, א) ובריש פ' ויקהל לה, א).

בזמנו של הרב בעל תוס' יום טוב (שחיבר פירוש על המשניות) גר במדינתו יהודי בשם שמעון, שהיה עשיר גדול. ואולם דא עקא, שלפי גודל עושרו כן גודל קמצנותו. לא היה מסוגל להוציא מטבע כסף לצדקה, וכל העניים שהיו מתדפקים על דלתו, היו שבים ופניהם ריקם. תופעה זו גרמה, שבפי כל אנשי העיר, היה מכונה אותו עשיר בשם "שמעון הקמצן".

באותה עיירה עצמה, התגורר שם גם קצב, שהיה נדיב לב. ואף שלא היו לו הרבה רווחים - בכ"ז היה נוהג בכל יום שישו לחלק לכל עניי העיר עופות לכבוד שבת קודש, חינם אין כסף! וכל אנשי העיר היו מהללים ומשבחים אותו על טוב ליבו. והנה ביום מן הימים, עברה שמועה בעיר שהעשיר הקמצן שהיה כבר בגיל הזקנה, נפטר והלך לעולמו. אנשי העיר קיבלו את הידיעה באדישות קרה, שכן שנאו על כולם, היה שמעון הקמצן. אלא שאז ארע דבר מוזר: הקצב שהיה מחלק עופות לעניים בחינם, הפסיק מאותו שבוע את חלוקתו, וסגר את הדלת בפני העניים. וכשתמהו בפניו, להיכן נעלם כל טוב ליבו? השיב להם בצער: החושבים אתם שאני הייתי מפרנס אתכם? לא ולא!!! העשיר שמעון, הוא זה שהיה נותן לי כסף בסתר, כדי שאחלק לכם עופות בחינם. צדיק היה שמעון, והתנה עימי שלא אגלה שמך דבר מכל מעשהו זה. וכעת שנפטר העשיר, נפסקה גם התמיכה, ושוב אין לי כסף לתת לכם בחינם. נרעשו כולם מעצם הידיעה, והורידו ראשם למטה מרוב בושה, רק כעת נתגלה להם מיהו היה אותו "שמעון הקמצן". צדיק נסתה, שלא רצה להנות בעוה"ז ממעות הצדקה, עד כדי כך שהיה מוכן לסבול עלבונות ובזיונות, וישימו אותו בתור לעג בשם "קמצן". והעיקר להרויח מצוות צדקה "לשמח" ממשי!

וכשנודע הדבר לרב העיר, הרב בעל תו"ט, הזדעזע כולו לשמע העובדה המפליאה, ולכן ביקש, שלאחר שישתלק הוא מן העולם, יקברוהו ליד אותו "שמעון הקמצן". מה הלקח שאנו לומדים ממעשה זה? ישנם הרבה אנשים שיודעים לתת צדקה, ואולם הם גם מקבלים הרבה "כבוד" תמורת זה, וזה מגרע להם משכרם לעוה"ב!

המקובל הגה"צ רבי בניו שמואלי שליט"א מספר סיפור ששמע ואימת: דיין אחד פגש מדריך נוער והתחיל לדבר אתו בדברי תורה, תוך כדי הדברים סיפר אותו דיין למדריך הנוער סיפור מדהים על עצמו:

"פעם, בעבר, בכלל לא הייתי דתי. הורי הי"ד נהרגו בשואה, ומשום כך הייתי מבלה שעות רבות ברחוב, יום אחד הייתי באמצע משחק כדורגל עם חברים, בעטתי את הכדור ופגעתי בטעות בכובע של רב שעבר שם, והפלתי לו את הכובע. כולם, כולל אני, צחקנו מזה, אך הרב שהפלתי לו את הכובע, התקרב ובא אלי, ושאל אותי איפה הורי. חשבתי שהוא רוצה להוכיח אותי, ועניתי לו בחוצפה: "הם בכלל לא בחיים, הם נהרגו בשואה".

הרב הזמין אותי לביתו, וכשהגעתי, הוא שאל אותי אם אני רעב. "כמובן", עניתי. הרב נתן לי לאכול ולשתות, ולבסוף כשהלכתי אף נתן לי דמי כיס, ותוך כדי כך אמר לי: "תבוא מתי שאתה רוצה". וכך היה באמת. בכל פעם שהייתי רעב, או בכל זמן שהייתי רוצה קצת יחס, הייתי מגיע אליו. תמיד הרגשתי אצלו כבן בית. הרב היה מלמד אותי תורה עד שהלכתי לישיבה, והמשכתי להיות קשור לרב עד שכמו שאתה רואה, נהייתי דיין בסופו של דבר. אני חייב לרב הזה הרבה.

אתה יודע מי היה הרב הזה שהכניס אותי לביתו וקרב אותי? זה הרב עובדיה יוסף! ומאוחר יותר שמעתי שהיו כמוני עוד שנים עשר ילדים שהרב דאג להם והאכילם?..."

בש"ת ציץ אליעזר חלק יג (סימן יג) הביא את המעשה הידוע שהיה בימי האר"י ז"ל, עם הצדיק רבי ישראל נג'ארה ז"ל שהיה נעים זמירות ישראל, ויש אומרים שאמר עליו האר"י ז"ל שהיה ניצוץ דוד המלך ע"ה. ופעם אחת בליל שבת קודש, היה החכם הנזכר משורר על שלחנו כמנהגו הטוב, וראה האר"י מלאכים לאלפים ורבבות עולים ויורדים בביתו לשמוע את הרינה, כי כל שיריו היו ברוח הקודש, ותיכף ומיד הסתכל הרב האר"י ל" שבא מלאך אחד וסילק לכל מחנה המלאכים הנמצאים שם, מפני שהיה משורר על השלחן אשר לפני ה' בזרועות מגולים, וגם בגלל שלא היה הכובע על ראשו [אלא היה חבוש כיפה בלבד] וכשהרגיש האר"י ז"ל בדבר, שלח אליו ב' תלמידים מתלמידיו הקדושים לגלות את אזנו לאמר, כי מלאכי אלקים היו משתעשעים בשיריו ורינותיו, ובעבור שלא היה בכבוד על השלחן נסתלקו למעלה. כשמע רבי ישראל נג'ארה את הדבר, אחזתו רעדה ופיק ברכים וחלחלה בכל מתניו, ועמד מרעיד וישב בכבוד גדול על שלחנו, וחזר לשירו שהיה משמח בברותיו אלקים ואנשים, ותיכף ומיד חזרו מלאכי שמים לבא כבראשונה. ע"כ. ומזה נלמד גם ללומד תורה שצריך ללומדה בכבוד הראוי לה.

לפרסם את ההשגחה

אנו מזמינים אתכם, קוראינו היקרים לשתף אותנו בסיפורי השגחה ואמונה שאירעו אתכם או ששמעתם ניתן לשלוח אלינו
alon7148454@gmail.com

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר, זמאר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

602

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת משה בן אסתר

סיפור לשבת קודש

האזכור במחברת שהצילה בן תורה מאבדון רחני

סיפור הגאון הצדיק רבי אליעזר טורק שליט"א: סיפור עצום ונפלא נודע לי באקראי לפני שנים אחדות, והוא הדהים אותי עד מאוד. בהזדמנות מסוימת כשסיפרתי זאת לידיד נעורי מישיבת פוניבז', הגאון רבי משה גפן זצ"ל, הוא נחרד לשמעו. הוא הגיב שמוכרחים לפרסם זאת ברבים, כדי ללמד מה כוחה של מילה אחת לחולל. לפני שנים אחדות ישבתי באולם שמחות בבני ברק. לפתע נכנס לאולם אדם שהיה נראה בסביבות הגיל שלי, בלתי מוכר לי, וניגש אלי בהתרגשות, חיבק אותי ונישק אותי על לחיי לעין כל. חשתי אז תחושה מאוד לא נעימה, לקבל כך נשיקה לפני כולם מאדם בלתי מוכר.

"הזכירו לי מי אתם?" שאלתי בעדינות.

"קוראים לכם כך וכן, לא?" שאל.

"נכון, השבת".

"ולמדתם בישיבת פוניבז' בעבר?" הוסיף לשאול.

"כן, כן".

"שמא זוכרים אתם בשיעור שלכם בחור בשם פלוני?"

בבת אחת הוא הצליח להחזיר אותי בזכרונות שלוש שנים אחורנית. אותו בחור שהזכיר אכן למד בשיעור שלי, והיה נחשב לבחור שקט ועדין, נעים וינחם במיוחד. בני הישיבה אהבו מאוד ללמוד איתו והיה לו מעמד חשוב בשיעור. תמיד הצליח לקבוע חברותות טובות בסדרי הלימוד. אך ביום בהיר בעיצומו של זמן חורף שיעור ג', הוא עזב את הישיבה במפתיע. בזמנו הדבר עורר פליאה רבה, אך מאז לא ידענו דבר אודותיו, וזכרוננו נשמט מזכרוננו.

"ובכן, אני הוא אותו בחור", אמר האיש בחיך מבוש.

התרגשתי להיפגש עמו פנים מול פנים לאחר עשרות שנות נתק, וקיבלתי אותו בחום ובלבביות. המשכתי להתעניין אודות הקורה עמו היום ובאיזה תחום הוא עוסק, והוא השיבני שברוך ה' הוא בעל משפחה ברוכה ועיסוקו הוא בתחום ההנדסה ותכנות מחשבים כבר קרוב לעשרים שנה, ועושה חיל בעבודתו. לאחרונה הצליח לקבל תואר גבוה יותר ולפרנס את בני ביתו ברווח וכבוד.

ניצלתי את ההזדמנות ושאלתי אותו מדוע הוא עזב בזמנו את הישיבה ביום בהיר בעוד היה נראה לכולנו שהוא מצליח מאוד בישיבה?

הוא פתח בפני את סגור ליבו וסיפר מה אירע עמו אז, בימי שבתו בישיבה:

"הבה ואגלה לך סוד. אכן למדתי שנתיים וחצי בישיבה, אך אותם השנתיים וחצי היו עבורי הצגה אחת גדולה. הכישרון שלי הוא

בדרגה די נמוכה, ויחד עם זה הרמה הלימודית שלי! כשבני הישיבה עסקו בפלפול והעמדת שיטות הראשונים והאחרונים, אני בקושי הבנתי את פשט דברי הגמרא.

אולם היה לי לכל הפחות שכל לשתוק, שכן רציתי ללמוד בישיבה חשובה, והיות שידענו שאני שתקן לא ציפו ממני שאראה את ידיעותי ורמת הבנתי. כך התקיימו בי דברי שלמה המלך "אוויל מחריש לחכם יחשב" (משלי י"ז, כ"ח), והצלחתי איכשהו להשתלב כאחד הבחורים המצליחים בשיעור, מבחינת חברותות טובות ומעמד, גם מבלי שקיבלתי טעם אמיתי בלימוד.

עד שהגיע אותו היום, באמצע זמן חורף של שיעור ג'. הרגשתי שאיני מסוגל עוד להמשיך לעבוד על כולם, היתה בי תחושה של בזבוז זמן, שאני מעביר את זמני לריק ולהבל מבלי לקבל שום תועלת אמיתית מהלימוד בישיבה. התייעצתי עם מי שסמכתי עליו, וקיבלתי החלטה לעזוב את הישיבה ולצאת לעבוד".

"אך עדיין לא זכיתי להבין על מה מגיעה לי הנשיקה?" שאלתי.

והוא השיבני תשובה מפעימה.

"בסביבות חמש שנים לאחר נישואי פגשתי בך פעם ברחוב, ושוחחנו בידידות מבלי להיכנס לפרטים בנוגע למה שעבר עלי בשנים האחרונות. בין הדברים אמרת לי בחיך שבמחברות שלך על מסכת בבא מציעא מוזכר השם שלי כמי ששאל בזמנו שאלה נפלאה את ראש הישיבה רבי שמואל חזובסקי".

הוא אכן הזכיר לי את המעמד ההוא, בו השמיע את שאלתו לפני רבי שמואל. היה זה לאחר השיעור, כאשר רבי שמואל עמד מוקף בעשרות בחורים כגון עגולה, שבאו לשוחח עמו בלימוד, וביניהם עמד אותו בחור. כששאל הלה את שאלתו, הביע רבי שמואל הנאה וקורת רוח מיוחדת, ואף הגדיר את השאלה באופן בהיר מלוטש ומבריק, ואני לתומי כתבתי אותה בשעת מעשה במחברת. אגב, כך הצליח רבי שמואל לחום את הבחורים לפסגות ולנסוך בהם עידוד לשאול טוב יותר, ולנסח גם דברים מורכבים ומעמיקים בבהירות ובחדות.

"לאחר המפגש בינינו", המשיך הלה לספר לי את סיפורו, "באתי הביתה ופרצתי בכי. חשבתי לעצמי 'האיך מתבייש שלא לפתוח ספר במשך כל היום? הרי אתה מוזכר בשיעורי רבי שמואל...! המחשבה הזאת רדפה אחרי שעה ארוכה, ניקרה במוחי ולא הרפתה. "קמתי ועשיתי מעשה. עוד באותו ערב נכנסתי לחנות הספרים הסמוכה לביתי ורכשתי גמרא חדשה מסכת 'בבא מציעא', ויחד עם זאת את הספר "שיעורי רבי שמואל" על מסכת זו. חזרתי הביתה והתחלתי ללמוד את המסכת דף אחרי דף. אכנס לא עזבתי את עבודתי, אולם מאז קיבלתי על עצמי שכאשר אני שב בערב אני יושב ולומד לפחות דף גמרא, מתובל בעומק סברותיו של רבי שמואל. ובליל ובמוצאי שבתות שעיתותי יותר פנויות ביד"י אקדיש כל רגע פנוי ללימוד התורה.

"העונג הגדול מכל מילה של רבי שמואל, הקנה לי טעם אמיתי בלימוד. ומאז שילדי היו קטנטנים הם ראו אותי יושב ולומד בכל רגע

צנחו על הרצפה בקול רעש גדול. "מה שוות התפילות שלך אם אתה מבזה ספרי קודש?" גיחך לעברו אחד התלמידים.

אברהם הרגיש כאילו שיסעו את ליבו. הוא הזדרז להרים את הספרים, לנשקם, ונמלט דומע מהמקום. הוא הרהר בליבו, "מה שוות תפילותיי? איני יודע ללמוד, מפיל ספרים". הרהורי פרישה מהישיבה החלו מנקרים במוחו ועיניו זולגות. "מקומי כנראה מוחץ לעולם התורה, אני לא יוצלח".

"שלום אברהם", חייך יוסף שניצב מולו, "אני רואה שאתה עצוב, עובר עליך משהו. אתה לא חייב להשיב לי אבל אני מרגיש שאתה קצת מנותק, אשמח לעזור לך. אתה אחי, כל ישראל אחים וגם אם לא דיברנו עד היום הגיע הזמן שנכיר". מילים אלו היו כמו מים צוננים לנפש עייפה. "אתה אחי", הדהדו המילים. הנער שתק ארוכות, ואז השיב "נדבר מאוחר יותר". יוסף יצא ואמר "ממתין לשיחה איתך".

במשך שעותיים ארוכות ישב מיועדנו וכתב חמישה דפי פוליו על הימים שעבר בישיבה, מהתעלמותו של המשגיח ומחוסר יחסו של ראש הישיבה. "אני מרגיש כעלה נידף ברוח. לא שאלו אותי מה עובר עלי. שלושה חודשים של אובדן דרך, אני מבין שהמשגיח וראש הישיבה עסוקים עם עוד תלמידים ואין להם זמן אלי, אבל שאלת, ואני מסביר לך כי אתה הראשון שמתייחס אלי".

"במו עיניך ראת הבוקר כיצד הפלתי ספרים לארץ וכינו אותי 'מבזה ספרי קודש' ואני משביע אותך שהמכתב הזה לעיניך בלבד, אל תעביר אותו למשגיח, אני לא צריך שירחמו עלי. אני בסופו של דבר אסתדה, כנראה שאעזוב את הישיבה למקום אחר שמתאים לי, למקום שבו נותנים יחס, הארת פנים, כבוד", מכתב נוקב מליבו העצוב.

יוסף צילם את המכתב והעבירו לעיון המשגיח, למרות הבקשה המפורשת. היה זה הימור נכון, כבר למחרת האיר המשגיח את פניו לאברהם, שאל אותו שאלה מנומסת. בצהריים ביקש ממנו שידאג להביא את הגמרות החדשות לבית המדרש, ובערב כבר שוחח עמו ראש הישיבה בדרך אגב בלימוד.

מכאן ואילך החלה הצמיחה, הפריחה, השמחה. תוך שבועיים נכנס מיועדנו לסוגיות הנלמדות, פניו הואר, הצבע חזר ללחיו. הוא כמו נולד מחדש והפך לרוח החיה בשיעורי העיון, כשהוא מגלה וחושף ממצולות ביישנותו. אברהם הפך לאחד התלמידים הזוכים להערכה רבה מכולם. עשרים וחמש שנה חלפו מאז. ר' אברהם בעצמו הוא כבר ראש ישיבה מצליח ובעל רגישות יוצאת מן הכלל לכל תלמיד ותלמיד. ר' יוסף גאנץ ממנהלי ארגון של מרביצי תורה, עקב אחר עליותיו של הנער היקה ועד היום לא סיפר לו כי חמשת דפי הפוליו הועברו לעיונו של המשגיח. את הצילום של מכתבו העצוב מחזיק ר' יוסף קרוב ללב, ומפעם לפעם הוא מעיין בו, עושה בו שימוש נכון בהשתלמויות עם רבנים ואנשי חינוך.

מסיפור נפלא זה, שפורסם על ידי ידידי המוציא לאור של העלון הנפלא 'פניני עין חמד', לומדים אנו מסר חזק ומועיל: "פיקחו עין, אם תגלו עיניים עצובות, חייכו אליהן. ייתכן שבכמה מילים קטנות תרוויחו ראש ישיבה" הוא מיינץ להם.

(בך בטחונ)

פנוי, וממני למדו גם כן לעשות כך, ובזכות כך זכיתי לבנים תלמידי חכמים, בחורי חמד לומדי ישיבות קדושות, הכל אודות לאותו פרגון שהשמעת באוזני באקראי באותה פגישה, כדי להיטיב עם רוחי.
"בגלל זה הענקתי לך את הנשיקה", הפטיה.
ראו מה מילה אחת במקומה יכולה לפעול. מדהים!

כוחם של מילים

עד כמה טמון כח עצום בדיבור - זאת לא ניתן לתאר ולשער. במספר מילים בודדות יש אפשרות לקלל חלילה, לגרום נזק ואף להרחיק או לקרב ואף "להציל" את חיי הזולת. להלן סיפור מופלא המעובד מתוך ספריו של הרב קובי לוי הי"ו ויש בו כדי ללמדנו על כך:
אברהם בן נתן הגיע לישיבה הקטנה המפורסמת "פעמי דרום" מת"ת קטן בעיירה צפונית. הוא היה התלמיד היחיד בת"ת שלו שהתקבל לישיבה המוצלחת, והיתה לו מוטיבציה עצומה להצליח ולהוכיח גם לעצמו שעדין לגדולות.

אולם באותן עירות קטנות שבהם הת"ת קטן, ומספר התלמידים קטן יחסית, לא תמיד הרמה הלימודית מרקיעה שחקים כיון שבדרך כלל מקבלים כל תלמיד.

אברהם היה דווקא תלמיד מוצלח, אבל יחסית. עם הגיעו לישיבה הקטנה כשהוא חדר מוטיבציה, הוא התיישב בספסל הראשון מול ראש הישיבה. שיעורי של ר' שרגא גלומב ראש הישיבה היו ברמה עיונית גבוהה ביותר, ומיועדנו לא הצליח, לצער הרב, להבין את הנאמר בניגוד לחבריו שהצליחו.

חלף שבוע ימים ומיועדנו התרחק לחלוטין מהקשר לגמרא ולסוגיות הנוקפות ומעיקות. הלימוד היה בעבורו משימה בלתי אפשרית, קשה מנשוא. בלילות הרטיב את הכר בתחנונים לבורא עולם שיאיר את עיניו, שיחדד את שכלו, אך תפילותיו לא נענו.

הוא בהה בשיעורים, ואז גמלה בליבו החלטה "אם אינני מסוגל ללמוד, לכתוב ולחדש, לפחות אשקיע את עצמי בתפילה, אתחבר לבורא דרך התפילה כי הלימוד זר לי". ומחשבה למעשה. תפילת העמידה שלו יכולה היתה להימשך 20 דקות ויותר, הוא אכל פחות והתפלל יותר, עיניו עצומות ושפתיו ממלמלות וליבו דבוק בעליונים.

המשגיח וראש הישיבה לא הבחינו ולא ידעו מה מתרחש בלב הנער, גם לא חבריו. כך עברו כמעט שלושה חודשים מייסורים, בהם הנער לא למד, אם כי נכח בשיעורים. חבריו קלטו שהוא איננו מונח בלימוד, עקב שתיקותיו הארוכות ומופנמות, אך לא שיערו בנפשם מה עוצמת הסערה בנפשו.

יום אחד הבחין אחד הבחורים בשם יוסף משיעור ג' באברהם. יוסף, בחור רגיש, הבחין שפניו של אברהם כשולי קדירה. עננה אפורה כיסתה פניו, ועצב עמוק ניבט מעיניו השחורות. לפתע פנה אברהם לצאת מן החדר, ורגלו הימנית פגעה בשולחן סמוך עליו ניצבו ספרים רבים, הללו

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זולכיה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, ר' מרדכי בן מסעודה, נתנאל לוי בן מרים, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אליהו בן גוהר

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!

יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיטִי בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נבקש להמשיך להתפלל לרפואת אימנו: שרה בת כוכבה המכונה ככב

נא להתפלל לזוגת הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, רבקה בת נורית מרגלית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, אוריאל חיים בן שולמית מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, נועה בת רשל, רבקה בת רחל

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049

שידוכי "חסדי דוד" בימים א', ג', ד' בשעה 21:00 - 22:00
058-3297225
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

פרשת תצוה

"וַעֲשׂוּ בְגָדֵי קָדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֵנוּ לִי. וְהֵם יִקְחוּ אֶת הָאֵהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאַרְגָּמָן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ"
(כח, ד-ה.)

חידוש דין נפלא, למד הגאון רבי נתן אדלר מפפד"מ זצ"ל, רבו של ה"חתם סופר", מפסוק זה:

אמנם אמרו חז"ל בגמרא בפסחים (דף ג:) 'לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה - בא לשמה', אבל במצב שבו 'עשה דוחה לא תעשה' - חייב לקיים את העשה 'לשמה', שאם לא כן, לא יהיה בכוחו של העשה, שנעשה 'שלא לשמה', לדחות את ה'לא תעשה'! והנה, בגדי הכהונה היו שעטנז, כנודע, והכהנים הורשו ללבושם משום 'עשה דוחה לא תעשה', ועל כן מזהירם הכתוב: 'ועשו בגדי קודש לאהרון אחיך ולבניו לכהנו לי', ו'ל' היינו: לשמי (כפי שפירש רש"י בתחילת פרשת תרומה: 'ויקחו לי - לשמי'), וקשה: מדוע דוקא לשמה, והרי 'לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אף שלא לשמה'? על כך משיב הכתוב: 'הם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש', ואם כן הם שעטנז, וההיתר ללבושם הוא רק משום 'עשה דוחה לא תעשה', ולכן עליהם להקפיד ללבוש את הבגדים 'לשמה'!

"וְנָשָׂא אֶהָרֶן אֶת שְׁמוֹתֵם לְפָנֵי ה' עַל שְׁתֵּי כִתְפוֹי לְזָכְרוֹן"
(כח, יב.)

מביא רבי שלמה גאנפריד זצ"ל (בעל היקצור שולחן ערוך) בספרו "אפריון" (עה"ת): רבינו בחיי כותב, כי מלבד י"ב שבטים שהיו כתובים על י"ב אבני החושן, היו כתובים שמות האבות אברהם יצחק יעקב ושבטי ישראל. המלה 'ישראל' היתה מחולקת: (שבט) אשר ו-יש"ר על תרשיש, (שבט) יוסף ו-ו"ן על שהם.

על אבני האפוד כותב הרמב"ם (הל' כלי המקדש פ"ט ה"ט): "ומפתח על שתי האבנים שמות השבטים, ששה על אבן זו וששה על אבן זו כותולדותם, וכותבין שם יוסף יהוסף, ונמצאו כ"ה אות באבן זו וכ"ה אות באבן זו".

לפי זה נראה לפרש באופן מופלא את דברי הגמרא במסכת סוטה (לו:): האומרת: "תתפשהו בבגדו לאמר וגו', באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון. אמר לו: יוסף, עתידין אחיך שיכתבו על אבני אפוד ואתה ביניהם, רצונך שימחה שמך מביניהם ותקרא רועה זונות? דכתיב (משלי כט, ג): 'רועה זונות יאבד הון'. מיד 'ותשב באיתן קשתו'."

הרי שאם היה יוסף חוטא ח"ו, היה מפסיד את האות ה' מן האפוד ואת האותיות ו"ן מן החושן, ובכך היה מאבד את האותיות "הון", וזהו שאמר הפסוק: "ורועה זונות יאבד הון".

חותם בעל האפריון את דבריו באמרו: "ואשמחה ברמז זה כאילו מצאתי הון!"

"וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהָרֶן"
(כח, לח.)

מובא בגמרא בערוכין (דף טז.) ציץ מכפר על מעשה עזי פנים - דכתיב הכא "והיה על מצח אהרון" וכתוב התם (ירמיהו ג) "ומצח אשה זונה היה לך".

על פי מאמר חז"ל זה, ביאר בעל ה"מעשי למלך" זצ"ל סמיכות עניינים תמוהה במשנה במסכת אבות:

"הוא היה אומר: עז פנים לגיהנום ובושת פנים לגן עדן, יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו שתבנה עירך במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך".

ולכאורה הוא פלא: מהו הקשר בין שני עניינים אלו - עזות ובושת הפנים ובניין בית המקדש?

אלא הדבר יובן היטב על פי דבריו של בעל ה"עקידת יצחק" - רבינו יצחק עראמה זצ"ל, שכתב על מה שאמרו חז"ל שהציץ מכפר על עזות פנים: "כי מי הוא אשר יראה כהן בגדולתו וציץ הזהב אשר השם המפורש חקוק בו עומד על מצחו - שלא יכבש פניו בקרקע מהביט אל האלוקים, ומשם יוקח מוסר השכל לכל איש שלם וחכם כי אין ספק ששם ה' נקרא עליו וראוי לירוא מפניו".

הרי התבאר לנו שהציץ היה מונע את עזות הפנים ומכפר עליו. וזו כוונת המשנה שהוסיפה לאחר "עז פנים לגיהנום": יהי רצון שיבנה בית המקדש וכו' "שכן אז יעמוד שוב כהן גדול וישמש בציץ שעל מצחו, ועל ידי זה יכנע לבבו ויימנע מעזות פנים ויכפר עליו. (פנינים)

"וְאִתָּה הַקָּרֵב אֵלֶיךָ אֶת אֶהָרֶן אָחִיךָ... לְכַהֵנוּ לִי" (כח, א).

מציינו במדרש (קהלת רבה) **על הפסוק:** "טוב שם טוב משמן טוב" (קהלת ז, א), וזה לשונו: "אמר הקב"ה למשה, לך ומונה לי כהן גדול. אמר לפניו: רבש"ע, מאיזה שבט? אמו לו: משבט לוי. ובמה אני מושחו? אמו לו: בשמן המשחה. באותה שעה שמח משה, אמר: כמה חביב שבטי לפני הקב"ה!"

והוא טעון ביאור רב: מה עניין שמן המשחה לחביבות שבט לוי? **ביאר זאת רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל באופן נפלא:** בגמ' (שבת צב.) מבואר שכל שבט לוי שבאותו הדור היו גבוהים עשר אמות [שרק כך היו יכולים לפרוס את אוהל המשכן], וקשה: הלא ידוע ששאל המלך היה גבוה מכל העם רק משום שהיה משוח בשמן המשחה, וכן מציינו במלכות בית דוד, ונמצא שטבעה של משיחת שמן המשחה להגביה אנשים הנמשחים בה, וא"כ כיצד נצטוו משה למשוך את הכהן בשמן המשחה, הלא גובה המשכן היה י' אמה ואם ימשחו את הכהן הוא יגבה יותר מן המשכן ולא יוכל להכנס למשכן! אך יש לתרץ שאע"פ שהיה הכהן גבוה מ"מ נעשה נס ונכנס למשכן בריוח.

עתה יובן המדרש היטב: ודאי שבתחילה משה ידע שמושחים בשמן המשחה, אך חשש שהכהן הנמשח יגבה מאד ולא יוכל להיכנס למשכן! ולכן טען: הלא למעט בניסא עדיף, ומוטב אפוא לקחת כהן משבט אחר, שהרי שבט לוי היו גבוהים ממילא י' אמה ואם ימשח אחד מהם - הוא יעפיל לגובה רב ביותר ויהיה בזה נס עצום, אך בשאר השבטים שהם נמוכים יותר - ימעט הנס, ולכאורה עדיף כך, ולכן שאל "מאיזה שבט?".

ולכן לאחר שהקב"ה השיב לו "משבט לוי" טען משה שוב: לכאורה עדיף שלא יימשח בשמן המשחה כדי למעט בנס, ולמרות זאת השיבו הקב"ה שימשח את הכהן "בשמן המשחה"!

לאחר תשובות אלו של הקב"ה הסיק משה: "כמה חביב שבטי לפני הקב"ה" עד שהוא מוכן להרבות כ"כ בנסים בשבילו!

"וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאַפֻּד וְיַעֲמִיל וְכִתְנֹת תְּשֻׁבִין מִצְנָפֶת וְאַבְנֵט וְעֵשׂוּ בְּגָדֵי קָדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֵנוּ לִי"
(כח, טז.)

מסופר בגמרא בשבת (לא.): "מעשה בכרי אחד שהיה עובר אחורי בית המדרש ושמע קול סופר שהיה אומר 'ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד'. אמר: הללו למי? אמרו לו: לכהן גדול. אמר אותו נכרי בעצמו: אלך ואתגייר בשביל שישמוני כהן גדול. בא לפני שמיא, אמר ליה: גירני על מנת שתשמיני כהן גדול! דחפו באמת הבנין שבידו (וביאר במפרשים, ששמיא היה בנאי). בא לפני הלל, גייריה", והגמ' ממשיכה לבאר שלאחר שהלל הראה לנכרי את הפסוק "והזר הקרב יומת", נשא נכרי ק"ו, והבין שאינו יכול לשמש בכהונה גדולה.

רש"י (שם) ביאר, שהסופר שאותו שמע הנכרי, היה 'מלמד תינוקות'. וצריך להבין, מדוע הוצרך רש"י לפרש כך?

כדי ליישב זאת נקדים קושיה על אותו נכרי: הלא אם שמעת את הפסוק יוצא מפי הסופר, היה לך להאזין לסופו של הפסוק - 'ועשו בגדי קודש לאהרון ולבניו לכהנו לי', ולהבין מכך כבר מתחילה שרק צאצאי אהרון יכולים לשמש בכהונה גדולה!

אלא צריך לומר, שאותו סופר לא הוציא מפיו את הפסוק בשלמותו, אלא כפי שהוא מובא בגמ': "ואלה הבגדים אשר יעשו חושן ואפוד". אולם על כך יש להקשות: הלא אמרו חז"ל בגמרא במגילה (כב): "כל פסוק שלא פסקו משה - אגן לא פסקינן", וכיצד איפוא התיר לעצמו אותו סופר 'לחתוך' את הפסוק ולומר רק את חלקו?

ברם, בגמרא שם מובא שרבי חנינא הגדול "לא התיר לפסוק [באמצע פסוק] אלא לתינוקות של בית רבן הואיל ולהתלמד עשויין". עתה מובן מדוע רש"י מבאר שהיה אותו סופר "מלמד תינוקות" - כדי לבאר לו את ההיתר של אותו סופר להפסיק באמצע הפסוק...

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות תצוה - כי תשא תשפ"ב ♦ עלון מס': 83

השגחה שבועית

תגיד לי, הנהג השתבש?

מספרים סיפורים יפים ומרגשים. אבל כל אחד עובר גם סיפורים שלא מספרים. סיפורים שבהם עדיין לא רואים את הסוף. בשביל הסיפורים האלו בא הנוסע באוטובוס.

אדם יושב באוטובוס, במושב שליך החלון, ורואה דבר משונה. הנהג סטה מהדרך הרגילה והוא נוסע ברחובות לא מוכרים, מתפתל במטאות ונכנס במשעולים. 'תגיד לי, הוא שואל את הנוסע שלצדו, 'הנהג השתבש?'

'הדרך השתבשה', מתקן אותו ידידו למסע, 'יש פקק גדול בכביש הראשי, וכדי שלא ניתקע בפקק, הנהג לוקח אותנו בדרך מפותלת. אם לא העיקוף הגדול הזה, היינו מגיעים רק מארץ.'

שניהם מתרגשים על שהתמזל מזלם לנסוע עם נהג חכם, שידוע לעקוף מכשולים ולבחור דרך ארוכה שהיא קצרה. הם שמחים עם הדרך הלא מוכרת, עם הכביש הצר והמפותל. כי הרי עם כל סמטה חשוכה, הם מתקרבים אל היעד. דווקא הנסיעה המפותלת הביאה אותם להבנה, שהנהג לוקח אותם בדרך הטובה יותר...

כתוב בספרים הקדושים, שכשלאדם יש קושי, אזי הוא יכול להיות בטוח שהקב"ה אתו. כי הקב"ה אב הרחמן, הוא אבא שמרחם על הבנים שלו, ואם עם כל הרחמים הקב"ה החליט להביא את הקושי, בטוח שזה לטובה.

אבל הקב"ה אב הרחמן, לא רוצה שנישאר עם הקושי, הוא רוצה שהטוב יתגלה.

העצה לגלות את האור, היא האמונה הפשוטה. ככל שהאדם מאמין יותר דכל מה דעביד רחמנא - שכל מה שקורה בעולם - מגיע מאב הרחמים, ולטב עביד - הקב"ה עושה את זה לטובה - כך הוא יזכה להיווכח בזה בבוא היום.

הדברים מפורשים במהר"ל, בספרו נתיבות עולם נתיב אהבת ה', פרק א', וזו לשונו:

ומפני כי אפשר לפעמים יבוא רע על האדם, והוא לטובתו כדי לסלק מאתו דבר שהוא רע, יאה אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, וכאשר יאמר על הדבר שנראה רע והוא בוטח בו יתברך שהוא לטובה, אז ייתן ה' יתברך אותו רע לטובה.

ככל שנחזור יותר על האמונה הזאת, שכל מה שהקב"ה עושה, לטוב הוא עושה, כך ייהפך הדבר לטוב, וכולנו נראה בקרוב את הטוב, וגם הסיפורים שאין להם סוף, יקבלו סוף טוב ומיטיב.

שבת שלום ומבורך,
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

הצעה לרווחים בכפל כפליים

מיליון שקלים. הבעיה היא שכשעומדים מול היועצים למיניהם ורואים את המשרד המפואר והפרוספקטים המרשימים, ביחד עם הדמיון להשיג כסף קל בלי מאמצים, תופסים בפתגם בן ארבע מילים: 'לי זה לא יקרה'.

יש שמשתוקקים למצוות נדירות, ומחפשים לקיים מצוות 'לנכרי תשיך'. חבר מייעץ לידידו, 'כדאי לך להלוות לערבי שעובד אתי. תוכל לקחת ממנו ריבית'. הוא מלווה לערבי עשר אלף שקל, וחוזרים אליו עשרים אחוז יותר - שתיים עשרה אלף. הערבי לווה עוד פעם ושוב מחזיר יותר, וזה כבר נראה ממש כמו מכרה זהב, אלא שבפעם הבאה הוא מבקש מיליון שקל, ומשכנע את היהודי למשכן את הדירה וללוות מחברים, ואז הוא נעלם לו ומתאייד ואין עם מי לדבר כי הוא שבר את הפלאפון מזמן, ואי אפשר להגיע אליו. במשרדי ההוצאה לפועל מביעים צער רב, אבל אף אחד מהעובדים שם אינו מוכן לסכן את חייו ולהיכנס לשטח ערבי. ב'הלוואה' הזאת כבר מבינים, שכל ההלוואות הקודמות באו במטרה לקנות נאמנות אצל היהודי, כדי שישכים להעביר לו את הסכום הענק. היה כאן מהלך מתוכנן מראש, כדי להפיל את היהודי בפת, והבעיה היא שמגלים את זה רק אחרי מעשה.

אמרו חז"ל (נתחומא משפטים, יד): **הלוואה לנכרי בריבית ולישראל בחינם, ישראל קודם**. על זה כותב הפלא יועץ (ערך הלוואה): אבינו רוענו אינו חפץ בהפסד שלנו ואין מעצור לה' לשלם רווח פירות בעולם הזה כפלי כפליים ממה שנותן הגוי, כי מצוות הלוואה לישראל היא אחת מתרי"ג מצוות זה עולה על גביהן, ע"כ.

רבינו בחיי ב"ר יוסף קורא לנו מלמעלה: אחים יקרים, תשקיעו במקום בטוח. תשקיעו בגמ"ח, ותעזרו ליהודים בשמחה, בנדיבות נפש וטוב לב. וזאת ההשקעה הכי טובה ובטוחה שאדם זוכה לאכול פירותיה בעולם הזה, והקרן קיימת לעולם הבא. (מתוך שיעור 233 בשער הביטחון)

רבים שואלים: מה דעתו של בעל 'חובות הלבבות' על העניין של השקעות? קיימים אנשים שפונים לציבור החרדי, ובמיוחד לצעירים שבהם, בכל מיני פרסומות, כשהמטרה שלהם היא שיעבירו את הכסף אליהם. אם תספר לאנשים שיש לך מיליון שקלים להשקעה, יבואו כנגדך מיליון יועצים שיגידו לך במה להשקיע. ליועצים אלו יש הרבה מילים יפות, מבטיחים ומשכנעים עד שהכסף בידיהם!

הבה נתבונן בדברי אלוקים חיים של רבנו בפרק החמישי: **וההבדל הרביעי כשיזותר לו דבר על מזונו, יוציאנו כמה שמפיק רצון הבורא יתברך בנדיבות נפשו וטוב לבבו**. זוהי מעלה שמשגיח יהודי שמתחזק בביטחון. זה שלומד עושה חושבים, באיזו השקעה הוא יפיק יותר את רצון ה' ויקנה עוד מצוות ומעשים טובים. השכן, לעומתו, חושב שהוא הולך להיות החכם הגדול, שיעשה מהכסף שלו פי כמה וכמה. הוא אומר לעצמו, אני לא אהיה כמו אבא שלי וסבא שלי שעבדו כל כך קשה לחתן את הילדים. כשאגיע לשלב הזה, כבר יהיה לי מספיק כסף, ואוכל לחתן ברווח ולתן לכולם דירות מתוך שפע וללא הלוואות. מישוהו מבטיח לו שאם ישקיע את המאה אלף בפיתום ורעמסס, אחרי עשר שנים יהיו לו מאה ועשר, ואחרי שלושים שנה הם יהפכו למאה ושלושים אלף. בשלב הזה הוא יוכל לומר לריבונו של עולם, אני לא רוצה להטריח אותך. בקשר לשלושים אלף שקל אני מסודר, כבר דאגתי לזה לפני שלושים שנה... אמנם אנשים לא אומרים בקול או בלחש דברים כאלו, אבל זה מה שרוחש בתת מודע, שכן אדם חושב שהוא מסדר לעצמו היום את החיים של העתיד, ומהלל את עצמו ומזמר: ברוך הגבר אשר יבטח בהשקעות, והיה הכסף מבטחו. מחקרים הוכיחו שרוב ההשקעות אינן מצליחות, והכסף הולך לאבדון. כשיהודי מספר לחברו שגעצל איבד חצי מיליון שקל, מספר לו החבר שזה כבר סיפור ישן וקטן. היום הוא שמע על שמערל שנפל בארבעה

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28 • מאוקראינה 380-947-100-633 • מארגנטינה 3988-4031 • מדרום אפריקה 87-551-8521

קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

חיפשתי את ה'הכי-הכי'

לפני חמש שנים זכיתי בסייעתא דשמיא בהגרלה של מחיר למשתכן, בדירה ברמה ד' בבית שמש. בתחילת השנה הזאת נכנסתי לדירה ב"ה. אין לי מושג איך מודים לה' על דבר כזה. והרי המדרש כבר אומר על הפסוק "מי הקדימני ואשלם", שהקב"ה שואל, מי קבע מזוזה לפני שנתתי לו בית? והנה עתה כשקיבלתי בית, ברצוני להציב בפתחו את המזוזות המהודרות ביותר. בתחילת החורף שעבר, באדר תשפ"א, פניתי לסופר סת"ם וביקשתי שיראה לי העתק של מזוזה שהוא כתב. הראיתי את העתק למישהו שמבין והוא אמר לי, "אפשר למצוא כתב יותר יפה".

פניתי לסוחר של מזוזות, והוא הציע לי מזוזות מצוינות ב-750 שקלים. אלא שחודש תשרי נעשה קרוב מתמיד, וכאשר רציני לראות את המזוזות הוא הודיע לי שהוא עסוק במכירת ד' מינים, ועד אחרי סוכות אי אפשר לדבר אתו על משהו אחר.

מכיוון שראיתי שזה המצב, כשעלי להיכנס לדירה מיד אחרי סוכות, פניתי לסוחר אחר. הוא הראה לי כתב של סופר מסוים, ומכיוון שחמי מבין בזה, הראיתי לו את הכתב והמסקנה היתה שאפשר למצוא מזוזות מהודרות יותר. רציני את המהודר ביותר. ידעתי שזה יעלה לי יותר, אבל מה לא עושים כדי לזכות בבית שמזוזות מהודרות בפתחו? ביקשתי מהסוחר שיבדוק מה יש לו במלאי, ושלא ימנע עצמו מלהביא לי את היפה ביותר, גם אם זה היקר ביותר. בחול המועד הוא מספר לי שיש לו מזוזות מיוחדות ביותר, בתכלית ההידור, שכתב סופר ירא שמים גדול. הוא מביא אותן לחמי בשביל שייתן את האישור, ואני אוכל לקחת אותן ממש. חמי התלהב ממש. המזוזות היו כתובות ביופי ובדיוק עם כל ההידורים, ממש "זה קלי ואנוהו". הסוחר השאיר אצלו את המזוזות ואני לקחתי אותן אל ביתי החדש, בקול רינה ותודה.

לאחר חג הסוכות התקשרתי לסוחר, הודיתי לו בכל לב, ואמרתי שאני רוצה לשלם על המזוזות. התשובה שלו הפתיעה אותי: "אתה לא צריך לשלם לי", הוא אמר. "המזוזות שלך עלו בסך הכול 5,600 שקל" - אז זה היה 1,750 דולר - "ואתה יכול להשתמש בהן עד מאה ועשרים ויותר, הקב"ה כבר שילם בשבילך".

"מה פירושו?" שאלתי בתדהמה.

"אספר לך מה היה. כשנסעתי לחמיק להביא לו את המזוזות, עצר אותי יהודי אמריקאי ושאל אם אסכים להסיע אותו. הסכמתי והוא נכנס לרכב. בדרך הוא שאל אותי במה אני עוסק, וכשסיפרתי לו שאני סוחר בתפילין ומזוזות, הוא אמר, 'אני רוצה להיות שותף במצוות מזוזה'. אמרתי לו, 'בדיוק עכשיו אני בדרך להביא לאברך מזוזות מהודרות'. האמריקאי ממש שמח. הוא שאל מה הוא הסכום הכולל של כל המזוזות, ועל המקום הוציא מכיסו אלפיים דולר בשבילך. עכשיו תבין שלא רק שהמזוזות שולמו, אלא שהרווחתי עליהן יותר, ואתה יכול להיות רגוע לגמרי באשר לתשלום המזוזות".

כל כך התרגשתי מהדרך בה הקב"ה גלגל את זה, כך שאעבור מסוחר לסוחר, והכול בתזמון כל כך מדויק. אני לומד מזה שלא לקמץ בהידור מצווה. לעשות את המקסימום ולא לחשוש, לא לשאול מאיפה אשלם את זה ואיך אסתדר.

אש תחת אש

לפני כמה חודשים סיים מייבש הכביסה שלנו את חייו בצורה טראגית ביותר. תוך כדי עבודה הוא השמיע קולות מוזרים, העלה עשן והתפוצץ. לא עבר זמן רב וכל הדירה עלתה באש. כל מי שהיה אז בבית ברח, וברוך ה' נפשנו נותרה לנו לשלל. עמדנו בפני מצב לא פשוט. אמנם על הדירה היה ביטוח וכך יכולנו להשיג שיפוץ יסודי לדירה שנפגעה, אבל על התכולה לא היה ביטוח, ואנחנו היינו צריכים להתחיל מאפס. נשארנו עם הבגדים שהיו לעורנו, ומלבדם לא היה לנו שום דבר. לא מכשירי חשמל, לא ארונות בגדים, לא ספרים ולא כלים. מדהים איך ברגע אחד אדם יכול להפוך לחסר כול וליפול תחת עול כספי כבד. בינתיים, באין לנו קורת גג לישון תחתיה, הלכנו לבית ההורים. שם פגשנו את האחים והגיסים, שהגיעו כדי לראות במה אפשר לסייע לנו. אחד מהם אמר לי, שהגיס שלו שמע על השריפה ולקח את העניין ללב. הוא החליט לתרום לנו מייבש חדש, במקום זה שנשרף.

עבר זמן, התאוששנו. בין השאר קנינו מייבש חדש וידעתי את הגיס של גיסי כמה זה עלה, ואכן הוא הכניס לנו לחשבון סכום תואם. כעבור חודשיים, כאשר התקשרתי במיוחד כדי להודות לו על התרומה ועל המחשבה והלב שמאחוריה, הוא אמר לי: "איני יודע מי עשה חסד עם מי. תשמע מה קרה לנו ותסיק מסקנה בעצמך. באותו יום שאני מכניס לך את הכסף לחשבון, אנחנו נמצאים בביתנו, ופתאום מרגישים ריח מחר של משהו שרוף. אשתי בודקת ומחפשת בכל הבית את מקור הריח, עד שהיא רואה שהשקע של המייבש עולה באש. מיד ניתקנו את זרם החשמל וברוך ה' כיבינו את האש בזמן. אני יכול לדמיין מה היה יכול לקרות (אני דווקא לא צריך לדמיין. יש לי כבר ניסיון בזה...) אם היו עוברות רק דקות מספר בלי שנבחין בכך. אני מרגיש שהצער שנחסך ממני, הוא בזכות המייבש החדש שלך".

(יום ראשון פרשת משפטים תשפ"ב, לילה, סיפור 2 / סיפור מס' 25107)

משפחת שלם או שליו?

אבי מורי, הרב ולדמן שליט"א, הנו מוהל מפורסם, שמל כבר למעלה מחמישים אלף תינוקות כן ירבו. רבות אני מתלווה אליו כדי לסייע לו. פעם אחת התקשר אליו אדם והציג את עצמו בשם 'שלם', והזמין אותנו לברית מילה שתיערך אחר הצהריים. הוא בחר את השעה הזאת מכיוון שאז אנשים כבר חוזרים מהעבודה ויכולים להשתתף במעמד הברית.

האולם שבו נערכה הברית הוא חלק מקבוצת אולמות הממוקמים באזור אחד, ומנוהלים כולם על ידי אותה החברה. כאשר הגענו לאזור ראינו שלט שעליו רשום 'ברית משפחת שלם'. חשבנו שזו הברית המדוברת, כי השם ממש דומה ויכול להיות שאבי פשוט לא שמע היטב את שם המשפחה. נכנסנו לאולם, אבי הוציא את הכלים, הכין את התינוק, ואחר כך ניגש לאבי הבן ושאל אותו מה עם הדברים שהוא הורה לו להכין. "לא אמרת לי להכין דברים", אמר האב. "דיברנו אתמול", ניסה אבי להזכיר לו. "לא דיברנו כלום", ענה האב, וכך התברר שלאולם הזה מוזמן מוהל אחר. אבי יצא משם בבושת פנים.

אחרי שהוא מקפל את הציוד, הוא מגלה בפלאפון עשרות שיחות שלא נענו. הוא ממהר לאולם אחר באזור ומוצא את כל בני המשפחה מחכים לו בכיליון עיניים. אבי מתנצל מאוד, אולם אין זמן לאלף התנצלויות, כבר מאוחר מאוד. אנחנו פועלים בזריזות יתרה, אבי מל את התינוק בשעה טובה ברוך ה', וכשהוא יוצא מהאולם רץ לקראתו האב של התינוק הקודם, מתנשף ומתנצל. "המוהל שהזמנתי לא הגיע", הוא מספר לו, לחוץ כולו. "משום מה הוא הבין שהברית נדחתה, והוא בכלל נמצא עכשיו בחוץ לארץ. תוכל למול במהירות את הבן שלי?" אבי נחלץ מיד לעזרה, וממש דקות ספורות לפני השקיעה הוא מל את הבן השמיני. לו לא היה אבי מתבלבל ונכנס קודם לכן

"בטח בה' ועשה טוב!" תבטח בה' שיעזור לך ותקיים את המצווה בכל מיני שלמות.

(יום ראשון פרשת לך לך תשפ"ב, לילה, סיפור 3 / סיפור מס' 22750)

סיר חם על הראש

נתתי לקרוב משפחתי מכספי מעשר, כמה מאות שקלים לכבוד יום טוב. כמה ימים אחר כך קרה לי נס גדול. יש לי על השיש משטח שנועד להניח עליו סיר חם. נראה שהמשטח עמד עקום, כך שכאשר הניחו את הסיר החם, הוא גלש ונפל לכיוון הרצפה, על הראש של הילדה שלי, תינוקת בת תשעה חודשים.

כששמעתי את קול הנפילה נבהלתי מאוד, פחדתי שארע כאן אסון. אני ניגש באימה אל התינוקת שלי, ממשש לה את הראש ורואה שלא קרה לו כלום. הסיר החם לידה, קודם לכן הוא היה על הראש שלה, והיא... צוחקת!

הבנתי שלא קרה כאן דבר פשוט, וחשבתי: מי יודע, אם לא זכות הצדקה שנתתי לקרוב משפחתי, היא שהצילה את בתי, כנאמר "צדקה תציל ממוות". התקשרתי אליו ואמרתי לו: "בזכותך קרה לנו נס גדול".

והוא מדגיש לי שכל זה קרה בעת רצון מיוחדת, כשהוא אומר לי: "תדע לך שברגעים אלו ממש, אני עורך קנייה לכבוד החג בכסף שנתת לי".

הוא קיבל קנייה לחג, ואני - ילדה בריאה ושלמה. עכשיו תגידו אתם, מי קיבל מתנה יותר גדולה.

(יום ראשון פרשת נצבים תשפ"א, לילה, סיפור 4 אידיש / סיפור מס' 23678)

בלי לוותר על הכולל

יש לי ידיד ירושלמי, אברך משי, היושב באוהלה של תורה. היה לו קשה בפרנסה ומשראה שהגיעו מים עד נפש, יצא לעבוד. הוא מצא עבודה טובה וכשרה, אבל אחרי כמה חודשים הוא הרגיש שאינו מסוגל יותר. נפשו צמאה ללימוד התורה הרצוף כמאז. הוא התגעגע לכולל וגמר אומר לחזור אל הגמרא. פנה למנהל הוודיע שהוא עוזב. כששאלו אותו, מה יהיה מעתה, ענה האברך, "אותו בורא שזן אותי עד עכשיו, ימשיך ויזון אותי ואת בני ביתי מעכשיו".

הוא חזר לכולל, כשהוא משליך יהבו על ה'. והנה, כעבור יומיים ניגש אליו מישהו ומציע לו לעסוק בעניינים שקשורים לאחזקה השוטפת של בית כנסת. מדובר בעבודה עם משכורת נאה, בשעות שמוחוץ לשעות הכולל. הוא יכול להמשיך ללמוד כאשר איוותה נפשו, ולראות בחוש אין הבורא שזן אותו עד אז, ממשיך ומפרנסו בחסד וברחמים.

(מוצאי שבת פרשת נח תשפ"ב, סיפור 4 / סיפור מס' 22728)

ההשקעה הכפילה את עצמה

לפני סוכות הביא לי מישהו אלף שקלים להוצאות החג. חשבתי לעצמי, שאמנם המצב שלי לא קל, אבל אני מכיר יהודי שהמצב שלו קשה בהרבה יותר. העברתי לו את המתנה. באותו יום הביא לי מישהו אחר חמש מאות שקלים, ושוב עשיתי את החשבון שאני עוד איכשהו מסתדר, אבל השני מוכרח את הכסף הזה. גם את הסכום הזה העברתי. עברו כמה ימים, והנה אני מקבל ממישהו שלושת אלפים שקלים. סכום כפול מכל המתנות שהעברתי הלאה.

סיפרתי על כך לאבי שליט"א והוא אמר לי: "הרי זו גמרא מפורשת, יראה אדם שמזונותיו מצומצמים יעשה בהן צדקה". והוא סיים במתיקות: "אין צורך לדאוג. דאגה לא עוזרת, נס משמים שהדאגה לא עוזרת, כי אם הדאגה היתה עוזרת, היינו צריכים להסתובב כל היום מודאגים".

(מוצאי שבת פרשת וירא תשפ"ב, סיפור 2 / סיפור מס' 23025)

ל'שלו' במקום ל'שלם', האבא של 'שלו' לא היה יודע שיש מוהל בסביבה. הקב"ה גלגל את העניינים, כך ששני התינוקות נכנסו בבריתו של אברהם אבינו בעתם ובזמנם, ביום השמיני.

(יום חמישי פרשת בשלח תשפ"ב, לילה, סיפור 3 / סיפור מס'

24898)

מאז תמיד יש לי

מדבר אברך. במשך תקופה ארוכה היה לי קושי בפרנסה. הסתובבתי בכיס ריקן פשוטו כמשמעו, בלי מזומנים, ולא ידעתי לשית עצות בנפשי, איך להיטיב את המצב. לפני חנוכה קיבלתי מכמה כיוונים התעוררות מיוחדת בעניין ברכת המזון. קודם כול, ה' זיכה אותי לשמוע בקו שיעור של ר' דוד, בו הוא דיבר הרבה בעניין ברכת המזון. באותם ימים גם הזדמן לי קונטרס שעסק בסגולת הברכה, ובכ' בכסלו, כאשר חל יום ההילולא של הרה"ק האמרי ברוך מוויזניץ, שמעתי עובדה נפלאה. הרבי זי"ע היה נסתר מאוד, ולא היה אומר דברי תורה. אנשים היו נוסעים אליו רק כדי לראותו מברך ברכת המזון. המסרים האלו הגיעו בזה אחר זה, והבנתי שהקב"ה מדבר אליי ורוצה שאשנה את המהלך היומיומי שלי בעניין ברכת המזון. ואכן לקחתי את העניין ברצינות, והתחלתי לברך בכוונה ובמתינות מתוך הודיה לה' על כל הטוב שגמלני.

והנה, מאז ששיניתי את הרגלי, הקב"ה מריק ברכה לכיסי. לא עבר עלי יום חול, מבלי שיהיה בכיסי מזומן. היום, יום חמישי, אמרתי לעצמי שהגיע הזמן לפרסם בקו השגחה פרטית את הסיפור שלי, על הדרך בה השתנה מצבי לטובה באופן כל כך בולט, בזכות הקפדה על ברכת המזון כיאות. אבל בדיוק באותו רגע לא היה אצלי כסף. היה עלי לערוך קנייה לכבוד שבת ועדיין אין בידי מאומה. איך אספר בקו דברים שאינם נכונים? אך הנה, לא עוברת שעה קלה וניגש אלי אדם ומציע לי עבודה, בעד חמש מאות שקלים. ראיתי בזה מסר כי הקב"ה רוצה שאפרסם את הסיפור שלי, כי אכן כן הדבר. מאז שאני מברך ברכת המזון כהלכה, השפע זורם ללא הפרעה, ובטובו הגדול לא חסר לנו ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד.

(מוצאי שבת פרשת ויחי תשפ"ב, סיפור 4 / סיפור מס' 24295)

מה שיוצא מהכיס

מדבר אברך כולל. אני חי בטוב ברוך ה', יום יום וברכתו. לפני תקופה אירסת את בני הראשון, והשמחה עלתה על גדותיה. רק נושא הכסף העיב על השמחה, כאשר אין לי מושג מהיכן אני מגייס את הסכומים העצומים שנדרשים עתה. גיסי שמתגורר בחו"ל ונשוי למשפחה אמידה, הציע לי לבוא לעירו. הוא ליווה אותי לבתיהם של גבירים בעלי יכולת, וכך נגייס את הכסף להוצאות החתונה. נענית להצעה, ואכן גיסי היקר וטוב הלב התאמץ בשבילי מעל ומעבר. הוא נהג בי הכנסת אורחים למופת ואף ליווה אותי לבתי הנגידיים בעיר.

ביום האחרון לפני הטיסה הביתה היינו אמורים להיכנס לביתו של גביר שידוע בנדיבותו הגדולה. כאשר עמדנו ליד ביתו, לחצתי בטעות על הפעמון של הבית השכן. אמרתי לגיסי, שאם כך קרה, משמים, ניכנס גם אל השכן. הוא הרי יהודי. היהודי פתח את דלתו וגם את לבו. הוא כיבד אותנו באוכל ובשתייה, שמע על החתונה המתקרבת ונתן סכום הגון. עכשיו פנינו אל הגביר המקורי, אלא שהוא מיהר אל הרכב שלו. ניגשנו לרכב ואני סיפרתי לגביר את סיפורי הידוע והמפורסם, שאני מחתן בן בקרוב.

הגביר אמר, "אני ממנהר עכשיו לפגישה דחופה ואין לי זמן לחזור הביתה, לפתוח פנקס צ'קים ולרשום לך המחאה. לכן אני אכניס את היד לכיס שלי, ומה שאמצא שם, יהיה לך".

הגביר מכניס את היד לכיסו, והוא נתקל שם בחבילה עבה במיוחד של שטרות, סכום חריג שאינו מצוי אצלו בכל יום, והוא ממש לא בגובה הסכום שהוא רגיל לתת להכנסת כלה.

"מה שהבטחתי אני מקיים", אמר הגביר ונתן לי את כל הסכום.

אנו מודה לה' על השגחתו הפרטית, ויחד עם זאת מתפעל מביטחוננו ומרוחב לבו של בעל הצדקה, שלא ניסה לסייג את הבטחתו, וקיים את מילתו בדיוק נמרץ. האיחור שהיה נראה כהפסד, התברר כרווח גדול, שממנו היו לי הוצאות החתונה די והותר.

(יום שני פרשת וירא תשפ"ב, בוקר, סיפור 3 / סיפור מס' 22921)

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

והגים בני ישראל לפרסם ניסים ונפלאות שהתרחשו עמם, לקיים שיחיו בכל נפלאותיו. מצד שני ידוע בעם צדיקים שלא לפרסם מעשה ניסים, כמוכא ברש"י (מלכים ב ד, ו) שכבוד הנס הוא לבוא בהצנע. מהראוי לבאר אילו ניסים יש לפרסם, ואילו יש להצניע.

ד. מאשדוד

שאלה מספר 35

זאת למודעי, שבהוראות למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה לך רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לדון ביחד בסוגיית הביטחון, אבל ההוראה למעשה שכל אחד ישאל את רבו.

נס בתוך הטבע

הרב אריאל עובדיה מרכסים, הרב יהושע הלוי מירושלים, הרב שלום יונה אורול מבני ברק, הרב שלמה לוי מבני ברק והרב אברהם שלמה וויס מביתר עילית: אנחנו מאמינים שיש השגחה פרטית מאת הבורא על כל הנבראים, וכל מאורע וכל מקרה הם רק מאתו יתברך, הוא מנהיג לכל הברואים ועומד ומשגיח על כל המעשים. גם ההנהגה שבתוך הטבע וצירוף המקרים והמאורעות, הכול מאתו. בוודאי ובוודאי כאשר האדם רואה בעיניו את מעשה ההשגחה הפרטית, אשר בתוך הטבע מסתדרים דברים, אפילו הם היו בדרך פלאית הקרובה לנס, מצווה וחובה עליו לפרסמו, בכדי שהוא יתחזק וגם שיחזק את האחרים. למען יידעו אשר גם מה שנראה כדברים של מה בכך, גם זאת הוא מושגח מהבורא יתברך. מה שמצינו שיש טעם להסתיר מעשה ניסים, הוא עניין אחר לגמרי, והוא על ניסים שהם מחוץ לדרך הטבע. שמצינו בחז"ל שאביי אמר (שבת נג): "כמה גרוע אדם זה שנשתנו לו סדרי בראשית". וכן גם במסכת תענית (כד). על רבי יוסי דמן יוקרת, שהקפיד על בנו שעשה מעשה ניסים.

חובה לפרסם נפלאות ה'

הרב דוד לייפער מירושלים, הרב מרדכי ולס מבני ברק והרב יהודה אברהם דהאן מאופקים: דברי רש"י שאומר 'כבוד הנס לבוא בהצנע', נסובים על עת מעשה הנס. כי כן דרך נס, שהוא בא בסתר, וכך גם מובא בספר החינוך (מצוה קלב): "ניסים גדולים אשר יעשה הק-ל אל בני אדם בטובו הגדול לעולם יעשה דרך סתר". וכל זה בעת מעשה הנס, אך לאחר התרחשות הנס, מצווה לפרסמו. ראייה לדברינו, שאותו הנס עצמו שעליו נסובים דברי רש"י, התפרסם בכתובים בספר מלכים. וחובה על כל אחד לספר מעשיו ברינה ולשווח בכל נפלאות ה'. לפרסם

השפעה פרטית

רציתי לומר תודה על הקו ובמיוחד על השיעורים בעשר הביטחון. הקו הכניס אווירה אחרת לביתנו, בזכותו למדתי לעפר את יחסי עם אנשים אחרים, וכך נמנעה ממני הרבה עגמת נפש. זכיתי לחיים של שלוה מתוך אמונה וביטחון.

מצד המקילים

מצד המומינים

תרמתי עלונים לארבעים בתי כנסיות למשך כל השנה, ליוזג הגון לארון זאב בן רבקה - בחור מבוגר מאוד. תודה לה; בחודש האחרון הוא בא בבית האירוסין. אני מגישה שהישועה הגדולה הגיעה בזכות הפצת האמונה. תודה!

קח גם אתה שותפות קבוע בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הזוהר למזכי הרבים: בניים ובניי בניי יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לוקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים | לאומי סניף 902 | לת.ד. 5475 | פרוט על שם חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרז אסתר ויוג' איריס נועה בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו

עלונים ל-50 בתי כנסת

בעילום שם - להצלחה ברוחניות ובגשמיות, ובפרט בהשקעה שיהיה הצלחה גדולה בלי נזק כלל.

רחמה ברכה חנה בת רייזל, רחל בת רבקה, מאיר ראובן בן מגלית - לרפואה שלמה במהרה

עלונים ל-40 בתי כנסת

מזל טוב להב"ח ארון זאב בן רבקה רוגל ארסטי בעשתי"ת יו"ר שהיוזג יעלה יפה ויזכה להקים בית באמן בישראל

לזכות משה בן מלכה להצלחה בכל העניינים, לזכות שמואל צבי בן יטל קענבל להצלחה בכל העניינים לזכות אלעד דודן לשחרור מוקדם עוד לפסח שנה הזאת להצלחה בכל העניינים

לפרנסה בשפע וברוח ובניקל מתוך מנוחת הנפש

שוכנה בערתו יתברך לקנות דירה ראשונה בקרוב ללא חובות

אלחנן שלמה זלמן בן אסתר ליוזג הגון בקרוב

לזכות דוד בן גיטל שיוכל ללמוד ולדבר טוב כמו שצריך ולראות הרבה נחת

לכניה בקלות בלי בעיות ולשעות בכל המצטרך

בעילום שם - לקניית הדירה בקלות ובמהרה.

המעוניינים להפיץ את העלון מומינים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשי בין 13:00-15:00

ניתן להשאיר הודעה בלב שעות היעדרות ונחזור אליכם בסיד

משלוח העלונים יהיה ללא תשלום למפיצים 250 עלונים ומעלה

בבצפת. מקורות: חלקה א 20 עלונים במחיר משלוח בלבד

מייל לעוליות סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל ל- B023011300@GMAIL.COM

שאלה לעלון 85

מי שיש לו כדי פרנסתו ברווח, ורוצה להוסיף עוד שעות בעבודה, כדי שיוכל לחסוך לימים הבאים, כגון לחתונה צאצאיו או לכל ההוצאות המגיעות לפתע; שאלתי, אם יש בזה פגם באמונה וביטחון.

ג.ב. מירושלים

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 | שאלות 3 < 5 (לאחר בחירת השפה) | [זמן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל T023011300@gmail.com | תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר עד יום ראשון פרוט ויקהל. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

נקודה מתוך שיעורו המופלא של

הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

תפנו ישירות לכתובת הנכונה

שלא היו ראויים להתפרנס מעצמם מיד ה'. כך שעל העשיר לדעת שעליו להלוות לעני בסבר פנים יפות, מבלי שיתנשא עליו, מכיוון שכספו של העני הוא. על פי דברי האור החיים אלו, מסביר הרה"ק הבית ישראל מגור זצוק"ל את הפסוק הבא אחריו: "והיה כי יצעק אלי ושמעתי כי חנון אני", המדבר בעניין משכון על הלוואה. שכביכול הקב"ה אומר: לו ישכיל העני "והיה כי יצעק אלי" על עניותו, "ושמעתי כי חנון אני", הייתי שומע לתחנוני ומעניק לו את הכסף הצריך לו, מבלי שיוצק ללוות מאיש.

מעשה באיש חכם שהגיע לעשיר לבקש ממנו תרומה. אמר לו העשיר: אני מאוד רוצה לתת לך, אך כל כספי הנזיל מושקע בהשקעות. ענה לו אותו חכם, הרי אתה לומד בספר אור החיים, ומשהתגלגל על ידי ההשגחה העליונה שאבוא אליך לבקש תרומה, הרי הוכח שהכסף הנמצא אצלך הרי הוא שלי, והיך לקחת את כספי והשקעת אותו ללא רשותי?...

הרעיון הוא פשוט מאוד - הכסף מוכן עבורך, זה לא ששכחו להכין לך כסף, אלא זה פשוט נמצא אצל איש אחר. במקום ללכת לאותו איש ולבקש ממנו את הכסף בהלוואה, תפנה ישירות לבעל הכסף - אל השי"ת, הרבה בתחנה ובבקשה לבעל הרהמים, והוא יעניק לך את פרנסתך מידו המלאה, הטובה והרחבה. כך לא תצטרך, לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלוואה.

במסגרת הייעוץ שאני נותן לכלכלה נבונה על פי דרך התורה, הגיע אלי אחד עם חובות גדולים. במהלך בירור העניין נודע לי, שיש לו מסגרת אשראי (אוברדרפט) מאוד גדולה. הצעתי לאותו יהודי שיסגור זאת, שלא תהיה לו חובה בבנק. הוא שואל אותי: מהיכן אני מביא סכום כל כך גדול? בדרך כלל כאשר הבנק מעניק מסגרת אשראי בסכום חריג, זה לא סתם, יש להם סיבה טובה לתת את האמון בלקוח. כך התברר שהוא הפקיד סכום גדול כתוכנית חיסכון, ונגד הסכום הוא מקבל מסגרת אשראי.

ניסיתי להסביר לאותו יהודי את משמעות הדבר, שבעצם הוא לווה את הכסף שלו עצמו, ולא רק זאת אלא הוא גם משלם על כך ריבית טבין ותקילין. לצערי לא הצלחתי להסביר לו את הדבר הפשוט הזה. כאשר נתבונן ניווכח, שמי שנוהג לקחת הלוואות, נוהג בדיק כמו אותו יהודי.

האור החיים הקדוש מסביר על הכתוב "אם כסף תלוה את עמי" - כי ה' נותן לכל איש ואיש שפע די מחסורו, והיה אם אותו אדם הוא חוטא ואינו ראוי להתפרנס ישירות מה', אין חלקו בעלם והולך, אלא עובר לאיש אחר, ופרנסתו מגיעה יחד עם אדם אחר בפחיתות ובביזוי. ובכך מסביר את הפסוק "אם כסף תלוה", שם אדם רואה שיש לו כסף יותר מכדי צרכו, אין זה חלק הכסף שלו, אלא חלקם של אחרים,

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

נאה דורש

פנינים מתוך הספרים החדשים "דורש טוב" ו"נאה דורש"
על ספר שמות

משה רבנו רצה להכתב עם ישראל באותו ספר

ואתה תצוה (כ, כ)

כתב בעל הטורים: "לא הזכיר משה בזה הסדר, מה שאין כן בכל החמש, שמשעה שנולד משה אין סדר שלא הזכיר בה. והטעם, משום שאמר 'מחני נא מספרך אשר כתבת' (כ, לב), וקללת חכם אפילו על תנאי באה, ונתקיים בזה".

מובא בספר "ויחי יוסף" לרב מפאפא: הקשה ה"שר שלום" מבעלזא זצ"ל: אכן, מצאנו שקללת משה באה על תנאי כי לא הזכיר שמו בפרשת תצוה, אך מה באשר לתשובת הקב"ה שאמר למשה (כ, לב, לג) "מי אשר חטא לי אמחנו מספרי"? היכן מצאנו פרשה בלי הזכרת שם ישראל, הרי כל התורה היא בשביל ישראל?

ותרץ על פי דברי הגמרא (ראש השנה טו ע"ב): "שאלה ספרים נפתחין בראש השנה, אחד של רשעים גמוריו, ואחד של צדיקים גמוריו, ואחד של בינוניים". ולמדים זאת מן הפסוק: "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת"; "מחני נא" - זה ספרן של רשעים, 'מספרך' - זה ספרן של צדיקים, 'אשר כתבת' - זה ספרן של בינוניים".

והנה, לאחר מעשה חטא העגל נכתבו כל ישראל בספרן של רשעים, ורק משה רבנו לבדו נשאר כתוב בספרן של צדיקים. אמר משה לפני הקב"ה: איני מסכים בשום פנים ואפן להשאיר לבדי כתוב בספרן של צדיקים, "מחני נא מספרך אשר כתבת", מחק אותי מספרן של צדיקים וכתב אותי עם כל ישראל בספרן של רשעים. וכמו שאמר אחד הצדיקים שלהיות יחיד בגן עדן זה גיהנם, והוא מצדיף להיות עם כלל ישראל היכן שהם. לפיכך שבר משה את הלוחות, כדי להחשב כעושה מעשה עברה ולהיות יחד עם כל ישראל באיזה ספר שיהיו.

אמר לו הקב"ה: אתה תשאיר כתוב בספרן של צדיקים, כיון שלא חטאת. וכיון שאינך מסכים להשאיר שם לבדך, ממילא "מי אשר חטא לי אמחנו מספרי", אמחק מספרי הרשעים את עם ישראל שחטאו, ואחזור ואכתב אותם יחד אתך בספרן של צדיקים. וכל זה נעשה כדי שמשעה רבנו יהיה יחד עם כלל ישראל.

זא וראה עד כמה נכספה נפשו של משה להיות בצותא עם ישראל. כתב ה"שפת אמת" (פרשת ויקהל), כי משה רבנו היה בשמים ארבעים יום ועוד ארבעים יום ועוד ארבעים יום. מאה ועשרים יום שלא ראה יהודי, וכבר התגעגע להיות בצותא עם בני ישראל. ועל אף שהיה בחברת שרפי מעלה ולמד תורה עם הקב"ה, היו לו פסופים עזים להיות יחד עם בני ישראל והשתוקק לרדת אליהם. וכיון שגיד מהר סיני - ויקהל משה את כל עדת בני ישראל (לה, א), כי נפשו יצאה להקהל עמם לאחר שלושה חדשים של פרדה.

וה"אור החיים" הקדוש פרש: "ואתה תצוה את בני ישראל" - "על דרך אמרו (תהלים צא, יא) 'כי מלאכיו יצוה לך', שהוא לשון צותא, לוי לאיש ישראל הנבדדים".

וכיון שסוף סוף אמר משה "מחני נא מספרך", נעשה איזה רשם

מדבריו, ולכן לא הזכיר שמו בפרשת תצוה. ועל כך בא הקב"ה והפיס את דעתו: "ואתה תצוה את בני ישראל", דהיינו, שתהיה בצותא עם בני ישראל, אך לשם כך אין צורך למחק את שמך מספרי הצדיקים ולהעבירך לספרן של רשעים יחד עם ישראל, כפי שבקשת ממני. דע לך שכבר נמחל להם על אותו עון ונתן לכתבם יחד אתך בספרן של צדיקים.

(רבי מנשה ישראל רייזמן שליט"א)

איזהו מתמיד?

להעלת נר תמיד (כ, כ)

אבי ז"ל היה נוסע שנים רבות לי"רחי כלה' בישיבת פוניבז' בבני ברק. זו מסגרת המתקיימת במשך כשבועים בימי 'בין הזמנים', ומיעדת ל'בעלי בתים' העוסקים רב שעות היום לפרנסתם. מתקיימים בה סדרי למוד, שעורים ושיחות מגדולי ראשי הישיבות. הגהה הרעיון היה ראש הישיבה הראשון, רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל.

פעם, באחת משיחותיו, אמר לומדים: אתם סבורים שלהיות 'מתמיד', הינו להיות תלמיד ישיבה מן המניין, זה שייכול לשבת כל שעות היום על התורה והעבודה. ובכן, שעות היא בידכם. לאו דוקא. מתמיד הוא מי שמקפיד על קביעות בלמוד התורה, כל אחד ואפשרויותיו.

כך רואים גם מפרשתנו. בקשר להדלקת נרות המנורה כתוב "להעלת נר תמיד", למרות שהנרות דלקו רק בלילה. כך גם לגבי מנחת חביתין, המנוחה שהקריב הכהן הגדול כל יום, כתוב "תמיד", למרות שהכהן הגדול היה מקריב אותה רק בבקר ובין הערבים. רואים אנו, שהתמדה ענינה שמירה על קביעות.

אני אישית, שנים רבות לא זכיתי לתאר 'מתמיד'. אבל לפני כחצי שנה קבלתי כרטיס המעיד על כך כי אני, בעל מספר זהות זה וזה, זכיתי בתאר הנכסף. זהו כרטיס 'הנוסע המתמיד' של חברת אל-על. בלוי כרטיס זה אוכל, בבוא העת, לבוא לעולם הבא בשלוה...

*

פעם בא יהודי אחד לרבו, ובפיו 'תלונה' על תופעה שכיחה, מחלה מאד לא נדירה שכלנו סובלים ממנה: הוא שוכח מה שהוא לומד... בקש מרבו עצה וסגולה.

אמר לו רבו: כתוב: "לזכרון לפני ה' תמיד" (שמות כח, כט). אם תפץ אתה בזכרון, צריך אתה לקיים "להעלת נר תמיד". דהיינו, להתמיד בלמוד ביום ובלילה. אם תקיים את ה'תמיד' הראשון, "להעלת נר תמיד", להדליק נר בלילה ולעסוק בתורה לאורו, תזכה ל'תמיד' השני, "לזכרון לפני ה' תמיד".

אם אדם מנצל את הזמנים הפנויים ללמוד תורה, בעקר בשעות הערב והלילה, לאחר שובו מעמל יומו, ואינו מבלה זמנו בבטלה, בהאזנה ל'נייעס' ובצפייה בדברי שטות חסרי כל תועלת ותוחלת, יוכל לזכות לזכרון התורה.

אנו אומרים "אין שכחה לפני כסא כבודך". נתן אולי לומר על

דרך הרמז שיש בכך עצה וסגולה לזכרון. "אין שכחה" - אימתי?
- אם היהודי חי תמיד בתחושה שהוא "לפני כסא כבודך",
שהקב"ה מצוי כנגדו, "שוייתי ה' לנגדי תמיד", אזי - "כי מימיני
בל אמוט" (תהלים טו, ח), יעזרהו הקב"ה שלא תמוט ממנו מהתורה
שנתנה בימינו.

(רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א)

בן מוריש לאביו - כיצד?

והלכשת אתם את אהרן אחיך ואת בניו אתו (כה, מא)

אומרים חז"ל, שכשנצטוו משה להלביש את אהרן ואת בניו בבגדי
הכהונה, התקנא בו וחלשה דעתו. אמר לו הקב"ה: מדוע חלשה דעתך,
הלא זכית לתורה!

ומדוע נתקנא בו משה? הרי כשמשך קבל את ההנהגה מאת ה', הוא
חשש לקנאתו של אהרן, עד שאמר לו הקב"ה (שמות ד, יד): "וראך ושמח
בלבו" - "לא כשאתה סבור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדלה"
(רש"י). ומדוע שמשה יתקנא באהרן?

ועוד יש להבין, במה הפיס הקב"ה את דעתו של משה?
באור הענין: "עמלנו - אלו הבנים". עקר עמלו של האדם בעולם הזה
הוא בעבור בניו. הם ההמשך שלו, כחליה בשרשרת הדורות.

ואומרת הגמרא (בבא קמא טו ע"א): "כל שאינו מניח בן לירשו - הקדוש
ברוך הוא מלא עליו עברה". ויש לדקדק, מדוע לא אמר בלשון פשוטה
"שאינו מניח בן", אלא הוסיף "שאינו מניח בן לירשו"? כמו כן יש
לדקדק, מדוע נאמר "בן לירשו", היה לו לומר 'בן להורישו', דהינו
להוריש לו את ירשתו?

בדרך כלל האב מוריש את רכושו ואת כל אשר לו - לבניו, אולם יש
ירשה הפוכה, שהמת יורש את החי. האב יורש את בנו. הכיצד?

אדם סיים את חייו בעולם הזה ועולה לעולם העליון. הוא רואה שם
מלאכים ושרפים, רואה את כסא הכבוד, ואז הוא חושב בלבו: חבל
שלא נצלתו כראוי את העולם הזה. אם הייתי יודע מראש מה מתחולל
בעולם הנשמות, הייתי מגיע עם יותר מצוות, עם יותר מעשים טובים.
הוא מבקש לחזור חזרה לעולם הזה למשך תקופה. כעת, כשהוא יודע
מהו העולם הזה ומה תכליתו, הוא ישכיל לנצל כל רגע להשיג עוד
מצוות ועוד מעשים טובים. אך אומרים לו: 'מאחר מדיו מה שהיה -
היה, את הנעשה אין להשיב. והוא, כמובן, מתמלא צער ועגמת נפש
רבה על ההחמצה הגדולה.

ואז מפסיים אותו בשמים ואומרים לו כי לא אבדה תקותו. הישועה
תבוא ממקום אחר - מבניו. הרי הוא השאיר את בניו בעולם, וגם אחרי
מותו הוא יכול להנות ממעשיהם.

למה הדבר דומה, לאדם שהקים מפעל ליהלומים והשקיע בו את
כחותיו. למים הוא נסע למרחקים, והשאיר מאחוריו מפעל מצליח
ורוחי. הוא יושב בקצה העולם וכל חדש שולחים לו רוחים מהמפעל.
שמע האדם בעולם העליון על תקותו מבניו, ונחה דעתו. הודיע לבנו:
"יצאתי לדרך רחוקה, בבקשה שלח אלי 'חבילה' בכל חדש, אני זקוק
לה".

כעבר חדש מודיעים לו בשמים: "קבלת חבילה מבנך". הוא הולך
בשמחה לקבל את החבילה, פותח אותה, ואז היא מתפוצצת לו
בפראצה... הוא חשב שיש בה 'בונבונירה' טעימה, והתברר שבנו הניח
בה פצצה...

מי אשם? האב! הוא אמר לבנו: "שלח לי חבילה", אבל לא אמר לו
מה לשים בה...

לאחר שהאדם עולה לעולם העליון, בניו ממשיכים לשלח לו 'חבילות',
אך מה יש בהן? דבר זה תלוי באבא, איך חנך אותם בחייו. אם הוא
חנך אותם לתורה ולמצוות, הם שולחים לו זכיות לשמים, אך אם חס
וחילה חנכם לחיי הפקר - אוי לו כשיפתח את החבילות ויגכח מה
יש בתוכן...

ועל כך אמרו: אוי לו למי שאינו מניח בן לירשו. אמנם הוא
הניח בן, אבל הוא לא הניח בן לירשו, דהינו שהאב יירש את

בנו, ויהנה מן הזכיות שהוא שולח אליו לשמים.
עתה נבין היטב את דברי המדרש על קנאתו של משה בבני
אהרן. הוא ראה שבני אהרן ראוים להמשיך את אהרן ולבלש את
בגדי הכהונה, יש לו בנים "לירשו" - וחלשה דעתו של משה, כי משה
עצמו לא זכה שיהיו בניו ראוים להמשיכו.

אמר לו הקב"ה: מדוע חלשה דעתך, הרי זכית לתורה!

אמרו חז"ל (סנהדרין ט ע"ב): "כל המלמד בן חברו תורה, מעלה עליו
הכתוב כאלו ילדו", ונמצא שגם אם לא זכה האדם לגדל בנים לתורה
ולא הניח בנים לירשו, הוא יכול לזכות לכך על ידי שיעמיד תלמידים,
שכאשר הם ממשיכים לעסוק בתורה לאחר הסתלקותו מן העולם -
תורתם נזקפת לזכותו, שהרי הוא זה שהקנה בהם את קניני התורה.
ונמצא שבהיותו בעולם העליון, הם שולחים לו לשמים חבילות של
זכיות.

(רבי יחמיאל קראם זצ"ל)

"תחתי" קודם ל"בניו"

שבעת ימים ילבשם הכהן תחתי מבניו (כט, ל)

כתב רש"י: "תחתי מבניו - מלמד שאם יש לו לכהן גדול בן ממלא את
מקומו, ימנוהו כהן גדול תחתי".

ולכאורה קשה, מדוע כתוב "תחתי מבניו", היה צריך להיות כתוב
"מבניו תחתי"?

התשובה היא: אכן, אם יש לכהן בן שראוי למלא את מקומו - הוא
קודם, אבל אם הבן אינו ראוי - עדיף למנות אחר ולא את הבן. משום
כך התורה מקדימה "תחתי" ורק אחר כך "מבניו", כלומר ראשית
צריך לבדוק שהוא "תחתי" וראוי למלא את מקומו, ורק אחר כך
מגיעה המעלה של "בניו".

ידוע שרבי חיים מבריסק זצ"ל שאל את תלמידיו: כתוב בהלכה
שבמים נוראים יש ענין להשתדל שבעל התפלה יהיה מעל גיל שלשים,
זקנו מגדל, יש לו בנים וביתו ריקם, בעל לב נשבר וקולו ערב. מה יהיה
במקרה שיש שני בעלי תפלה, האחד קולו ערב אבל אין לו את שאר
המעלות, הוא חלילה לא "פוקר" אבל הוא צעיר, רוק, מגלח ולא מפלג
במיוחד ביראה, והשני מבוגר, זקנו מגדל, יש לו בנים וביתו ריקם, מפלג
ביראה ובעל לב נשבר, דא עקא קולו אינו ערב. את מי להעדיף?

התלמידים השיבו שיש להעדיף את השני שמכתיר בכל המעלות
האחרות, שהן הקודמות.

אמר להם רבי חיים: "קולו ערב" זה ה"חפצא" של חזן. שאר הדברים
אינם אלא מעלות. קדם כל יש לראות שהוא ה"חזן", ורק אחר כך
לבדוק אם יש בו את שאר המעלות שעדיף שתהינה לחזן.

האדמו"ר רבי יואליש מסאטמר זצ"ל השתתף פעם בבבית. המוהל
היה איזה רב'ה שלקח לו לעשות את הבבית זמן ממשך מאד, והתינוק
כמעט נפח את נשמתו מרב יסורים. רבי יואליש נגש אליו ואמר לו:
"להוי ידוע לך שגם אני בעקרון מוהל. ולמה איני מלך? כי אני לא יודע
למול. קדם כל צריך להיות 'מוהל', אחר כך צריך להיות צדיק וירא
שמים!"...

בדרך צחות אומרים: יש טשולנט הכי טוב בעולם, אבל הוא קר ויש
טשולנט ככה ככה אבל חם, מה עדיף? פשיטא שהשני, כי "חם" הוא
ה"חפצא" של הטשולנט.

יש אבות שמחפשים חתן לבתם ומתעניינים רק איך הוא בלמוד, וכמעט
אינם מתעניינים איך הוא "בן אדם".

ולא היא! בודאי צריך לדאג שהחתן לא יהיה עם הארץ, המשיא בתו
לעם הארץ כאלו כופתה ונותנה לפני הארי, אבל, צריך לזכור: ה"חפצא"
של האדם הן מדות טובות. קדם כל שיהיה מענטש! ואת הנקודה הזאת
יש לבדוק תחלה.

ויברך אמר הכתוב: "את בתי נתתי - לאיש". קדם כל שיהיה
"איש" - מענטש, בעל מדות טובות ונוח לבביות.

(רבי אליהו דיסקין שליט"א)

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 669 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 557 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ו' אדר א' תשפ"ב

תְּצִיָּה - תּוֹכַן עֲנִינֵי הַפְּרִשָּׁה

- ציווי על הכנת שמן זית זך להעלות נר תמיד (כז, כ-כא).
- מצות הכנת בגדי הקודש לאהרן ולבניו (כח, א-ה).
- מעשה האפוד: שתי אבני הזכרון על כתפיו של אהרן הכהן, המשבצות והשרשרות (כח, ו-ד).
- מעשה החושן: שרשרותיו, טבעותיו, שתיים עשרה אבני שעומדות כנגד לבו של אהרן, והאורים ותומים בתוכו (כח, טו-ט).
- בגדי בני אהרן הכהנים: מגבעת ואבנט כתונת ומכנסים (כח, מ-ג).
- הציווי על קידוש אהרן ובניו, וסדר העבודה והקרבת הקרבנות בשבעת ימי המילואים (כט, א-ז).
- מצות הקרבת קרבן התמיד של שחר ושל בין הערביים (כט, לח-מו).
- מצות עשיית מזבח הקטורת (ומקומו בקדש).

וְסִמְכוּ אֶהָרֶן וּבְנָיו... " (כט, טו) - כְּתִיבַת שֵׁם 'אֶהָרֶן' בְּכִתִּיב מְלֵא אוֹ חֶסֶד

בכל מקום כתוב בתורה 'אהרן' חסד ו'. אמנם פעם אחת בתורה לפי המסורה כתוב 'אהרון' מלא, והוא בפסוק 'וְסִמְכוּ אֶהָרֶן וּבְנָיו'. וכן נמצא בספרי תורה ישנים כמו שהעיד ה"מנחת חינוך" (מצוה תר"ג). שהרבה בעלי מסורת חולקים על זה, וכן נהגו הסופרים בזמננו לכתוב 'אהרן' חסד.

וכתבו בעלי התוספות ("ב"דעת זקנים") מהמסורה 'וְסִמְכוּ אֶהָרֶן וּבְנָיו' אהרן מלא. ולמד מזה שבשאר מקומות סמכו אהרן ובניו בזה אחר זה, אהרן ראשון ואח"כ בניו, אבל כאן סמכו כולם יחד. אהרן ובניו בפעם אחת, ולכן כתיב אהרון מלא. ובאמת זה פלא שחמשה אנשים יניחו שתי ידיהם על ראש האיל, ונמצאו שהיו עשר ידיים סומכות על ראש האיל, ולכאורה אין מקום בראש האיל להניח עשר ידיים, ואין לסמוך ידיהם אחד ע"י השני שהרי זה חציצה, שצריך סמיכה על ראש האיל ממש, ואיך יעשו חמישה סמיכה בכל כוחם על האיל.

ורבי חיים קנייבסקי שליט"א ביאר, שהבהמות היו אז חזקות יותר מהיום, לכן היה כח לאיל להחזיק סמיכת 5 כהנים בכל כוחם יחד. ולגבי כתיבת השם אהרן בגיטי נשים, אם כתב אהרון מלא יש לסמוך בדיעבד, שבסר תורה ישנים מובא פעם אחת 'אהרון' מלא.

וְיַחְשָׁב אֶפְדָתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשָׂהוּ מִמְּנוֹ 'הִיָּה' (כח, ח) - מַחְשַׁבַת הָאָדָם

כלל ידוע הוא שבמצוה "מחשבה טובה מצטרפת למעשה", ואפילו אם נאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. לאור רעיון זה, פירש הגאון החיד"א בשם רבינו אפרים זצ"ל את הפסוק: 'וְיַחְשָׁב אֶפְדָתוֹ' - מחשבה של מצוה, שמקשטת את האדם (אפוד פרושו - קישוט), הרי היא 'כְּמַעֲשָׂהוּ' - כאילו כבר עשה את המצוה. אך במה דברים אמורים, כאשר 'מִמְּנוֹ הִיָּה' - שרצה באמת לעשות את המצוה ורק נאנס ולא עשאה...

999 ה'תשפ"ב

פותחת בפרשה (כז, כ): "וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד".

רבנו חיים בן עטר ה'אור החיים' הקדוש זיע"א, מלמדנו כי פסוק זה מרמז לתורה שנמשלה לשמן - מה השמן מאיר לעולם, אף התורה מאירה לעולם. ולכן דקדק הכתוב לומר "זך" - ללמדנו, שיש לעסוק בתורה לשמה בלי תערובת ופניות אחרות כשם שהשמן צריך להיות זך ללא שמרים. והוסיף רבי שבתאי אטון זצ"ל בספר 'רוח חכמה', כי פסוק זה מרמז, גם, שלא להסיח את הדעת מלימוד התורה, וכמו שאמרו חז"ל (חגיגה טו): 'דברי תורה נוחים לאבדם ככלי זכוכית'. ולכן, על האדם לעסוק בתורה כל הזמן, ללא היסח הדעת. וזהו "לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד", שמתוך שיהיה מתמיד, תהיה שלהבת אור התורה משתמרת בליבו, ונמצא שתלמודו מתקיים בידו.

המנורה היתה נדלקת על ידי כהן, ואינו עובר לנר הבא עד שהשלהבת עולה מאליה. כי המנורה רמז לתורה, וכן הוא אומר (משלי ו, כג): "כִּי נֵר מְצִיָּה וְתוֹרָה אֹר", לְמַדְדַּת הַתּוֹרָה כיוון שפתח האדם בקיום המצווה והדליק את לבו לדבר מצוה, מיד הקב"ה עוזרו והשלהבת עולה מאליה, והבא לטהר מסייעין אותו.

בהדלקת המנורה ע"י אהרן הכהן הוא היה מדליק את כל לבותיהם של ישראל וזה נרמז במילה "שמן", כי "שמן" אותיות 'נשמה'. וזה מה שאמר שלמה המלך (משלי כ, כז): "נֵר ה' נְשָׁמַת אָדָם".

אומרת הגמרא (סוטה כא): את זו דרש רבי מנחם בר יוסי: "כִּי נֵר מְצִיָּה וְתוֹרָה אֹר" - תלה הכתוב את המצוה בנר ואת התורה באור, את המצוה בנר, לומר לך; מה נר אינה מגינה אלא לפי שעה, אף מצוה אינה מגינה אלא לפי שעה; ואת התורה באור, לומר לך; מה אור מגין לעולם, אף תורה מגינה לעולם".

וכדי להבין את דברי הגמרא נביא את דברי המהר"ל מפראג בפירושו למסכת אבות (פרק ד משנה ב) על דברי בן עזאי, 'מצווה גוררת מצוה': כי המצוות כולן, דבר אחד. וזה שאמר הפסוק כי נר מצווה, כל מצווה היא נר, בפני עצמו. אולם אין התורה כולה נרות הרבה נפרדים, אלא, תורה אור, התורה שיש בה כל המצוות, היא אור אחד. שהתחברו הנרות ונעשו אור אחד גדול, שהתורה היא אחת.

ובא הרמז במילת ה'תורה' שהיא בגימטריה - תרי"א, "ואנכי" "ולא יהיה לך" מפי הגבורה שמענום ("תורה ציוה לנו משה מורשה קהילת יעקב", משה ציוה לנו תרי"א מצוות ועוד שתיים מהגבורה שמענו). ולפיכך עשיית מצווה אחת גוררת אחריה עשיית מצווה אחרת כי כולן מהוות שלמות אחת וכל אחת היא חצי דבר בלבד. עכ"ד.

בכל יום אנו אומרים בתפילת ערבית: "כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה".... והכוונה היא על לימוד התורה בהתמדה, שכמו שהלב פועם בלי הפסקה ומזרים דם לכל איברי הגוף, כך היא התורה!

התורה דרך חיים והיא שְׂמִיחָה את האדם שנאמר (משלי ד, כב): "חיים הם למצאיהם ולכל בְּשׂוֹר מְרָא".

"וַנְתַּת אֶל חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתְּמִים וְהָיוּ עַל לֵב אֶהְרֹן..." (כח, ל)

בענין האורים ותומים

וברש"י: "אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתְּמִים" - הוא כתב שם המפורש שהיה נותנו בתוך כפלי החשן, שעל ידו הוא מאיר דבריו ומתמם את דבריו (יומא עג:).

בגמרא (יומא עג:) מובא: כיצד שואלין (המלך או ראש הסנהדרין אם היו מורשים לשאול ב'האורים והתמים') אומרת הגמרא, השואל פניו כלפי הכהן הנשאל, והכהן הנשאל פניו כלפי שכניו - דהיינו 'האורים והתמים' שבחושן, ומרכיני ראשו לפניו ומסתכל בחושן שבתוך קיפולו נמצאים 'האורים והתמים', ושואל: האם ארדוף אחרי הגדוד הזה? (שאל דוד המלך באורים ותומים). והכהן השיב על פי מה שראה ב'האורים והתמים', ואמר: כה אמר ה' עלה והצלח. רבי יהודה אומר אינו צריך לומר כה אמר ה', אלא עלה והצלח.

אין שואלין שני דברים כאחד, ואף שגזירת שמים שנשלחה ע"י נביא יכולה להתבטל. גזירת שמים שהודיע עליה ע"י 'האורים והתמים' אינה חוזרת - לא תתבטל.

למה נקרא שמו אורים ותומים שואלת הגמרא? אלא שמאירים דבריהן - שמפרשים דבריהם בבהירות, ו'תומים' שמשלימים דבריהן - שדבריהם מתקיימים, שגזירת 'האורים והתמים' אינה חוזרת, ואם תאמר בגבעת בנימין מפני מה לא השלימו 'האורים והתמים' דבריהם? וזה היה בסיפור של "פילגש בגבעה" המסופר בספר שופטים (פרקים יט-כא): פילגשו של איש שהתארח בעיר "גבעה" שבנחלת בנימין באו עליה אנשי בליעל משבט בנימין, והתעללו בה עד שמתה. שאר השבטים כעסו מאוד על הפשע, ותבעו מבני בנימין שימסרו בידם החוטאים כדי להמיתם, כאשר סרבו בני בנימין למסורם, שאלו השבטים ב'האורים והתמים', וע"פ תשובתם יצאו למלחמה נגד בני בנימין, אולם ביום הראשון למלחמה נכשלו השבטים, ונהרגו ע"י בני בנימין 22,000 איש מבני ישראל. שאלו שוב באורים ותומים ויצאו למלחמה על פיהם, אך גם בפעם הזאת כשלו ונהרגו מבני ישראל עוד 18,000 איש. רק ביום השלישי אחרי ששאלו פעם שלישית ב'האורים והתמים', ויצאו למלחמה על פיהם זכו לניצחון. שואלת הגמרא איך קרה כן, הרי הברייתא אומרת שאין גזירת האורים מתבטלת.

מסביר המהרש"א (שם) שבפעמים הראשונות ששאלו לא נזכר פנחס בפסוק אלא שאלו ע"י כהן אחר, ואילו היו שואלים ע"י פנחס מתחילה, בוודאי שהוא לא היה טועה. אלא היה מורה להם לשאול אם ינצחו או לא, והם טעו במה ששאלו. עוד אומרת הברייתא כל כהן שאינו מדבר ברוח הקודש ושכינה אינה שורה עליו, אין שואלין בו ל'האורים והתמים', שהרי שאל צדוק הכהן ב'האורים והתמים' ועלתה לו, הצליח הדבר - השיבו לו תשובה, ואילו אביתר הכהן שאל ולא עלתה לו - לא הצליח הדבר, שלא השיבו לו, ומתוך שראה שלא השיבו לו 'האורים והתמים'. הבין דוד שפסקה ממנו רוח הקודש ומינה את צדוק תחתיו, ואם תשובת 'האורים והתמים' באה ע"י בליטת האותיות או הצטרפותן כדברי ר' יוחנן וריש לקיש, למה נצרך שתהיה לכהן השואל רוח הקודש? הלא אינו אלא קורא התשובה מהאותיות. מתרצת הגמרא סיועי היה הכהן מסייע ל'האורים והתמים' כלומר אם היה הכהן ראוי שתשרה שכינה, אז היו האותיות בולטות או מצטרפות כשהיה שואל ב'האורים והתמים', ואם לא היה ראוי לא היו משיבים לשאלתו.

"וַאֲתָה תְּדַבֵּר אֶל כָּל חֻכְמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֲתֶיךָ רֹחַ חֻכְמָה" (כח, ג) - מעלת בקשת החכמה

את התואר "חכם לב" מוצאים אנו לראשונה בפסוק זה. בהמשך תיאור מלאכת המשכן, בפרשת כי תשא ובפרשת ויקהל, חוזר ומופיע ביטוי זה. הדבר צריך ביאור, מהו "חכם לב"? מי הוא זה אשר זוכה לתואר הזה?...

רבי חיים שמואלביץ זצ"ל כתב ב"שיחות מוסר" (תשל"א), שמדברי הכתוב (שמות לא, ו): "וּבְלֵב כָּל חָכֵם לֵב נִתְּתִי חֻכְמָה" למדים אנו שהאדם מצדו צריך להכין לעצמו לב חכם, ובלב כזה - נותן הקב"ה חכמה. כיצד יכין האדם לעצמו לב חכם, כאשר ירצה שייתן בו ה' חכמה? לצורך זה נתבונן בדרך בה זכה שלמה המלך ע"ה בחכמה, שעליו נאמר (מלכים א' ה, כו): "וְהָיָה נִתֵּן חֻכְמָה לְשִׁלְמֹה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר". "בְּגִבְעוֹן נִרְאָה ה' אֶל שְׁלֹמֹה" ... "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים שְׂאֵל מֶה אֶתָּן לָךְ" ... "וַנְּתַת לְעֶבְדְּךָ לֵב שִׁמְעַ" ... "לְהִבִּין בֵּין טוֹב לְרָע" ... "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֵלָיו יַעַן אֲשֶׁר שְׂאֵלְתָּ אֶת הַדְּבָר הַזֶּה וְלֹא שְׂאֵלְתָּ לָךְ יָמִים רַבִּים וְלֹא שְׂאֵלְתָּ לָךְ עֶשְׂרִי" ... "הִנֵּה עֲשִׂיתִי כַּדְּבָרֶיךָ, הִנֵּה נִתְּתִי לָךְ לֵב חָכֵם וְנִבּוֹן" ... (מלכים א, ג, יב).

מתבאר כאן כי שלמה זכה לחכמה אך ורק מכח תשוקתו הגדולה לחכמה. תשוקתו היתה כל כך גדולה, עד שוויתר על עושר ועל אריכות ימים, כיון שידע שלחיים בלא חכמה אין כל ערך. וכמו שכתב הרמב"ם (הלכות רוצח פ"ז): "וחיי בעלי חכמה ומבקשיה בלא תלמוד תורה - כמיתה הן חשובין".

על כן שאל שלמה אך ורק חכמה. מכאן אנו למדים "לב חכם" מהו, תשוקת החכמה מזכה את בעליה בחכמה. האדם צריך לבקש חכמה, ואם יבקש באמת - "חכם לב" ייקרא. **תשוקה אמתית מהי, נוכל ללמוד מרדיפת המן אחר הכבוד.** אנשי 127 מדינות כורעים ומשתחוים לו, ורק אחד ויחיד לא קם ולא זע (מרדכי היהודי). ואומרים אנו לעצמנו: מה ערך יש ליחיד לעומת המון בני אדם מסביב? אך מה אומר על כך המן הרשע: "וְכָל זֶה אֶנְיֶנּוּ שׁוֹה לִי" - כל הכבוד כאין וכאפס נחשב, אם חסרה טיפה אחת מהים.

עד כמה צריך להשתדל בהשגת החכמה נוכל ללמוד מיהושע בן נון שנבחר למלוך על ישראל אחרי משה, ובמה זכה לכך? כתוב: "אִישׁ אֲשֶׁר רֹחַ בּוֹ", ופירש ה"ספורנו": "מוכן לקבל פני מלך חיים, כעניין שכתוב (שמות לא, ו): "וּבְלֵב כָּל חָכֵם לֵב נִתְּתִי חֻכְמָה".

ולמדנו מדבריו ש"חכם לב" הוא זה "המוכן לקבל אור פני מלך חיים". וזו הייתה מעלת יהושע. ועיין רש"י (משפטים כה, ג) כי כל 40 יום שעלה משה להר סיני, המתין לו יהושע ונטה אהלו למרגלות ההר. וכל כך למה? כדי שמיד עם רדת משה רבו מההר, יוכל לשמשו. בעבור רוח של רגעים ספורים, זמן ההליכה מההר אל העם, עזב יהושע את ביתו ואת כל ישראל ל-40 ימים!

הרמב"ן (פרשת שלח) כתב שסדר שמות המרגלים היה עפ"י מעלתם (שכשרים היו באותה שעה), ויהושע נמנה שם חמישי. ובבעל הטורים כתב "רֵאשִׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵמָּה" - שהיו כולם שרי חמישים. נמצא, שהיו עוד 6,000 שרי המאה שהיו גדולים מהם, ונוסף לכך עוד 600 שרי האלף שהיו גדולים עוד יותר. אם כן יש לתמוה מדוע נבחר דווקא יהושע למלא מקומו של משה רבינו. על כרחך צריך לומר שבמעלה זו של "איש אשר רוח בו" היה יהושע גדול מכולם.

נמצא, שמעלת בקשת החכמה גדולה מכל המעלות!

[לוקוט לקח טוב]

”וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ” (כח, לב) - בלימת

הפה בשעת מריבה

פסוק זה רומז על בלימת הפה בשעת מריבה, ועל כך אמרו חז”ל על הפסוק (איוב כו, ז): **”תִּלְהָ אַרְצִי עַל בְּלֵי מֶה”**, על מי העולם קיים, על מי שבולם פיו בעת מריבה - כובש דיבורו שלא יצא לחוץ. [שמירת הלשון חלק ב' פרק ט"ו]

”שִׁפְהָ יִהְיֶה לְפִיו” (כח, לב) - מעלת המעיל

המעיל מרמז ומכפר על הדיבור, כפי שנאמר בגמרא (ערכין ט"ז): **”יבוא דבר שבקול (פעמוני המעיל) ויכפר על מעשה קול”**, **”שִׁפְהָ יִהְיֶה לְפִיו”** (של המעיל) פירשו ה”אלשיך” והחיד”א (בספרו ”דברים אחדים”): **”טרם ידבר יחשוב היטב אם כשר הדבר... ”שִׁפְהָ יִהְיֶה לְפִיו”** - יהיה נראה בעיניו, כאילו יש לו דבר המעכב מלדבר’.

”וַיִּנְשָׁמַע קוֹלוֹ בְּבֵאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ” (כח, לה) -

עיקר עבודת ה' ע"י הפה

כל עבודת האדם לקונו או רובא דרובא - בפיו ובשפתיו תהיה, כי הבוקר אור (כשמתעורר בבוקר) ולפניו קריאת שמע ותפילת השחר, ולפניהם ולאחריהם שירי זמרת י-ה, וברכות והודאות רמות ונישאות, ובפיו ילמד תורתו הק' והתמימה. וכשבא לאכול יברך על הנטילה 'המוציא' וברכת המזון ודברי תורה על שולחנו. וגם המצוות שיעשה - ימלא פיו תהילתו לברך ברכה על המצוה, וגם כל פרי אשר יאכל וישתה - יברך תחילה וסוף. וכל פעולה גשמית שיעשה, לא יבצר מתת חלק לפיו ולשפתיו להודות לה', אפילו כי יפנה גופו הקטנים עד הגדולים - על כל נטילה ברכה.

כלל הדברים, כלי הדיבור יהיו לבני ישראל כלי יקר משרתי ה' העומדים יום ולילה לשרת את ה', מכל יתר אברי האדם אל דמי להם. [רבנו האלשיך הקד']

”וַיִּנְשָׁמַע קוֹלוֹ בְּבֵאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ” (כח, לה) -

התפילה נשמעת בזכות שמירת הפה

כתב רבנו האלשיך (כח, לה): ירמוז לומר, כי כאשר הדיבור, שהוא נמשל אל המעיל, יהיה **”עַל אֶהְרֹן לְשֵׁרֶת”** - שהוא לשרת בו את ה', אז **”וַיִּנְשָׁמַע קוֹלוֹ”** בתפילתו **”בְּבֵאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ”** לדבר אתו, יתברך, מה שאין כן אם יתהפך חלילה. וכמו כן בספר 'שמירת הלשון' (חלק ב' פרק ט"ו): ואם ישמור פיו רק לשרת בו את השם יתברך, הבטיחה התורה **”וַיִּנְשָׁמַע קוֹלוֹ בְּבֵאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ”** - שיתקבל קול תפילתו ותורתו. מה שאין כן אם אינו שומר כוח דיבורו, ומערב בדיבורו לשון הרע ורכילות, הדיבורים האסורים מטמאים את דברי הקדושה שלו, ולא יתקבלו למעלה חלילה.

”וַיִּנְשָׂא אֶהְרֹן אֶת מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבוֹ”

(כח, ל)

כשאחד מהשבטים עושה עברה, היתה האבן ששמו חקוק עליה נעשית נחושת, והכהן יודע שהעברה באותו שבט ומפיל גורלות עד שידע מי בעל העבירה וידונוהו. [מדרש הגדול]

”שִׁפְהָ יִהְיֶה לְפִיו” (כח, לב) - נצירת הפה

”שִׁפְהָ יִהְיֶה לְפִיו” - שהמעיל מכפר על לשון הרע שאם חטא בלשון הרע יעשה שפה לפיו שימנע מלשון הרע ויעשה תשובה ויתכפר לו (בעל הטורים).

נצירת הפה היא אומנות מיוחדת, שטבעו של אדם הוא - קל לדבר וקשה לשתוק. במהותו של האדם - הוא 'מדבר', אלא שיש לנצל את כח הדיבור לתורה, לתפילה ולדברים שבקדושה, ואילו בדברי חול, וקל וחומר בדיבורים רעים ופוגעים, הרי מעלתו של האדם היא בשתיקתו; ככל שהאדם שותק יותר, מעלתו גדולה יותר והוא חכם יותר, כפי שאמרו חכמינו (פסחים צט - מסכת 'דרך ארץ' פ"ד): **”יפה שתיקה לחכמים, קל וחומר לטיפשים, וכה אמר שלמה המלך (משלי יז, כח): ”גַּם אֱוִיל מְחַרֵּשׁ חֶכֶם יַחְשָׁב”**, ואין צריך לומר חכם מחריש... החידוש הוא שהשתיקה יפה אפילו לחכמים, קל וחומר שהיא טובה וכדאית לטיפשים ואווילים, שאם ישתקו - ייחשבו לחכמים.

ונשאלת השאלה: עתה לאחר ששלמה המלך לימד אותנו כי אפשר לשתוק ולהיחשב לחכם, הרי כל אוויל וטיפש יעשה כן וייחשב לחכם?! אלא, התשובה היא ש'אוויל' אינו מסוגל להתאפק ולשתוק מלהראות את 'חכמתו'... ואם הוא מסוגל, סימן שיש בו חכמה!

ה'חפץ חיים' מביא 'זוהר' (ח"ג עמ' קפג): השומר פיו ולשונו זוכה להתלבש ברוח הקודש. **דיבור אחד בין שתי שתיקות.** רמז בפרשה על חובת עבודת השתיקה, מוצא רבי משה אלשיך זצ"ל ב'מעיל', בו נאמר (שמות כח, לג): **”וַיְעִשֶׂיָהּ עַל שׁוּלְיוֹ רִמְיָהּ תִּכְלַת... וַיַּעֲמֵנִי זָהָב בְּתוֹכָם”**, וכך גם נאמר **”וַיִּתְּנוּ אֶת הַפְּעַמָּנִים בְּתוֹךְ הָרִמְיָנִים”** (שמות לט, כה).

נשאלת השאלה, הרי רש"י פירש שהיו מסודרים סביב, האחד ליד השני, פעמון ליד רימון, ומדוע נחשב שהפעמון הוא בתוך הרימון, הרי באותה מידה אפשר להחשיב שהרימון הוא בתוך הפעמון?! (כמו שמשום שפעמון אחד נמצא בין שני רימונים, לכן נחשב כנמצא בתוכם, כך גם ההיפך).

ובלשונו של ה'אלשיך' הקדוש: **”הלא כאשר היה פעמון בתוך הרימונים, כך היה רימון בתוך הפעמונים, כי פעמון ורימון היו מסודרים זה אצל זה”**.

והתשובה, שיש כאן רמז בדרך המוסר, שהרי הפעמון, המשמיע קול, שיישמע קולו בבואו אל הקודש, רומז על דיבור - 'פה', ואילו ה'רימון' - אשר אטום הוא, ללא לשון המקשקשת בו, מרמז על ה'שתיקה', רצתה התורה להעמיד את הפעמונים והרימונים מזווית מבט זו, שהפעמונים הם בתוך הרימונים, ומוקפים מהם, דהיינו שבין שני שתיקות נדבר דיבור אחד, שתהיה השתיקה כפליים מהדיבור, רמז למה שאמרו חז”ל (מסכת מגילה י"ח): **”מילה בסלע משתוקא בתריין”**, וכה הם דברי האלשיך הקדוש: **”הוא 'מוסר' מאבינו שבשמים, כי אין טוב משתיקה... כי על הפעמון המקשקש... הוא משל ורמז על דיבור הפה, והרימונים שהם סתומים... לא ישמע קולם, רמז לשתיקה והיעדר הדיבור, ולימד אותנו השם יתברך שלא נחשוב בלבנו שהרימונים בתוך הפעמונים... שתהיה 'שתיקה' אחת בין שני דיבורים, אלא כאילו הפעמון בתוך הרימון, (בא) ללמד, שבין שני שתיקות נדבר דיבור אחד, שתהיה השתיקה כפליים מהדיבור”**.

תפקיד האדם בעולם - למעט בדיבור, וכך אמרו חז”ל (מסכת חולין פט): **”מה אומנותו של אדם בעולם הזה, יעשה עצמו כאילם. יכול אף לדברי תורה, ת”ל 'צדק תדברון’**. [הרב י. גרין]

"להעלת נר המיד" (כו, כ) - סיפור מרגש

נחת הרוח שמעשה הקרבנות גורמים - גדולה ביותר, עד שמשום כך נקרא הקרבן "ריח ניחוח" - "נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני". זו עבודת ה' צרופה, נקייה מכל סיג של כוונה ותועלת אישיות, והיא גורמת תענוג גדול ונחת רוח מיוחדת למעלה וכפי שכתב רש"י: ריח ניחוח - נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני. במבט שטחי נראה לנו, שהנחת רוח שיש להקב"ה בהקרבת הקרבנות, זה הריח ניחוח שעולה מהקרבתן, ובזה מתרצה הקב"ה לישראל. ברם, רש"י מגלה לנו כאן, כי הנחת רוח שיש בהקרבת הקרבנות, זה במה שנעשה רצונו של הקב"ה שאמר להקריב קרבנות ועושים רצונו. הרב בנימין בירנצוויג שליט"א, מבאר שהרי בכל עשיית מצוה ממצות התורה, יש עשיית רצונו של הקב"ה ומדוע לא נאמר בעשיית המצוות שהם עולות לריח ניחוח לה? והיה נראה לומר, שהמעלה שיש בהקרבת קרבנות, שבזה יש עשיית רצונו של הקב"ה בשלמות הכי גדולה, שהרי בקרבנות אדם מקריב את כל מעשיו לה' בשלמות, הכל קודש לה', אין לו בקרבנות שום נגיעה אישית או רווח לעצמו, אלא להיפך הוא לוקח קרבן וממון ונותנו בשלמות לה', זה עשיית רצונו באופן המושלם, שעולה כריח ניחוח לפניו. מזה נוכל ללמוד לעשיית כל המצוות, שאם יעשה אדם מצוה בשלמות לרצון ה', ללא שום הנאה אישית, אלא כל כוונתו ומעשהו לשם שמים, בודאי גם על יהיה שייך לומר שמעשה מצוה זה עולה לריח ניחוח, כי במעשה זה הוא עושה רצונו של הקב"ה בשלמות והוא ריח ניחוח לפניו. ובזמננו שאין קרבנות, כותב רבי מאיר רובמן זצ"ל (זכרון מאיר) יש לומר שבכל עשיית מצוה בשלמות יש ריח ניחוח לפני הקב"ה.

מעשה נפלא ומרגש של מעלת עשיית מצוה בטוהר לב ובשלמות, מובא בספר 'אהל משה': הרב יצחק אייזנבך נולד למשפחה ירושלמית חרדית נודעת, בשחר ימיו היה ילד פעיל ועליז שהפך את רחובות העיר וסמטאותיה למגרשי משחקי ותעלוליו. היה זה ביום השבת בשעות אחר הצהריים, יצחק הלא הוא 'איצ'לה', עשה את דרכו אל הכותל המערבי כשהוא חולף בשער יפו ועובר בעיר העתיקה דרך רובע מאוכלס בערבים למכביר, רגליו נשאו אותו בסמטאות המפותלות והבלתי מרוצפות בין חנויות ובתי קפה שוקקים ציבור ערבי מכל הגילים, ולפתע צדו עיניו מטבע זהב נוצצת על הקרקע בצד הדרך, ערכה של מטבע כזה היה כה רב עד כי היה אפשר לכלכל באמצעותה משפחה מרובת ילדים כמו שלו במשך שבועיים ימים. גדולה היתה הדחקות בביתו, והילד התרגש מן האפשרות הטמונה במציאה זו לסייע למשפחתו המתלבטת קשות בכלכלתה, היטב זכר איצ'לה שעקב קדושת השבת אסור לו להרים את המטבע שהיא בגדר מוקצה, על כן עלה במחשבתו להניח את רגלו על המטבע כדי להסתירה מעין רואים, וכך החליט לעמוד כך עד צאת השבת זמן שאולי היה מהווה בעיה לגבי ילדים אחרים בגילו, אך הילד הנחוש בדעתו לא ראה כל קושי בהמתנה מעין זו. כך ניצב לו הילד ללא תזוזה ברחוב הערבי למעלה משעה, והנה לפתע התקרב אליו נער ערבי ושאל אותו מדוע הוא עומד כמו פסל ואינו מש ממקומו, תחילה לא השיב איצ'לה דבר, אך הנער המשיך לחקור אותו והוא ענה לו בתמימות ילדותית, יש לי משהו מתחת לרגלי שאסור לי להרים מפני שהיום שבת אני שומר על זה ומחכה עד אחרי שבת כדי שאוכל... עוד בטרם סיים איצ'לה את משפטו, הדף אותו הנער הערבי והפילו ארצה, גחן במהירות לעבר המטבע חטף אותה ונמלט. איצ'לה שכב המום על הקרקע ועד שהתאושש והתרומם כבר הספיק הנער לדלג מעבר לגדר ולהעלם מן העין, איצ'לה ידע שיהיה זה חסר תכלית ואפילו מסוכן לרדוף אחרי נער ערבי בעיר העתיקה בשעת אחר צהריים מאוחרת, עשה הילד המדוכך את דרכו חזרה לעבר בית המדרש של הרבי מטשרנוביל הרב נחום טברסקי זצ"ל שם נהג אביו להתפלל מנחה ולאכול סעודה שלישית.

בדרך כלל היה זה תפקידו של איצ'לה לסדר את הכסאות לערוך את השולחנות ולהגיש את המזון עבור כל הסועדים במחיצת הרבי, אך הפעם חרג ממנהגו והצטנף לו בפניה בחוסר מעש, הרבי מטשרנוביל שחיבב מאד את הילד הבחין שמשוהו אינו כשורה, הספסלים והכסאות נותרו באי סדר, והוא תר בעיניו אחרי איצ'לה, הרבי ראה את הילד העצוב היושב לו לבד בקרן זוית, ניגש הרבי אל הילד ושאל אותו מה קרה היום? אתה נראה כל כך עצוב? כולנו זקוקים לך לעריכת השולחן... סיפר איצ'לה לרבי את קורותיו באותה שבת והביע את עיצבונו הגדול על הזדמנות הפז שהוחמצה, הרבי הקשיב בתשומת לב, ואז נטל את ידו של הילד ואמר לו, בוא איתי אל השולחן עכשיו, ואחרי צאת השבת בוא בבקשה אל ביתי.

במוצאי שבת יצא הילד יחד עם הרבי לעבר ביתו שהיה צמוד לבית המדרש, שם בבית פתח הרבי את מגירת שולחנו והוציא ממנה מטבע זהב דומה לזו שראה הילד בסימטה בעיר העתיקה. הנה המטבע הזו שלך, אמר הרבי, אבל אני נותן לך אותה בתנאי אחד, מבקש אני כי תתן לי את שכר המצוה שקיימת היום! הילד הנרגש הביט אל הרבי ושאל בתדהמה, הרבי רוצה את שכר המצוה תמורת המטבע? כן, השיב הרבי, היום קידשת שם שמים באופן בולט בכך שלא הרמת את המטבע בגלל קדושת השבת, כזו שלמות של מעשה מצוה מצד ילד קטן, הנה לפניך מטבע זהב אחרת שלך היא, אני מבקש רק את שכר המצוה. איצ'לה היה המום, האמנם היתה זו מצוה כל כך גדולה?! האמנם היה ערכה כה גדול?! הוא הביט במטבע הזהב וחישב במהירות כל מה שאפשר לקנות באמצעותה עבור משפחתו, ואז הוא נשא עיניו אל הרבי ואמר, אם כה גדול ערכה של המצוה שעשית, הרי שהמצוה אינה עומדת למכירה!

גחן הרבי לעבר הילד ונשק על מצחו. במשך שנים רבות נהג ר' יצחק לספר לילדיו ונכדיו שהלקח הזה אותו למד בילדותו מהרבי מטשרנוביל המחיש לו מכל מה שלמד במשך שנותיו בעתיד את גודל המשמעות של קיום המצוות בטוהר הכוונה והשלמות, כמה גדול מעשה מצוה כזו לפני הקב"ה.

בתורת

ברכה

"לאדם מערכי לב ומה מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי שמחת מ"ר אבי: יעקב בן רחל ודוק מרת אימי: שרה-טרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טוביה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמשון מרים בת עיזיה: כתון בת חביבה: אהובת (דייז) בת טוביה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה תמר ויעל בני פאולה
זיווג הגון: זהבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
אונטרל בן גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה 'חזקאל' יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

שנה שביעית

גליון מס' 321

פרשת תצוה

ה'תשפ"ב

באר חפרוה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

בית הכנסת לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפנה"צ
כולל אברכים לתורה - אחו"צ
רחוב מורשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
ניו היילום
כתות התורה

מכונה לשיבה טעה כלל הסידרת
הרה"ק 35 אגודת
בית הכנסת

בית שטפנשט - נבנתים
בקרוב הצדיק משטפנשט
הרה"ק 1 נבנתים
כולל אברכים * בית כנסת * מורשי"ל
* מרכז מתנדבים לתפילה

הכנסת אורחים ואש"ל ביומניה
לקבוצות ויחידים - בהדגמה מראש
מתחם קבר האדמו"ר הראשון משטפנשט
רח' אליזבתה 2 שטפנשט פאקוורד אישי - רומניה

מפעל קמחא דספחא
וקמחא דשכרא
עוד וסיוע למשפחות ברמות בימי
החיים ושבתות השנה.

אור מתורתנו
שיעורי תורה ברמת האגודת נכסי חיוק
וערכי יודות לעם פשוטות בדשתימות
גדולי המשיטעים ומכיר הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון
הנצחיות יהדות חומנה
וכר הצדיקים משטפנשט.

מכון תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
הוצאת כתבי רבותינו הקדושים
לבית שטפנשט - ירושלים - והכתיבה חומנה.

מפעל האנגליקופדיה
הכתיבה והנצחה

מספרי החומנה ניתן להשיג
במשרדי המוסדות:
אנגליקופדיה מכלות שטפנשט
אגודת אמת - שטפנשט
ירושלים
כתובות טלפונים - ניסן
עלי זכתי
היא עניני ביות מילה
היא עניני נישואין ונצורה טאנין
למה ענינים - בדרום וילסוד
נעורו של משה - נגני שטפנשט עדיקים
אלבום עם עניני יסודיים

זו"ל על ידי מכוון
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
בדוא"ר: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

ההנחה שבין כה וכה לא יהא כל ערך למעשהו, כי שברון לב כזה אינו רצוי כלל, אדרבה, שברון הלב צריך להגביר באדם את הרצון לעשות ולפעול ביהדות, אם עד כה לא עשה מאומה חייב הוא להתחיל עכשיו בעשייה.

ישראל ניחוננו בכוח כזה, שלא יוכלו להתחתן בה, שלא יהיה החיתון תופס.

(שפת אמת)

משונכנס אדר מקיימים מניין ביאס

ביום ראש חודש אדר א' התשפ"ב פקדה את העיר יאסי ברומניה משלחת האגודה למקומות הקדושים ברומניה' בראשות הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א, במהלך הביקור בבית הכנסת המקומי אף חודש המנין לשחרית שכמעט ובטל מאז ימי הקורונה לפני שנתים ימים, מאז פרוי המגיפה מתכנסים חברי הקהילה בעיקר באמצעים דיגיטליים, ואך לפרקים נדירים מתכנסים היהודים המקומיים לצורכי תפילות ומסיבות חג, לכבוד ראש חודש אדר בה ביקר הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א במקום, השתדל ראש הקהילה מר אלברט, והתאמץ לאסוף מנין מיהודי יאסי, ובמאמצים גדולים עלתה בידו המשימה, לאחר תפילת שחרית, קריאת התורה ומוסף השמיע הרב סלמון דברי ברכה ודברי תורה לשמחת כל המשתתפים, ולאחר פצחו בניגוני שמחה וריקודי מצווה לכבוד ראש חודש, המתפללים הביעו שמחה עצומה לנוכח הזכייה להתפלל תפילה במנין, והביעו תקוותם כי המגיפה העולמית תסתיים במהרה, ועמה יסתיימו כל המגבלות והחששות המתלוות לזה.

"כתית למאור" על האדם להיות כתית ושבור כדי להגיע לידי מאור "ולא כתית למנחות" ולא כדי לשקוע בעצבות ובמנוחה של אזלת יד.

(חשבה לטובה)

על זה הדרך פירש "היהודי הקדוש מפשיסח"ה את הפסוק הרופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם, (תהלים קמו ה) השם יתברך מרפא ומחפש את שבורי הלב לכל יבואו עקב השברון לידי עצבות.

הרה"ק ה"בית אהרן מקרלין ז"ל אמר: מרירות רצויה ואילו עצבות אין לך מדה גרועה מזו, בין מרירות לעצבות מבדיל רק כחוט השערה. מרירות פירושה אין לי מאומה, ואילו עצבות פירושה כבר אין לי תקנה ואבוד הנני, יש להיזהר איפוא, שהמרירות לא תיהפך לעצבות.

ישראל ניחוננו בכוח כזה, שלא יוכלו להתחתן בה, שלא יהיה החיתון תופס.

בני ישראל אור לעולם

ויקחו אליך שמן זית זך (כו. ט) הורה השי"ת למשה רבינו שישתדל אשר בני ישראל "יקחו אליך" היינו שיקחו לימוד מהשמן אשר באופן טבעי נותן אורה לעולם, כך ידעו בני ישראל אשר מטרם פה בארץ להביא אורה לעולם, וזה שהמה כעת הם עדיין מוכים ומדוכאים, התכלית היא 'למאור' להפיץ אור הדעת בתבל, כאמור 'לא נתפורז ישראל לבין האומות רק כדי להוסיף עליהם גרים.

(ילקוט הגרשוני)

יש להתייגע בעבודת ה' והתלהבות תבוא מאליה

להעלות נר תמיד (כו. ט) ברש"י הק' מפרש להעלות נר תמיד: מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה. כתב הרה"ק הבית אהרן זי"ע מקארלין בפרשתו וז"ל, "צריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה, היינו שצריך לייגע עצמו בעבודת עד שתהא שלהבת עולה מאליה, כי ממילא יעלה התלהבות ולא שיכווין לזה, ולא כשונים המצפים להתלהבות. צריך לעמול, לעבוד ולהתייגע, והשלהבת תעלה מאליה.

(דברי זקנים)

הצדיקים משפיעים כל טוב על בני ישראל

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך (כו. ט), הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק דרש את הפסוק ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך (כו. ט), לענין עבודת הצדיקים, וכך כתב: ואתה תצוה מלשון 'ציויתי את ברכתי, שע"י עבודת הצדיקים פה בעוה"ז הם מעוררים השפעות וברכות וישועות עבור בני ישראל, יען כי העבודה למטה מנענעת ומעוררת למעלה ומגעת עד שורש העליון, וכך בכוחם להשפיע עבור בני"ה השפעות טובות וישועות, וזהו "ואתה תצוה את בני ישראל", 'אתה' האות ו' הוא ו' המוסיף, שה' ית' אומר לו כמו שאני משפיע לבני"ה כך אתה משה רבינו גם 'תצווה' שתשפיע עליהם 'ציויתי את ברכתי, השפעות וישועות וברכות, ושיהיה 'שמן זית זך', השפעה גדולה וזכה.

ויקחו אליך, לכאורה היה צריך ליכתב "ויקחו להם", ומפרש הרה"ק הרבי ר' אלימלך ויקחו אליך, שכאשר הצדיק נוכח לראות את רוב הטובה וההשפעות לבני"ה הרי הוא יש לו הנאה וקורת רוח כאילו הוא עצמו קיבל כל אלו ההשפעות וזה כוונת "ויקחו אליך".

בתמונה מנין המתפללים ביום ר"ח אדר א' התשפ"ב עם הספר תורה בבית הכנסת בעיר יאסי ברומניה לאחר שזכו להתפלל במנין לאחר כשנתיים ימי הקורונה

זהירות מעצבות

כתית למאור (כו. ט) כתב ברש"י "ולא כתית למנחות". צריך אדם להיות כתית בעיני עצמו ושבור לב, אולם חייב הוא תמיד להיזהר ששברון הלב לא יביאה לידי עצבות ואזלת יד, שלא ירצה לעשות מאומה מתוך

הדרנים לאמירת מוסר

"כתית" כאשר מטיפים לו לאדם מוסר ומבקשים לכתת ולשבור את לבו יש להתכוין 'למאור' היינו להאיר לפניו ולהורותו את הדרך הישרה "ולא למנחות" אבל לא להנחיתו ולהשפילו. (הרה"ק ר' יהיא"ל ז"ל מאלכסנדר)

הצדיק צריך להתחבר עם בני ישראל וללמדם תורה

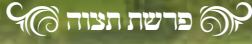
ואתה תצוה (כו. ט) איתא בספד"ק "תולדות יעקב יוסף" על הפסוק ואתה תצוה וגו', מנה הרמב"ם אחד מתי"ג מצוות לערוך נרות במקדש, והקושיא מפורסמת איך בזמן הזה בטלה מצוה זו, והא התורה והמצוה הם נצחיים מעצמותו יתברך, שהוא היה הוה ויהיה, ומפרש שהרמז של המצוה עודנו קיים שאף אם בטלה המצוה בצורתה המוחשית, אולם ברמזיה היא נצחית, ואפשר לקיימה בכל זמן, ואתה "תצוה" לשון צוותא, אל בני ישראל, תתחבר עמהם, ויקחו אליך שמן זית זך - שמן, רמז

בשדה השמיטה

פנינים מתוך שיעורו השבועי של הרב"ג
אברהם יעקב סלמון שליט"א

נס שמחמת השמיטה אינו בגדר נס שמעל הטבע

כתיב 'וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע' וגו', ופירש בדברי יואל' לרבינו הקדוש מסאטמר זיע"א דהפירוש בזה הוא שיהיו ישראל דואגים משום שלא ירצו ליהנות ממעשה ניסים, ואין כונתם מחמת חסרון אמונה ובטחון בה, כי יהיו ישראל שלמים באמונתם, ובטוחים בכל לבם במעוז צור ישועתם, אלא דהנה איתא בתענית (כ"ה) ופרש"י שם שאסור ליהנות ממעשה ניסים, ולזה פתחו בני"ג, דכיון שאינם זורעים וכו' בשנה השביעית, א"כ בע"כ יצטרכו לנס מהשמים, וזה אינם רוצים לאכול. וע"ז בישר להם הכתוב וצויתי את ברכתי לכם וגו', והכונה בזה הוא דכיון דמאז ומקדם כבר צויתי את ברכתי לכם בתורה"ק אשר קדמה לעולם (וזהו 'צויתי' לש' עבר), שוב אין כאן בית מיוחש אפי' אם יהיה נס, מ"מ כיון שזה נכתב בתורה, הרי זה כבר מונח בטבעו של עולם בשעת הבריאה. ובוה מפרש רבינו ענין אריכות התורה בפרשה זו, שכתבה לנו שישאלו ישראל וכו', שהוא כדי ללמדנו שכיון שזה נכתב בתורה אין בזה איסור של מעשה ניסים, ולכן האריך הכתוב לכתוב כמות הברכה 'לשלוש השנים', וכן האריך לכתוב להדיא 'ואכלתם מן התבואה' וגו', כ"ז כדי שהנס יהיה מפורש בתורה באר היטב, כדי שיהיה ברור שזה נחשב חלק מהטבע, וכתנאי במעשה בראשית.

ובזה מתרץ רבינו מה דכתיב שיאכלו מזה 'עד השנה התשיעית', וצ"ב דבפסוק הקודם פרש"י דבניסן של שמינית כבר יהיה בידם תבואה חדשה, ולפי מה שנתבאר יש לומר דבא הכתוב לומר דמה שמותר לאכול מנס זה, זה לא רק מחמת דוחק ופיקוק"נ שלא יהיה משהו אחר לאכול, אלא אף שכבר יש תבואה חדשה, אעפ"כ מותר לאכול מזה, כיון דבאמת לא שם מעשה ניסים עלה, כיון שזה כתוב בתורה, וכנ"ל.

בכחו ליהושע, יען הוא היה איש האלקים, והנה באמת אמרו חז"ל (ובחסים קב.) 'משה כהן גדול היה' ולא פסקה כהונה אלא מזרעו שנאמר 'משה איש האלקים' בניו יקראו על שבת לוי ומפרשים כי כוונת הכתוב הוא יען משה הוא איש אלקים אין כבוד כלפי מעלה אשר יתיחסו בניו אחריו, וזה כוונת המדרש: מה שהרע למשה היה אך ורק מדוע נתן השי"ת את הכהונה רק לזרעו של אהרן ולא לזרעו, דהא משה בעצמו היה כהן כמו אהרן, וע"ז אמר לו השי"ת הנה תראה אשר התורה שלי היתה, ונתתי אותה לך דווקא, יען אתה הוא 'איש האלקים' ואם כן משום הא גופא אין זרעך מתייחסים אחריו.

יומין דנשמתא

י"א אדר א' יו"ד דהרה"ק האבני נזר זי"ע

א' ממקום גידולו בארץ, והקפיד עליו הרה"ק מקאצק צוק"ל וא"ל בזה"ל: דע לך שלפעמים ע"י השחתת פרח קטן או עשב קטן שלא לצורך יוכל האדם להידחות ממחיצתו של הקב"ה, ע"כ.

וע"ז סיים הגה"ק האבני נזר ואמר, הנה אנו רואים שע"י פרח אחד ידחה לפעמים האדם אם יגע בו לרעה, מעתה על אחת כמה וכמה שיוכל להדחות ממחיצתו של הקב"ה ח"ו אם יחרף איש ישראל או ידבר בגנותו ובפרט בגנות תלמיד חכם.

(שערי תורה - להגה"ח ר' יצחק מאיר האריכנשטיין)

רק אחרי ג' או ד' שעות לימוד נפתחין שער המה

מרגלא בפומיה של הגה"ח רבי שלמה קאליש זצ"ל בשם ה"אבני נזר": כשאדם יושב ללמוד, הרי לפני שהספיק ללמוד שלוש וארבע שעות, עדיין לא נפתחו אצלו צינורות המוח... רק לאחר מכן נפתחים שערי ההבנה... נמצא מי שלומד שלוש ארבע שעות...מפסיק ממשנתו נמשל לאדם הדופק בדלת זמן רב, וכשסו"ס פותח לו הדלת חמק ואיננו.

(ס' זכרונם לברכה)

גם אחר סיום הש"ס אינו יודע כלום וצריך לחזור

סיפר הרה"ח הישיש ר' איטשע בער ע"ה מבענדין מי שהיה מלמד דרדקי של הרה"ק בעלל ב"אבני נזר" זצ"ל שכל כך היתה התמדתו גדולה בילדותו בלימוד התורה בתשוקה וחיות התלהבות עצום ורב, עד כדי שכשהגיע לבר עשר שנים זכה לסיים כל הש"ס של תלמוד בבלי, ולכבוד הסיום עשה אביו הגה"ק זצ"ל סעודה גדולה, ובשעת הסעודה אמר אביו הגה"ק אל בנו העלם העילוי הקדוש בדרך צחות, בני יקר לי תדע למה מסיים הש"ס עצמו עם תיבות בשלום מפני שהר"ת של אותיות בשלום מרמזין להאדם שסיים את הש"ס שידע שעדיין אינו מבין המשנה הראשונה שבש"ס, ע"ד זה, ב'יסטו ש'וין ל'יסטיג, ו'וייסטי מ'אימתי [בלשון תמיה ושאלה].

(אביר הרועים)

גודל הזהירות לא לפגוע ולבזות איש ישראל ובפרט ת"ח

פעם א' שמעתי מפ"ק של האבני נזר, שחזונו הגה"ק אדמו"ר מקאצק זי"ע הלך פ"א לטייל בלוויית תלמידו הרה"ק רבי צבי הירש מטאמשוב ובאמצע הדרך קטף התלמיד פרח

המשך מעמוד 2

ותשובה ותפלה וצדקה" וגו' פי' צום קול ממון, והנה החלש יכול לתרץ את עצמו שאין בכחו לצום, והעני יכול לתרץ עצמו שאין לו ממון לצדקה, אבל על קול אין שום תירוץ, כי כל אחד יכול להשמיע קולו בתפילתו כפי יכולתו, ואם אין החלש והעני משמיעים קול בתפלה, הוא סימן שאם היה להם כח ועושה, לא היו מתענים ולא נותנים צדקה ג"כ, שהרי קול יש להם ואינם משמיעים. וזה פי' "השמיעני את קולך כי קולך ערב" פי' שקולך הוא ערב בדבר זה, היינו עבור "צום וממון" שאם משמיע קול בתפלה הוא סימן שאם היה לו כח היה מתענה ואם היה לו ממון היה מנדב. וזה פי' "נעשה" פירוש שנעשה מצות ותשובה וצדקה, "ונשמע" פירוש שנשמע קולנו בתפלה, "ונשמע קולו" פירוש קול תפלתו, "בבאו אל הקודש" פירוש שעולה התפלה לפני ה' אז "ונשמע פתגם המלך" שנתקבל תפילתו ברחמים וברצון.

(מנחה חדשה להרה"ק רבי שלמה מסאטוב זי"ע - יו"ד י"ב אדר

תרע"ט)

משה רבינו כהן היה ולא זרעו אחריו. מדוע?

ואת אהרן ובניו אקדש לכהן לי (כ"ט. מד) בעל ה"ישמח משה" מחדש עפ"י מה דאיתא "משה קיבל תורה" היינו רק הוא היה בכחו לקבל התורה, והוא מסרה

ובאו עמו לרב שיקבלנו לחזן בעיר. כאשר הגיעו לביתו לקודש פנימה, הכירו מאז שהוא בין אלו ששיחקו בקוביא, והבין כי מן השמים זימנו לו לראות זאת כדי שלא ישלבו בו. ואמר כי כעת מובן לו דברי רש"י שכתב 'ולבי אומר לי', כי לרש"י נזדמן לראות אשה רוכבת על הסוס לבושה בסניג, וחלשה דעתו מדוע נזדמן לפניו מראה כזה. אבל כשהגיע לבאר את עשיית האפוד כתב 'ולבי אומר לי', כי מה שראיתי אז את השרה לבושה בסניג היה זה כדי שאבין את עשיית האפוד שהיה עשוי כסניג של הנשים, ולא לחינם ראיתי זאת.

(מי הים השלם)

דברים הנכנסים ללב

ונשמע קולו בבואו אל הקודש (כ"ה. לה). הסימן אם קול הדרשן נשמע, הוא "בבואו אל הקודש", אם דברי הדרשן נכנסים עד עומק לבם של הנשמעים.

(הרה"ק הרבי ר' זושא מהנאפולי זי"ע).

העובד ה' בקולו מתקבלת תפילתו

ונשמע קולו בבואו אל הקודש (כ"ה. לה) איתא בבעל הטורים "ונשמע ג' במסורה נעשה ונשמע, ונשמע קולו, ונשמע פתגם המלך, והפירוש בזה הוא כי בר"ה ויו"כ מתפללים אנחנו ואומרים

מצבות מספרות

מאועדותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקה שטפניט

חבמי
רומניה

מצבת רבי ישכר בער
מנאוועסליץ-קעכניא
בבית העלמין בטבריה

כ"ק האדמו"ר רבי ישכר בער שפירא זצ"ל מנאוועסליץ-קעכניא נסתלק י"א אדר א' תשי"ז ומנו"כ בבית החיים העתיק בטבריה

בו כוח רב ומיוחד בו היה מקרב את הרחוקים והיה מושכם אליו בחוטי קסם ומלהיטם בלהב נשמתו הק'. ורבים התדפקו על דלתותיו לבקשת ישועה ומזור לצרותיהם, ביתו שהיה פתוח לכל, היה לתל תלפיות. יהודים רבים נושעו מברכותיו ושמו יצא לתהלה בכל הגלילות. יהודים רבים השכימו לפתחו של הרבי הצעיר עם פתקאות ופדיונות, והמשפחה שגדלה בינתיים התפרנסה בכבוד. יצויין כי הרבי צפה בעיני רוחו את העננים השחורים המרחפים מעל אחבנ"י והוא הרבה להזהיר את השואלים בעצתו שיעזבו את רומניה.

בנאוועסליץ

על כסא האדמו"רות בעיר נאוועסליץ ישב כ-15 שנים עד שבשנת תרצ"ה עלה לארץ הקודש והתיישב בירושלים עיה"ק בהוראת דודו רבינו הק' אדמו"ר רבי אברהם מתתיהו משטפניט זי"ע, לאחר מכן בשנת תרצ"ט העתיק את מקום מגוריו לאמריקה שם נתיישב ברובע בראנקס, עם התיישבותו במקום נענה לבקשת חסידיו ומעריציו שפתחו עבורו בית מדרש תחת השם "שערי תפילה" והוא קבע את מקומו בבניכנ"ס הזה, שם ריכז סביבו בכשרון מיוחד את סלתה ושמנה של בני הקהילה כמו כן היה פעיל רבות בארגונים שונים בעיקר ב"אגודת ישראל" ובאגודת הרבנים ובאגודת האדמורי"ם ופעל רבות למען הכלל ולמען הפרט.

תמונת אביו רבי פנחס שפירא מקעכניא

ישב על כסא האדמו"רות כמנהג בית אבותיו. הרבי תפס מקום נכבד בעיירה נאוועסליץ והיה מקדש ורב שמים, בקרבו את בני ישראל לאביהם שבשמים. ורבים באו בזכותו לחסות בצל כנפי השכינה. היה

כ"ק האדמו"ר רבי שלום ישכר בער שפירא זצ"ל, נולד בקעכניא בפלך סיגעט - מחוז מארמרש-רומניה, (כיום נקראת בוגדן וודה ונמצאת במדינת רומניה) בשנת תר"ס לאביו האדמו"ר הזקן מקעכניא - הרה"ק רבי פנחס שפירא הי"ד, שנספה על קידוש השם בימי הרעה באושוויץ. אביו היה מגזע היחס מצאצאיו של הרה"ק רבי פנחס מקוריץ, בנו של הגה"ק רבי שלום אב"ד לאנטשין וחתנו של הגה"ק המהרש"ם וה"דעת תורה" מבערזאן זצ"ל. אמו הצד' מרת שלומציא אף היא מגזע אראלים ותרשימים בתו של הרה"ק רבי מאיר'ל מקרעטשניף בן הרה"ק רבי מרדכי'לה מנאדבורנא ולמעלה בקודש עד הרה"ק רבי מאיר (הגדול) מפרימישלאן זי"ע.

על אביו ידוע שהיה לא רק צדיק ועובד ה' אלא היה מפורסם וידוע כגאון עולם, חריף ובקיא היה, ידוע שידע את כל הש"ס על בוריו עם כל דברי הרש"י הק' כמו שמתאים לנכדו של רב האי גאון רבי שלום מרדכי הכהן שבררון רבה של בערזאן בעל השו"ת מהרש"ם, רבי פנחס נתגדל בבית זקנו המהרש"ם והוא היה הכותב עבורו את התשובות.

בשנת תרע"ה נשא למזל טוב את הכלה זוגתו בת-דודו הרבנית הצד' מרת רעכיל בתו של כ"ק האדמו"ר רבי איתמר מנאדבורנא (בנו של הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף ונכדו של הרה"ק רבי מרדכי'לה מנאדבורנא זצ"ל) שהתגורר אז בטשרנוביץ, לאחר נשואיו התיישב מיד בנאוועסליץ עיירה לא הרחק משטפניט, שם

באר בשדה - שטפניט

והם היו שאריו הקרובים, (כאמור, היה רבי פנחס מקעכניא נכדו, בן בתו, של הגה"ק ה'דעת תורה' המהרש"ם מברעז'אן, זקנו של רבי שלום שבדרון).

מפעל הצלה - פרטי

עם השתקעותו של האדמו"ר רבי יששכר בער שפירא זצ"ל בארצות הברית היה לאחד מראשוני האדמו"רים במדינה. הם התיישבו ברובע ברונקס בניו יורק. שם, קיבל את הידיעה כי אביו הקדוש נרצח בידי הנאצים, ושחותרו וכל משפחת זוגתו הרבנית, לרבות גיסם כ"ק האדמו"ר מקאליב זצ"ל (חתן הרה"ק רבי פנחס מקעכניא), ניצלו מן התופת בניסי גיסיים.

וכשהסתיימה הנוראה שבמלחמות ופליטים החלו להגיע לארצות הברית, קיבלה על עצמה הרבנית יחד עם בעלה האדמו"ר מקעכניא לסייע להמוני יהודים ניצולים ובעיקר לבני המשפחה בכל דרך, להביאם לארה"ב. הבעיה המרכזית היתה לשכנע את השלטונות שאין הם פליטים שיפלו למעמסה על רשויות הסעד לפרנסם, אלא אנשים מסודרים שהציבור צריך אותם והכל מצפים להם. היא נסעה ממקום אחד לשני לשכנע את גבאי ונשיאי בתי כנסת קיימים לקבל עליהם את אחיה וקרוביה ל'רבנים רשמיים', המסמכים שהגישו אותן קהילות סייעו לקבלם. וכמו כן היה בעלה האדמו"ר עורך נסיעות תכופות לווינגטון הבירה לצרכי ההגירה של הפליטים.

אחד מהמשימות הכבדות שנטלו על עצמם היה להשיג אישורים באמריקה עבור בני משפחתם ועוד מה שהצריך ממון רב והם התחייבו על זה ללא כחל ושרק, ובשל כך החלו נודדים מדלת לדלת כדי ללוות כספים עבור רכישת דרכוני יציאה לשאר בני משפחתם שנתורו בצ'רנוב'ץ וגם לרבות לאנשים אחרים שאפילו לא הכירום אישית, בפעילות זו עלה בידם לרכוש למעלה משישים אישורי יציאה, ומני אז בילו כל ימיהם במאמץ להחזיר את החובות העצומים שרצבו עליהם מפעולה זו.

מסירות נפשו לעזור לישראל היתה מדימה ומופלאה, מסופר כי בעת שחגג את שמחת הבר מצווה לבנו, כל בני הבית התרגשו כבר חודשים קודם לכן, בהכנות רבות לקראת שמחת הבר מצווה. אבל ימים בודדים לפני שמחת הבר מצווה כשהכל כבר היה מוכן, אבי המשפחה הוועק לשליחות לעזור ליהודים שנקלעו לסכך קשה מאוד, האדמו"ר זצ"ל ללא אומר ודברים בידועין שלא יצליח להיות בעת חגיגת הבר מצווה לבנו העיקר שיצליח לעזור ולהציל נפשות יהודים.

גם לאחיה כ"ק האדמו"ר מוושקא זצ"ל סדרה הרבנית מסמכים של פרופסור, הוא היה, כידוע לרבים שהכירוהו, איש אמת שהתהלך בתמימות וצדקות ללא פשרות, ועד בהיותו בדרך יצר קשר עם אחרות הדואגת ותהה איך סדרה לו להיות 'פרופסור' בשעה שאין בזה אמת. הרבנית ע"ה הסבירה לו כי בפקוח נפש עסקינו, והוא לא יוכל להכנס למדינה בלא מסמכים שיאשרו את מעמדו. לרגע השיב שאלו הוא כן נחשב לפרופסור היות ומהות התואר היא 'אדם מלומד', והוא הרי בקי גדול בתורה ובוודאי נחשב מלומד, אולם לא לזה מתכוונים אנשי החוק ויש כאן אבק שקר.

כך או כך, בסופו של דבר נכנסו כולם בהשתדלותה של הרבנית ובעלה האדמו"ר. כולם שוכנו בביתם שבברוקלין, והיו ימים שבהם התגוררו ארבעים נפשות בדירתם של הרבי והרבנית מקעכניא, כולם בני המשפחה המורחבת, ורובם רבנים ואדמו"רים ששרדו את ימי האימה באירופה.

באותם ימים הבחינו הכל בחסדיו של הבורא, דהיינו כי לו לא היו פונים אל הרבי משטפנשט הרי שכל הרעיון לעזוב את העיירה בה התגוררו ברומניה, לא היה יוצא לפועל ולא היו עולים לארץ ישראל ומשמ לארה"ב, ומי יודע מה היה עולה בגורלם ובגורל כל המשפחה. כך זכתה גם להנצל וגם להציל אחרים ולדאוג להם בצעדיהם הראשונים בארץ השיקום לגוף ולנפש.

רבי ישכר בער מנאוועסליץ-קעכניא בצעירותו

בתקופת מגוריו בארה"ב

בחופת הגה"צ רבי יהושע חיים שיינפלד זצ"ל אב"ד קריית הרצון, השושבין הוא האדמו"ר רבי מנחם מנדל מקאליב, רבי ישכר בער נראה מימין

בסעודת המצווה של נישואי אב"ד קריית הרצון מימין רבי ישכר בער מנאוועסליץ-קעכניא, משמאל נראה גיסו האדמו"ר מקאליב זצ"ל

שואלים "אורים ותומים" אצל רבינו הק' בשטפנשט

משמים הועידו את רבי יששכר בער והרבנית לפליטה גדולה, היה זה באחד הימים החלה לפתע לפעם בקרב הרבנית הדאגה לחינוך ילדה, היות ובכל האיזור לא היתה קיימת ישיבה. למרות הסברי בני המשפחה והמקורבים, כי הלא הילדים רכים עדיין והם לומדים עם מלמד פרטי בביתם ובינתיים המשפחה מתפרנסת בכבוד והם למגדל אור לכל בני הסביבה, הרבנית עמדה היא על דעתה, שיש לעקור מן המקום, "כדאי שנעבור מכאן, למקום תורה". אולם בעלה, האדמו"ר הצעיר סירב להסכים למעבר כעת, שהרי הם התבססו היטב במקום והפכו לחלק מן הנוף הרוחני.

מכיון שכך, החליטו להעלות את הספק לפני ש"ב רבינו הרה"ק משטפנשט ז"ע, צדיק הדור שרוחו ירחפה על כל הסביבה הידועים, וכאשר יאמר - כן יקום.

המה באו שטפנשטה מרחק כמאה ק"מ מעירם נאוועסליץ, וכשנכנסו אל הקודש פנימה סחו בפני רבינו משטפנשט את דבר השאלה העומדת אצלם על הפרק, למשמע דבריהם, השעין רבינו הק' את ראשו על אצילי ידיו ושקע בשרעפים, הרים עיניו ופסק את פסוקו: "איני רואה מקום עבורכם ככל רומניה..." האדמו"ר מנאוועסליץ-קעכניא רבי יששכר בער והרבנית שבו לביתם בחוסר בהירות, אל מה ירמזון מילותיו של הצדיק הקדוש משטפנשט, אך כעבור ימים ספורים, נפתר ספקם, כאשר רבי יששכר בער ראה בחלומו את הרה"ק משטפנשט פונה אליו לאמר: "אני אקח אתכם לארץ ישראל..." שעות אחדות לאחר החלום, הגיעתם הידיעה המרה, כי רבינו שבת משוש ליבנו ומשיח ה' נלכד בשחיתותם כאשר נשמתו של רבינו הק' משטפנשט עלתה בסערה לגנוי מרומים, לגור לארץ החיים.

הרבי מנאוועסליץ-קעכניא והרבנית הצד' ראו בכך הוראה ברורה, כי עליהם לעזוב את הארץ בה אין נראה מקום עבורם, ולהתכונן לעלות לארץ אשר עיני ה' אלקיך בה. למרות כל הקשיים הכרוכים בכך, בכללם הקושי להשיג "אשרות עליה", כאשר ברכתו של רבינו הק' משטפנשט מרחפת עליהם היה ה' בעזרם, ולמרות הקשיים הרבים זכו לקבל סיוע למערכות האישורים והמסמכים של הכניסה לארץ המסוגרת בידי הבריטים מאת הגרא"י קוק זצ"ל, וקבעו את משכנם בעיר קדשנו ותפארתנו.

כך שברור היה כי המעבר לארץ ישראל הציל אותם מלהלכד בשחיתותם של חית הטרף הנאצית ולהצילם עם בני ביתם ולהחיות עם רב.

לימים ושנים, כאשר סיפרה הרבנית את השתלשלות הענינים, הפטירה בהתרגשות ובהודיה לה', מלך משען ומבטח לצדיקים: "לא אדע ולא אבין מאין שאבת את העוז והאומץ להתעקש ולקחת את האחריות לעזוב מקום של חיי רווחה בכל המובנים, ולעקור אל הבלתי נודע. יד ההשגחה היתה זו, לעזוב את המקום לפני השרפה אשר שרף ה'..." נכדם הרה"צ רבי איתמר גינזבורג שליט"א האדמו"ר מקעכניא בירושלים מספר: כי שמע את המעשה הזה מפי זקנתו כמה וכמה פעמים, ובכל פעם היתה ההתרגשות בפיה כמו אתמול קרה המעשה, וכאילו אך אתמול קיבלו את התשובה המפליאה מרבינו משטפנשט.

בארץ ישראל

עם עלותם בע"ה לארצנו הק' קבעו את מגוריהם ברחוב אלפנדי בירושלים עיה"ק והמקדש, ושם פתח את בית מדרשו.

לאחר ארבע שנים שהתגוררו בארץ הקודש, החליטו לעבור להתגורר בארה"ב. יסופר כי בתקופת מגוריהם בירושלים הספיקו האדמו"ר והרבנית לשמש כשושבינים מצד החתן בחופתו של קרוב משפחתם ושאר בשרם הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל מגיד מישרים בקרתא דשופריא שהיה יתום

בכור הזיכרון והיסורים

האדמור מנאווסליץ-קעכניא היה חולה ורתוק למיטתו במשך למעלה מ-6 שנים, אולם עם זאת, פטירתו הפתאומית נפלה כרעם ביום בהיר על אנשי שלומו שרבים מהם היתה להם הזכות לשמש ולהתקרב אליו בימי מחלתו.

בכתב העת אידישאי שיצא לאור באותם ימים כותב גיסו רבי מאיר רוזנבוים מעשה פלא ומופלא מימי מחלתו האחרונים של גיסו הרבי מנאווסליץ-קעכניא, וכך כותב [בתרגום משפת האידיש]:

הרה"צ מנאווסליץ-קעכניע היה גיסו של כותב השורות ואני יחד עם כל המשפחה היינו עדים לסיפור פלא שהתרחש עמו בתקופה האחרונה לחייו: ומעשה שהיה כך היה, הרה"צ רבי שלום ישכר בער זצ"ל המנוח סבל רבות בשש שנות מחלתו שפקדה אותו, ועבר הרבה צער וסבל רב, כולל ניתוחים שונים וכדו'. לימים, נוסף על הכל התגלה גידול על ידו והרופאים קבעו כי אין מנוס מלנתחו שוב.

והנה בערב שבת לפני הניתוח, ירד מהמיטה בכדי להדליק נר לעילוי נשמת אביו הגדול הי"ד, כפי שהוא רגיל מידי ער"ש, וכשהדליק הנר ולגו עיניו נחל של דמעות כשבפי הוא ממלמל תפילות ותחנונים על מצבו.

לאחר שנדרם בערך לשעה, הקיץ בבהלה כשהוא צועק ברוב שמחה: ראו נא ראו נא, הביטו וראו, הסתכלו על ידי, הגידול איננו, הגידול נעלם!.

בני הבית זוג' הרבנית והילדים אכן הביטו על היד ולפליאתם והשתוממותם ראו כי היא נקיה לגמרי ואין עליה כל סימן לגידול המזויע, כאילו לא היה שם מעולם.

ואז סיפר לכל נוכחים בנשימה עצורה, שראה את אביו בחלום, כשהוא מתקרב אליו יחד עם עוד מלווה יהודי לא מוכר כשהוא אומר למלווה: ראה נא את ידו של בני יחידי... היהודי הלא-מוכר תפש בידו את ידי החולה ולחץ אותה בחוזקה, היד התחילה לזוב דם ומוגלה, ואז הצמיד ולחץ את היד לשולחן, כשהוא אומר: שוין שוין. די די!, ומיד לאחר מכן נעלמו שניהם, אביו ואותו יהודי לא-מוכר.

וממשיך הרבי מנאווסליץ-קעכניא לספר בהשתאות: התעוררתי... וידי אכן היתה נקיה!.

זכה הרבי מנאווסליץ-קעכניא להיות בדעה צלולה עד הרגע האחרון, בימיו האחרונים היה ניכר עליו שהוא מתכוון לדרכו האחרונה, אמנם הוא לא דיבר כלום בנושא אך היה עסוק כל העת בתורה ותפילה כשהוא אומר כי חבל על כל רגע. וכאשר ראה אי מי מקורביו רמז לו שיתקרב והושיט לו ידו כאשר היה ניכר כי הוא מתכוון להפרד ממנו.

ביום שלישי י"א אדר השיב את נשמתו המזוככת ליצורה בארה"ב, כ"ק האדמו"ר בעל ה"באר יעקב" מנדבורנה הורה לבני משפחתו להביאו לקבורה בארץ ישראל תוך כדי שהוא מטפל בכל מסע הלוויה והקבורה.

ואכן, ביום ששי הובא לקבורה בבית החיים הישן בטבריה. יצויין כי הקונסול הישראלי בניו יארק עשה כל מאמץ למחר את העברתו לקבורה באר"י.

הותיר אחריו את הרבנית - בתו של האדמו"ר רבי איתמר מנדבורנא, שני בנים הגדול הרה"צ רבי מאיר שפירא רבה הראשי של וואנאוועלא, בנו השני הרב אשר שפירא. חתנו רבי עזריאל רובין בנו של הרבי מדאמבראוה זצ"ל, מי שהמשיך לנהל את בית מדרשו היכן שישב על התורה ועל העבודה. חתנו הגדול הוא ר' משה קאר. איש עסקים ידוע ומכובד, כמו"כ הותיר את אחותו הרבנית של האדמו"ר מקאליב (מברוקלין, ניו יארק, ראשון לציון) ירושלים זצוק"ל.

בית הכנסת "שערי תפילה" בשכונת בראנקס נשאר לשמש כמרכז לתורה ותפילה ומקום התכנסות לידידי ומעריציו הרבים אשר זכרו הגדול לא עזב אותם מלבבותיהם לעולם.

הרבנית - ממשיכת האדמו"ר

לאחר שניטל הכתר מן הבית והאדמו"ר רבי יששכר בער שפירא הסתלק לבית עולמו, והוא כבן 56 שנים, מיאנה הרבנית להינחם. וכאשר תינתה את צערה הגדול בפני אביה האדמו"ר רבי איתמר מנדבורנא השיב לה כדרכו בקצרה ובהחלטיות דברי נבואה: "רעכלי דוו וועסט נאך דערלייבן די הונדערט" (=רעכלי, את עוד תעברי את גיל המאה).

על ציון קברו בטבריה, נראים אחיינו וב"ד האדמו"ר מקלילאנד זצ"ל וגיסו האדמו"ר מנדבורנא חזרה זצ"ל

משמאל לימין האדמו"ר מנאווסליץ-קעכניא, דודו וחותנו רב איתמר מנדבורנא, האדמו"ר מראמן האדמו"ר מסטראזניץ, מכוסה עם היד האדמו"ר מוושקא

בחדר הספרים שלו בו קיבל קהל בעת מגוריו בברונקס ארה"ב ברחוב 1660 באונסענד אווניו. היה לו עוד בית כנסת ברובע ברונקס ברחוב טרימנט אווניו.

מעניין ומדהים להיווכח שאת הכוח הפלא הזה של נצנוצי רוח הקודש, ירשה אף היא כאחד מהמשפחה ומהשושלת שעליה אמרו צדיקים שהם 'טוכים ברוח הקודש'. אף אצלה ניצפו ונשמעו סיפורי פלא של הרגשה והבטחה לגבי העתיד.

בית המדרש "שערי תפילה"

לאחר הסתלקותו של בעלה האדמו"ר המשיכה את קיומו של בית הכנסת וניהלה אותו ביד רמה וברגישות מתוך עזרת הנשים. כך במשך שנים רבות עד שעברה להתגורר בברוו פארק.

בני המשפחה היו מציינים פרט מאלף: בית הכנסת של האדמו"ר מקעכניא בברונקס, אותו המשיכה להפעיל גם לאחר פטירתו, הוא המבנה היחיד שנותר היום במקום מאותם ימים. אחד מנכדיו שביקר שם לא מזמן רצה לראות את הבית בו התפללו אבותיו - גילה שאת כל המבנים מסביב וברחובות הסמוכים החריבו ובנו עליהם חדשים. רק את הבנין הזה של בית הכנסת הותירו, היות והוא כבר היה קיים לפני מלחמת העולם, נחשב הוא לאתר היסטורי... ולא בכדי, שכן זהו מקום בו הצילו יהודים רבים לאחר שנות הזעם ומשם יתד ופינה לחצרות קודש רבות שראשיתן עשו שם את ימיהם הראשונים בארה"ב לאחר המלחמה.

מאז פטירתו של בעלה האדמו"ר היתה הרבנית פעילה. כל ימיה עסקה בעבודת ה'. הייתה שרויה תמיד במחשבות נעלות ודרשה מעצמה שלא להסיח את דעתה מהבורא לרגע. תמיד רחשו שפתיה תפילות, ועיסוקה היה במאמרי חז"ל ובאמרות של גדולי החסידות וצדיקיה. כל מצווה קיימה באריכות ובהשקעה של שעות רבות - מעשה צדיקי החסידות. את נרות החנוכה למשל הדליקה בעצמה במשך השנים מאז שהתאלמנה כשהיא מקדימה לכך שני תפילות 'לשם יחוד' כפי שנהוג בבית נדבורנא, בהטעמה ובשפה מתחננת. בשנותיה האחרונות כשכבר קשתה עליה הראיה התפלאה צאצאיה לשמוע אותה אומרת את הנוסח הארוך של ה"לשם יחוד" מילה במילה בהטעמה כאילו קוראת היא מתוך הכתב. כל העת אמרה תהלים או פרקים של תפילות כמו 'לדוד ה' אורי וישעי' בנוסח מיוחד הנאמר אצל צדיקי בית נדבורנא בחודשי אלול ותשרי.

פעם, בשיחה עם בן משפחה, נסב הענין על סכנת עין הרע והסגולות להימנע ממנה. אותו קרוב צעיר התבטא שהיא לא מפחד מעין הרע ומעולם לא חש בה, "בוודאי", היתה תגובתה של הרבנית, "אם יש לך קרובת משפחה שבכל הזדמנות עוסקת בתפילה ובהסרת 'עיןא בישא' מכל קרובי משפחתה, פטור אתה מעונשה של צרה זו..."

הרבנית הקפידה במסירות נפש לאכול בסוכה (בבית נדבורנא-קרעטשניף-פרמישלאן נהוג שהגשים מקפידות על אכילה ושתייה בסוכה, גם אכילת ערא) ובשנים האחרונות כאשר רבו ימי הזקנה עד למאוד התנהלה 'מלחמה' בינה לבין בני ביתה לבל תסתכן ותצא לסוכה בה שורר הקור חודר עצמות. אך היא המשיכה בשלה כשהיא מדקדקת במצוות ועד לימי מחלתה האחרונה לא שתתה טיפת מים מחוץ לסוכה ככל שנותיה.

עד לחדשי חייה האחרונים היתה עירנית וחדה ומלאת חכמה. כח ראיתה הלך ונחלש בשנותיה האחרונות והתקשתה בקריאה, אבל הצליחה להביט באדם ולזהות את אשר על לבו. דבקוהה בבורא היתה כח חזקה עד ששפתיה רחשו כל העת והיתה מדברת אל יוצרה ללא הרף. היא אמרה את כל התפילות לאט כמונה מעות ובכוונה גדולה וידעה כמעט כולם בעל פה, ובכל שבת סיימה את כל ספר תהלים. היתה מאד היתה מפורסמת בגדולותה היתירה וחכמתה. אדמו"רים ורבנים היו נוהגים לבקרה כדי לכבדה ולהתברך מפי.

כשנה טרם פטירתה והיא כבר בת מאה וארבע שנים, שאלה אחד מנכדיה כפי שנשאלו גדולי ישראל בגמרא: "במה הארכת ימים". והיא ענתה תיכף: "איך אדע. וכי נביאה אני". אולם תוך כדי דיבור נענתה ואמרה, שהיא היתה תמיד ילדה טובה, שהיתה מסורה לגמרי להוריה, שמעולם לא הכעיסה אותם, אפילו לא פעם אחת. מסתבר שקיימה את מצות כיבוד אב ואם בשלמות וכבד וכתה לברכת למען יאריכון בעולם הזה כמו גם בעולם הבא. זי"ע.

זכרון להולכים

לזכרו של רבי שלום הלפרין ז"ל

נצד מצד אביו נו"ג להרה"ק מרוז'ין זיע"א ומצד אמו נכד להגר"ה רבינוביץ זצ"ל רבה של יאס

החיפוש והמציאה

מחקר האגודה למקומות הקדושים ברומניה בחיפוש אחר המצבה בבית העלמין ביאס בעשרות ספרי החברה קדישא דפאקורא יאס ורגע המציאה בספר בו כתוב השם תאריך הפטירה ואיזור המיקום בבית העלמין

זצ"ל, כלתו של האדמו"ר מואסלוף, זצ"ל נקטפה בדמי ימיה א' דר"ח אייר תרצ"ט.
יצויין כי בקרבת אהל רבי חיים רבינוביץ קבור גם אביו, על מצבתו נכתב: פ"ג הרב ומו"צ מו"ה יעקב קאפל ב"ר יחזקאל, נפטר כ"ד סיוון תר"ג, יעקב איש תם ויושב אהלים, הציבי לך ציונים ושמו לך, מספר תמוררים על כי נלקח, מאיתנו עטרת לראשינו, ה"ה הרב הגדול המופלג בתורה, ובחסידות איש המידות מו"ה, יעקב קאפל הלוי בהרב החסיד, מו"ה יחזקאל ז"ל הורה לעדת ה', חוקים ישרים בערך נו"ג שנים, או ואבוי לנותרים אי חסיד א, עניו גודר גדר ועומד בפרץ, בזכות זה ת.נ.צ.ב.ה.
וכן בתו מרת סלאויא רבקה, וכן רבי ישראל בן רבי חיים רבינוביץ
יהי זכרו וזכר אבותיו הקדושים מבורך, והיה מליצי יושר על בני משפחתו, מכריז וידידיו וכל בית ישראל, לישועתו ופדותו ברחמים אמן.

מצבת אמו מרת שפרינצא הלפרין שהתגלתה השבוע בבית העלמין ביאס

ביקש את הבעל קריאה לעשות מי שברך ליולדת. הבעל הקורא עשה מי שברך ובטעות הפך את השמות במקום 'שפרינצא בת בילא העניא' אמר שם האם 'בילא העניא בת שפרינצא'. זכור לי היטב שהאדמו"ר זצ"ל נתן חרדה שכל הציבור השתומם ממה שקרה. לצערנו שפרינצא נפטרה בלידה, אבל התינוק יצא בריא. זה שלום הלפרין מבבלגיה ז"ל.

בברכה לבבית
שבת שלום
ברוך טרקטין

לאחר שהתוודענו לסיפור המופלא של מרת שפרינצא אמו של רבי שלום ז"ל, יצאנו לחפש בשבוע האחרון את קבר אמו בבית העלמין ביאס אגב שהותנו ביאס, לאחר חיפוש ברשימות החברה קדישא ביאס, הכוללים כמאה ספרים ורשימות של כ 220 אלף קברים הטמונים בבית העלמין בפאקוראר-יאס, כך הגענו לחלקת האהל של אביה רבי חיים רבינוביץ זצ"ל משם נכנסים 6 שורות פנימה, ומצאנו את מצבת אמו, וכך נכתב עליה: פ"ג, הרבנית שפרינצא בת הרב, ב"ר חיים הלוי רבינוביץ

ביום כ"ג שבט התשפ"ב הסתלק לבית עולמו ר' שלום הלפרין ז"ל מאנטוורפן שבבלגיה, וביום למחרת הובא למנוחת עולמים בארץ הקודש, בבית העלמין סגולה פ"ת. ר' שלום חווה ימים טובים כאשר זכה לכבד את השם מהונן, פיזר נתן לאבינום והחזיק ת"ח ונוקקים ביד רחבה, וכן תמך וסייע לש"ב הגאב"ד המנחת יצחק שזכה לקרבתו הגדולה. אך צער ומכאוב רב היו מנת חלקו, ועלמו חרב עליו, בעת ששכל את בתו מרת רבקה נחמה אסתר הלפרין ביום הולדתה הי"ח, בתאונת דרכים קטלנית, בעש"ק, ערב ראש השנה תשס"א, ועוד צרות ומצוקות שהיו מנת חלקו ור' שלום כבנש"ק, לא איבד את אמונתו הזכה, וקבל עליו את דין שמים באהבה. ביתו היה בית ועד לחכמים והרבה מצאו בו נוחם ועידוד בעת צרה וצוקה.

*
עם הסתלקותו של הנצר לבית רוז'ין הופנתה אלומת אור לתולדות משפחתו הן מצד אביו לבית רוז'ין והן מצד אמו מרת שפרינצא שהייתה בת גדולים בתו של הגאון רבי חיים הלוי רבינוביץ רבה של יאס, (על תולדותיו כתבנו בבאר בשדה גליון 121 תשע"ח)

*
וכך כתב לנו מר ברוך טרקטין הי"ו מחבר הספר חכמי רומניה לבקשתנו שיעלה על הכתב את זכרונותיו מרבי שלום הלפרין ז"ל וממשפחתו.
לכבוד ידידי הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב קהילת שטפנשט

אני קורא מידי שבוע את הירחון ומאוד שמח לראות אותו מידי חמישי, חן חן, זכורני, הייתי בחתונתם של אביו ר' ישראל הלפרין ז"ל בנו של האדמו"ר מואסלוף עם מרת שפרינצא רבינוביץ זצ"ל בתו של הרה"ג חיים רבינוביץ זצ"ל רב ביאסי זצ"ל. החתונה היתה ביאס, זכור לי ביום שישי של השבע ברכות עם אולם מלא רבנים ואדמו"רים מוזמנים, האדמו"ר בעצמו הכין נרות שבת להדלקת נרות לנשים.

לשביעי של פסח תרצ"ח, נסעתי מיאס עם אבי חסיד ר' יעקב קאפל ז"ל לפאשקאן, לגמור שם את חג הפסח אצל האדמו"ר הקדוש רבי משה יהודה לייב זצ"ל. זו היתה חוויה מיוחדת.

אחרון של פסח היה יום שבת. בתפילת מנחה בא מי שהוא שליח מהדואר עם בקשה להגיע מיד לדואר אשר היה ממול החצר של האדמו"ר. אבי ז"ל שהיה מעמודי התווך של האדמו"ר זצ"ל התבקש לגשת ואני הלכתי איתו.

מנהל הדואר הקריא לו הודעה בה נאמר ששפרינצא הלפרין אשת ישראל הלפרין היא בסכנת חיים ועומדת ללדת ושיתפללו בעדה.

מיד אבא ואני רצנו לבניה"ג של הרבי והגענו בדיוק בקריאת התורה, והאדמו"ר עמד ליד שולחן הקריאה. הרבי

מצבת בנו רבי ישראל רבינוביץ שהיה רב 10 שנים ביאס, נמצאת בסמוך לאהל של רבי חיים רבינוביץ בחלקה שממול לבנין החברה קדישא

אהל הגר"ח רבינוביץ רבה של יאס והרבנית

מצבת רבי יעקב קופל רבינוביץ שהיה רב ביאס נו"ג שנים ליד אהל בנו הגר"ח רבינוביץ

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלאות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

שיעור מס' 80 | פר' תצווה תשפ"ב

"אבני דרך"

פגשתי את הרב וולפין לאחר תפילת ותיקין. הוא מיהר כהרגלו לסדר יומו העמוס לעייפה. מסירת שיעור בישיבה, דאגה לכולל האברכים שבניהולו ובנוסף עזרה וחסד ליהודים שזקוקים לעזרתו. משהסברתי לו את חשיבות העניין הוא הסכים בטוב ליבו לעשות אתנחתא קלה ולשתף את הקוראים בכמה "אבני דרך" סיפורי השגחה פרטית אותם חווה אישית על אם הדרך.

"**היה זה בשנות בחרותי**, לפני למעלה מארבעים שנה, חשקה נפשי לצאת לתקופת חיזוק בישיבת אדלפיה ניו גרזי Adelpia, N.J. הדריכו אותי כי כדי להגיע לשם עלי לנסוע עם האוטובוס עד לתחנה שליד תחנת כיבוי האש, ואז עלי ללכת ברגל דרך של עשרים דקות עד לשערי הישיבה. טיפסתי את הדרך עם מזוודתי הכבדה בשעת ערב חורפית, אך מתברר שטעיתי, וזכר לישיבה לא נראה באופן. לפתע הגיח כלב אימתני שהחל לרדוף אחרי, הגברתי קצת את מהירותי והכלב בעקבותי. אני מרגיש את אפו מרחרח את גופי, משל הוא מתלבט האם שווה אני נגיסה... עזבתי את מזוודתי ובעוד רוחי באפי נמלטתי עד אשר עזבני הכלב, עז הפנים הזה לנפשי, עצרתי מעט לנוח על ספסל בצד הדרך וניסיתי לחשב את צעדיי. לא הרחק משם ניצבו להם כמה ביתני טלפון ציבורי, כלי התקשורת המקובל באותם ימים. נכנסתי לאחד מהם ורציתי להתקשר למכר או קרוב, אך גיליתי כי משום מה שכחתי את ארנקי ולא היו בכיסי מעות כלל. חיפשתי בכיסי ומצאתי מטבע של עשרה סנט, המכונה: "דיים", מטבע שהספיק באותם ימים לשיחת טלפון אחת ויחידה. הבנתי כי יש לי הזדמנות לשיחת טלפון ואין שניה לה... התקשרתי למודיעין, שיחת חינום, ובקשתי את מס' הטלפון של ישיבת אדלפיה. אך מבוקשי לא נענה כי לא נמצא שם כזה ניסיתי בווריאציות שונות אך ללא הצלחה (לאחר מעשה מתברר שהישיבה מוגדרת במודיעין בשם שונה). טמנתי ראשי בתוך תא הטלפון ונשאתי תפילה לאלוקי כי מאין ישלח לי את עזרו. דברתי אתו יתברך כמו בן לאבא רחום: "אל נא תעזבני..."

האבן ישפה שכחשון מסמלת את כוח התפלה: "יש-פה". כך מסביר רבנו בפרשת השבוע: "ושמתי כדכוד שמשותיך", פסוק אותו דורשת הגמרא במסכת ב"ב על חומות ירושלים שתהיינה עשויות לעתיד לבוא מאבני שוהם לשיטה אחת, או מאבני ישפה- לשיטה אחרת. מסביר רבנו ה"זרע שמשון" כי אבן הישיבה היא האבן עליה היה כתוב בחושן את שמו של בנימין, כי לבנימין היה כוח מיוחד, **כוח התפלה על בית המקדש** כיוון שלא השתתף במכירת אחיו יוסף. דווקא הוא, בשונה מאחיו, יוכל בפיו, בכוח התפילה, לשכנע את הבורא כי ירחם על אחיו, על עם ישראל. אבן הישיבה צועקת: "יש-פה", כלומר: כוח התפלה, כוח הפה, הוא כוחו של בנימין ומכוח זה תבוא הגאולה לעתיד לבוא, ולכן חומות ירושלים תעשינה מאבני ישפה, ללמדנו על כוח התפלה של בנימין.

כמה כוחה של תפלה יפה!, ובפרט במצבים כאלו, על אם הדרך, כשאדם ללא מכר או גואל, אז בפרט מרגיש האדם כי: "עזרי רק מעם השם" רק הבורא יכול לעזור. שם אכן יש-פה ואין כל מוצא אחר...

כך ממשיך הרב וולפין את סיפורו: "משסיימתי את תפילתי, עודי מחכה בדעתי מה לעשות בעת הזאת, אצבעותיי מצאו להן פורקן ונאחזו בלי משים בחפיסת גפרורים שמאן דהו שכח שם על הדלפק בתא הטלפון הציבורי על אם הדרך. גלגלתי הנה והנה את קופסת הגפרורים ולפתע שמתי לב כי על החפיסה הזו כתוב מספר טלפון בצירוף מילת הקסם: "ישיבה". ניחשתי כי מדובר בישיבה המקומית אותה אני מחפש. הכנסתי את מטבע הדיים הבודד שנותר לי. חייגתי... כמה לצלולים, המתח גובר... "ישיבה, שלום". מתברר שאכן הגעתי למחוז הפזי, לטלפון של הישיבה המקומית. ביקשתי לקרוא לחברי הטוב שלמד שם. הלה הגיע לאסוף אותי ואת מזוודתי הזרוקה לה על אם הדרך והביא אותי אחר כבוד לבית המדרש החם, לספסלי הישיבה, אל חיק הגמרא המתוקה.

רבנו ממשיך להסביר בטוב טעם גם את השיטה הראשונה המובאת בגמרא דלעיל שחומות ירושלים לעתיד לבוא תהיינה עשויות מאבני השוהם כי על אבן השוהם היה חרוט בחושן שבטו של יוסף, עליו נאמר: "**וייה איש מצליח**", לכן כדי לרמוז שאז תמלא הארץ דעה את השם ותהיה הצלחה רבה וזכירה טובה, לכן לעתיד לבוא, חומות ירושלים תיבנינה מאבני השוהם, אבנו של יוסף המסמלת הצלחה זיכרון ועשירות, לשיטה אחת, או לפי השיטה החולקת הסבורה כי

תהיינה החומות בנויות מאבני ישפה המסמלות את כוח התפלה: "יש-פה" - כוחו של בנימין. מסביר רבנו את הנאמר שם בג'מ כי הקדוש ברוך הוא מכריע ואומר כי החומות לעתיד לבוא תהיינה בנויות גם מישפה וגם משוהם לרמוז את כוחה של רחל, אמם של יוסף ובנימין, "אשר מיאנה להנחם על בניה, ועליה נאמר: "**עניה סוערה לא נוחמה ושמתי כדכד שמשותיך**". כנגד שני בניך" ע"כ לשון רבנו זיע"א.

"**בפרק נוסף משנות בחרותי**" ממשיך הרב וולפין "למדתי שיעור נוסף כי ישפה "יש-פה", כוח התפילה הוא אבן דרך משמעותית, בפרט כשהאדם נמצא לבדו בדרך. יצאתי אז ללמוד בישיבת בריסק בארץ ישראל. כחסיד סטאלין השתוקקתי לשפוך שיח בציונו של הרבי הניוקא רבי ישראל מסטאלין זצוק"ל אשר מנו"כ בעיר פרנקפורט בגרמניה, זה לי פעם ראשונה, שם ומשכך תיאמתי עם חבר שהיה אמור להגיע לשם בטיסה מלונדון. הלה בשונה ממני הכיר את הציון ודרכי הגישה. משהגעתי לפרנקפורט התברר שחברי משום מה איחר את הטיסה מלונדון, כך שנשארתי שם בשדה התעופה ללא מכר. נזכרתי בשמו היהודי של האחראי על בית העלמין. חיפשתי בספר הטלפונים המקומי ומצאתי ארבע משפחות בשם זהה. אמרתי פרק תהילים ובחרתי באחת מהן, התקשרתי ובסייעתא דשמיא התברר כי הגעתי לאדם הנכון. הלה הסביר לי איך להגיע עם מונית ודאג שהשומר יפתח לי את בית העלמין. כה התרגשתי והפלגתי בתפילתי שם, עד שלא שמתי לב לזמן החולף, ומשחזרתי לשדה התעופה התברר לי שאיחרתי את טיסתי לאר"י בבדיקה עם חברת התעופה התברר שהאפשרות הבאה שלהם להטיס אותי לארץ היא רק בעוד יומיים, או לחילופין לנסוע ברכבת נסיעה של כמה שעות לשדה התעופה במינכן. אפשרות שלא הייתה ריאליית וול רק מהסיבה שעקב הוצאות הבלתי מתוכננות בעקבות השינויים דלעיל נשארתי רק עד עשרה דולרים אחרונים בכיסי. שוב נעמדתי בצד ופניתי לאלוקי מנהמת ליבי: "**שמע ה' וחנני השם היה עוזר לי**". אנשי חברת התעופה קראו לי לרדת לקומה התחתונה ולאסוף בחזרה את מזוודותי הכבדות, עודי יורד במדרגות הנעות ותוהה לאן אני הולך, עולה מולי במדרגות העולות המקבילות, יהודי של צורה, הרב קליין, התרגשתי ופניתי לעזרתו. הוא הרגיע אותי והזמין אותי להצטרף עמו. הוא סיפר לי כי עוסק הוא לפרנסתו ביצור שטריימלים: "כדי לרכוש פרוות אני מגיע כמה פעמים בשנה לפרנקפורט. אני מכיר את הדרך הזו בעל פה ואין לי צורך כלל לעלות במעלות הנעות למעלה אלא ישר לצאת החוצה. אני יודע להסביר מדוע, אך התבלבלתי שוב ושוב ומצאתי עצמי עומס בטעות במדרגות הנעות. **כנראה שאני שליח מהבורא יתברך לעזור לך**". הרב קליין לקח אותי לבית הכנסת בפרנקפורט שם אירחו אותנו במאור פנים הרב לייטנר ורעייתו ז"ל. המשכנו יחד, הרב קליין, השליח שנשלח במיוחד עבורי משמיים, ואני, לשפוך שיח בציונו של בעל ההפלאה זיע"א, אשר יום ההילולא שלו חל באותו יום, ולמחרת הוא פעל וסידר עבורי טיסת המשך חזרה לאר"י, שליח טוב שנשלח אלי במיוחד ממרומים".

בפרשתנו לא נזכר, כידוע, שמו של משה רבינו. שואל רבנו הזרע"ש מדוע דווקא בפרשת תצווה, מסביר רבנו כי משה סירב לעשות את שליחות הגאולה וטען: "**שלח נא ביד תשלח**" מתוך דאגה כנה, לטובת עם ישראל, ביודעו כי אם הגאולה תיעשה על ידי הקדוש ברוך הוא בעצמו, או אז תהיה זו גאולה שאין אחריה עוד שעבוד לעולם. אך לאחר מעשה, משחטאו ישראל בעגל, התברר שזה שנגאלו על ידי שליח כרצון השי"ת, ולא על ידי הקב"ה בעצמו, כרצון משה, דווקא גאולה זו על ידי שליח, היא הייתה גלגל הצלחה של ישראל, כי עקב כך שנגאלו באמצעות שליח כלו בני ישראל משחטאו, לגלות לתועלתם ולכפרת עונותיהם. כך כשחטאו בני ישראל בעגל הבינו כולם, כי יפה עשה הקב"ה כשרצה לגואלם ע"י שליח דווקא כשיטתו הוא, כביכול, ולא כשיטת משה. ולכן, דווקא בפרשה זו, בעת שהשליח שעשה את השליחות במקום משה, הלא הוא אהרן אחיו, מתמנה תחתיו ומקבל את הכהונה כשכר להסכמתו לבצע את השליחות במקומו של משה, לא מוזכר שמו של משה רבינו ע"ה, כי הקדוש ברוך הוא מדקדק עם צדיקים, והוכח כי הגאולה דווקא ע"י שליח הייתה הצלתם וכפרתם של ישראל.

להצטרפות, תרומות והערות שלחו מייל:
hbzs3587@gmail.com

מאוצרות הפרשה

שבימים נוראים יש ענין להשתדל שבעל התפלה יהיה מעל גיל שלשים, זקנו מגודל, יש לו בנים וביתו ריקם, בעל לב נשבר וקולו ערב. מזה יהיה במקרה שיש שני בעלי תפילה, האחד קולו ערב אבל אין לו את שאר המעלות. הוא חלילה לא "פוקר" אבל הוא צעיר, רוק, מגולח, ולא מופלג במיוחד ביראה, והשני מבוגר, זקנו מגודל, יש לו בנים וביתו ריקם, מופלג ביראה ובעל לב נשבר, דא עקא קולו אינו ערב. את מי להעדיף? התלמידים השיבו שיש להעדיף את השני שמוכתר בכל המעלות האחרות, שהם הקודמות. אמר להם רבי חיים: "קולו ערב" זה ה"חפצא" של חזן. שאר הדברים אינם אלא מעלות. קודם כל יש לראות שהוא ה"חזן", ורק אחר כך לבדוק אם יש בו את שאר המעלות שעדיף שתהינה לחזן.

האדמו"ר רבי יואליש מסאטמר זצ"ל השתתף פעם בבית. המוהל היה איזה רביה שלקח לו לעשות את הברית זמן ממושך מאד, והתינוק כמעט נפח את נשמתו מרוב יסורים. רבי יואליש ניגש אליו ואמר לו: "להוי ידוע לך שגם אני בעיקרון מוהל. ולמה איני מל? כי אני לא ידוע למול. קודם כל צריך להיות 'מוהל', אחר כך צריך להיות צדיק וירא שמים!"...

בדרך צחות אומרים: יש טשולנט הכי טוב בעולם, אבל הוא קר, ויש טשולנט ככה ככה אבל חם, מה עדיף? פשיטא שהשני, כי "חום" הוא ה"חפצא" של הטשולנט.

יש אבות שמחפשים חתן לבתם ומתעניינים רק איך הוא בלימוד, וכמעט אינם מתעניינים איך הוא "בן אדם". ולא היא! בודאי צריך לדאוג שהחתן לא יהיה עם הארץ, המשיא בתו לעם הארץ כאילו כופתה ונותנה לפני הארי. אבל, צריך לזכור: ה"חפצא" של האדם הן מדות טובות. קדם כל שיהיה מענטש! ואת הנקודה הזאת יש לבדוק תחילה. וכבר אמר הכתוב: "את בתי נתתי – לאיש". קודם כל שיהיה

"איש" – מענטש, בעל מדות טובות ונוח לבריות. (רבי אליהו דיסקין, נאה דורש)

את הכבש האחד תעשה בבקר (כט, לט) במסכת מגילה (כח). מסופר כי ר' עקיבא בתחילת תלמודו כשעוד היה נראה כעם הארץ פגש ברבי נחוניא הגדול, שאל אותו מדוע הארכת ימים. (מראה כוון שהיה נראה כעם הארץ חשבו המשבקים שהוא בא לקנטר ולומר לו: נחוניא "חבל שאתה עדיין חי"...) והתחילו תלמידי ר' נחוניא להכות את ר' עקיבא. ברח ר' עקיבא וטיפס על דקל, וממורו הדקל צעק לרבי נחוניא הגדול: רבנו, אם נאמר "הכבש" בלשון יחיד מדוע מוסיפה התורה לומר "האחד"? הלא ברור כי 'כבש' זה אחד. מיד אמר רבי נחוניא הגדול לתלמידיו: תעזבו אותו, הוא צורבא מרבנן. ירד ר' עמנואל הדקל ור' נחוניא השיב לו ש'האחד' מלמד כי יש להביא את הכבש המיוחד שבעדרו. ואז השיב לו ר' נחוניא על שאלתו "במה הארכת ימים" הארכת ימים שזכה לכך מפני שהיה ותרן בממונו, לא קיבל מתנות ולא עמד על דעתו. והשאלה נשאלת: הלא כל נהג מונית ששומע מידי פעם רדיו דתי ורב עולה על עגלתו, מיד מריע בקול גדול יש לי קושיא על פרשת השבוע... וכיצד משאלה אחת תמימה ששאל ר"ע את ר' נחוניא הסיק ר' נחוניא הגדול כי ר"ע הוא צורבא מרבנן? והתירוץ הוא: יש שאלות ויש שאלות... אמת הדבר כי גם כל עם הארץ יכול להחזיק בצקלונו רעיון תורני לעת מצוא... אבל עמל התורה בעיניה ברמה כזו של כוח דיוק, אם הכבש למה האחד, דקדוקים כאלו, להבין עד הסוף זה שייך רק אצל ישיב'ע מאן שישקוע ולן בעומקא של סוגיא. (יבדוק סוף בנפאלטילטא, גליון א' ישיב'ע דחמיט)

ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד (כח, ו) ופירש הספורנו: כדי שיתפלל עליהם שיזכו במשפט עכ"ל.

נמצאנו למדים, שכדי להתפלל כראוי על בני ישראל, יש הכרח לשאת על הלב את צרכיהם של ישראל. יש הכרח לחוש בצערם. סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: זכרתי מעשה בראש הישיבה הגאון רבי אייזיק שר זצ"ל, שכל התלמידים התפעלו. היה זה בתקופה שבה חלתה רעייתו הרבנית ואושפזה בבית החולים הדסה בירושלים. רבי אייזיק הפץ בכל לבו ונפשו, לחוש את צערה של רעייתו יומם ולילה, לשלימות תפלתו עליה מעומק הלב, עד כדי כך שהתקשר במיוחד אל שר הפנים דאז, וביקש אישור לשהות עם הרבנית באותו חדר בבית החולים. הוא נימק בקשתו, שאם לא יהיה סמוך אליה, לא יוכל לחוש די הצורך את הצער והכאבים של אשתו... כשקיבל את האישור, נסע עם רעייתו, ושניהם יחד "אושפזו" בבית החולים למשך מספר שבועות, ובכך גם ראה מקרוב מה עובר על רעייתו ואיזה טיפולים היא מקבלת וזה היקל עליה מאוד. (הלכות עטלים, גליון איש לרעה)

ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התמים (כט, ל)

כתב הרמב"ן, כשהכהן היה שואל באורים ותומים, היו האותיות שבחשן מאירות אך לא לפי סדר של תיבה. ולכן הכהן היה נצרך לשם הקדש שנקרא 'תומים' – ואז ברוח הקודש, הוא ידע לצרף את האותיות לתשובה הנכונה. שלא יטעה ויגיד על פי אותן אותיות מלה אחרת. וחיביב על רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א לחזור על מה שראה בספר 'פנינים משלחן הגר"א'. בספר שמואל (א, יג-יט), מובא על חנה שבאה להתפלל כמשכן ה', ועלי הכהן ראה אותה מדברת על לבה, רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, חשב אותה לשכורה. ענתה לו חנה ואמרה 'לא אדני, אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי, ואשפך את נפשי לפני השם'. ובגמרא (ברכות לא) מובאר, שאמרה לו: לא אדון אתה בדבר הזה, ולא רוח הקודש שורה עליך, שאתה חושדני בדבר הזה, ולא דנת אותי לכף זכות. ותמוה, וכי מה שייך רוח הקודש לענין לדון לכף זכות, וכי מי שאין לו רוח קודש לא דן לזכות? עוד קשה, כיצד חשד אותה לשכורה? וכי לא הכיר אותה, הלא היתה משבע הנביאות שהיו לישראל (מגילה י"ד). אלא מבאר הגר"א על פי הרמב"ן הנ"ל: בודאי עלי ידע שצדקת היא, וכשראה אותה מתפללת בלא קול, התפלל ושאל באורים ותומים, והאירו האותיות ה' כ' ש' ר'. והוא צרפן למלה 'שכרה', ולכן גער בה: 'עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך'. ענתה לו חנה, לא אדון אתה בדבר הזה, ואין לך רוח הקודש לצרף את האותיות כראוי, כי הצרופ הנכון הוא 'כשרה', כלומר אשה עקרה אנכי המתפללת על בנים, כשרה אמנו, ולמה לא דנת אותי לכף זכות. (שבוע שמואל)

שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו (כט, ל) כתב רש"י: "תחתיו מבניו – מלמד שאם יש לו לכהן גדול בן ממלא את מקומו, ימנוהו כהן גדול תחתיו". ולכאורה קשה, מדוע כתוב "תחתיו מבניו", היה צריך להיות כתוב "מבניו תחתיו"? התשובה היא: אכן, אם יש לכהן בן שראוי למלא את מקומו – הוא קודם, אבל אם הבן אינו ראוי – עדיף למנות אחר ולא את הבן. משום כך התורה מקדימה "תחתיו" ורק אחר כך "מבניו", כלומר ראשית צריך לבדוק שהוא "תחתיו" וראוי למלא את מקומו, ורק אחר כך מגיעה המעלה של "בניו".

ידוע שרבי חיים מבריסק זצ"ל שאל את תלמידיו: כתוב בהלכה

קודם לכניסה – הכנה!

וְהָיָה עַל אֹהֶרֶן לְשִׁמֶע וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ וְנִשְׁמַע אֶת קוֹלוֹ שֶׁל אֹהֶרֶן בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ לְפָנָיו ה' וּבִצְאָתוֹ וְלֹא יָמוּת (כ"ח, ל"ה)

לכאורה עלינו להבין: מי היה אמור לשמוע את קולו של אהרן בבואו לשרת בקודש? האם ישנה משמעות לכך שבני ישראל, הנמצאים מחוץ לאוהל מועד, ישמעו את קולו של אהרן הנכנס לשרת? או שמא ה' יתברך הוא שצריך היה לשמוע את הקול, כביכול זקוק הוא חלילה ל'סימן' בכדי שידע כי אהרן נכנס אל הקודש? את התשובה, נבין על פי המעשה הבא:

היה זה בעת היות הגאון רבי איצ'לה - בנו של הגר"ח מוולאז'ין - כבן עשר שנים, כאשר נודע לו כי אביו הגדול מתעתד לנסוע אל רבו המובהק, הגר"א זי"ע מוילנא. "גם אני רוצה לנסוע אל הרבי!", ביקש איצ'לה הילד, ואילו אביו בירר בחרדת קודש: "אף אתה רוצה לנסוע אל הרבי?". חרדתו של הגר"ח השפיעה אף על בנו, אולם הוא היה נחוש בדעתו: "כן! אני רוצה לנסוע!", השיב, ולאחר שהיסס הגר"ח מעט, הביע את הסכמתו וצירף אליו אל בנו לאותה נסיעה.

סיפר רבי איצ'לה, כי מיד עם צאתם לדרך, ניכר היה שינוי בפניו של אביו: הם החווירו, ואותות אימה ופחד ניכרו בהם. ככל שהתקרבה העגלה לוילנא, כך כיסה החווירו את פניו של הגר"ח יותר ויותר, והאימה שינתה את פניו עד שכמעט לא ניתן היה להכירו. כאשר הגיעו השנים לוילנא לבסוף, שב הגר"ח ופנה אל בנו בחרדה של קדושה: "האם גם אתה רוצה להיכנס אל הרבי?", ואילו איצ'לה הילד היה צריך להתגבר על פחדו בכדי להשיב בנחישות: "כן! רוצה אני!". הגר"ח לא הסתפק בכך... כאשר עמדו בפתח חדרו של הגר"א, וארכובותיו ממש נקשו דא לדא מאימת רבו, הוא שב ופנה אל בנו: "אתה בטוח? אתה רוצה להיכנס?". רק לאחר שהשיב איצ'לה הילד בחיוב גם הפעם, התיר לו אביו להצטרף אליו ולהיכנס אל הקודש פנימה. לימים, הסביר רבי איצ'לה, כי מאחר והוא עצמו לא הכיר את הגר"א ומעולם לא ראה את זיו פניו, ראה אביו צורך לשאלו שוב ושוב האם רצונו להיכנס אל הצדיק, וזאת, בכדי להמחיש לו את גודל המעמד, ולהבהיר כי אין מדובר במעשה של מה בכך, אלא בהחלטה הדורשת יישוב הדעת רציני. ומכאן יש לכל אחד מאתנו ללמוד, כי בטרם נכנס הוא אל הקודש, עליו להיזהר לבל יהא זה בחוסר תשומת לב, כלאחר יד... עליו להזכיר לעצמו שוב ושוב כי הינו עומד להיכנס אל הקודש, בכדי שהכניסה תהיה ביישוב הדעת הראוי, באימה וביראה! ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן היתה חשיבות לכך שקולו של אהרן ישמע בבואו אל הקודש, לא לאזניהם של אחרים – אלא לאזניו שלו עצמו, בכדי להזכיר לו להיכן הוא עומד להיכנס. הפעמונים נועדו בדיוק לשם כך... בכדי שאהרן לא יכשל חלילה בכך שיכנס אל פני הקודש מבלי תשומת לב מספקת, כלאחר יד, אלא תמיד ישמע את קול הפעמונים בהכנסו, ויזכר להיכן הוא עומד להיכנס ובפני מי הוא עתיד לעמוד! (מתוך "ללמדך - שמות" מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

הניח ליקר ליד עוגת חברו

שאלה: מעשה בראובן שנכנס למאפייה וקנה לכבוד ר"ח שתי עוגות משובחות. טרם שב לביתו, נכנס לבית הכנסת כדי להתפלל מנחה, ואת העוגות הניח בינתיים על השולחן שבחדר הכניסה לבית הכנסת. בעוד ראובן היה שקוע בתפילתו בהיכל בית הכנסת, שמעוץ גם הוא קנה ... בקבוק ליקר וכן כוסיות קטנות, והניחם על השולחן, ממש בסמוך לעוגות של ראובן, כדי להביאם לברכה לכבוד ר"ח. האנשים, שנכנסו ויצאו מבית הכנסת, הבחינו בעוגות ובליקר שעל השולחן הכניסה, והיו משוכנעים, שמאן דהוא הביא "תיקון" – מאפה ומשקה שיברכו עליהם לעילוי נשמת נפטר. [תיקון] – תוך דקות ספורות, שתי העוגות נאכלו ולא נותרה מהם אפילו פרוסה אחת... בתום תפילתו, עמד ראובן לצאת מבית הכנסת, ניגש אל השולחן ונדהם לגלות, שהעוגות שלו "חוסלו". לאחר שנודע לו, כי פעולתו של שמעון גרמה לחיסול העוגות שלו, הוא תבעו שישלם לו את דמיהן. שמעון לא ממש נבהל מהתביעה. הוא טען כנגד ראובן: "לא נגעתי כלל בעוגות שלך, אלא בסך הכל הנחתי לידן בקבוק ליקר לכבוד ר"ח, ואם תרצה לדרוש תשלום עבור העוגות, לך ודרוש אותו מהמתפללים שנהנו מהן". עם מי הדין? **תשובה:** כאשר אדם מזיק בידיו, באופן ישיר, את ממונו של הזולת, כגון ששרפו או שזרק עליו חץ, הריהו נחשב ל"אדם המזיק" ויחייב לשלם את שווי המזון שהזיק, כפי שאומרת התורה: "ומכה בהמה ישלמנה" [ויקרא כ"ד, כ"א]. אולם כאשר לא הזיק את המזון באופן ישיר, ולא עשה מעשה בגוף החפץ של הניזק, אלא סובב נזק באופן עקיף למזון חברו, אזי הדין נחשב ל"גרמא", ודינו הוא שפטור מ"דיני אדם", אך חייב ב"דיני שמיים" ואינו יוצא ידי שמיים עד שישלם לחבירו כל היזקו, כמבואר בש"ך [סי' ל"ב סק"ב]. ואמרו רבותינו, שלכתחילה ברור, שאפילו בגרמא אסור להזיק לחבירו [ב"ב כ"ב:]. ויעויין ב"מנחת פתים" [סי' שפ"ו ס"א] שכתב, שהזיק בגרמא אסור מדאורייתא, משום: "לא תעמוד על דם רעך", ו"אהבת לרעך כמוך", ו"השבת אבידה"! וברור שבמקרה שאלתנו, שמעון עבר על איסורים חמורים אלו, אבל ביחס לתשלום דמי העוגות, היה מקום לפוטרו, משום שלא עשה מעשה בגוף העוגות, אלא רק סובב את אכילתן. אלא, שיש מושג נוסף, שנקרא "גרמי", והיינו נזק שבא בגרימת המזיק בגרם קרוב, וכמעט כאילו עשאו בידיו, וגם הוא בגדר "ברי היזיקא", כלומר, ההזיק עתיד לבוא בוודאי בגרימתו של המזיק. הדין הוא שהמזיק "בגרמי" חייב [חו"מ סי' ש"ו], ולכן למשל, יהודי "מוסר", המראה לאנס גוי את ממונו חברו או מגלה לו היכן נמצא המזון, ובעקבות מסירתו, בוז האנס את המזון - חייב המוסר לשלם לחבירו את ההפסד מדין "גרמי" כי ברור הדבר, שהאנס לא ירחם על היהודי, אלא ייטול את ממונו, וממילא, המראה לו את המזון הרי זה כמו ששרפו [שם סי' ח']. הרי לנו, שכאשר ההזיק הוא בגדר "ברי היזיקא", יש לחייב את מסובב ההזיק, אף שלא עשה מעשה בגוף המזון. **נמצא לסיכום:** א. הגם ששמעון לא נגע בעוגות, מכל מקום, היות ומנהג רווח הוא במקום, שמגיישים לפני המתפללים מאפים ומשקאות לשם "תיקון" על השולחן בכניסה לבית הכנסת, ממילא הרי זה כאילו שמעון "שרף" בידיו את עוגות חברו, ולכן שלם ישלם עליהן! ב. אכן, במקומות שלא רווח בהם המנהג הנ"ל של הנחת משקה עם עוגות לשם עילוי נשמה, נראה, שמן הדין לא ניתן להוציא ממון משמעון, כי הוא נחשב לגרמא בעלמא, והמתפללים אכלו על דעת עצמם, וראובן רשאי לתבוע מהם את שווי ההנאה מאכילת העוגות שלו. וישלמו לו שני שלישים משווי העוגות שאכלו [שו"ע חו"מ שמ"א ד']. (הגר"י זילברשטיין שליט"א, קול הלשון)

חידה שבועית

אננט יפה נסרה - היא מזכירה. והיא חרוזה, ומסופת בצמדה. וככל זאת היא איננה
 פצילה - ושמית במקומה בדממה?
 (התלמוד בבבלי פסחא פ"א)

תשובה על חידה פז"ש: בפרק כ"ה ד' מסביר רש"י שהתבלת היא צמר הצבוע בדם הלזון שצבעו ירוק. תשובה לחידה: 23 כוונות.

pe הילכה: ויה איה פסחא (')

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת פופוביץ' להולדת הבן משפחת הרב הורביץ לנשואי הבן משפחות שוויצר - קייסרמן לאירוסיהן הבן הנכד
 משפחת האוור לאירוסיהן הבת גני הדר-עמישב: משפחות דינו לאירוסיהן הבן הנכד משפחות איצקוביץ - פריד - הרב לבנון - כץ להולדת הבת הנכדה הינה
 משפחת שניקלובסקי לאירוסיהן הבן משפחת מנדווה להולדת הבת משפחת ויזל לנשואי הבת משפחת יעקובסון לאירוסיהן הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
 מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר בשבתורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בור' מאיר יוסף ז"ל

תצוה

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל סיפר לרבי שמואל הומינר זצ"ל, מעשה נורא שבא לידי, בהיותו בסלוצק, פעם אחת נכנס אצלו תלמיד חכם אחר, והיה סני נהור (עירור), והביא לפני שני ספרים שחיבר והראה לו על דבר תורה מסויים בספר ואמר: זהו החידוש האחרון שלי. שאלתי אתו מה זה חידוש אחרון, וענה וביאר את פשר הענין. אני הייתי מתייגע בעזרה בלימוד התורה ומחדש בה חידושים, לעת זקנתי כבר היה הדבר קשה עלי וכשגמרתי חידוש זה חשבתי שלא אתיגע כל כך בתורה רק אלמד בלי יגיעה, פתאום כהו עיני מראות, הלכתי לרופאים גדולים, אחרי בדיקות וחקירות אמר לי הרופא הגדול: עינים חדשות לא נוכל לתת לך, אך אני עומד ותמה איך יכלת לראות עד עכשיו, על פי הבדיקות שעשינו מתברר שכבר כעשר שנים לא היתה צריך להיות לך כח הראיה, ומה שראית עד עכשיו זה פלא גדול, סיים הזקן ואמר, הרופא אינו יודע למה זה אבל אני יודע, כל זמן שהיית מתייגע בתורה הייתי ממשיך לראות בעיני ללמוד ולחדש חידושים, כאשר החלטתי להפסיק מהיגיעה פסקו עיני מראות. (גדולי הדורות)

מסופר על רבי שמעון שקופ זצ"ל: במקומו הקבוע בישיבת וואלוזין היה יושב והוגה על תלמודו יומם ולילה, באותה תקופה היה לומד ח"י שעות ביממה ולפעמים לא הספיק לגמור בפרק זמן זה אפילו דף גמרא אחד. פעמים רבות שמרוב עמלו ועומק עיונו היה נתקף בכאבי ראש חזקים עד שהיה צריך לזרוך סביב ראשו סדינים רטובים להקל עליו הכאבים ולהמשיך בעיונו. בני אותה תקופה סיפרו לימים שאף את מאכלו היו מביאות נשות וואלוזין הצדקניות לבית המדרש. היה עמל בהבנת כל אות ותנ בדברי הראשונים, עד שהיה מבין כל דבר על בוריו. כאשר התקשה בנקודה מסויימת בסוגיא, אף בהבנת מילה אחת, היה חוזר חזרה לתחילת הסוגיא, באמר: "אם מילה זו אינני מבין, כנראה חסר לי בהבנת כל הסוגיא". (תורה יבקשו מפיהו)

יהודי נקלע לעיר רונגטוב בימי מלחמת העולם הראשונה, והנה לפתע החלו חילופי יריות מבהילים ומפחידים. נצמד האיש לקיר והחליט להיכנס לבית ראשון שיוודמן לו, כדי לתפוס מחסה. וכשהגיע ליד בית היה זה בדיוק הבית שבו התגורר הגאון הרונגטוב זצ"ל, אשר עמד ליד החלון וצעק ליהודי: מהר והיכנס אלי, נתחדש לי עכשיו חידוש נפלא, שמקורו בתוספתא, ועל ידו אפשר ליישב רמב"ם... נדהם היהודי, שחשב מתחילה כי הרונגטוב מתייחס לידידות והנה הוא שקוע ומרוכז בלימודו, ובתוך משה היריות הדבר היחיד שמענין אותו הוא ישוב דברי הרמב"ם... (שאל אבך ויגיד)

על רבי משה שמואל שפירא זצ"ל מסופר שניגש אליו ביום מן הימים אחד מתלמידיו ושאלו - הכיצד ניתן לשוב בתשובה שלימה על חטא "ביטול תורה", בעוד יודע אדם כי סביר להניח שישבו להיכשל בו, מאחר ויצר הרע של ביטול תורה הינו קשה ונורא עד מאד, כידוע - נענה ואמר בשבעיות: "מה אתה שואל?! כיצד עושים תשובה על "ביטול תורה", בעוד היצר הרע נלחם בנושא זה במיוחד?! ובכן, אינני מבין את שאלתך... אינני מכיר כלל יצר הרע של ביטול תורה!!!... התלמיד, אשר הופתע עד מאד מתשובתו של ראש הישיבה, באשר היצר הקשה לביטול תורה מוכר וידוע לכל - סבר כי שאלתו לא הובנה כהלכה. לפיכך, לאחר יומיים נוספים שב וניגש שנית, כאשר הוא מציג את שאלתו באופן ברור יותר... "כידוע, לבחורים ישנם יצרים ומפריעים שונים. בין השאר, משתדל היצר להערים קשיים רבים בדרכו של בן הישיבה המבקש לשקוד על תלמודו בעמלה של תורה. ובכן, הכיצד ניתן לשוב בתשובה על חטא בו מתאמץ כל כך היצר הרע להכשיל את האדם?" - סיים הבחור את שאלתו בשנית, ואולם התשובה שקיבל לא היתה שונה: אינני מכיר יצר הרע לביטול תורה. בלימוד תורה זה יש הלא תענוג כה גדול!!! - הטעים. "אולי אינך יודע מה היא תורה, אבל מי שידוע מה היא תורה - לא מכיר יצר הרע של ביטול תורה!" - סיים, ובכך חתם את הענין. ("רבי משה שמואל")

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי: הריא הוא רכתיב (זה שכתוב): (תהלים קיט, צב): להלי תורתך שעשעי או אבדתי בעיני, כשאמר הקדוש ברוך הוא למשה: ואתה הקרב אליך, הורע לו, אמר לו תורה היתה לי ונתתיה לך, (שמות רבה ל"ג), ויש להבין במה ניחם הקדוש ברוך הוא את משה רבינו וכי בגלל שעל ידו ניתנה התורה או אינו יכול לשמש כהן גדול לטהר את הטמאים? ברם כדי לקרב גם את החוטאים דרוש היה מנהיג שהוא יותר קרוב אל העם ואינו נעלה מהם ביותר, ואילו משה לפי רוס מדרגתו לא היה מתאים לכך; כשם שהמלמד את הנערים גמרא ומפרשים אינו מתאים ללמד לקטנים אותיות ונקודות. כאשר הורע לו למשה מדוע אין הוא מתמנה לכהן גדול להיות שליח ה' לכפר על העם, הסביר לו השם יתברך - שזה עקב רוס מדרגתו, הנה תורה זו שהייתה לי - אמר לו השם יתברך - לא למדתיה בעצמי לבני ישראל, כי אם נתתיה לך על מנת שתלמדם - כנאמר "היה אתה לעם מול האלוקים" שכן לא היו יכולים ללמוד ממני בישירות, הוא הדבר גם ביחס לכהונה גדולה, שמדרגתך גבוהה מדי בכדי לכפר על בני ישראל ולקרובם, ורק אהרן המעורב יותר בקרב העם מתאים לכך. (לבוש יוסף-אהל יעקב)

ופתחת עלי פתוחי חתם קדש לה': יש לומר על דרך רמז, על פי הגמרא בתענית (ב) אמר ר' יוחנן ג' מפתחות בידו של הקב"ה שלא נמסרו ביד שליח ואלו הן מפתח של גשמים ומפתח של חיה ומפתח של תחיית המתים מפתח של גשמים, מפתח של חיה, (ויולדת) וידוע שהכל רמזו בתורה, "פיתוחי" (מלשון מפתח) חתם הם ראשי תיבות חיה תחייה מטר, והם קדש לה' כלומר ג' פתוחי חתם אלו קדש הם לה', ולא נמסרו לשליח. (הגרא)

שבעת ימים יבשם הכהן תחתיו מבניו אשר יבא אל אהל מועד לשרת בקדש: יכול היה בנו של משה מלחמה משמש תחתיו כדרך שבנו של כהן גדול משמש תחתיו, ת"ל "שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו אשר יבא אל אהל מועד" כל שיקר משיחתו לאהל מועד, יצא שיקר משיחתו למלחמה (יומא עב). פעם באו לפני ה"חפץ חיים" בני עיר אחת שנסתלק רבם, ורצו בני העיר למנות רב אחר תחתיו. אולם בניו ערערו על המינוי ושענו, כי על פי דיני ירושה מגיעה להם הרבנות. שני הצדדים הסכימו לקבל את הכרעתו של ה"חפץ חיים", וכך עשו. נסעו אליו לראדן ושטחו בפניו את טענותיהם. לאחר ששמע ה"חפץ חיים" את טענותיהם, נענה ואמר, כי אף אם אמנם יש ברבנות דין ירושה ככל מינויים של דבר שבקדושה, אבל הלא מצינו, שבכהן משה מלחמה אין דין ירושה. ושעמו של דבר נראה, כי הכהן המוציא ומביא את העם למלחמה, צריך להיות בעצמו איש מלחמה, ואיך שייך שתהיה בזה ירושה לבנו אם הבן אינו מתאים לתפקיד, שאינו איש מלחמה. והנה כאשר עם ישראל, רובו ככולו, הקפידו בשמירת תורה ומצוות, ותפקידי הרבנות התנהלו על מי מנוחות, ועיקר תפקידו של הרב היה ללמד דעת את העם ולשפוט בין איש ובין רעהו, היתה הרבנות דבר שבקדושה, ששייכת בו ירושה. אולם כאשר עתה, אש ההשכלה אחזה בכל פינות הבית, ועיקר תפקיד הרב הוא להיות איש מלחמה, לגדוד גדרות, ולהשיב מלחמה שערה, אין אפשרות לדון על דיני ירושה ברבנות, והחובה לחפש אחר רב גדול בתורה שיידע להלחם מלחמת ה' ולהעמיד הדת על תילה. (טעם ודעת)

ובהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירגה קטרת תמיד לפני ה' לדרתיכם: נסמכה העלאת נרות להקטרת הקטורת, רמז לתלמיד חכם שמבקש לקרב יהודי לתורה, ואותו יהודי יש לו כל מיני שאלות שלא לרוח התורה... על המשפיע לרעת כש"מעלה את הנרות" - כלומר כשמעלה את היהודי מחשיכה לאורה בכדי להדליק נשמתו הקדושה, "יקטירגה קטרת תמיד" פיו יקריב קטורת, כלומר כמו שקטורת יש לה ריח טוב - כן עליו לדבר בצורה הנאותה והמקורבת ליהדות כדי שיהנו להיות במחיצתו על ידי דבוריו. והכס עיניו בראשו מתי וכיצד לדבר, ומתי לא לדבר... (דרש משה)

סיפור מההפטרה

אתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית ויגלמו מעונותיהם: סיפור שהיה בישיבת מיר, שפעם אחת נעשה שדוך בישיבה, בחור אמריקאי עם אחות של בחור אחר שהוא גם כן מאמריקה, ובאירוסין גילה רבי אריה פינקל זצ"ל דבר פלא על השדוך הזה, וכך הוא סיפר בישיבה: שלפני הרבה שנים באמריקה היה מצב חמור מאוד, כי אנשים שבאו מאירופה לשם חשבו ששם זה ארץ הזהב והפסיקו לשמור שם שבת, כי מי שלא הגיע לעבוד בשבת פיתרו אותו ביום שני כשהוא חוזר לעבודה, ואם אין עבודה אז אין מה לאכול, ואלפי יהודים, הלכו בכאב לב לעבוד בשבת, ורבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל כתב זכרונות מאחד המסעות שלו לאמריקה, שהוא הלך בשבת ברחוב בדרך לבית כנסת, ופתאום משהו צועק לו, רביה גוש שאבעס, וכשהוא הרים את עיניו הוא רואה יהודי עם תפילין על הראש שלו, והוא שאל אותו מה זאת, ואותו יהודי ענה לו, שמכיון שהוא חייב ללכת לעבודה עוד חצי שעה, אז אין לו את ה"אות" של שבת, ולכן הוא צריך שיהיה עליו את ה"אות" של תפילין! אבל לאט לאט הכל נהיה מותר, והאיסור נהפך להיתר, וממש התבוללו בגוים, אבל היו יהודים שמסרו את נפשם ובשום אופן לא עבדו בשבת, "נחיה חיי דקות", העיקר שאנחנו עומדים בנסיונות שלנו, ומה אכפת לנו מה כולם עושים", ובתוך כך היה סיפור כזה, שהיה אדם אחד שכשהוא הגיע לאמריקה הוא ראה מה המצב, והוא אמר לאשתו שבשום אופן הוא לא עובד בשבת, ובאמת כבר פיתרו אותו מחמש מקומות עבודה, אבל הוא צעק לה' והוא מצא עבודה, ששם באמריקה יש בנינים גבוהים, ובשביל לחמם את הבתים יש מערכת שלמה של חימום, והכל עובד על פחמים, ויש למטה איזה דירה קטנה ששם יש חרדי פחם בשביל כל הבנין, והוא קיבל את העבודה להיות אחראי לשים את הפחם בתנור כדי שיחמם את הבנין, וכיון שכך הוא הלך להתגורר עם אשתו וילדיו בתוך הדירה של הפחם, ועם הקצת כסף שהוא הרויח הוא היה חי, ולא היה משנה להם אם הוא לא עובד בשבת, כי העיקר שיהיה חימום, ולכן לפני שבת הוא היה מכניס כמות יותר גדולה של פחם כדי שיהיה לכל השבת, וכך בסוף הוא היה יכול לשמור שבת, אבל מי שגר בתוך פחמים הוא נהיה שחור והילדים שלו נהפכו לכושים, ויום אחד כשהילדים שיחקו בחוץ עברו שם איזה זוג, איש ואשה יהודים מכובדים לכושים כמו גוים, והם רואים דבר פלא, ילדים כושים מדברים אידיש, וזה ממש לא נורמלי, שהרי באמריקה הכושים בשכונות שלהם מי שנכנס לשם הם יוצא משם מוכה וחבול, ופתאום פה יש כושים שמדברים אידיש, אז הם מיד שאלו אותם מה זה, והם ספרו להם את כל הסיפור, שהם באו מפולניה לפני שנתיים, ואבא שלהם לא רצה לעבוד בשבת, וכי' ובשביל זה הם נראים כמו כושים, ופתאום האשה אומרת לבעלה אתה זוכר לפני עשרים וחמש שנה כשבאנו לאמריקה, אתה אמרת לבורא עולם בבכיות שאתה מביטיח שכשהיה לך פרנסה מספיק אתה כבר לא תעבוד יותר בשבת, ותוך שלש שנים אתה נהיית עשיר, אבל שבת היא כבר לא שבת אצלך, והדת גם כבר לא דת בשבילך, כי כך זה עובד שמתחילים עם השבת ואת הכל זורקים בהמשך, והיום המצב הוא שאתה אפילו מעביד אצלך במפעל שלושים יהודים בשבת, אתה לא מתבייש, תראה מה אדם מוכן לעשות בשביל שבת, להיות כושי אבל העיקר שהוא שומר שבת הוא ומשפחתו, והאיש הזה מאוד נשבר ממה שהיא אמרה לו, והוא התחיל לשמור שבת ונהיה בעל תשובה, והוא קרא לכל העובדים היהודים ופטר אותם מלעבוד בשבת ובקש מהם שישמרו שבת, והנה עכשיו בישיבת מיר עושים שידוך של הנכד של הפחמי הזה עם הנינה של הבעל תשובה מאמריקה, וזה ממש השגחה פרטית. (הר ציון)

ועל הכל...

"פרפראות"

בתקופתו של האדמו"ר רבי יואל מסאטממר זי"ע שהיו מעט שומרי תורה ומצוות באמריקה, אמר בצחות לשונו "כי מדינה זו אמריקה מלכות מהופכת היא, כי כשמחפשים יהודים לא מוצאים אותם, כי כולם מתנהגים כגוים", ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם" בלי תורה ובלי אמונה, ואם לפעמים צריכים ומחפשים גוי לשבת, או למכירת חמץ, אזי נתוודע אח"כ שהוא יהודי". (תורות ועבודות מבית רבותינו)

ענין של טעם"

הטעם שהקפידו חז"ל ב"דברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרו בעל פה" כתב העיבץ בספרו "מגדל עוז" (בית מידות עליית הכתיבה) דרך הכתב יוכל האדם לבחון בו במקום המשנה או חסרון שלימות בראיית העין ובניתה בטרם יוציאנו מתחת ידו, וירגיש יותר במקום הצריך תיקון ויחפש בחורין ובסדקין לכל אשר ימצא שם בדקים, ויחזקם ויחצצמם וישיבם חלקים. מה שאין כן בדברים שבלב שאין חוש הראיה שולט בו, לא יעמוד כל כך על מקום השגיאה והמכשול שיתקנו היטב כל דרכו, ואחר שיצא מן הפה הוא מעוות לא יוכל לתקן עוד".

"מפי כתבם"

חכמי המוסר מספרים על איש אחד שבא ליבו בשאלה כיצד לנצח את היצר, שבכל יום ויום מתגבר עליו ומנצח אותו. הרב הציע לו לפנות בשאלה אל איש פלוני, חכם ושכלו ישר, והלה ישיב לו את התשובה לשאלתו. בבואו לביתו בתחילת הלילה מצא את הדלת סגורה. הוא צלצל ולא ענו לו. הוא צלצל פעם נוספת ומשלא נענה הציע דרך החלון, וראה שהלה מיסב לשלחנו ובני ביתו סביביו. הוא דפק בחוקה, אך גם הפעם לא ענו אותו. חוזר איפוא אל רבו, ולשאלה: "מה אמר לך", סיפר לו על ביקורו והדלת הסגורה. "פלא גדול - הגיב רבו - הלה שהוא איש ישר ובעל דרך ארץ גדול, לא יקבל אדם בביתו, ועל כן הציע לו לבקר אותו שוב למחרת בבקר ולשאל אותו פשר דבר. למחרת בבקר פנה אליו שוב. אף הפעם מצא את הדלת סגורה, אולם הפעם, מיד לאחר שצלצל בא בעל הבית בעצמו לקראתו, פתח לו הדלת, קבלו בסבר פנים יפות ואף נתן לו כסא לישב. "מה בקשתך?" - שאל אותו בעל הבית. "שאלה אחת בידי לשאול" - אמר לו. "שאל, בני, שאל" - החזיר לו. האורח פתח איפוא בסיפור הדברים "אתמול בתחילת הלילה הגעתי לכאן. צלצלתי כמה פעמים ולא ענו לי". לשמע הדברים פנה אליו בעל הבית "אתה היית זה שדפקת אתמול, פעמים רבות על הדלת? האם אינך בוש לצלצל פעם, פעמיים ושלוש על דלת ביתו של חבירו? בזמן שאדם רואה שהוא מצלצל ולא נענה, עליו לחזור על עקבותיו ולא לצלצל יותר. מי כאן בעל הבית, אני או אתה? אם אהיה מוכרח לפתוח לך את הדלת בכל פעם שאתה תבא, אם כן תהיה אתה הבעל הבית, ואני אהיה המשמש שלך". עם סיום השיחה בא לו אצל רבו וסיפר לו את כל המאורע והפעם הסביר לו רבו: "בני, זוהי התשובה לשאלתך כיצד לנצח את היצר הרע, שכן היצר הרע, אין לו רשות ליכנס לאדם, אלא הוא עומד אצל הפתח ומצלצל כמו שאמר הכתוב: "לפתח חטאת רובץ" (בראשית, ד) וכל החכמה של ירא-שמים הוא שלא לפתוח לו הדלת, ואז לא יצטרך לפתוח עמו במלחמה כלל, אבל שי שאין לו דעת ופותח את הדלת, יתפרץ לתוכו היצר הרע והוא נעשה בעל הבית, כמו שאמרו חז"ל שמתחילתו הוא אורח, אח"כ נעשה הבעל הבית, והדלת הוא הסיני של תורה. כל זמן שהסיני קיים אינו יכול ליכנס כלל, להלחם עמו". (בטוב ירושלים)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם אמר מילה אחת, ובגלל זה יאסר עליו בהנאה דברים רבים?

תשובה: אם אחד נרד שלא להנות ממאכלים מסוימים וכדומה, ושמע חברו ואמר "ואני" בתוך כדי דבור, חל על השני כל האיסורים שנגרד הראשון.

[שריע יו"ד סימן רכ"ט]. (שהם קרבניט)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אין אבידה, כאבידת הזמן. (מדרש שמואל)
אין הקביה מונה דפים, אלא שעות. (פלא יועץ)
מעט מן האור, דוחה הרבה מן החושך. (חובות הלבבות)

אַלְדָּנוֹת

לְשִׁמְנוֹ עֵשֶׂת

פֶּרֶשֶׁת תְּצַוָּה

הס"ד, אליון קכ"א

על אֶתֶר לְמֵלֵא אַחַר דְּבַרְיָה. שְׁמַעָה הֶרְבֵּנִית הַצְדִּיקָנִית אֶת הַדְּבָרִים וְנִזְדַּעְקָה מִבֵּין הַכֹּסְתוֹת בְּהֵם הִיְתָה מַעֲטָפֶת: חֹס וְשְׁלוֹם! בְּרַצוֹנִי לְשֵׁאת וּלְסַבֵּל בַּעֲבוּר אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל! כְּשִׁיבָא רַבִּי בְרוּךְ מִשָּׁם הַמְּשִׁיב אֶת דְּרָכּוֹ אֶל הָעִיר סְדִיגוּרָה, לְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ שֶׁל הַצְדִּיק הַרַה"ק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'ין זִיע"א. כְּבוֹאוֹ נִדְּהַם לְמִצּוֹא גַם שָׁם בֵּית קָר וּבִלְתִּי מִסָּק. נַעֲנֶה הַצְדִּיק מְרוֹז'ין וְאָמַר לְרַבִּי בְרוּךְ: בּוֹדָאי מִתְּפִלָּאִים הַנֶּכֶם עַל שְׂאִין מַחֲמִים אֶת הַבַּיִת, וּבְכֵן תִּדְּעוּ כִּי בַמְדִינָה רְחוֹקָה מִפֶּאֶן זְקוּקִים אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְרַחֲמִים מְרַבִּים, וְתִקְוֶתֵנוּ כִּי עַל יְדֵי סְגוּף זֶה נִשְׁקַבְּלֵנוּ עַל עֲצֻמְנוּ נֹיכַל לְהַעֲבִיר מֵעֲלֵיהֶם אֶת רַע הַגְּזֵרָה. זֶה לָנוּ עֲשָׂרָה שְׁבוּעוֹת שְׁיוֹשְׁבִים אָנוּ בְּקַר הַנּוֹרָא הַזֶּה וְעוֹד שְׁלֹשָׁה שְׁבוּעוֹת לְפָנֵינוּ. וְתִדְּעוּ אִף זֹאת, כִּי מִלְּבַדְנוּ אִין מִי שְׁיִוְדַע מִכָּהּ כִּי אִם עוֹד צְדִיק אֶחָד בְּלָבָד בְּדוֹר! וְהִיא זֶה כְּמוֹבֵן הַרַה"ק רַבִּי מְרֻדְכִי מְנַדְבוּרְנָה זִיע"א. וּמִפִּי שֶׁל רַבִּי בְרוּךְ שִׁשְׁמַע אֶת הַדְּבָרִים מִפִּי אוֹתָם צְדִיקֵי עֲלִיוֹן שִׁמְסְרוּ אֶת נַפְשָׁם לְמַעַן כָּלֵל יִשְׂרָאֵל הוּא שְׁנַתְּפָרְסֵם עֲנִין מִפְּלֵא זֶה.

'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַרִינִי מִבְּקֵשׁ לֵהִיּוֹת כְּפֶרֶת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל'

מִהֲלָמָה כְּבִדָּה נִתְּכָה עַל יְהוּדוֹת בּוֹקוּבִינָה עִם כְּבוֹשׁ הַרוּסִים. הַכּוֹבָשִׁים שִׁדְדוּ וּבְזָזוּ אֶת בְּתֵי הַיְהוּדִים וְהִמִּיטוּ חֲרָב וְהָרַס בְּכָל מְקוֹם בָּאֵם. צַעַר וּמִצּוּקָה, יָגוֹן וְאַנְחָה, הִיוּ מְנוֹת חֲלָקֵם שֶׁל הַיְהוּדִים בְּתַקּוּפָה הַהִיא. מוֹבֵן שִׁצְעָרוֹ שֶׁל הַרַה"ק רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְרוֹז'ין זִיע"א, בְּעַל אֶהֱבֵת יִשְׂרָאֵל! הִיא גְדוֹל פִּי כְּמָה, שְׁהָרִי אֵלָיו פָּנוּ הַמוֹנִי יִשְׂרָאֵל לְשִׁפּוֹךְ אֶת מְרִי שִׁיחָתָם וְאַמְתָּחוֹת צְרוּתֵיהֶם. בְּתַקּוּפָה הַקְּשָׁה הַהִיא, בְּאֶחָד מֵאוֹתָם הַיָּמִים, הִתְהַלַּךְ הַרַה"ק בְּחִדְרוֹ אָנָּה וְאַנָּה, פָּנָיו מִשְׁלָהֲבִים וּבוֹעָרִים כְּלִפִּיד אֵשׁ וְכִלּוֹ מִתְרַגֵּשׁ. לְפִתְעַ הַכְרִיז וְאָמַר: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַרִינִי מִבְּקֵשׁ לֵהִיּוֹת כְּפֶרֶת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל'. וּבִזְהָ נַחָה דַּעְתּוֹ וַיִּצָּא לְרַגְעִים מִסְּפָר. מִשְׁמָשׁוֹ הַנְּאָמָן ר' יוֹסֵף שְׁכַטֵר ז"ל שֶׁעֲמַד בְּצַד,

צְדִיקֵי עֲלִיוֹן שִׁמְסְרוּ אֶת נַפְשָׁם לְמַעַן כָּלֵל יִשְׂרָאֵל הַדְּבָר הָיָה בְּרֵאשִׁית שְׁנוֹת נְשִׂאוֹתוֹ שֶׁל הַרַה"ק רַבִּי מְרֻדְכִי מְנַדְבוּרְנָה זִיע"א, בְּהִיּוֹתוֹ כְּבֵן עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנִים. בַּעֲצוּמוֹ שֶׁל חֲרָף קֶשֶׁה, הִקָּר שִׁלְט בְּכַפָּה וְקָרַח נוֹרָא מִלֵּא אֶת הַחוּצוֹת, הִגִּיעַ וּבָא לְמַעוֹנוֹ שֶׁל הַרַה"ק רַבִּי מְרֻדְכִי זִיע"א אֶחָד מִזְקֵנֵי הַחֲסִידִים שְׁבַדוֹר, רַבִּי בְרוּךְ, אֲשֶׁר זָכָה עוֹד לְהַקְבִּיל אֶת פְּנֵי הַצְדִּיק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא רַבִּי אַבְרָהָם הַמְּלָאךָ זִיע"א בְּנוֹ שֶׁל הַמַּגִּיד הַגְּדוֹל מִמַּעֲזְרִיטֵשׁ זִיע"א.

עִם עֲלוֹת רַבִּי מְרֻדְכִי עַל כֶּסֶם הַהֲנַהֲגָה מִגִּיעַ הָיָה אוֹתוֹ חֲסִיד כְּפַעַם בְּפַעַם לְנַדְבוּרְנָה לְהַנּוֹת מִזִּיו הוֹדוֹ וּקְדֻשָּׁתוֹ. וְהֵנָּה כְּבֵא רַבִּי בְרוּךְ אֶל הַבַּיִת, נִחְרַד הַחֲסִיד הַיִּשִׁישׁ לְמִצָּא אֶת הָאֵחׁ שׁוֹבְתָת. אִף לֹא כְּפִים עֵץ אֶחָד לְרַפּוּאָה בּוֹעֵר בָּהּ, וְהִקָּר הַשׁוֹרֵר בְּבֵית מִגִּיעַ עַד לְאִמָּה. בְּקֶרֶן זִוִּית שְׁבַחְדָּר הַבְּחִין הַחֲסִיד בְּרַבְּנִית הַצְדִּיקָת, בֵּת עֲשִׂירִים עֲנוּגָה, כִּיָּאָה לְבֵית אָבִיָּה רַבָּה שֶׁל יָאִסִּי, כְּשֶׁהִיא יוֹשְׁבֵת עֲטוּפָה בְּשִׁמְכוֹת עַד לְמַעֲלָה רֵאשׁ, רוֹעֵדֶת כְּלָה מִקּוֹר וּמַעֲיִינָהּ נִתּוּנִים לְסִפֵּר 'צְאִינָה וְרֵאִינָה' שְׁלִפְנֵיהּ.

הַצִּטְעָק רַבִּי בְרוּךְ אֶל תּוֹךְ חִדְרוֹ שֶׁל רַבִּי מְרֻדְכִי וְאָמַר: רַבִּי, גִּיווֹאֵל! הִתִּינַח אִתָּם בְּרַצוֹנְכֶם לְסַגֵּף אֶת נַפְשְׁכֶם, שְׁבוּ וְהִתְעַנוּ לָכֶם כְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם, אוּלַם עֲלוּבָה זֶה, בֵּת עֲשִׂירִים מִפְּנֵקֶת שְׁכֵמוֹתָהּ, מַה פִּשְׁעָה וּמַה חֲטָאתָה כִּי צְרִיכָה הִיא לְסַבֵּל כָּל זֹאת?

הַצִּיץ רַבִּי מְרֻדְכִי בְּפָנֵי הַחֲסִיד הַמְּסוּר וְהַשִּׁיב לוֹ בְּנִיחוּתָא: הַצְדִּיק עִמְכֶם. אֵלֶּא שֶׁהַדְּבָר נַעֲשָׂה בְּהַסְפָּמָתָה הַמְּלָאָה. וְגוּפָא דְעוּבָדָא הַכִּי הוּי: בַּמְדִינָה אַחַת, רְחוֹקָה מִפֶּאֶן אַרְבַּע מֵאוֹת פָּרְסָה, זְקוּקִים אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם מְרַבִּים, בְּגִין גְּזֵרָה רַעָה שְׁנַגְזָרָה עֲלֵיהֶם. קִבְּלֵנוּ אִפּוֹא עַל עֲצֻמְנוּ לְסַגֵּף אֶת עֲצֻמְנוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי שְׁבוּעוֹת, לְבִלְתִּי חַמֵּם אֶת הַבַּיִת, לְכַפֵּר בְּכָהּ עַל נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁבֵאוֹתָהּ הַמְדִינָה. תִּשְׁעָה שְׁבוּעוֹת כְּבָר חֲלַפּוּ עֲלֵינוּ כָּהּ, וְעוֹד אַרְבַּעַה שְׁבוּעוֹת לְפָנֵינוּ. וְעַתָּה, אִם אִף תֵּאמַר הֶרְבֵּנִית כִּי כִשְׁל כַח הַסַּבֵּל וְכִי חִפְצָה הִיא לְהַחֵם אֶת הַבַּיִת, הַנְּנִי

נְשָׂמָה נִפְשׁוֹ עֵבוֹר יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה חֶלֶק מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה

אֶלָּא שְׂכַבְרֵהּ הָאִיר עֵינָנו הִרָה"ק הַחֲדוּשִׁי הַרִי"ם מַגּוֹר זִיע"א כִּי חֲלִילָה לֹמֵר שֶׁהִיא בְּכָה עֹנֶשׁ לַמֶּשֶׁה רַבֵּנוּ, אֶלָּא אֲדַרְבֵּהּ הִיא לֹו בְּכָה עֲלוּי נִפְלָא, שְׁנֵהֲפֹךְ לַהֲיֹוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּעֶצְמָהּ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ (לִיקוּטֵי הַרִי"ם, פֶּרֶשֶׁת תְּצַוֶּה): אֵיִתָּא בַּמְדַּרְשׁ מִפְּנֵי שְׂאֵמֵר מֶשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה 'מַחְנֵי נָא', לְכָה לֹא נִזְכָּר שְׁמוֹ בַּפְּרָשָׁה זֹה. וּפְלָא, וְכִי ח"ו הִיא נִדְּנֹד חֲטָא בְּזֶה שְׂבִקְשׁ רַחֲמִים עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל.

וַיֵּשׁ לֹמֵר הַפְּרוּשׁ בְּזֶה, עַל פִּי דְרַשׁ חו"ל ב"ב"ק (סא). 'וַיִּתְּאוּ דְוִיד וַיֹּאמֶר מִי יִשְׁקֵנִי מִיַּם מְבוּר וְגו' וַיִּסַּף אֶתֶם לֵה' (שְׁמוּאֵל ב' כ"א טו-טז), דְּאִמְרִינְהוּ מִשְׁמִיָּה דְגַמְרָא 'כָּל הַמוֹסֵר עֲצָמוֹ לְמוֹת עַל דְּבָרֵי תּוֹרָה אֵין אוֹמְרִים הֲלָכָה בְּשִׁמוֹ, וְהִטְעַם בְּזֶה, כִּי כָל תַּלְמִיד חֲכָם הַמֵּיִגֵּעַ עֲצָמוֹ וּמְחַדֵּשׁ תּוֹרָה, מִכָּל מְקוֹם הוּא גּוֹף חוֹצֵץ בְּצַד מַה מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּעֶצְמוֹתָהּ, לְכָה נִזְכָּר שְׁמוֹ עַל הֲלָכָה שְׂזָכָה פְּלוּנִי. מַה שְׂאֵין כֵּן הַמוֹסֵר נִפְשׁוֹ הוּא כְּמֵאן דְּלִיתָא מִמֶּשׁ, וְכָל חֵיטּוֹ נִדְּבַק בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל אֲפֻשְׁרוֹתָ, לְכָה נַעֲשֶׂה מְזֶה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עֲצָמָה בְּלִי שׁוּם גּוֹף כָּלֵל.

וְכֵן הִיא גְּבִי מֶשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה, הֵגֵם שֶׁהִיא תְּמִיד מְלֵא דְּבִקּוּת, מִכָּל מְקוֹם נִקְרָא מְחֻצְיוֹ וְלִמְטָה אִישׁ (דב"ר י"א ד), וְכַשְׂמֵסֵר נִפְשׁוֹ עֵבוֹר כָּלֵל יִשְׂרָאֵל ב'מַחְנֵי נָא', זָכָה לְהִדְבֵּק פְּלוּ, שְׂלֵא נִקְרָא בְּבַחֲנִינַת אִישׁ, רַק הוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִמֶּשׁ, לְכָה נֹאמֵר 'וְאֵתָה תְּצַוֶּה' וְאֵתָה הַקֶּרֶב' שֶׁהוּא מִמֶּשׁ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

אֲשֶׁר רָאָה וְשָׁמַע אֶת הַדְּבָרִים הַלֵּלוּ, לֹא יָכוֹל הִיא לְהִתְאַפֵּק יוֹתֵר וּפְרִץ בְּבִכֵי מַר. הִרָה"ק רַבֵּי בְּרוּךְ מִסְעֵרֵט וַיִּזְנִיץ זִיע"א, בְּנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ, שְׁנַכְנַס לְחֹדֵר וּמִצָּא אֶת ר' יוֹסֵף בּוֹכָה, הַפְּצִיר בּוֹ שִׁיגְלָה פֶּשֶׁר בְּכִיו, וּבְשִׁמְעוֹ כָּל זֹאת נִחְרַד גַּם הוּא לְמִשְׁמַע אֲזִנָּיו.

מְסִירוֹת נִפְשׁוֹ שֶׁל מֶשֶׁה רַבֵּנוּ

בַּחִינָה מִפְּלָאָה זֹה שֶׁל מְסִירוֹת נִפְשׁוֹ שֶׁל מֶשֶׁה רַבֵּנוּ, רַעֲיָא מְהִימְנָא, אָנוּ מוֹצְאִים בַּפְּרָשָׁת תְּצַוֶּה, וְכִפִּי שְׂפִתָב רַבֵּנוּ בְּעַל הַטּוֹרִים בַּתְּחִלַּת הַפְּרָשָׁה: לֹא הִזְכִּיר מֶשֶׁה בְּזֶה הַסֵּדֶר, מַה שְׂאֵין כֵּן בְּכָל הַחֲמֵשׁ, שְׁמִשְׁעָה שְׁנוֹלַד מֶשֶׁה אֵין סֹדֵר שְׂלֵא הִזְכִּיר בָּהּ. וְהִטְעַם, מִשׁוּם שְׂאֵמֵר (שְׁמוֹת לֵב לֵב) 'מַחְנֵי נָא מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ, וְקָלַלְתָּ חֲכָם אֲפִילוֹ עַל תְּנַאי בְּאֵה (מִכּוֹת י"א), וְנִתְקַיֵּם בְּזֶה.

הַרְמֵז בְּמַה שְׂחַל ז' בְּאֵדָר בַּפְּרָשָׁת תְּצַוֶּה

וַיְדַבֵּר פְּלָא, שְׂבִדְרָךְ כָּלֵל מְזַדְּמֵן יוֹמָא דְהַלּוּלָא שֶׁל מֶשֶׁה רַבֵּנוּ בַּפְּרָשָׁה זֹה, כְּתַב הִרָה"ק רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְקוּזְנִיץ זִיע"א בְּסִפְרוֹ 'עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל' (פֶּרֶשֶׁת וַיְחִי): שְׁעַל פְּרָשָׁה אַחַת, סֹדֵר תְּצַוֶּה, שְׂלֵא נִזְכָּר בְּכָל הַפְּרָשָׁה שֵׁם מֶשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה אֲדוּן הַנְּבִיאִים, וְנִזְכָּר הַפְּלָא בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר"ק (ח"ג רמז). וּבְסִפְרֵי קַבְלָה, וְאִמְרוּ שֵׁם, כִּי הַצְּדִיק בְּדַבּוּרוֹ עוֹשֶׂה רֶשֶׁם, וּמְצִינּוּ בַּתּוֹרָה דְּבָרֵי מֶשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה שְׁגוֹר עַל עֲצָמוֹ 'וְאֵם אֵין מַחְנֵי נָא מִסְפָּרָךְ' וְגו', וְנִתְקַיֵּם קֶצְתוֹ עַל כָּל פְּנִים לְהַפְקֵד שְׁמוֹ מִפְּרָשָׁה אַחַת עֵין בְּדַבְרֵיהֶם. וְלִדְעֵתִי יֵשׁ גַּם כֵּן אֵיזֶה רְמֵז לְזֶה מַה שְׂבָרַב הַשָּׁנִים מִהַקְּבִיעוֹת חַל ז' בְּאֵדָר שֶׁהוּא יוֹם הַסְּתַלְקוּתוֹ שֶׁל אֲדוּן הַנְּבִיאִים בְּשַׁבּוּעַ שְׁקוּרִין סֹדֵר תְּצַוֶּה דֵּק וְתִשְׁכַּח, וְאִיִּדִי דְשִׁיכֵי אֶהְדִּי מִיתְרַמִּי אֶהְדִּי.

שו"ת קטר

הַפּוֹתְרִים נִכְוֵה יִכְנָסוּ לְהַגְרָלָה אִי"ה עַל סִידוּר מַתִּיבְתָא מְנַחָה מְעַרִיב בְּהוּצַאת "עוֹז וְהַדְר" אֶת הַפְּתָרוֹנוֹת יֵשׁ לְשִׁלּוּחַ אֲלֵינוּ עַד לְיוֹם שְׁנֵי

לְמַסְפַּר פֶּקֶס: 077-470-26-81

או לְמֵיִל: magdenot@gmail.com

נָא לְכַתּוּב שֵׁם, כְּתוּבַת מְדוּיקָת וְטִלְפוּן.

בְּרֵאשׁ הַדָּף לְצִיּוֹן "עֵבוֹר חִידוּן לְנוֹעַר".

חִידוּן אֵלְ? נֹת - נוֹשֵׂא פֶרְסִים

אֵיזֶה בְּגַד מְבִגְדֵי הַכְּהֵנָה מְתָאָר בַּפְּרָשָׁה זֹה בְּמִלָּה "עֲבוֹת", שְׁפִירוּשָׁה קְלוּעִי?

פְּתָרוֹן הַחִידָה וְכֵן שֵׁם הַזּוֹכָה, יְפוּרְסָמוּ אִי"ה בְּגִלְיוֹנוֹת הַבָּאִים

פְּתָרוֹן הַחִידָה - פֶּרֶשֶׁת מִקֵּץ:

ש. בְּאֵיזֶה הַקְּשֵׁר מוֹזְכָּרִים סוּגִים שׁוֹנִים שֶׁל 'פִּיצוּחִים' בַּפְּרָשָׁתָנוּ.

ת. בּוֹטְנִים וְשִׁקְדִים הֵיוּ חֶלֶק מִהַמְנַחָה שִׁיעֵקֵב שִׁלַּח לְיוֹסֵף.

שֵׁם הַזּוֹכָה בְּסִידוּר מַתִּיבְתָא מְנַחָה מְעַרִיב בְּהוּצַאת "עוֹז וְהַדְר":

פֶּרֶשֶׁת מִקֵּץ:

ה' מוֹשֵׁי הוֹלְצָמֵן מִבֵּית שִׁמְשׁ.

לתגובות הערות: שלח 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:02

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:01

ר"ת: 18:36

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 539 11.2.2022 - י' אדר א' תשפ"ב

וְהַשְׁמֵעַ לְמִי צְדִיקִים וְיִשְׁעוּ בָּנָי

פְּרִשְׁת - תְּצוּהָ

וְאַתָּה תְּצוּהָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כז,כ)

כותב 'בית אברהם' רבי אברהם מסלונים זיע"א בשם אביו הקדוש: 'תְּצוּהָ' ראשי תיבות "צִעְקַת הַדָּל תִּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ", עכ"ד. ואני הקטן חושב אולי יש בכך רמז לסמיכות פרשת תרומה לפרשת תצוה, שהמצוה לתרום היא לא דבר רגעי, אלא חיוב תמידי לתמוך באלו שצעקתם לא תמיד נשמעת והם הדלים. לכן נרמזו תצוה, שאדם ירגיש שזהו ציווי לתמוך באחיו הזקוקים לעזרה. (עורך העלון).

שְׁמוֹ זֵית זָךְ כְּתִית לְמֹאֵר (כז,כ)

'פתוחי חותם' כתב שְׁמוֹ זֵית זָךְ ר"ת גימטריה שדי, לרמוז על שמירת הברית. הרמ"ק אומר כי שם 'שדי' מאיר על הברית למי ששומר אותה. כְּתִית מלשון מכתת בייסורים, כי זוהי משימה קשה. ולהמתיק רמזו כתב רבי דוד יוסף פרחי זצ"ל 'למאור' בגימטריה 'זרע'.

שְׁמוֹ זֵית זָךְ כְּתִית לְמֹאֵר (כז,כ)

שְׁמוֹ זֵית זָךְ סופי תיבות 'תנך' - כדי לזכות לדעת את ה'תנך', אדם צריך לכתת ולהילחם מול יצרו הרע ובזכות כך יזכה לְמֹאֵר שבה. ל: מ' אור - לתורה שנמשלה לאור ונתנה במו' יום. (עורך העלון)

וְחֻשָּׁב אֶפְדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשָׂהוּ מִפְּנֵי הָיָה (כח,ח)

פעם אחת הגיע תורם עשיר לשיבת פנוביז, והחליט לתרום חליפות לבחורים... כל בחור שלא היתה לו חליפה, הוא תרם לו. קרא לו המשגיח הרב דסלר, ושאל אותו: כמה חליפות אתה קונה לעצמך במושך השנה? "ארבע", השיב הגביר. ואיפה אתה קונה אותם? "בכיכר המדינה". וכמה עולה לך כל חליפה כזו? "בערך 2,000 ₪. וכמה עלו לך החליפות של הבחורים? "אתה יודע 'סטנדרט'... 300 ₪ כל חליפה".

אמר לו הרב דסלר: עליך אומרים שאתה 'סוחר'?! הרי החליפות שאתה קונה לבחורים, זה החליפות שהולכות איתך לעולם הבא... ואילו חליפה לשלושה חודשים אתה קונה יקר? "וְחֻשָּׁב אֶפְדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו" - החליפה של העולם הבא... "כְּמַעֲשָׂהוּ מִפְּנֵי הָיָה" - מהמעשים... ('אפריון שלמה')

וְעִשִּׂיתָ וְשָׂתִי שְׂרָשֶׁרֶת זֶהָב טְהוֹר מִגְבֶּלֶת תַּעֲשֶׂה אֹתָם מְעֵשֶׂה עֵבֶת וְנִתְתָּה אֶת שְׂרָשֶׁרֶת
הָעֵבֶת עַל הַמְּשֻׁבָּצֵת. חֲשֹׁן מְשֻׁפֵּט מְעֵשֶׂה חֹשֶׁב כְּמַעֲשֵׂה אֶפֶד תַּעֲשֶׂנוּ זֶהָב תְּכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן (כח, יד-טו)

וְשָׂתִי שְׂרָשֶׁרֶת זֶהָב טְהוֹר – רומוז לשני לוחות הברית, שמתחלקות לשניים, מצוות שבין
אדם למקום ומצוות שבין אדם לחברו.

‘מִגְבֶּלֶת תַּעֲשֶׂה אֹתָם’ – לא תשא, לא תרצח, לא תנאף וכו’. זה ‘מִגְבֶּלֶת’ שאתה צריך לעשות
אותם כדי לא לעבור על עשרת הדיברות.

‘וְנִתְתָּה אֶת שְׂרָשֶׁרֶת הָעֵבֶת’ – אלו הן עשרת הדיברות שהם כשרשרת עבה שעליך
לשמור לעשות, ‘עַל הַמְּשֻׁבָּצֵת’ – כל דיברה יש לה את ‘המשבצת’ שלה, יש את המצוות
שהן ‘חֲשֹׁן מְשֻׁפֵּט’ – כמו שדורשת הגמרא בסנהדרין (נו, ב) על הפסוק (שמות טו, כה): “שָׁם שָׁם
לו חֶק וּמְשֻׁפֵּט” שבת (כדיברה: ‘זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ’). וכיבוד אב ואם (כָּבֵד אֶת אָבִיךָ
וְאֵת אִמְךָ). ויש דיברות שהן על משבצת ‘מְעֵשֶׂה חֹשֶׁב’ – שבהם האדם צריך להשקיע
מחשבה כדי לא לעבור עליהם, כגון ‘לא תחמוד’, הרמב”ם כתב בספר המצוות כי “הלאו
הזה מזהיר מלעשות תחבולות כדי שנשיג לעצמנו דבר אשר חמדנו אותו מרכוש
אחינו.

ובשני הלוחות ישנה אפשרות לשמור ולקיים את עשרת הדיברות בכמה דרגות:
יש אדם אשר ‘תַּעֲשֶׂנוּ זֶהָב’ – שומר את המצוות בשביל ה‘זהב’ השכר שמובטח לו.
יש אשר ‘תַּעֲשֶׂנוּ תְּכֵלֶת’ – שומר את המצוות ‘תְּכֵלֶת’ לשם שמיים, כי תכלת מרמז לכסא
הכבוד כמו שדורשת הגמרא (סוטה יז, א): “מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע,
ורקיע דומה לכסא הכבוד”. ויש אשר ‘תַּעֲשֶׂנוּ אֶרְגָּמָן’ – במקרא ארגמן מוזכר כחומר גלם
להכנת אריגים יוקרתיים, ואולי זה מרמז לאדם שמייקר את המצוות ומהדר בהן
ככתוב(שמות טו, ב): “זֶה אֵלֵי וְאַנְהוּ” (עורך העלון)

וְאִתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כז, כ)

נוהג היה הגאון רבי חיים מייזל, רבה של העיר לודז’, לסובב על בתי העיר ולאסוף כסף
לצרכי צדקה. בני העיר פתחו את ידם ונתנו בעין טובה וכך היה הרב מצליח לאסוף
סכומי כסף גדולים. למרות שהיה הוא עצמו אוסף את הכסף נמנע רבי חיים מלהיות
שותף בחלוקת הכסף.

לשם כך מינה גבאי צדקה נאמנים להם היה מוסר את כל הכסף שאסף לצדקה והם
חילקו אותו בין עניי העיר כראות עיניהם. כאשר נשאל פעם רבי חיים מדוע אין הוא
משתתף בחלוקת הצדקה.

השיב: כידוע בפרשת תצווה אין מוזכר שמו של משה רבנו כלל, מדוע? תירץ רבי חיים
אין זאת אלא משום שבפרשה הקודמת, פרשת תרומה, שם מסופר בתורה על אספת
הכסף לצורך הקמת המשכן, מוזכר שמו של משה רבנו פעמים רבות, וכדי למנוע כל
חשד ולזות שפתים נעדר שמו של משה רבנו מפרשת תצווה, הפרשה בה מבואר לשם
מה השתמשו בכסף שנאסף. מוזאת למדתי גם אני לנהוג, כך סיים רבי חיים, את הכסף
אני אוסף לעניים, אולם כדי שלא יתלו בי כל חשד שאני מעדיף עני זה או אחר, לכן
מיניתי לחלוקת הכסף גבאי צדקה נאמנים. (ליקוטי שמואל')

וְהַטּוֹר הַרְבִּיעִי תְּרִישׁ וְשֵׁהם וְיִשְׁפָּה (כח,כ)

כתב הצדיק בעל הזרע שמשון זצ"ל: אבן הישפה הייתה כנגד בנימין, ומדוע דווקא אבן זו? מפני שהיא נקראת בשם "ישפה", כלומר "יש פה", וזה רומז על מידותיו הנאצלות של בנימין, ששתק ולא גילה לאביו שהשבטים מכרו את יוסף אחיו. וכן כאשר נמצא הגביע באמתחתו ואחיו היכו אותו והאשימו אותו בגניבת הגביע, שתק בנימין ולא השיב כנגדם. לכן קיבל את האבן "ישפה", להורות על מעלתו, שיש לו פה לטעון ולהשיב ובכל זאת העדיף לשתוק.

ומסיבה זו גם זכה שבית המקדש יהיה בחלקו, ומדוע? מפני שאילו היה נבנה בית המקדש בחלקם של השבטים, והיו השבטים או בניהם עומדים להתפלל בו והיו מבקשים מהקב"ה שירחם עליהם, לא הייתה בקשתם זו נענית ומתקבלת, היות שהם היו שותפים במכירתו של יוסף אחיהם, וכשם שהוא ביקש מהם בשעת המכירה שירחמו עליו והם לא נענו לו, גם הם לא יוכלו לזכות לרחמים מן השמיים כשיתפללו בבית המקדש, מידה כנגד מידה על מעשיהם.

אומנם בנימין, שאחזו בפלך השתיקה, זכה שבית המקדש נבנה בחלקו, וכשהוא או בניו יעמדו בבית המקדש ויעוררו ויבקשו רחמים, מיד יזכו לרחמים ושפע טוב עליהם ועל ישראל.

והלקח עצום ונפלא! השתיקה שווה זהב! והרי כבר אמר הגאון מווילנא זצ"ל, שעל כל רגע ורגע שאדם חוסם את פיו בעולם הזה, יזכה לאור הגנוז שאין כל מלאך וברייה יכולים לשער ולתאר! ('משכן שילה')

שְׁמוֹן זֵית זָךְ כְּתִית לְמֹאֵר (כז,כ)

בתקופתו של הגאון הנודע רבי יהודה אסאד זצ"ל, מגדולי גדוליה של הונגריה, חי בעיירה סערדליא יהודי פשוט אחד, שהיה שמש בבית הכנסת. כל כך פשוט ותמים היה יהודי זה, עד שמדי יום בהעלותו ובהדליקו את נרות בית הכנסת, היה לובש את ה'גרטל' שלו, ואומר 'לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, הריני מוכן ומזומן לקיים מצוות "כבדו את ה' באורים", ומכוון בהדלקת נרות זו בבית הכנסת לייחד את כל הייחודים שהיו בהדלקת נרות בבית המקדש. והיו הדברים יוצאים מפיו בכוונה יתירה. כך היה עושה מידי יום ביומו. והציבור, שהיה מאזין לו, יצא מהתפעלות למראה גודל תמימותו וטהרת ליבו של שמש זה.

פעם הזדמן הקצב של העיירה לבית הכנסת בעת הדלקת הנרות של השמש, והמראה הזה הלהיב גם אותו במאוד מאוד, עד שהחל לקנא בשמש, ושאל אותו האם הוא מוכן למכור לו את זכות המצוה הגדולה הזו של הדלקת הנרות, ואף נקף בסכום כסף גדול מאד שישלשל לידיו באם יהיה מוכן לעשות את העסקה.

השמש, כמובן, סירב בכל תוקף להעביר את המצוה לקצב. אבל זה לא ויתר. מידי יום ביומו נדנד לשמש בית הכנסת, והתחנן לפניו לתת לו את המצוה. כל כך גברו נדנדיו, עד שהחליט השמש ללכת לרבי יהודה אסאד ולהיוועץ בו. מששמע הגאון את הסיפור, יעץ לשמש להעביר לקצב את המצוה, ולדרוש ממנו זהוב אחד על כל יום. המדובר היה בסכום כסף גדול מאוד, אבל, הוסיף רבי יהודה אסאד ואמר אל תשתמש בכסף זה שיתן לך הקצב. הנח אותו בצד, למשמרת.

למרות שההוראה הזו היתה קשה מאוד עבור השמש, שחיבב את מצוות ההדלקה ביותר, ציית לאב"ד העיר, ועשה כהוראתו, וכך, מידי יום ביומו מגיש הקצב סכום זהוב אחד לשמש בית הכנסת, וניגש להדליק את הנרות, השמש, מצידו, קיים גם את החלק השני של הוראת רבי יהודה, והניח את הכסף בקופה מסוימת, ולא נגע בו. במשך השנים התקבץ סכום כסף אדיר. רק לחשוב באיזה דרגה של יהודים מדובר! מפחיד! איזה תמימות נוגעת ללב! איזה רדיפה אחרי מצוות!

והנה, יום אחד פוגש אחד מבני הקהילה את הקצב בביהכ"נ, והוא בוכה בקול גדול. כששאלו מה אירע, סיפר הקצב שאירס את ביתו ואין לו כסף לממן את הנדוניא. משהגיעו הדברים לאזניו של רבי יהודה אסאד, קרא הגאון לשמש בית הכנסת, ואמר לו כדברים האלה: עתה הגיע זמנך להשתמש בכסף ולעשות בו מצוה גדולה. קח את כל הכסף ששילם לך הקצב ששילם לך הקצב במשך כל השנים, והנמצא באוצרך, ומסור אותו ל...קצב, כדי שיוכל להשיא את בתו בכבוד.

השמש, טהור הלב, לא אמר מילה, ועשה כמצווה עליו. המדהים ביותר היה שכאשר ספרו את הזהובים שהיו בקופה, "מעיד אני עלי שמים וארץ- אמר רבי יהודה אסאד- שהיה זה הסכום המדויק שהתחייב הקצב לנדונייתה של בתו - בדיוק! לא זהוב אחד יותר, ולא זהוב אחד פחות!

מה עשה השמש בסה"כ? - הדליק נרות בכוונה גדולה. ממעשה זה צמח לאחמ"כ כל גלגל המצוות הענק, שהכל יצאו נשכרים ממנו. לבד מעצם יראת השמים שאפשר לקבל מסיפור כזה, יש כאן כמה וכמה לימודי השכל:

- א. הקצב היה סבור שהוא נותן את הכסף לשמש, ולבסוף התברר שהיה זה למען עצמו, כדי שיוכל להשיא את בתו בכבוד.
- ב. ע"י המצוה העצומה שקיים השמש בהדלקת הנרות המיוחדת שלו, זכה שהתגלגלה לידו זכות נפלאה של הכנסת כלה.
- ג. הדלקת נרות זו גרמה להדליק נרות של קודש גם בנשמתו של הקצב, שהיה אדם פשוט, והתלהב מאוד מהמצוה. (טובך יביעו)

הדלקת נרות: 17:04

יציאת השבת: 17:56

רבינו תם: 18:32

ע"פ אופק תל אביב
י"א באדר התשפ"ב

טוב לחסות בה'

775

שליחות הנשמה

תצוה התשפ"ב

כל אדם ירד לעולם עם מטרה ושליחות מסוימת, אותה הוא צריך להשלים במשך חייו בזה העולם. כל נשמה קיבלה שליחות אחרת בעולם, שונה בתכלית מחברתה, ואין אדם שיכול לעשות את השליחות של השני. "אם יהודי אחר היה יכול למלא את התפקיד שלי – לא הייתי פה", אמר ה'בית אהרון' זצ"ל, "אם ביום אחר אפשר לעשות את שעלי לעשות ביום זה, לא היה אותו יום נברא". אם אני פה בעולם הזה, סימן שיש לי תפקיד למלא לפי היעוד הפרטי שלי שה' יעד עבורי ושאלף אחד אחר לא יכול למלא אותו. וכדברי ה"שפת אמת" זצ"ל: "לכל יהודי יש שם, והשם מראה על התפקיד הייחודי רק לו בעולם".

אל תזלזל בעצמך, רק אתה יכול לעשות השליחות שה' יתברך נתן לך, עם הכלים שהוא הביא לך.

לפנינו מעשה מדהים ונדיר שאירע בשבועיים האחרונים: "לא בכל יום מקבלים איתות ומסר שכזה מהשמיים.

כולנו מכירים את 'יונתן פולארד' – המרגל הישראלי ששאב מידע מהמודיעין האמריקני ונידון למאסר עולם.

30 שנה הוא יושב בכלא האמריקני, ולבסוף השתחרר (2015)

למניינם) בתנאים מגבילים לחמש שנים, כשהוא נמנע מלעלות

לארץ. לאחר 5 שנים (דצמבר 2020 למניינם) עלה יונתן פולארד לישראל עם רעייתו בהתרגשות עצומה.

ביום שני, לפני כשבועיים, כט' שבט התשפ"ב, הלכה עולמה אסתר פולארד ע"ה, רעייתו של יונתן פולארד, אשר תמכה בו בכל המצבים הקשים במשך 30 שנה.

יונתן פולארד סיפר דבר מרטיט ונורא בעת שישב שבעה על פטירת רעייתו, על הרגעים המרטיטים בבית החולים דקות ספורות לפני שרעייתו נפטרה ואת דבריה האחרונים והמצמררים.

"המילים שלה שינו את חיי", סיפר, "היא היתה ברגעיה האחרונים. עיניה היו סגורות והמדדים הראו שהיא עומדת להשיב את נשמתה. נשימתה היתה כבדה והרופאים הודיעו כי אלו הרגעים האחרונים.

ואז לפתע פתאום, היא פקחה את עיניה והתעוררה. היה זה מבהיל ביותר. המדדים מראים שהיא בשניות האחרונות לחייה, ולפתע היא פוקחת עיניים ומביטה למעלה, כאילו התעוררה מאיזה מקום, ואומרת בקול חלוש את המילים המצמררות הבאות: "הנשמה שלי התנדבה לחזור בשביל שתי משימות:

המשימה הראשונה היתה להביא אותך הביתה, והמשימה השנייה הייתה להביא אותך הביתה יהודי, ולא גוי". אסתר ע"ה עצרה את דיבורה לשניה, והוסיפה משפט נוסף ומצמרר: "המשימה הראשונה

הייתה הקלה מכולן, המשימה הקשה שלי היתה לוודא שאתה חוזר הביתה יהודי. עכשיו כשהשלמת את המשימות שלי אני יכולה ללכת הביתה", אמרה ועצמה את עיניה כשהיא נפטרת לעולם שכולו טוב. הייתי המום ומזועזע. ממש כמו תחיית המתים לכמה רגעים. היא פתחה את עיניה כאילו חזרה מעולם האמת ואמרה את המשפטים ששינו את כל חיי.

בימיה האחרונים כשהיתה חולה, הרגשתי נורא מפני שהיא עשתה הכל בשבילי במשך עשרות שנים והיתה ליצידי ברגעים הקשים בכלא האמריקאי, והנה כעת כשהיא צריכה עזרה והצלה, אין בידי יכולת לעזור ולהושיע. אך כעת כשהיא מגלה לי שהיא פשוט סיימה את השליחות שלה, אז הרגשתי הקלה גדולה. זה לא שלא יכלתי לעזור לה ברגעים הללו, אלא זוהי פשוט סיומה של שליחות מופלאה שעשתה בעולם שכל כולה היתה אך ורק למעני.

– המשך בעמוד 4 –

לרפואה, פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. אסתר בת מזל. משה שמואל בן זלדה. ניסים חיים רפאל בן לשיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחלי בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה, אייל רפאל בן שרית שרה.

זיווג הגון: דניאל ולירז בני אורנה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרוחה בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. ניסים בן דבורה. עליזה בת מזל טוב מלכא. ג'קו בן ויקטוריה. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר.

לע"נ יאיר

כהן בן מיכאל

ושרה

ת.ג.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

יונתן בן יחיא

הגירה

ת.ג.צ.ב.ה

שימוש במגבונים בשבת

איסור סחיטת מגבונים בשבת הוא מדרבנן, משום ששיעור המים שיכול להסחט מהמגבונים אינו גדול כל כך כדי שיהיה בזה איסור מן התורה. ועוד, שאפילו אם יש איסור סחיטה מן התורה אפילו בסחיטה מועטת, מכל מקום זה דוקא בדבר שהמים הבלועים בו גדלו בתוכו, כמו שמן – בזיתים, ויין – בענבים, ששניהם היו יחד מעצם גידולם, ולאחר מכן הסוחט את הזיתים והענבים מפריד ומפרק אותם זה מזה, ושייך בזה איסור סחיטה בשבת. אך במגבונים המים אינם בלועים באופן טבעי, על כן אין איסור בסחיטתם מן התורה. מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל דן בזה וכתב שהמגבונים עשויים מסיבים סינטטיים, ובסיבים אלו לא שייך איסור סחיטה, משום שאיסור סחיטה הוא רק בגידולי קרקע.

סגולה מהאדמו"ר בית ישראל פעם נכנס חסיד אחד אל האדמו"ר הקדוש ה'בית ישראל' זי"ע וסיפר לו שהיה אצל חכם אחד המתיימר לדעת נסתרות. אותו חכם אמר לו כי הוא רואה ששורה עליו 'עין הרע' רחמנא ליצלן, וכעת הוא מאד חושש מזה, ורצונו לדעת מה עליו לעשות בעניין.

קמיע לעין הרע

שמע האדמו"ר ה'בית ישראל' את דבריו ואמר לו: "הגמרא (ב"מ קז:) אומרת כי מתוך מאה אנשים, תשעים ותשעה מתים מחמת עין הרע, ורק אחד מת משום שהגיע זמנו. והכוונה שתשעים ותשעה מתים מחמת 'עין הרע' היינו שקלקלו ופגמו בעיניהם רח"ל ובגלל שלא שומרים על העיניים מביאים על עצמם צער ומיתה לפני הזמן. ורק אחד מת 'בדרך ארץ', דהיינו בזמנו, כיון ששמר על עיניו. ובזאת סיים והורה לו לעצום את עיניו מראות ברע וממילא לא ייזק מעין הרע.

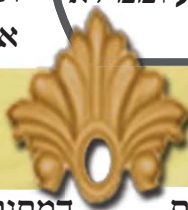
עוד כתב מרן זצ"ל (ע"פ דברי התוספות בכתובות ו.) שכל איסור סחיטה שייך רק כשרוצים להשתמש במשקה שיוצא מהדבר הנסחט, אך באופן שמיד הכל הולך לאיבוד, לא שייך איסור סוחט. ובשימוש במגבונים מיד לאחר יציאת הלחות, זורקים אותו לפח. אף מצד איסור 'מלבן' ומכבס' אין בעיה, משום שאדרבה, הם מתלכלכים כאשר משתמשים בהם. ובתוספת לטעמים נוספים, הורה מרן זצ"ל כי מן הדין אפשר להקל בשימוש במגבונים בשבת ובפרט לצורך תינוקות, ובתנאי שיהיה שלא לדחוק את המגבונים בחוזקה, כדי שלא יצאו מהם נוזלים, אלא ישתמשו בהם בנחת, ובהם יש להקל בפשיטות (הו"ע ד). ובאמת שהמעין בדברי מרן זצ"ל יראה שאין ההיתר בזה רק עבור תינוקות, אלא כל שיש צורך בדבר, אפשר להקל, וכך הורה לרבים.

שיתוף פעולה

רוץ ודנה, בשנות ה-50 לחייהם, הורים ל-7 ילדים, חזרו בתשובה לפני הנישואין, והגיעו ליעוץ שבורים ורצוצים. חלומם היה לבנות בית יהודי על אדני התורה. ילדיהם לומדים בתלמודי תורה ובית יעקב. הם אף ניתקו את ילדיהם ממשפחתם החילונית המורחבת ועברו לעיר חרדית. אלא שהילדים לא גדלו כמו שההורים דמינו. הילדים לא היו מחוברים לתפילות, שוחחו שיחות חולין בשולחן שבת, שינו את הלבוש וירדו בלימודים.

פחד השתלט על האב שהגיב: "יש לי קווים אדומים, אצלי בבית אין מצב שלא יקומו לתפילה, זה ישפיע על האחים הקטנים, זה בית חרדי". אך המתבגרים החלו להתנגד ולהתעקש על חירותם ודרכם. ההורים חשו שהם מאבדים שליטה והחריפו צעדים: ענישה קשה, עלבונות, ביקורת, פגיעות פיזיות ואיומים להשליך מהבית לרחוב. התחושה הייתה שנלחמים על הבית החרדי, ובמלחמה משתמשים בכל הכלים.

שולחן השבת הפך להיות אחד המוקדים למריבות. האב דרש דממה בזמן בו נשא דברי תורה. אסור היה לדבר, קל וחומר דברי חולין. האווירה סביב שולחן שבת הפכה לקשה ומלחיצה, והמתבגרים הצביעו ברגליים – נעדרו מהסעודות, הסתגרו בחדריהם, וברחו לחברים ברחוב.

הגברת א. אופק

יועצת זוגית ומשפחתית ומדריכת הורים

הם עזבו את המסגרות והפכו את הלילה ליום, כשהם יורדים לדיוטא תחתונה עם חברים מקולקלים. האם, לעומת האב, הייתה מכילה ומבינה יותר, והתנגדה לקשיחות והמלחמה של האב. עד שנוצר מתח ביניהם. הם הגיעו אליו ליעוץ, כשהשלב הראשוני היה להוציאם, ממאבק הכוח ביניהם, ולעבור לשיתוף פעולה. במקום להילחם, הם למדו איך להקשיב לכאב של הילדים, וזה של זו. להבין ולנסות למצוא פתרונות שאינם משפילים או פוגעניים. הילדים הרגישו שהאווירה בבית משתנה, שיש להם מקום, שמבינים ומכבדים אותם.

ההורים למדו שלהקשיב זה לא בהכרח להסכים. יש מקום לדעות שונות. מותר שיהיו חילוקי דעות. אנחנו אנשים שונים. החכמה היא להגיע להבנות מתוך כבוד הדדי. בעקבות ההקשבה הגיעה ההבנה מה עובר על המתבגר, שמצוי בעצמו בתהליך סוער של יציאה מעולם הילדות לעולם המבוגרים, מתלות לעצמאות. ההורים הבינו עד כמה המתבגר שלהם זקוק להם, אף על פי שהוא מתנתק מהם, ושכל שעליהם לעשות הוא להיות שם, תומכים ויציבים, ולהוות רשת ביטחון עבורו. כעת הם מגיעים יחד להסכמים. המתבגר שואף לעצמאות פיזית ורגשית. זה אומר שלא מחליטים "עליו" ולא קובעים לו. האווירה בבית השתנתה, אין מלחמות, רק קשם חם ואכפת.

וּפְלִים מְצִילֵי חַיִּים

מתיק ארזון | 1073

נתאר לעצמנו את המחזה הבא: אתה הולך מהר ברחובה של עיר על מנת להגיע לעבודה. לפתע, באמצע הדרך, ניגש אליך אדם מבוגר וכפוף שמבקש בקול בכי: "תוכל לעזור לי, אני אב לעשרה ילדים ואני זקוק לעזרה". אתה מתלבט אם להמשיך מהר בדרכך, שכך אתה ממחר לעבודה, או שמא לעצור ולעשות לו טובה בנתינת כמה שקלים. כך היא בדרך כלל ההרגשה שלנו – המצפון שלנו לא נותן לנו להמשיך הלאה, ואנו משתדלים לרחם עליו. ובכן, ההיפך הוא הנכון. אמרו חז"ל במדרש (ויקרא' לד, ח): "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני – העני עושה עם בעל הבית".

כיצד אותו מבוגר עושה אתי טובה? וכי אני צריך את עזרתו? כותב רבי אלעזר בנו של רשב"י בזוהר הקדוש (פרשת וירא קד, א) דברים מבהילים: "תנינן (למדנו) בשעתא דקב"ה רחמים ליה לבר נש (בשעה שה' מרחם על האדם), משדר ליה דורנא (שולח הוא לו מתנה). ומאן איהו? (ומהי אותה מתנה?) – מסכנא (מסכן – עני) בגין דיזכי ביה (כדי שיזכה בו ויתן לו צדקה). וכיון דזכי ביה איהו אמשיך עליה חד חוטא דחסד דאתמשך מסטר ימינא (וכיון שהאדם נתן לו צדקה וזכה במצוה, נמשך עליו חוט של חסד), ופריש ארישיה ורשים ליה (ונפרס על ראש ונרשם עליו), בגין דכד ייתי דינא לעלמא ההוא מחבלא יזדהר ביה (כיון שכאשר יבוא הדין והפורענות לעולם – אותו מחבל ומשחית יזהר בו שלא לפגוע בו), וזקיף עינוי וחמא לההוא רשימו (ע"י שיראה את מצות הצדקה שנרשמה על מצחו), כדין אסתלק מניה ואזדהר ביה (וכך יזהר שלא לפגוע באותו יהודי), בגיני כך אקדים ליה

קב"ה במה דיזכי (לכן ה' מקדים לו קודם בוא הצרה את העני שיזכה ויציל אותו). מדהים ביותר! לפני שבורא עולם רואה שצריכה לרדת גזירה על האדם, הוא שולח לו עני להיות לו לקרש הצלה ולגאול אותו מעונשו. לפני כעשר שנים בעיר בני ברק, נפטר באופן פתאומי רבי משה לב ז"ל, שהיה אוסף כספים ל'נתיבות עולם'. 15 שנה טרם פטירתו זכה לחזור בתשובה בעקבות מעשה מדהים שאירע עמו: היה זה ביום תענית אסתר, יג' אדר לשנת התשנ"ו. רבי משה היה עובד לפרנסתו בדוכן פיס בצומת הרחובות דיזינגוף –

קינג גזר'ג' בתל אביב. כיוון שהשתדל לשמור על המסורת היהודית, לקח עמו לעבודה ביום הצום של תענית אסתר, חבילת ופלים אותם יאכל בסיום הצום. והנה, בשעות האחרונות לסיום הצום, כאשר הרעב והצמא מורגשים בשיאם, ניגש יהודי אביון אל הדוכן של רבי משה, וביקש ממנו נדבה הגונה בכדי שיוכל לסעוד את ליבו הרעב. ר' משה תחב את ידו לעבר הארנק על מנת לתת לו כמה פרוטות כצדקה, אלא שהעני שהיה נראה תשוש מאוד ראה את חבילת הוופלים שהיתה מונחת על שולחנו של רבי משה, וביקש בכל לשון של בקשה אם יוכל לקבלם בכדי להרגיע את רעבונו הפוקד אותו כבר מזה כמה ימים. רבי משה התייצב בפני דילמא – מצד אחד לא יכול הוא לסרב לאדם עני ורעב המבקש את חבילת הוופלים שלו,

ומאידיך, הרי זה הדבר שיתן לו מרגוע לסיום הצום, ויחסוך ממנו עיכוב רב בקיוסק לקניית מאכל. ובפרט שהוא צריך להמשיך לעבוד בדוכן הפיס. היה זה מבחן קשה. הוא הביט בעינו של האביון המסכן שזעק לעזרה והחליט לתת לו את כל חבילת הוופלים, למרות שיצטרך למצוא לעצמו פיתרון לסוף הצום. העני הודה לו מכל הלב ובירכו בברכות חמות על כך שהחיה את נפשו. והנה, הגיע סיום צום תענית אסתר. רבי משה הרעב והצמא, הרגיש כי הוא חייב להכניס דבר מאכל לפיו, ולכן כשראה שבמשך מס' דקות דוכן הפיס ריק מאדם, סגר הוא את הדוכן ורץ מהר לקנות דבר מאכל מקיוסק סמוך. שניות בודדות אחר שנכנס רבי משה אל הקיוסק, הגיע מחבל מתאבד עם מטען חבלה גדול, ופוצץ עצמו בסמוך לדוכן של ר' משה. הפיגוע היה קשה ונורא שגבה את חייהם של 13 אנשים, בנוסף ל-150 פצועים! 'הפיגוע של דיזינגוף סנטר' – התקבל הכינוי הנורא והקשה, בערב הפורים התשנ"ו (4 במרץ 1996 למניינם). יותר מכל, כשחזר רבי משה למקום הוא ראה את דוכן הפיס שלו מרוסק ומחורר לחלוטין מהד הפיצוץ שהיה צמוד בכמה מטרים. הוא היה צריך להיות בדוכן וכנראה לאבד את חייו, כמו כל אלו שהיו בסביבת הדוכן. רבי משה התרגש עד מאד מההצלה שהצילו הבורא בזכות נתינת הוופלים שנותרו בכיסו למען העני, וקיבל על עצמו לחזור בתשובה שלימה. מאז, בכל פעם שהגיע מרן הגראי"ל שטינמן זצ"ל ל'נתיבות עולם' לסנדקאות, הוא היה ניגש לר' משה שהיה יושב בכניסה ולומר, ומבקש ממנו שיספר לו שוב את הסיפור על מנת לראות כמה ה' שומר על אוהביו. כשרוצה ה' להציל היהודי מצרה, שולח הוא לו עני שיצילו מן הדין.!

כותב הזוהר הקודש (מקץ קעו): "ומי שעוסק בצדקה בעולם הזה ונותן מכספו לצדקה, אז הוא עובר באותו מקום (דהיינו בנהר דינור) ואינו מפחד, והכרוז קורא על אותה הנשמה ועניתך לא אענך עוד, (הוא סיום הכתוב) כי מי שזכה לעבור בנהר דינור, אין לו יותר דין כלל". והכל בכוחה של הצדקה לשנוי.!

נשמה בשליחות

מה השירות שלי?

– המשך מעמוד 1 –

המשיך יונתן פולארד ואמר: "זיעזע אותי לחשוב על כך שאמרה כי "המשימה הראשונה היתה הקלה מכולן". שהרי אני יודע כמה הדבר היה כל כך קשה ומצער.

30 שנה של סבל וייסורים בתוך הכלא

האמריקאי בלי לראות את המשפחה והחברים, מנותק מכל העולם תחת סורג ובריה. ועל זה היא מגלה ברגעיה האחרונים שזו היתה המשימה הקלה – אינני יודע אם לצחוק או לבכות!?

אך אני מבין מכך את גודל המשימה הגדולה והחשובה בשמיים – להחזיר אותי הביתה יהודי ולא גוי.

שלא אתקלקל מרוחות העולם, אלא אשאר דבוק באלוקי ובתורתו.

זו המשימה הגדולה והחשובה ביותר בעולם!"

"המשימה הקשה שלי היתה לוודא שאתה חוזר הביתה יהודי.

עכשיו כשהשלמתי את המשימות שלי אני יכולה ללכת הביתה",

סיימה ונפטרה בחטף. מבהיל ביותר! ממש גילוי מהשמיים ששינה את כל התפיסה של יונתן פולארד.

אני, אתה וכל אחד סביבנו נמצא בעולם הזה, עולם הניסיונות, לזמן מושאל בכדי להשלים שליחות ותיקון מסוים אותו הוא צריך לעשות כאן.

ברגע שאסתר פולארד חזרה עם בעלה לארץ שלם בגופו, ושלם ברוחו – היא נפטרה לבית עולמה.

לא משנה מה יציירו לנו בעולם הזה ויאמרו כי היא נדבקה בקורונה ולכן נפטרה – כל זה רק ציור כדי להסתיר את האמת. האמת היא שהיא סיימה את השליחות שלה כאן, וממילא מה

לה להישאר בעולם התלאות עוד יום אחד. מי שיודע מהו עולם הנצח, להיות קרוב לשכינה, מה לו להישאר בעולם החומר המגושם.

ואם כן, שאלת השאלות היא: כיצד ידע האדם מה השליחות והתיקון שלו בעולם?

על כך השיב האדמו"ר מסלונים זצ"ל ואמר כי אם נלך ברחוב ונראה אדם המחזיק בידו מסור, עצים, פטיש ומסמרים. מה התפקיד שלו?...

מהכלים שעליו נבין שכנראה הוא נגר.

ואם הוא הולך תרופות בתוך התיק, מכשירי רפואה וכדו', מיד נאמר שהוא רופא. כך אומר הרב זצ"ל, כי לפי הכלים שה' נתן לך תוכל לדעת מה

השליחות שלך בעולם. אם ה' נתן לך כישרון בדבר מסוים –

בדיבור, בארגון של אירועים, בבניה של חפצים: הרי ששם טמון השליחות שלך ועליך להשתמש בכלים שה' תלה בך.

כל אחד לפי כישוריו והברכה שברכו ה'. רבנו האר"י הקדוש גילה כי האדם ידע

מה התיקון והשליחות שלו בעולם, לפי המצוה והעבירה שהכי נמשך אליהם בעולם הזה.

אם הוא נמשך למצוה מסוימת ביותר – היא השליחות שלו בעולם.

בד בבד, אם ש עבירה מסוימת שקשה לו להתגבר עליה פעם אחר פעם – ידע לו נאמנה שזו השליחות וההתמודדות שנתנו לו מהשמיים לתקן.

ישנו יהודי מבוגר המתגורר במרכז ומתעסק בזמנו הפנוי לחלוקת עלוני שבת קודש. כבר מאמצע השבוע הוא יושב וסופר עלונים, ומכין כמעין חוברות – אותם הוא מחלק ביום חמישי ושישי לאנשים בבתי הכנסת שנהנים מדברי התורה בשבת.

לפני שנים בודדות, חצה אותו יהודי מבוגר את מעבר החציה, והנה לפתע הגיח רכב שדרס והעיף אותו עשרות מטרים. לא היה סיכוי ע"פ הטבע לשרוד תאונה שכזו, בפרט בגיל שכזה.

הוא אושפז בבית החולים כשהוא מורדס ומונשם, והכל מתפללים לנס.

קרובי משפחתו ניגשו אל הצדיק הקדוש מנהריה, רבי דוד אבוחצירא שליט"א וביקש רחמים על אותו מבוגר.

רבי דוד הקדוש שמע את שמו ואמר: "הוא עוד ימשיך לחיות, מפני שהשליחות שלו בעולם היא לזכות את הרבים בחלוקת עלוני שבת, ויש לו עוד שנים רבות לעשות זאת".

הדבר היה לפלא גדול. לאחר כמה ימים מודיעים הרופאים בהתרגשות כי חל שיפור ניכר במצבו של הקשיש, אשר החל לפקוח את עיניו ולתקשר עם הסביבה. תוך שבועות ספורים הוא שב לביתו והמשיך לחלק עלוני שבת.

"כל אדם ירד לעולם עם קידוש ה' שרק הוא יכול לעשות", כותב הרב דסלר, "אותה מוכרח לעשות, רק השאלה האם בצורה טובה של מצוות ומעשים טובים, או חלילה בצורה לא טובה".

שנוכח למלא שליחותנו בשלמות, אמון.

ההקדטה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: משפ' שחב הי"ו, משי' אטדג"י, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט, אסתר בת מרים, אהובה בת אסתר, שושנה בת נינה, דביר בן רוטל, שרה בת חיה גאולה, יונתן בן שמחה. זיווג: אביחי בן גאולה. לע"י: אורי בן סלימה, אמיר בן גור, בוריס בן ברכה.

לתגובות: 052-7151858
רחוב מטה בריל 9, ת"א, מעפ' אחיאל
DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

כנס ענק בפורים קטן!!!

הרב ליאור גלזר שליט"א
הרב אלימלך ביזרמן שליט"א
(מחבר הספר "באר הפריחה")
ביום ב' 14/2 י"ג אדר א'

בטעה 20:00 בביהכ"ס "היכל דוד"
רח' זלמן עז"ר 42 תל כביר ת"א
לפרטים: 053-3113760 עמואל

גמ"ח תחפושות לכל המשפחה

סניף תל אביב - רח' מעפילי אגוז 91
מאחורי הבניין. בימי עני ורביעי מ 20:00-22:00
במוצ"ש מ 19.30-21.30
מעפחת זא"ד 03-7302953 / 053-3139866
סניף בני ברק - רח' האי - גאון 13 קרקע
בימי ראשון ורביעי בין השעות 20:00-22:00
ובימי א' מ 10:00-12:00
מעפ' ערעבי 058-3270806, 058-3293870

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של כ"ק מרן הרבי מערלי בעל אמרי סופר, הגה"ק רבי יוחנן סופר זצוק"ל בן הגה"ק רבי משה בעל היד סופר זצוק"ל הי"ד, נלב"ע י"ג אדר תשע"ו.

דביקותו הנוראה של כ"ק מרן הרבי מערלי זצוק"ל בתורה הקדושה היתה בבחינת "אם זכרתך על יצועי באשמורות אהגה בך", עד שנכדיו שלנו בביתו סיפרו שתוך כדי שנתו היה אומר קטעי גמרא ואף ראשונים שלמדו אז בישיבה! ופעם אף שלח מכתב לפוסק הדור הגר"ש אלישיב זצוק"ל ובו הוא שואל שאלה שנתחדשו לו בשנתו וכשהוא קם משנתו לא זכר את התירוץ... הרב אלישיב זצוק"ל השיב לו על השאלה, כשהוא מציין שלאמיתו של דבר הוא מאוד עמוס ואין לו פנאי להשיב על כל המכתבים אבל שאלה שנשאלה בחלום יש לה חשיבות מיוחדת ולכן הוא מקדים לענות לשאלה זו.

לפעמים היה אומר באמצע השינה קדיש ואמן יאה שמהי רבה, ופעם אף שמעו מפיו "אשת חיל", ממש בבחינת "באהבתה ישגה תמיד".

בימי בחורו כשלמד בישיבה התקיימה פעם בישיבה חזרה על כל הנלמד באותו זמן. הרבי זצ"ל החליט שחבל לו על הזמן ללכת כל לילה לבית האכסניה שהיה מרוחק מהלך רבע שעה, וכך הוא נשאר ללון בבית המדרש על הספסל כדי להרוויח את מחצית השעה של ההליכה לאכסניה וחזרה לשיבה...

גם נאמנותו ומסירותו לתלמידיו היו לשם דבר. קרה פעם שקברו גויה אחת בבית החיים היהודי, ושני אברכים מתלמידיו הלכו והוציאו את הגופה מקברה באישון לילה, אך המשטרה עלתה על עקבותיהם והם נעצרו.

מרן הרבי זצוק"ל הלך אז בליל שבת קדש לפני קידוש לרחביה לביתו של שר המשטרה, והלה שהיה דתי קיבל את פניו של הרבי זצוק"ל בכבוד גדול והתחיל לומר בפניו אמרות קדש של מרן החתם סופר זצוק"ל. נענה הרבי ואמר לו: לא באתי לכאן לפני קידוש כדי לשמוע אמרות קדש, באתי להסביר לך שאם האברכים האלה שהם בעלי משפחה ישארו במעצר, אתה תהיה אשם! הוא מיד החל להתנצל באמרו שענין זה לא קשור אליו כלל, אך הרבי לא נתן לו להתחמק...

באותה תקופה הגיע אליו לביקור ידידו כ"ק מרן הרבי מאונגוואר בעל המשנה הלכות זצוק"ל. תוך כדי שיחתם אמר לו הרבי זצ"ל: הרי שגריר ישראל באו"ם הוא קרוב ממשפחתך, אולי תואיל להרים אליו לבקשו שינצל את קשריו עם ראשי השלטון בארץ עבור האברכים הנ"ל? ואכן הרבי מאונגוואר זצ"ל הרים טלפון מביתו של הרבי זצ"ל אל השגריר והתחיל לדבר איתו אודות האברכים העצורים. כששמע זאת השגריר התחיל לצעוק: "מי אמר להם להוציא גופת מתה ממקומה?!". כששמע זאת הרבי זצ"ל התערב ואמר: "מצפונם היהודי הוא זה שאמר להם..."

(מתוך הספר הנפלא "איה סופר" שליטק ידידי הגבאי המסור הרב יצחק אייזיק ראב שליט"א)

מי הספיד את החסיד שיגע במסכת חגיגה

החסיד שעסק במסכת חגיגה

לכבוד התחלת לימוד מסכת חגיגה ע"י רבבות לומדי הדף היומי נביא סיפור מרטיט אודות לימוד מסכת זו, כמו שמובא בספר מנורת המאור (לרבינו יצחק אבובה ז"ל) [סימן ר"ג]. זה לשונו:

מעשה בחסיד אחד שהיה מתייחד במקום אחד והיה לומד בו במסכת חגיגה, והיה מהפך בה ומהדרה [-חוזר עליה] כמה פעמים, עד שלמד אותה היטב והיתה שגורה בפיו, ולא היה יודע מסכתא אחרת מן התלמוד, והיה שונה בה כל ימיו. כיון שנפטר מן העולם, היה בביתו לבדו ולא היה שום אדם פטירתו. באה דמות אשה אחת ועמדה לפניו והרימה קולה בבכי ומספד, ותרבה אנחתה וצעוקתה, עד אשר נתקצבו ההמון, ותאמר להם: ספדו לחסיד הזה וקברוהו וקבדו את ארונו ותזכו לחיי העולם הבא, שיה כיבדני כל ימיו ולא הייתי עזובה ולא שכוחה. מיד נתקצבו כל הנשים וישבו עמה ועשו עליו מספד גדול ועצום, והאנשים התעסקו בתכריכו וכל צרכי קבורתו, וקברו אותו בכבוד גדול. ואותה אשה בוכה וצועקת. אמרו לה: "מה שמך". אמרה להם: "חגיגה שמי".

כיון שנקבר אותו חסיד, נעלמה אותה האשה מן העין, מיד ידעו שמסכת חגיגה היתה, שנראית להם בצורת אשה, ובאה בשעת פטירתו לספד לו ולבכותו ולקברו בכבוד, על שהיה שונה אותה תמיד ושוקד ללמוד בה.

ומסיים בעל מנורת המאור בקריאה נרגשת: **"והלא דברים קל וחומר, ומה חסיד זה שלא למד אלא מסכתא אחת בלבד, כך [זכה להספד ולקבורה בכבוד], הלומד תורה הרבה ומלמדה לאחרים ומעמיד תלמידים הרבה על אחת כמה וכמה!"**

לעשות מחול לצדיקים

למדנו בסוף מסכת תענית (דף ל"א ע"א): "אמר עולא ביראה אמר רבי אלעזר, עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בגן עדן".

אומר על כך המגיד הקדוש מקאזניץ זצוק"ל א מורא'דיגע ווארט. 'מחול' הוא הרי דבר עגול. דבר עגול אין לו קצה. מרובע יש לו פינות, משולש יש לו פינות, אבל דבר עגול אין לו שום קצה. הרי זה רמז שהצדיקים לעתיד לבוא יהיה להם תענוג אמיתי שאין לו קצה וסוף. כך מובא בספר ילקוט עבודת ישראל.

אם כך, חשבתי להוסיף, הרי כל יהודי רוצה להיות צדיק, ולהיות מאלה שיקויים בהם "עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים". איך נוכל להיות צדיקים בלי לימוד התורה? רק על ידי שנלמד את ההייליגע תורה נזכה להיות צדיקים.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ט' טבת, תענית דף ל"א)

איך לקבל יהודי מארץ ישראל

בדף היומי שלמדנו (במסכת מגילה דף י' ע"ב), מביאה הגמרא את הפסוק (שמות ל' כ"ג): "וְאַתָּה קַח לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ

שכל
דקה
שווה
זהב

הדבר היקר בעולם

השבוע נלמד בדף היומי (חגיגה דף ד' ע"א): **"איזהו שוטה, המאבד מה שנותנים לו"**.

סיפר הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל שעדיין חקוקים בעצמותיו הדברים ששמע מפי רבן של כל בני הגולה מרן החפץ חיים זצוק"ל על הגמרא הנ"ל. וכך זעק החפץ חיים:

"אין בעולם דבר יקר יותר מהזמן! אי אפשר לקנות אותו בשום מחיר שבעולם! הרי בכל רגע אפשר להגיד מאתיים מילים, שכל מילה ומילה היא מצוה בפני עצמה, ואיך יכול אדם להעביר את הזמן בשטויות ולאבד בידיים את הדבר היקר בעולם!?"

מיני מתיקה

לכבוד תחילת לימוד מסכת חגיגה האיר לי בורא עולם וורט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. הגמרא אומרת בתחילת חגיגה (דף ב ע"א) "כְּדָרְךָ שָׁבָא לְרֵאוּת כְּךָ בָּא לְרֵאוּת". רמז עצום יש במילים אלה, "כְּדָרְךָ שָׁבָא לְרֵאוּת", באותה דרך שאתה רואה אנשים אחרים, אותו מבט בו אתה חושב על אנשים אחרים, "כך בא לראות", כך יראו אותך, כך יחשבו עליך. אם אתה תראה באחרים רק טוב, אם אתה תסתכל בהם במבט חיובי, גם אחרים יראו בך רק את החיובי. תחשוב טוב על אחרים, ואז יחשבו גם עליך רק טוב.

על הפסוק במשלי (כז, יט) "כַּפְּיָם הַפְּנִים לַפְּנִים כִּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם", אומר רש"י הקדוש: "כמים הללו הפנים שאתה מראה לתוכן הן מראות לך, כך לב האדם לאדם בחירו, לפי מה שאדם יודע שחבירו אוהבו כן הוא מראה לו פנים". וכדאי מאוד לעיין במסכת יבמות דף ק"ע"א, שם יש עוד שני הסברים ברש"י על פסוק זה.

ואם הזכרנו את חשיבות הזמן, נזכיר מה ששמעתי כד הוינא טליא מאבי מורי הצדיק רבי שמואל צבי זצ"ל שלכן קונים לחתן שעון זהב, לרמז לו שכל דקה שווה זהב...

והגאון הצדיק רבי משה אריה פריינד זצוק"ל גאב"ד העדה החרדית היה אומר, כי התורה נקראת מתנה כמו שנאמר (במדבר כא, יח) וממדבר מתנה, ודרשו חז"ל במסכת עירובין (דף נד ע"א) "אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו, תורה ניתנה לו במתנה", והרי מבואר בדברי חז"ל שמי שאינו חוזר ומשנן את מה שלמד אין תלמודו מתקיים בידו, ואם כן עליו נאמר: איזהו שיטה המאבד מה שנתנו לו...

אליבא דהלכתא - שאלות בהלכה בסוגיות הדף היומי

בדף היומי למדנו (במסכת מועד קטן דף כ"ו ע"א) שיש לקרוע על ירושלים בחורבנה, והגמרא מפרשת שיש לקרוע על המקדש בפני עצמו. ורצינו לשאול הלכה למעשה, האם כך צריך לנהוג להלכה או שיש בזה היתרים שונים? והאם חיוב הקריעה הוא גם כשרואה את ירושלים אף אם אינו רואה את מקום המקדש?

תשובה שהתקבלה מאת רב ביהמ"ד דחסידי בעלזא רובע ו' הגאון הגדול רבי אלחנן וינד שליט"א מחבר סדרת ספרי "נועם הלכה"

לכבוד הגאון רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א בעל הגליון הנפלא מתיקות הדף היומי, גליון מלא באגדה ובדרוש ובהלכה, גליון מלא חיות ומתיקות דקדושה אי' בגמ' מו"ק דף כ"ז: הוואה ערי יהודה ועל המקדש ועל ירושלים בחרבנן חייב לקרוע. ומשמע שיש חיוב קריעה על ערי יהודה ועל ירושלים ועל המקדש. קודם כל רואים כאן שהחיוב הוא רק על ערי יהודה, דהיינו השייכים לשבט יהודה כמבואר בברכות (דף ס"א) שלערי יהודה יש חשיבות מיוחדת, וכן מבואר בלבוש, כיון שהם קרובים לירושלים. וכן נקט בשו"ע ס' תקס"א. ובסעי' ב' נקט שיש חיוב קריעה על ירושלים בפני עצמה, וכן על מקום המקדש בפני עצמו. ועיין שם שאם הגיע קודם למקום המקדש ואח"כ רואה את ירושלים, קורע על מקום המקדש ומוסיף קצת על ירושלים, ואם קרע קודם על ירושלים חייב קריעה שניה על מקום המקדש. ועי' בכף החיים (ס"ק ט"ז) שאם ראה שניהם יחד סגי בקריעה אחת על שניהם. ועיין שם עוד, בדזמנינו חיוב קריעה הוא רק כשרואה חומת העיר העתיקה, אבל חוץ לחומה אין חיוב קריעה.

ויש לדון האם בזמנינו נהוג לקרוע. והנה בספר ארץ ישראל (ס' כ"ב) מבואר שעל חרבון ושאר ערי יהודה אין נוהגין לקרוע, כיון שאינו ידוע בדיוק מקומו. ולגבי ירושלים, בשו"ת אגרות משה (אור"ח חלק ד' סימן ע') מצדד לומר שאף שעדיין לא נגאלנו בעוה"ר אין לקרוע בראיית ירושלים מאחר שהיא בחסד השי"ת בנויה לתפארת ואינה עכ"פ ברשות אומות עכו"ם, ורק בראותו את מקום המקדש אף כשרואים אותו מרחוק וכ"ש כשבים לכותל, יש חיוב לקרוע, או על חלק מירושלים ברשות האומות אף אם נבנו יפה צריך לקרוע.

מאידך כתבו הרבה פוסקים, וכן מצדד בשב"ל (חלק ז' ס' ע"ח), דכיון שאין מדובר משלטון חרדי אין זה נחשב כירושלים הבנויה, עיין שם שמאריך בזה, ומסיק שם: ומ"מ הנח לישראל. וכל זה לגבי ירושלים, אבל לגבי מקום המקדש מסיק להחמיר, וכתב שאלו שמחפשים כל מיני היתרים להיפטר אין זה מנהג ותיקים, וכן נהגו גדולי ישראל.

ועיין בהליכות חיים שמביא שבעל הדברי יציב כשהגיע לירושלים ליד העיר העתיקה נהג לעצום עיניו כדי שלא יראה את ירושלים כיון שהסתפק איפוא חל חיוב קריעה על ירושלים, וכשהגיע לכותל המערבי קרע קריעה. שוב מצאתי בהליכות שלמה (פיק כ"ג בהערות) שהדר בירושלים אף שהוא דר בשכונות המרוחקות מעיקר הדין חייב לקרוע כשמגיע לכותל המערבי, ומ"מ המנהג שאין קורעין כיון שהם דרים באותה העיר אינו מורגש כ"כ הצער והחרבן, אבל למעשה יש לקרוע, או שילך כל שלושים יום, או שילך בחג ומועד שאז אין קורעין.

ואסיים בזה שבספר מעשה חושב (אות קע"ו) מביא אודות קה"ק מרן מהר"א זי"ע מבעלזא כשהלך לכותל, כשהגיע סמוך אל הכותל נעמד וקרע קריעה כדת וכדין. ולכן נראה שלכתחלה ודאי שיש חיוב קריעה כשמגיע לכותל, ועל ירושלים יש להקל, והשי"ת יעזור שנזכה בקרוב לבנין בית המקדש, אמן.

מקולמוסם של הקוראים

הטהורה מתוך בריאות גופא ונהורא מעליא. ובקרוב נזכה לקבל ולהתענג על ספריו המתוקים שלבטח יכבשו בסערה רבתי את עם ה' על כל חוגיו ועדותיו בכל קצו תבל !!!

אשרי העם שככה לו !!! אשרי העם שְׁאֵלָה הם דרשנו ומעורריו ומחזקיו !!! אשרינו מה טוב חלקנו !!! אשרי שחכתי לידיד נעלה ומרומם כמו האי"ש מירושלים!

כלנו מתרגשים יחד לכבוד התורה ומתיקותה שהוד מעלת כבוד תורתו שליט"א יודע היטב איך להמתיק אותה בכל מיני תפנוקים ועידונים בתוספת ריחות נעימים ומפיצים אור מתוק, למשוך את ליבותיהם של ישראל לאביהם שבשמים.

יעקב הייזלר

ויהי בימי תשפ"ב, וידידי עוז האי"ש הנכבד והנעים מרביץ תורה לעדרים כל הימים, רבי אברהם ישעיהו בן הצדיק רבי שמואל צבי ז"ל הולך וגדל עד למאד.

גדולי חקני הדור אף מקבלים אותו בכבוד מלכים בהבינם למרחוק את עבודת קדשו הפלאית לבני דורנו, וְעַם ה' מנער ועד זקן טף ונשים מתענגים על צוף נועם אמרוי הכל כך יקרים.

ברכותינו שילך הרב אי"ש שיחי' מעלה מעלה בהפצת תורה וחסידות כאוות נפשו

מאוצרות המועדים

הרמ"א כותב בסוף הלכות מגילה (סימן תרצ"ז): "יש אומרים שחייב להרבות במשתה ושמחה בל"ד שבאדר ראשון, ואין נוהגין כן, מ"מ ירבה קצת בסעודה כדי לצאת ידי המחמירים, וטוב לב משתה תמיד". וכתב שם הט"ז, שרבינו יחיאל מפרי"ש היה רגיל להרבות ולהזמין בני אדם לסעודה זו.

וכתב הכתב סופר בפרשת תצוה, דמשלוח מנות שייך לסעודה, "כרעים האהובים בעת שמחתם יושבים ואוכלים ומשלחים זה לזה מתוך הסעודה", ולפי זה מי שמחמיר להרבות בשמחה יש לו להחמיר גם לשלוח מנות, ומי שלבו רע להנות אחרים ממנו לא ירבה במשתה לעצמו גם כן. וזהו מה שמסיים הרמ"א "וטוב לב", כלומר מי שאין לבו רע להנות אחרים, "משתה תמיד", הוא יקבל עליו חומרת הפוסקים להרבות במשתה לעצמו.

נקודה למחשבה:

"כשרוצים להכניע הקליפה צריך להיות האדם בשמחה, כי כשהוא שמח אין שם עצבות ותוגה, כשזה קם זה נופל" [כלומר כשהאדם מתרומם בשמחה, הקליפה נופלת] (נועם אלימלך פרשת וארא).

לזכרון עולם

נשמת מורנו ורבנו הנערץ, עמודא דנהורא שלשלת הקדושה מדורי דורות כ"ק מרן אדמו"ר מערלוי הגה"ק רבי יוחנן סופר בעל "אמרי סופר" זכר צדיק וקדוש לברכה

נסתלק לגנוי מרומים י"ג אדר תשע"ו

הנוצח על ידי נאמן ביתו ויד ימינו הנגיד המפואר רודף צדקה וחסד ר' יעקב שלום פישר שליט"א לזכר נשמתו הטהורה של רבינו זצוקלה"ה ולע"נ אמו הצדקנית מרת חיה שרה בת הר"ר שמואל חיים ז"ל נלב"ע י אדר תשנ"א

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק

פרק צ"ט "כוחו של מי יגבר?"

פרספקטיבה חודרנית:

דילמה עזה עומדת בפני חוקרי חיים שלום-מולי פלד, בדרך כלל עומדים מולם אסירים שמנסים לחמוק מעונש בשקרים והמצאות שניתן להפריכם בנקל, אך המקרה של חיים שלום בנוי על בסיס איתן, ישנן הוכחות רפואיות שלא ניתן לסותרן, כי חיים שלום לקה בהפרעות קשות בדרכי הזיכרון בעת שחלה בדלקת ריאות קשה ביותר, חלקים רציניים מזיכרונו נמחקו לו.

השאלה הייתה, אם זו הפרעה זמנית או בעיה רצינית ביותר שתתמשך תקופה ארוכה מאד, כל עוד לא פיצחו את החידה יש להם בעיה קשה שמפריעה לעבודתם להעמידו למשפט צבאי, אם אכן נמחקה כל תקופת היותו חייל אי אפשר לדון אותו על עריקה, הוא נחשב כבלתי שפיט.

חיים שלום מנצל את הפרצה הזו בכישרון מופלא ביותר, הוא מצליח לשחק בצורה יוצאת דופן את היותו לוקה ב"בלאק אאוט" החוקרים מנסים לקעקע את הסיפור שלו בכל הדרכים שבידם, אחת מהן להביא לו בהפתעה את אחד החיילים הבולטים ביותר במחנה יונה בו שירת, מומי בר שעזר לו לברוח מהמחנה. הם בטוחים שברגע הראשון יגלה סימני הפתעה דבר שישקף את זיכרונו, אבל הם טועים חיים שלום שיער מראש כי כך יעשו לו ולכן התכונן היטב לתופעה הזו, הוא מתנכר למומי בר לחלוטין.

אבל החוקרים לא מתייאשים, הם מנסים את כל הדרכים. בפרקים הבאים נראה את יתר השיטות שלהם, איך הם מנסים להרוס את הבניין הזה, בתוכנית בצורה פסיבית שותפים גם אלופים בכירים, אבל במגמה אחרת לחלוטין, הם מנסים להחזיר אותו לשירות פעיל בלי משפט צבאי, הם מודעים לטאלנט (כישרון) המיוחד של חיים שלום בתחומים רבים שיכולים לתרום לשיפור הצבא, נראה איך הם מכינים לחיים שלום תוכנית מפתיעה ביותר.

~

לאחר יומיים ניפגש מומי שוב עם חיים שלום, הפעם כאורח שבא לבקר אותו בלי שום ליווי.

אם חשבו החוקרים שחיים שלום יעשה להם חיים קלים טעו, הוא דבק בגרסתו שאין הוא מכיר את אורחו.

מומי ניסה בכל כוחו לעורר את זיכרונו של חיים שלום בכל מיני תרגילים, אבל לשוא, השיחה התארכה לכמעט שעותיים, מעבר למאוסר לאורחים, אבל החוקרים שהיו בחוץ עשו כל מאמץ להצליח במשימתם ולא ניסו לזרז את מומי.

חיים שלום היה עייף מאד, הוא ייחל בכל לבו שיקץ ויניחנו לנפשו, כל רגע של משחק סוחט ממנו את שארית הכוחות, לפתע הוא שומע את מומי אומר לו משפט שהדהים אותו ביותר.

"נראה מולי או חיים שלום יקירי, רציני מאד להנעים לך את שהותך כאן, אני חש הרבה אשמה בזה שדחפתי אותך לברוח מהמחנה ובכך בעצם גרמתי לך להיות עריק.

בשעתו לא חישבתי את צעדי כהוגן, חשבתי שהבריחה תועיל לך, באותם ימים קשים כשלא הפסיקו לרדת לחייך בשל החשדות המטופשות, היה הצעד הזה מתבקש מאד, לכן עשיתי כל מאמץ שתעזוב את המקום לתקופה קצרה, לא חישבתי שתיקח את הצעד ברצינות ותערוק לחלוטין מהצבא, גם לא ידעתי עד כמה הצבא יחפש אחרך ככלבי ציד, אני חש שעשיתי לך עוולה נוראה, לכן אני מבקש ממך, תן לי את היכולת לכפר על הפשעים שלי כלפך".

"תגיד לי מה אתה רוצה ממני" צרח חיים שלום בקול כעוס.

הוא חש שקשה לו להתמודד מול מומי בר, יתכן מאד שהוא לא חלק מחבר הרשעים שזומם להושיבו בכלא, אלא באמת ביקש להיפגש עמו, אולי הוא באמת אדם טוב שאינו רוצה ברעתו, אבל הוא לא יכול להיפתח אליו, אין ספק שהחוקרים מנסים למצוא דרכו פריצה, אסור לו לפספס את המהלך שלו, אם יסטה במשהו עלולים הרשעים להטיל אותו לכלא לשנים טובות.

"חיים שלום היקר, אתה לא יודע עד כמה שאתה מצער אותי בחשדותך כנגד, באיתי רק לטובתך, חלילה וחס לחשוד בי שאני רוצה להרע לך, חישבתי לעזור לך, יש לי רעיון אולי תרצה להעביר הודעה למשפחתך, אתה הרי נמצא במצב לא פשוט, אנשי המשטרה הצבאית עושים כל מאמץ לרסק אותך, לבד לא תוכל להתמודד, אתה חייב עזרה מבחוץ.

אני מוכן להיות בלדר להעביר לאחד מאלו שאתה בוטח בהם מכתב שיעשו למענך, אולי הם יהפכו עולמות, יכניסו אנשים עם קשרים רציניים שיכולים לזעזע את העולם כולו, ברגע כזה הם לא יוכלו להתעלל בך, כי תהיה רשות מפקחת מבחוץ, אתה חייב לבטוח בי שאעשה הכל למענך, כדי להוציא אותך מהכלא הארוך".

מול המילים הללו שניכרו בכנותם, לא היה חיים שלום יכול להתנגד, הוא חשב לעצמו, מה יכולה עזרה זו לקלקל לי? נניח שאני לא מכיר את האיש ואני לא רוצה עמו שיתוף פעולה, אבל מצד שני הוא טוען משהו נכון: איך תוכל להתמודד לבד בלי כל עזרה?

זו אכן בעיית הבעיות שלו, הוא ניצב בודד במערכה בלי טיפת עזרה מבחוץ, אי אפשר להמשיך במלחמה כזו לבד, הוא חייב עזרה מורלית ומעשית האם הוא יכול להתנגד לבקשה פשוטה כזו? גם החוקר הקשוח ביותר יבין את הודישה האלמנטרית הזו.

מספורי המגיד

אבל גם לזה הוא לא היה מוכן להגיב מיידית, הוא ביקש ממומי שיתן לו לישן על כך יממה, עליו לחשוב אם הוא מוכן לך, יש לו חשש כבד כי כל עזרה מבחוץ עלולה לסבך אותו ולכן הוא חייב להיות שקול שבעתיים.

"אני מקווה שאוכל לתרום לך, מי יודע אם ירשו לי להיכנס אליך עוד פעם, גם כך עשו לי טובה גדולה כשהסכימו ועוד לכל כך הרבה זמן".

"באמת למה הם כאלו צדיקים? מה האינטרס שלהם כאן?" התעורר חשדו של חיים שלום הנרדף.

"אין לי מושג, אני לא בא כוחם ולא שלוחם, באתי בשל יסורי המצפון הקשים שתוקפים אותי כל העת לאחר שסיבכתי אותך".
 "אתה יודע טוב שאיני מכיר אותך בכלל ולכן סיפורים כאלו לא משכנעים אותי, מאין לי לדעת שאתה לא אחד מהחבורה ששטה להשים אותי בכלא למשך עשר שנים?"

"אני מבין אותך, אתה מפחד מכל אחד ואפילו מהצל שלך, אתה רדוף חרדות, אבל מה אכפת לך להשתמש בי כבלדה, תן לי שם של אחד מקרוביך אותם אתה מכיר, לכל הפחות בזה תעזור לעצמך, אין בהסכמתך זו משום הודאה בשירותך בצבא".

לאחר הטיעון הזה התרכך מעט חיים שלום, יש צדק בדבריו של אותו ברנש, גם אם יסכים לשליחות שלו אין בך כל הודאה בהאשמה.

"טוב אתן לך את השם של גיסי לשעבר, אני לא יודע בדיוק היכן הוא גר כיום, אבל תשאל בגאולה והסביבה איפה גר האבך הצדיק רבי אפרים זלמן הויזמן יאמרו לך, איתנו היה לי הרבה קשר, ספר לו את כל התלאות שאני עובר ובקש ממנו להפוך עולמות שישחררו אותי מהכלא הנורא הזה, בו אין לי לא יום ולא לילה. בך תכפר על כל מיני חטאים שנראה לך שעברת".

"בסדר גמור, אני הולך עוד היום למקום ההוא ותקוותי שאכן זה יעזור לך לצאת מהמקום".

מומי לא ידע שהוא בעצם בובת משחק בידי החוקרים, הם הצמידו לו אורב שעקב אחריו לכל אורך הדרך, מנוי וגמור בלבם כי הם יוציאו הודאה בכל דרך שהיא, אין להם בעיה לחטט בתוך הקרביים של אפרים זלמן אם יצטרכו, הם חייבים את הטרף.

***

בשעת לילה מאוחרת ביותר הגיע מומי לביתו של ר' אפרים זלמן הויזמן. הוא נקש בעדינות, איש לא ניגש לדלת, באותה שעה היה נתון ר' אפרים זלמן בשיעור עמוק בחו"מ, הייתה לו קביעות עם אביו שלוש פעמים בשבוע, ללמוד הלכות טוען ונטען בעיון רב, הוא רצה להשתלם גם בשטח זה שזה אחד מהמקצועות הקשים שבתורה יש לו חלום להיות טוען אפילו שלא בשכר.

לקחו שתי דקות עד שרב משה יוסף הרגיש שמישהו נוקש בדלת, הוא רמז לבנו שאולי יגש לברר, לא אחת הגיעו מקרים דחופים ביותר אל ר' אפרים זלמן האיש שמסר את עצמו לזולת, לא שלום בית אחד הציל בזכות הגישה המיוחדת שהייתה לו, תמיד ידע איך לרסן את הצדדים הניצים ולהביא אותם לידי הבנה, במתק לשונו ידע לגמד את כל ההרים הגבוהים שנישאו עקב היכוחים ולעשותם צום גארנישט- לכלום.

לאחרונה התעסק בהצלת שלום משפחה שכל משכני השלום הטובים ביותר נואשו, זה שנתיים מתחפרים להם הצדדים כל אחד בשלו ואין נכונות לוותר על כלום, לא רק הם עסקו בהמטרת אש וגופרית איש על רעהו, היו שם גם כמה שותפים טובים שעזרו לחמם את האוירה הטעונה בלאו הכי, ריח הגט נישא באויר, השאלה הייתה רק מתי.

ברגע האחרון הגיע יהודי טוב שהציע לשני הצדדים לגשת אל קס אפרים זלמן שידי רב לו בהשכנת שלום בין איש לרעהו, מה אכפת לכם לפני שהמצב יהיה בלתי הפך לעשות עוד ניסיון אחד? שאל, שני הצדדים הסכימו כדי שלא יראה שכל אחד חפץ בהרס הבית. ברגע שהגיעו אל ביתו ראו זה פלא, לפתע כל הרקע והקישוטים שמסביב השתנו שני הצדדים חשו באוירה שונה וניחוחה

לא עוד גיצים ניתנים לכל עבר, לא אחת היה מספר מילתא דבדיחותא שגרמה לפוגג את האוירה המתוחה, כך הצליח להוריד את מפלס המתח. אמנם עדיין הדרך רחוקה לשלום בית מושלם, אבל ל"ב השורות התרחקו בצורה ניכרת, הבלבלים הנמרצים ששייפו את הקולמוס שלהם חשו שהפסידו מקח נאה, שני הצדדים כבר הביעו נכונות לדון על שלב ב' לחיים משותפים.

"אולי אחת המשפחות צריכות אותך, הם יודעים שבשעה כזו אתה נמצא בבית זוהי הדרך היחידה להגיע אליך, הלךך זו היא מצוה שאינה יכולה להיעשות על ידי אחרים" פסק לו להיתר.

ר' אפרים זלמן ניגש אל הדלת ולמול עיניו המופתעות ניצב בחור מגולח שהלך עם קסקט, יצור שלא שכח בביתו, משום מה היו פניו מוכרות לו, הוא לא ידע מהיכן, ליבו אמר לו שהוא אחד מהבחורים שנשרו לפני מספר שנים, מה יש לו לבוא אליו?

"שלום עליכם, פנה אליו בלבביות, במה אני יכול לעזור לך?"

"האם אני יכול לקחת מזמק היקר מספר רגעים, אני מבין שאתה לומד עכשיו בחברותא עם אדם חשוב ולא נאה להפסיק בלימוד החשוב, אבל נשלחתי אליך בשליחות חשובה ביותר על ידי גיסק לשעבר חיים שלום פינקלשטיין, הוא נמצא כעת במצב איום ונורא והוא זקוק לעזרתך. רק אתה יכול לעזור לו, אמר לי, לכן נשלחתי אליך בדחיפות כדי שתכנס לעניין בעובי הקורה".

מספורי המגיד

"אדרבה ואדרבה, אמור לי באמת מה מצבו, מאד חשוב לי לדעת מה קורה עמו באחרונה".

מאז אותו יום שהיה בביקור חולים לבו מאותת לו כי חיים שלום נמצא בסכנה עצומה, אבל הוא לא ידע לאן פונים, עתה מגיעה אליו פניה מחיים שלום, מי יודע היכן הוא נמצא ומה יוכל לעזור לו?

"אני יכול להיכנס לביתך? לא נעים לי לשהות בחוץ" ביקש מומי להסתיר את ביקורו מעין צופים זרים.

אפרים זלמן הכניסו לחדר צדדי, במקום זה היה מקבל את הפונים אליו, אם לשאלות בהלכה ואם לעניינים דחופים אחרים בכל תחום שהוא. מומי התיישב ליד השולחן ואפרים זלמן הגיש לו מעט תקרובת ושתייה חמה וביקשו בעדינות שיבדק.

"וואס פאר א'פראגע-איזו שאלה, איך בעהן אנאיד-אני יהודי".

אחרי שטעם משהו סיפר לו את כל השתלשלות העניינים מתחילה, הוא הודה לו כי ידו הייתה בדחיקת חיים שלום כלפי חוץ, מאז לבו נוקפו כי בכך המיט עליו את הסכנה הגדולה, כאשר הצבא מעוניין להושיב אותו בכלא בעון עריקה מהצבא, לא אחת הם גוזרים עונשים חמורים ביותר כדי להרתיע את האחרים, אני חושש מאד שהם יגזרו עליו כעשר שנים ישיבה בכלא, שזה הרס כל החיים שלו, איזו אשה תתחתן איתו כשיצא מהכלא שבור ורצוץ לחלוטין.

כעת אחרי חמישה חודשי רדיפה אין סופית, נמצא חיים שלום בכלא של מגרש הרוסים והוא עובר חקירות קשות ביותר, הם מנסים לסחוט ממנו הודאה כי הוא מולי פלד שנמלט מהצבא לפני כחצי שנה, אבל חיים שלום נוקט בעמדה מאד מעניינת, הוא מספר שעבר מצב של "בלאק אאוט" שפירושו שכחה רצינית, בשל המחלה הקשה שהייתה לו איבד חלק מן הזיכרון, לטענתו נמחקו ממנו כל השנים בהן שירת בצבא, בעצם עוד קודם לכן, כבר מגיל 16 אין הוא יודע כלל מה קורה איתו.

"רק רגע אני יכול לקטוע אותך באמצע? משהו בסיפור שלך לא ברור לי. אם כפי דברך שהוא לא זוכר כלום מגיל 16 אם כך הוא לא אמור להכיר אותך, איך אם כן שלח אותך אלי? הרי אתה מכיר אותו רק מהצבא והוא מעולם לא היה בצבא?"

"אתה שואל טוב מאד, באמת הוא לא רוצה להכיר אותי, הוא דבק בכך שהוא לא מכיר אותי, אבל אני זה שפניתי אליו ואמרתי לו שהוא רק יסבול, אם לא יבקש עזרה מבחונן, אז בסוף נעתר לי והסכים לעשות אותי שליח כדי שתבקרו אותו בכלא, אולי תוכל להזעיק מבחונן כוחות שיעמדו לעזרתו, לבדו לא יוכל להילחם בצבא, הם חזקים פי כמה וכמה.

"ישר כוח על הידיעה החשובה, אני ואבי שליט"א נעשה כמיטב יכולתנו להזעיק עזרה כדי לחלץ אותו מידי הרשעים".

***

לאחר שיצא מומי מביתו גולל ר' אפרים זלמן את כל העניין בפני אביו, רב משה יוסף חש צער עצום על סבלו של חתנו לשעבר, הוא חש שהוא מתמרק עכשיו הרבה על משוגות העבר, השאלה איך מצליחים במקום הזה, האם יוכל לגייס עורך דין פלילי ברמה טובה שיוכל להוציא אותו מכבלי המאסר?

הם לא יוותרו על טרפם, מטררתם היא להעניש אותו על המחשבה לערוק, כדי למנוע בעתיד חוטאים נוספים שירצו לערוק משורות הצבא. סביר להניח שירצו להחמיר במיוחד בעונשו, בשל הכעס שלהם על קצין כה מוצלח שיכול היה לטפס בשלבי הסולם הפיקודי ואולי אף להיות מטובי הקצינים הבכירים ולפתע הפך את עורו.

רב משה יוסף החל לעיין בסוגיא העמומה, לאחר מחשבה החליט שקודם צריכים לפעול בדרך הרגילה, הוא ביקש מבנו שיזמן פגישה עם חיים שלום ויגשש מה ניתן לעשות.

***

צוות החוקרים ישב על הקלטות האחרונות, היה להם חומר רב, כל השיחה שהייתה שבינו לבין חיים שלום הוקלטה על ידם, עוד לפני שהגיע לחדר הגיע למקום מקצוען שהסתיר רשם קול משוכלל יחסית לאותם ימים שהיה בידי השירות של צה"ל, הייתה שם קלטת מיוחדת שיכולה הייתה להכיל יותר משעתיים שיחה, כל השיחה הוקלטה היטב, עתה הם ישבו לנתח את החומר, האם יוכלו להוציא הודאה מחיים שלום, הם היו המומים מהפקחות והזהירות של חיים שלום, ניכר היה עליו שהוא שומר על כל מילה שיוצאת מפיו שלא תהווה הודאה ששירת בצבא. אבל עם את היו להם תהיות שונות, הסיפור לא פשוט יש מדי תמיהות, בתוך תוכם הייתה הרגשה כי חיים שלום הכיר היטב את מומי ונזהר מלחשוף את עצמו אליו.

הם עקבו אחרי מומי בעת שנפגש עם אפרים זלמן, הם ראו שנכנס לביתו של אפרים זלמן ושהו משך למעלה מחצי שעה, עתה ידעו את כתובתו, הם ידעו כי הוא מתכוון לבקר אצלם, עליהם להיות מוכנים לפגישה, אולי מהפגישה הזו תצא הישועה.

***

יומיים אחרי כן הגיע אפרים זלמן למגרש הרוסים, הוא הגיש בקשה מסודרת להיפגש עם גיסו לשעבר חיים שלום, הבקשה אושרה מיידית, הם היו מעוניינים בה, כדי שיוכלו ללמוד מהדברים הנאמרים שם.

אבל הם לא ידעו עד כמה חיים שלום זהיר אפילו עם גיסו לשעבר, הוא הבין במקום שחוקרי השב"ס לא בחינם הרשו לאפרים זלמן פגישה מהירה, יש לזה תשלום שיעלה לו הרבה.

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

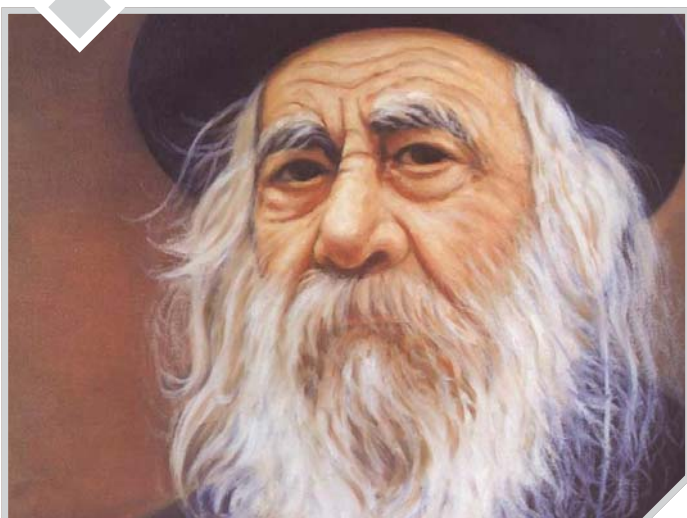
גליון מס' 313

פנינים לפרשת תרומה

**לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,
לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

פעם נזקקתי לשמוע את דעתו של הסטייפלר בעניין חשוב. הלכתי לביתו ומצאתי אותו עומד מחוץ לבית. הוא סיפר לי כי מפתח הבית אבד, והאפשרות היחידה להיכנס הביתה היא דרך החלון. "ובכן, אני אתכופף, אתה תעלה על גבי, תיכנס דרך החלון ותפתח את הדלת"... הוא אמר זאת בפשטות גמורה. אבל אני מיאנתי לעשות זאת... לדרוך על איש קדוש כזה? היתכן?

הצצה על חכמתו וצניעותו של מרן הסטייפער זצוק"ל

"אֲשֶׁר מִלְאֲתֵינוּ רוּחַ חֲכָמָה" (שמות כ"ה, ג')

ר. צביון

סבא הסטייפלר היה מהיר מאוד בחישובי גימטריאות. בסוף ספרו על התורה 'ברכת פרץ' מופיע קונטרס שלם של גימטריאות מפסוקי התורה הרומזות לפירושי רש"י. סבא היה מחשב זאת במהירות רבה - בין העליות לתורה או בלכתו לישון. הוא היה מכין גימטריאות של השנה לשערים של ספריו וכן לכל ההזמנות לשמחות במשפחה. כל זה לא גזל מזמנו כלל ונעשה כבדרך אגב.

חניך נובהרדוק

בנובהרדוק עוצבה אישיותו של סבא ונבנתה דמותו המוסרית, ואף הנהגתו כל השנים היה כ'נובהרדוקא'. סבא היה בעל ביטחון מופלג ולא האמין ברופאים ובטיפולים; רק על ה' שם יהבו. כבודו האישי לא היה בעיניו לכלום, הוא לא התייחס למראהו החיצוני ובז לכל העניינים מסוג זה.

סיפר לנו תלמיד חכם אחד: פעם נזקקתי לשמוע את דעתו של הסטייפלר בענין חשוב. הלכתי לביתו ומצאתי אותו עומד מחוץ לבית. הוא פנה אלי וסיפר לי מפתח הבית אבד, והאפשרות היחידה

בעדו: "בעבורך הרי זה ביטול תורה, אבל אני לומד גם בעת עוסקי בעניינים אלו, ואינני מתבטל מלימודי!"
כשאחי רבי אי"ש ורבי שלמה היו ילדים קטנים, בנה להם סבא ארון קודש קטן מעץ. בארון קודש קטן מעץ. בארון קודש זה הניחו ספר תורה מנייר. (היה זה ספר תורה שהביא רבי שמואל גריינמן מאמריקה לאבא בהיותו ילד). הוא גם לימד אותם איך מוציאים את ספר התורה בזהירות ומנשקים אותו... כמו כן הדפיס על לוח עץ את אותיות האל"ף בי"ת בכתב נאה וברור כדי שהנכדים ילמדו את צורת האותיות.

סבא היה מוכשר מאד גם באומנות הציור. כאשר הוציא דודי רבי שלמה ברמן את ספרו הראשון, צייר לו סבא את עמוד השער. בספרייתו נמצאו ספרים שנקרע בהם העמוד הראשון, וסבא טרח לצייר שער חדש מעוטר ומעוצב כדי לכבד את הספרים. אף לנכדותיו צייר לפעמים במחברותיהן. כשהרחיבו את בית הכנסת 'לדרמן', צייר סבא בעצמו את צורת האותיות על העמוד של בעל התפילה.

אורים ותומים

בעשרות שנותיו האחרונות נהיה סבא לתל תלפיות, והמונים החלו פוקדים את מעונו לברכה ולעצה. לצד גדלותו בתורה נודע שמו בכל רחבי תבל כאיש קדוש, בעל רוח הקודש ופועל ישועות. סבא לא שמע היטב, וקשה היה לשוחח עמו באריכות. (הוא חלה בילדותו, ומחלתו פגעה בחוש השמיעה. אמו נסעה עמו לטובי הרופאים, אך הם לא מצאו מזור; הם אף הודיעו לו כי שמיעתו תרד יותר ויותר במשך השנים, כפי שאכן היה). למרות זאת, זרם הפונים אליו הלך וגדל מאחר שנודע כי עצותיו הריהן כדבר האורים ותומים, וברכותיו - בבחינת 'צדיק גוזר, והקב"ה מקיים'. סבא עצמו התבטא פעם: "אני איש זקן מאוד, וברכותי באות מכל הלב היותי רוצה בכל לבי בטובת זולתי. אולי משום כך מועילות ברכותי".

מפני קשיי השמיעה של סבא רגילים היו להעלות את הבקשות על הכתב, וסבא היה קורא ומשיב בעל-פה. לפעמים רצה השואל להגיב ולהעלות צדדים נוספים, והיה כותב בפני סבא. כאן נוכחו הכל בהתמדתו העצומה של סבא: בעת שהלה היה כותב, שב סבא ללמוד בספר שלפניו, ואפילו רגע קט! גם בזמן הקצר שבין יציאתו של אדם אחד לכניסתו של הבא אחריו - שלא נמשך יותר מעשר שניות - היה סבא שוקע כל כולו בספר ומשנן את תלמודו, כמי שכמה שעות לפניו...

(הרבנית ר. צביין מתוך הספר 'בית אמי')

להיכנס הביתה היא דרך החלון. "ובכן, אני אתכופף, אתה תעלה על גבי, תיכנס דרך החלון ותפתח את הדלת"... הוא אמר זאת בפשטות גמורה עד להדמים, אבל אני מיאנתי לעשות זאת... לדרוך על איש קדוש כזה? היתכן?

עם זאת, סבא לא זלזל בכבוד התורה, כפי שאמרו חז"ל, שתלמיד חכם שיש רבב על בגדו חייב מיתה. בשמשו כראש ישיבה היה מגיע לשמחות תלמידיו ולשמחות משפחתיות כשהוא לבוש בפראק ובענייבה, וכן היה הולך כשמקל הליכה בידו, כדרך ראשי הישיבות באותה תקופה.

כשחדל מלשמש כראש ישיבה פסק מללבוש את הלבוש הרבני. עם זאת, כאן בארץ הוא גילה את ה'קפוטה', שמצאה חן בעיניו, וביקש לתפור לו כזו לשבת, באומרו כי נאה היא ומתאימה לכבד בה את שבת קודש. מלבדה היתה מונחת בארוננו קפוטה נוספת שמישהו שלח לו, והוא ייעדה כבגד שבו יקבל את פני משיח צדקנו.

ללא גבאים וללא מקורבים

סבא השתדל שלא להיעזר באיש ולא הרשה שישרתוהו. לכן לא היו לו 'משב"קים' (משמשים בקודש), לא גבאים ואף לא 'מקורבים'. את כל ענייניו ניהל בעצמו. גם קבלת הקהל שהתקיימה בביתו מדי ערב התנהלה בלא עזרת מי שהוא.

סבא התעקש לשלם על כל דבר שנעשה בעבורו. בת זודתי מספרת כי נהגה לאפות חלות ולשלוח לו, אולם הוא סירב לקבלן עד שנתן לה כסף. התנגדותו להזדקק לטובותיהם ולחסדיהם של אחרים היתה נחרצת. רק לדבר אחד הסכים - לאחר פטירתה של סבתא ביקש שנכד יבוא לישון עמו בלילה כיון שאסור לישון בלילה ביחידות.

ובירכתך בכל אשר תעשה

סבא ניחן בידי זהב והתמצא בכל העניינים. כל דבר שבור - כיסא שהתפרק, שולחן שהתנדנד, מדף שהתרופף, תריס שיצא ממקומו - את הכל היה מתקן בעצמו ובוזריזות רבה. גם את התיקונים בביתנו ביצע - הוא היה מגיע עם כלי עבודה, דופק, מברגי, מנסר ומחזק לפי הצורך. פעם הגיע למסקנה כי יש לחסום את גרם המדרגות המוביל לביתנו כדי שהילדים הקטנים לא ייפלו, חלילה. החליט ועשה: הוא בא לביתנו עם מספר קרשים ומסמרים, ותוך זמן קצר עמד שער על תילו. השער החזיק מעמד שנים רבות. גם אצל דודותי היה מתקן מיטות שבורות ושאר דברים הצריכים תיקון.

פעם ניסה אחד מבני ביתו לתקן במקומו דבר מסוים, אבל סבא עצר

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מגיד השיעור בן השתיים עשרה וחצי מביתר, משתף בחינניות על השיעור היומי בסדר ה'דף היומי בהלכה', הנמסר על ידו לפני ה'חברה' היומי, בו הם לומדים בכל לילה...

הדף היומי בהלכה בכל גיל

הרה"ח אהרן כהן

"כדאי לך להתקשר אלינו!", הציע לי בהתלהבות ידידי הרב אהרן כהן מנהל מחלקת 'הדף היומי בהלכה'. "מה אדבר עם ילד בן 12?", ניסיתי להבין. "תתקשר ותשמע ממנו!", חתם את השיחה, עודו ממהר כנראה לאחד מיני אלף העיסוקים המוטלים עליו, לקראת מעמדי הסיזמים הגדולים, ובייחוד לקראת התחלת המחזור החדש. מיד בתחילת השיחה, קלטתי שמדובר בסיפור מסוג אחר. מגיד השיעור שרוליק בן השתיים עשרה מביתר, שאת שמו האמיתי לא נציין כאן, כפי שתיאמתי עם הוריו שליט"א, שיתף בחינניות את סדר השיעור היומי בסדר ה'דף היומי בהלכה', הנמסר על ידו לפני ה'חברה' היומי, בו הם לומדים בכל לילה...

מתי הכל התחיל? התחלנו את השיחה עם המגיד שיעור.

"היה זה בתחילת לימוד חלק ו' במשנה ברורה", הוא נשמע מאושר. "קצת זמן לפני זה הצטרפתי ללימוד ה'דף היומי בהלכה', אבל אז עם התחלת חלק ו' חשבתי על הרעיון למסור שיעור יומי, וברוך השם הרבה ילדים נהנו מהרעיון, וכך נפתח השיעור!"

כמה משתפים יש בשיעור?

יש ב"ה בין עשרה ילדים, לחמישה עשר ילדים בכל יום.

אתה מתכוונן לשיעור?

"בוודאי!". משיב הוא בפשטות. "בכל לילה, אני מתכוונן לשיעור של מחר. בכלל", הוא מצייין, "הלימוד מאוד קל ונעים, ואם קורה ואני לא מבין משהו, אני ניגש בבית המדרש לאחד הלומדים ושואל, עד שאני מרגיש שאני מבין את ההלכה."

איך הוא סדר השיעור?

"אנו לומדים בכל יום את המחבר והרמ"א", משיב הוא בבחירות. "אחר כך עוברים לדברי ה'משנה ברורה'. בסיום השיעור אנו משתדלים לחזור ולסכם בקצרה מה למדנו היום, כשאתר כך, אנו חוזרים מהר-יחסית את הלימוד של לפני שבוע..."

מה הרעיון של תוספת הסיכום והחזרה? מבקשים אנו לשמוע.

"אני זוכה להיבחן בכל חודש על הלימוד, וכך גם עוד כחמישה ילדים מומשתתפי השיעור, כך שאנו רוצים באמת לא רק ללמוד, אלא גם לדעת ולזכור הלכות, כך שהחלטנו להוסיף סיכום וחזרה."

מה הרעיון של החזרה מלפני שבוע?

"ככה יוצא לנו, שאחרי שכבר עבר שבוע, אנו מרעננים ומחדשים את הלימוד, וכך יוצא שלכל מבחן יש לנו חומר של 3 השבועות הראשונים, עליו חזרנו שוב."

וככה אתה ניגש למבחן? ביקשנו לוודא.

"כן ולא", ממהר הוא להשיב. "בעיקרון אפשר כבר ככה לדעת די יפה את החומר החודשי, אך אני מוסיף לעצמי, שאני מסכם בכל יום ב'שיבה על קברו' במכשירי 'נדרים פלוס', שהשאלות שלהם מסייעות לי לקלוט ולזכור טוב את החומר. כמו כן, לפני המבחן אני משתדל לעבור על החומר ולחשוב מה ישאלו ב'דרשו' על הסעיף-קטן הזה וכדומה. כך הרבה פעמים, אני מצליח לשער את השאלה שלהם מראש", נשמע הוא מחויך.

לסיום, מה תרצה לומר?

"קודם כל, זו ההזדמנות שלי ושל משתפי השיעור להוקיר טובה לרב דוד לובין, אחראי השיעורים בביתר, שממש התייחס אלינו ברצינות, והכניס אותנו לרשימת השיעורים ה'רשמיים' ב'דרשו'. אני זוכר, כשהתקשרתי להירשם ב'דרשו' כמגיד שיעור, הטלפן היסס בתחילה על רצינות כוונותיי, אך הרב לובין, מגיע אלינו בכל חודש, ומביא את חוברות הלימוד וכל מה שצריך, דבר הנותן לנו חשק גדול להמשיך ללמוד ולדעת את ההלכות למעשה."

"וכן, כמו כן, כדאי לומר לכולם, שזה לא כזה קשה! אולי יהיו שיאמרו שהם לא מבינים הכל, אך ההלכות הרבות שלומדים ויודעים בזכות הלימוד - שווה הרבה!"

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

היה זה בסעודת מלווה דמלכה, בראשות כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, בבית מדרשו שבבית שמש. בראש השולחן יושב הרבי, ולצדו חתן בשמחת שבע הברכות שלו. מדובר באירוע שגרתו, אבל הפעם נוספה שמחה מיוחדת לסעודת המצווה...

הצצה לשמחתו המיוחדת של חתן, שסיים את ששת חלקי המשנה ברורה שלו, בתוך ימי ה'שבע ברכות'

"היום, כשאני נכנס לבית כנסת, כל בית כנסת בעולם, ואני רואה את ששת חלקי המשנה ברורה עומדים בארון, הם קורצים אלי, אני מיד מרגיש מחובר! זאת הפינה שלי בבית הכנסת הזה, יש לי כאן מכר ואוהב, הספר הזה שאני כל כך אוהב להגות בו, ולשאוב ממנו חכמה ודעת".

ואיזה מסר הוא מבקש להעביר לבחורים צעירים, הלומדים בישיבה קטנה בימים אלו, ושומעים על כך שבקרוב מאוד מתחיל מחזור חדש של 'הדף היומי בהלכה'?

"אני אומר לכזה בחור ככה: אתה חושב שזה אתגר גדול מדי לגיל 14 או 13? אתה חושב שכשתהיה בן 17 זה יהיה יותר קל? אולי כשתהיה בן 30? לא ולא! מי שחשב כך כשהיה בן 13, הגיע גם לגיל 80 בלי לסיים את המשנה ברורה..."

"מהניסיון שלי, 25 דקות ביום מספיקות די והותר, כדי ללמוד את 'הדף היומי בהלכה', ברוב המקרים, בצורה רצינית מאוד, בלי 'למרוח' שום דבר.

"עכשיו הזמן להתחיל. ובעזרת ה', אני מאמין שיהיו עוד הרבה מאוד חתנים שיימו את ששת חלקי המשנה ברורה בעוד שבע שנים, כשעם ישראל יסיים את המחזור השלישי של 'הדף היומי בהלכה'!".

היה זה בסעודת מלווה דמלכה, בראשות כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, בבית מדרשו שבבית שמש. בראש השולחן יושב הרבי, ולצדו חתן בשמחת שבע הברכות שלו, כמנהג שנהגים אנשי החסידות, שבאים לסעודת מלווה דמלכה בזמן שמחתם אל הרבי, כדי לחגוג עמו את שמחת השבע ברכות. מדובר באירוע שגרתו, שחוזר על עצמו פחות או יותר מדי שבוע, אבל הפעם נוספה שמחה מיוחדת לסעודת המצווה: החתן קם ממקומו וערך 'סיום' על ששת חלקי המשנה ברורה. השמחה היתה גדולה. הרבי והחסידים איחלו לחתן השמחה שיזכה להתחיל ולסיים את המשנה ברורה ואת כל ספרי ההלכה, עוד פעמים רבות בימי חייו מתוך אושר ושמחה, באריכות ימים ושנים. אנחנו שמענו על כך, וביקשנו לשוחח עם החתן. בירור קצר גילה לנו את שמו, אלא שהוא ביקש מאתנו שלא נפרסמו, ואנו כמובן מכבדים את בקשתו.

"מתי התחלת את 'הדף היומי בהלכה'?", שאלנו אותו, והוא השיב שבהיותו בתחילת שיעור ג' בישיבה הקטנה, החלו לומדי 'דף היומי בהלכה' ללמוד את חלק ג' של המשנה ברורה, והוא החליט להצטרף, בתקווה שיצליח להחזיק מעמד בסדר הלימוד עד סיומו של החלק. "כשסיימתי חלק ג' יחד עם כל הנבחנים", הוא מספר, "זה נתן לי כזאת דחיפה, שלא הייתי מסוגל לעצור. הרגשתי שעם ה'ביאורים ומוספים' של 'דרשו', הלימוד הזה הוא כל כך מעשי וכל כך אקטואלי, ממש מעניין ומושך את הלב. החלטתי שאני חייב להשלים גם את חלק א' וחלק ב'..."

שאלנו את החתן כיצד הרגיש כשסיים את החלק השישי והאחרון, ואמר "הדרן עלך ששת חלקי המשנה ברורה והדרך עלן". "זאת הרגשה שאי אפשר לתאר", הוא מנסה לשתף אותנו ברגשותיו, "רוממות! קרבת ה'! הרגשתי שב"ה אחרי כל היגיעה והעמל, הגענו לרגע הגדול הזה, וכמובן ידעתי שאני לא נפרד חלילה ממשנה ברורה, אלא עכשיו הזמן להתחיל ללמוד פעם שנייה, ולאחריה פעם שלישית וכן הלאה בעזרת ה'.

**העלון טעון גניזה
עלון מס' 609
שבת פר' תצוה
שנת תשפ"ב**

העלון מוקדש לעילוי נשמת
יוסף בן רבקה ז"ל
רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
שרה בת מלכה ז"ל
דינה בת פורטונה ז"ל

לרפואה שלמה
אולגה זימבול בת אמילי
יעקב קיקי בן יסמינה
כרמלה כונפטה בת רחל

ע"ש הצדיק המלוב"ן רבי ינון חורי זצוק"ל, זיע"א
יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינון" 03-6182992

זמני שבת פרשת תצוה

רבינו תם	צאת שבת	הדלקת נרות	פגל המנחה	ירושלים
6.41	6.00	4.47	4.10	
6.37	6.02	5.04	4.12	תל אביב
6.36	6.00	4.52	4.10	חיפה
6.38	6.02	5.05	4.13	באר שבע

הפטרה: "אתה בן אדם"

מטעמים לשולחן

שמן זית זך (כז, כ)

טוהר החינוך בעם ישראל משמש בסיס להתעלות הרוחנית ולזך הנפשי של ילדי ישראל; עד היכן הדברים מגיעים אנו רואים בדבריו של ה"בני יששכר" זצ"ל בספרו "אגרא דפרקא" (אות קכו), שבו הוא שוטח את תמיהתו של רבי מנחם מנדל מרימנוב זצ"ל, על כך שפעמים רואים שילדים קטנים הולכים לבית רבם, מתמידים בלימוד תורתם, מתפללים בכונה, עונים 'אמן' כשמי שרבו' ו'אמן' ומישרים ארוחותם- אולם אחר כך, כאשר הם גדלים, לפתע מבחינים במדות גרועות שיש להם, והם מבטלים תורה ותפילה וכיוצא בכך. ותמוה, מנין נוצר הרע הזה? הלא לכאורה "התורה שלמדו בקטנותם היא הבל פה שאין בו חטא, והיה מן הראוי שתעמוד למשען להם, ויוסיפו אומץ בנפשותם, כי מצוה גוררת מצוה". והוא מתרץ: "ואמר הוא, זכרונו לברכה, שהוא משום שאבותיהם האכילו אותם ממון גדל שסגלו על ידי משא ומתן שאינו באמונה, ונתפטמו מאיסורים, ונהפך לבשר מבשרם, ועל ידו נולדו בהם תאוות ומדות גרועות. והביא ראייה מזפק העוף, שהואיל ונהנה מן הגזל לא הוקרב על המזבח, כי לא לרצון יהיה. והגם שהעוף לא נצטווה, הנה ה' יתברך שונא החמס, עד כאן דבריו". מבהיל לחשוב עד כמה טהרת הממון של ההורים והשגתו בדרכים כשרות בלבד משמעותית להמשך הנחת שאותה ירוו מבניהם אחריהם! רעיון זה הנחה את הרב מפוניבז' זצ"ל בכל התרמה שערך עבור הישיבה, כשעל אף המצב הקשה ששרר בה, מעולם לא הסכים לקבל כסף ממקורות שאינם כשרים. עדות מהימנה לכך שמעתי כשהתארחתי בביתו של הרב יעקב לויסון, שזכה להיות מקורב אליו ביותר, עד שתקופות רבות לא זזה ידו מתוך ידו. "הייתי ממש 'עבד עברי' שלו", העיד על עצמו, "למרות שנסעתי לארצות הברית במיוחד כדי להיות איתו ולעזור לו, מדי ערב היה מנשק אותי ומודה לי על כל מה שאני עושה עבורו, ואז שואל: 'היה לך זמן לשבילי גם מחר?'...". למקרים רבים היה עד הרב לויסון, ובהקשר לענין כשרות הממון ספר את שני המעשים הבאים: לפני כחמישים שנה נתן תורם אחד תרומה עצומה בסך של אלפיים חמש מאות לירות סטרלינג, סכום שבמושגים של היום שווה להון עתק!... מאחר שהרב הקפיד לרשום כל אחד מן התורמים כ"נציב הישיבה", הוא שאל את התורם לשמו, לשם אביו ולשם אמו, ולבסוף בקש גם לדעת את שם רעייתו. בשלב זה החל התורם להתחמק מתשובה. ברור היה שהוא מנסה להסתיר משהו. הרב התעקש: 'מה שמה?'; ובלית ברירה מסר העשיר שם גויי החלוטין, והודה כי הוא נשוי לגויה. באותו רגע הושיט לו הרב כהנמן את הכסף בחזרה! אמת, תרומה של למעלה ממיליון לירות סטרלינג עשויה לגרם למהפך בישיבה- אבל כסף ממקור שאינו טהור לא ראוי לשמש ישיבה קדושה! מאורע דומה התרחש בשנת תשנ"ח, כשששה הרב בלוס אנג'לס ביחד עם רבי אברהם כהנמן, ואלמנה עשירה בקשה לתרום להם חמשת אלפים דולר, שהיו שוים הרבה יותר משוים הראלי כיום. רבי אברהם לא ראה כל מינעה לטול ממנה את התרומה, אולם הרב התנגד נמרצות, והבהיר שממנה הוא איננו מוכן לקחת בשום פנים ואופן! סרוב החלטתי זה נבע ממעשה שהתרחש עם אותה אלמנה כשלוש שנים קודם לכן- באותה תקופה הגיעה הישיבה למצב של פשיטת רגל. הרב כהנמן הסתובב בן התורמים השונים, וניסה נואשות לגייס כסף על מנת לאפשר את המשך קיומה. בן השאר הגיע אל אשה זו. כששמעה העשירה אודות מצבה הקשה של הישיבה הודיעה שהיא מוכנה לתת סכום אדיר של רבע מליון דולר, השוה במושגי היום לכמה מליונים! בהכרת הטוב עצומה נטל ממנה הרב את הכסף והודה לה נרגשות- אולם אז קמה העשירה ממקומה והושיטה את ידה לרב לאות פרדה. הרב מפוניבז' נפנף בידיו לצדדים ואמר: "שהקבה" יברך אותך". הבעת עלבון השתפכה על פני התורמת. "הכסף שלי טוב, והידיים שלי- לא?...". התרעמה. לשמע הדברים הושיט לה הרב את כל סכום הכסף שתרמה, ויצא מן החדר. כעת, שלש שנים מאחר יותר, שוב בקשה אותה תורמת תרומה למען הישיבה, הפעם, אמנם, לא התנתה את התרומה במעשה כלשהו- אולם הרב, שנוכח לדעת, כי מקור הכסף אינו טהור דיו, החליט לותר עליו וסרב לקבל ממנה כל סכום שהוא! כיוצא בכך נהג רבי משה פארדו בכל החלטה כספית כלשהי הנוגעת למוסדות "אור החיים", מעולם לא הסכים ליטול ממון שהוא מסתפק בכשרות המקור שהביא אותו, ויהא מצבו הכלכלי של המוסד אשר יהא. בספר "ומשה היה רועה" מספר אודות דוגמאות אחדות בענין זה: באחד הימים נסע לשוויץ למסע אסוף תרומות ונכנס ביחד עם רבי שמעון בעדני שליט"א לאחד מגדולי העשירים היהודים שם, שהיה נדבן ידוע, בעל יד פתוחה ולב חם, ועם זאת רחוק מאד מעולמה של תורה. זרותו לעולם התורה הביאה אותו לתרום בנין מפואר בסכום כסף אדיר לאוניברסיטת "בר אילן"... המוסד המשכיל, שנדמה לו כמגשים הרעיון של 'תורה עם דרך ארץ' וחובשי כיפה עומדים בראשו, שבו את לבו, בפרט- שכתוצאה מן התרומה הגדולה זכה לכבוד רב, ואפילו לעיטור מיוחד "דוקטור כבוד" תוך גלויי חנופה והתרפסות. העשיר שהיה עדין נתון תחת רושם אותה תרומה הכביר מילים רבות בענין דת ומדע, ולפתע פנה אל רבי משה: "אתם מלמדים את הבנות להיות מורות או תופרות, כמו לפני שנות דור! אך העולם התקדם מאד! אדרבה, תפתחו מסלול אקדמאי ואני אממן את כולו!

ההלכה השבועית

הלכות שבת - הלכות כובש כבשים

- א. מלפפונים או חצילים שהיו כבושים במי מלח, רשאי ליתנם בתוך חומץ שיקבלו טעם החומץ שאוכלם בו ביום.
- ב. סלט עגבניות מותר לתת עליו מלח להטעימו ולאכול אותו לאלתר באותה סעודה, ואין בזה חשש משום כובש כבשים כלל.
- ג. מותר לפזר סוכר בשבת על תותי שדה להמתיקם, ואף להשהותם זמן מה, מותר על דעת לאוכלם בו ביום.
- ד. מותר לשרות צימוקים במים ביום השבת, למספר שעות, כדי שיקבלו המים טעם של הצימוקים, ולשתות אותם בשבת, ואינו נחשב ככובש כבשים, שאין כובש אלא כששוהה במים כ"ד שעות.

(חזון עובדיה)

הלכות שמיטה

עבודת הקרקע בשביעית

גינות נוי בבנין משותף, אם אין דיירי הבית מסכימים להמנע בהחלט מכל מלאכות האסורות בשביעית, יש למכור לגוי באמצעות הרבנות הראשית, על ידי הרשאה וייפוי כח מועד הבנין. ואם יסרבו גם למכרן, כל דייר החרד לדבר ד' יפקיר רשותו מהגינות הנ"ל כדי שלא יהיה כשותף לדבר עבירה.

(חזון עובדיה)

המשך בעמ' אחרון

אהבתם את העלון? רוצים לקבל אותו כל שבוע עכשיו גם בדוא"ר?

שלחו אלינו את כתובתכם למייל: tifaret@hasdeyion.org או הכנסו ל- www.hasdeyion.org

כאשר אדם מפסיד את כל כספו, אין זו סיבה לקבל התקף לב. אדם שהוא בעל אמונה מסוגל להתמודד גם עם אבדן כל רכושו, ואינו נופח את נשמתו בשל כך. כשנרגע מעט האיש הוא הצליח לשחזר את השתלשלות הארועים באופן שקול יותר, ולהצביע לעבר הענין העקרי שבשלו הגיע לשפלות הנוראה הזו. הוא ספר כי היה כה בטוח שכל ההפסדים הם בגלל אחותו, עד שהרגיש שאינו יכול למשול במעשיו. "לא אני החלטתי ללכת להלשין עליה. כוחות אדירים משכו אותי לעשות את המעשה הזה. כוחות שלא ידעתי שהם קימים בי. לא היתה לי שום יכולת לעצור את עצמי... ואני שואל לאחר מעשה- מה הייתי אמור לעשות ברגעים הללו, שבהם לא שלטתי בעצמי? ואיך, בעצם, אוכל למנוע הנפילה הבאה?". כתשובה פתח לפניו הרב זילברשטיין מדרש המובא בחז"ל, ממנו אפשר ללמוד איך צריך להתנהג כאשר פוקדות את האדם הרגשות מעין אלו. המדרש מביא מעשה שהיה בפועלים שחזרו מעבודתם כשהם עיפים מאד, בדרכם התישבו לנוח ליד קיר רעוע ונרדמו. לפתע הגיח מאי שם כלב, ועשה צרכיו על אחד מן הפועלים. הלה התעורר בבהלה, וכשראה מה עשה לו הכלב, התרגז מאד על ה... כלב. למה הוא עשה את שעשה רק עלי, ולא על אף אחד מחברי? במה גרע חלקי? מה עשיתי לו, לכלב הזה, שהחליט להרע לי כל כך? האיש הרגיש שהוא אינו שולט בעצמו. הוא תפס מקל והחל לרדוף אחרי הכלב. משתפסו חבט בו מכות נאמנות. המדרש מספר שלבד מהכעס שהיה לו על הכלב, הוציא הפועל ההוא מפיו מלים של כעס גם נגד הקב"ה, רח"ל. כשנחה דעתו, בקש להמשיך ולישן, וחזר אל המקום בו נחו חבריו. כשהגיע לשם, חשכו עיניו- הוא הבחין שהקיר הרעוע נפל על חבריו הפועלים, ופגע בכלם. חלקם מתו, וחלקם נפגעו קשה. כשהתאושש מהמחזה הנורא, הבין ונתן אל לבו שבכך גרם הקב"ה שהכלב יעשה את צרכיו עליו, ולא על אף אחד מחבריו, התכונן הבורא רק לטובתו, וממש לטובתו, כדי להצילו מן המוות! הוא פרץ בבכי, והודה להקב"ה מקירות לבו, ואמר על עצמו שהוא יותר גרוע מן הכלב, שהרי הכלב עשה שליחות בוראו, והוא - אפילו את זה לא הבין, ומרד באלוקיו שבקש להיטיב עמו. המדרש מסיים, שהאיש רץ שוב אחרי הכלב, עד שמצאן, וטפל בפצעים שהוא-עצמו גרם לו. כעת פנה הרב אל האח המיוסר: מה לומדים אנו מספור זה?- שכאשר בא על האדם נסיון קשה או צרה צרורה, אל לו לחשב שרוצים להרע לו. עליו להבין ולהשכיל, שכל מאורעותיו באו מידו של הקב"ה ובודאי שכונתו לטובה. אם תהיה לו סבלנות, יראוהו מן השמים את הטובה הגדולה שבקש הקב"ה לעשות עמו. במצב כזה, גם כשיש לו הפסדים, והוא בטוח שניתן לתלות את קולר האשמה בבשר ודם, הוא מתעשת ומזכיר לעצמו את המציאות האמתית, וממילא אינו מגיע למצב של חסר שליטה ולמעשים נוראים, אשר קשה, ולעתים בלתי אפשרי, לתקנם.

בעל בטחון מבין כי כל מאורע שקורה לו הגיע לו מאת ה'. ממילא אין בו תרעומת כלפי השליחים ששלח הקב"ה אליו, וגם אינו מגיע למצבים שפלים של נקימה ונטירה, ומצליח לשמור את השליטה העצמית שלו גם בשעה קשה שעלולה להביא אדם לאבוד שליטה. בספר "ברכי נפשי" מספר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א אודות אדם שהגיע אליו, כשהוא שבור ורצוף עד דכדוכה של נפש. הוא ספר כי הוא ואחותו ירשו ירשה גדולה, וכל אחד מהם פנה לעסק במסחר כדי להגדיל את הונו. שניהם רכשו סחורה זזה, ועסקו בענפי מסחר דומים, השקיעו שעות רבות, וגם כספים לא מעטים, וקוו מאד להצליח. שנה חלפה- והעסקה לא הניבה את הפרות המצפים. כל אחד מהם השקיע עוד משאבים כדי להציל את העסק מקריסה, אולם מאמציהם היו לשוא, והם רק הוסיפו לצבור הפסדים. "אחותי היתה בעל חושים מסחריים מחודדים יותר ממני"- נאנח האיש- "בעוד אני מנסה למצוא עוד רעיון כדי להגדיל את הקף המכירות, ומשלם משכורת לעוד יועץ עסקים, היא החליטה לחתוך ענינים, ומכרה את הסחורה שלה במחיר מוזל. בתחילה לעגתי לצעדים הללו, אך כשהוספתי לצבור הפסדים, ואבדתי חלק ניכר מן הקרן שלי, הבנתי כי היא פעלה דוקא בחכמה. בכל זאת התקשיתי לעמד מול האמת הזו, ולהודות שהיא צדקה, וכצעד מתגונן החלטתי להאשים אותה בנפילה שלי... תרוצים וסבות לא היו חסרים- היא הורידה מחירים בצורה דרסטית כדי להתפטר מן העסק, ומשום כך אף אחד לא בא לקנות אצלי... היא חתרה תחתי... לא שמרתי את ההאשמות לעצמי, כמובן. בתקיפות גדולה העברתי אליה את כל המסרים. בתחילה נסתה להתגונן ולהסביר שהיא פעלה בתמימות, כדי לא להפסיד את כספה, ולא היתה לה שום כונה לגרם לי הפסדים. אך אני לא השתכנעתי, משום שמלכתחילה לא חפשתי את האמת, רציתי רק לכעס ולהתרגז על מישהו, ולמצא קרבן לפרק עליו את זעמי. בשלב מסוים עלו וגאו רגשות המרירות והתסכול שלי, ואז מצאתי את עצמי עושה צעד שלא יעשה- פניתי למס הכנסה, ודוחתי שבמשך כמה שנים היא העלימה מס. תוך זמן קצר הגושה כנגדה תביעה גדולה, ובסופו של דבר היא מצאה את עצמה מנושלת מכל נכסיה, בנוסף לחוב גדול שנותרה חיבת. אחותי נשברה מאד מן המצב, וזמן קצר לאחר מכן קבלה התקפת לב. היא אושפזה במצב קשה בטפול נמרץ, וכעבור ימים אחדים שבהם נעה בין חיים למות, נפטרה לבית עולמה. מאז"- סיים האח את ודויו- "אין לי יום ואין לי לילה. קול דמיה זועקים אלי מן האדמה. אני הוא שקצרתי את חייה! רוצח שפל אנוכי!..." הוא הוסיף לתאר את יסורי המצפון הנוראים שתקפו אותו, עד שבקש אפילו לטול את נפשו בכפו, ולבסוף השתתק ובכה בכי נורא ללא הפוגה. תחילה צטט לו הרב זילברשטיין מאמרי חז"ל בענין התשובה. חזק אותו בכך שכל חטא ועוון יש לו דרך תשובה, וגם רוצח יכול לחזור בתשובה שלמה, בפרט במקרה הזה, שבו לא עשה זאת בצורה ישירה. בנוסף לכך, הוסיף וצין, כי קריסת האחות כתוצאה ממצבה הכלכלי אינו מחייב המציאות. גם

סגולה לשמחת השבת

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שפ"א מפראהבישט זי"ע

סגולת הצדיק משפנשט זי"ע
אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי פרשת תצוה - שובבי"ם ת"ת תשפ"ב

גליון 68

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

העבודה שלא להסיח הדעת מהשי"ת

כי זה שאמר לו (דברי הימים א כח ט) "דע את אלהי אביך" שלא יסיח דעתו מאלהי אביך, זהו בעצמו העבודה⁽¹⁾. וגם שבוודאי תעבדנו בכל ענייך עד שאין צריך להורות לו שום דרך עבודה⁽²⁾.

"ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלהים" (שמות כט מה).

אמר הרה"ק מו"ה שלום [מפראהבישט] נכד הרב המגיד ז"ל דרך עבודה⁽²⁾.

השלמות וצינונים

לו תמיד שומים מונחים על מלמעלה על שמי קורה, ולקח לו ספסל ועמד עליו והושיט ידו למקום שהשומים מונחים ליטול מהם. והרבי שלום יושב ורואה איך שהרבי פנחס מטפס ועולה, והרהר בלבו איך זקן כמוהו מטריח את עצמו ליטול מלמעלה את השומים. והרגיש בזה הרבי פנחס וענה בקול: 'אני מטפס ועולה להשי"ת'. השיב הרה"צ הרבי שלום: 'מקום שאני שם, יש השי"ת'.

אליו השר 'איני מתפעל מהתמונה ואני רוצה לקנותה', תמה הצייר הלא התמונה נפלאה ביופיה בתיאור חי מהיכל המלך, ענה לו בבת שחוק, הרי אני תדיר במחיצת המלך ואיני צריך לתיאורים וציורים מהנעשה שמה. כן הדבר אתי, סיים רבינו שלום, כי כל הספר עץ חיים מתאר את גדול יקרת היכל המלך מלכי המלכים, ואני הריני בעצמי שם כל הזמן ואיני צריך לזה.

1. כתב הרמ"א (או"ח סימן א סעי' א) "שוית' ה' לנגדי תמיד" הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלהים. כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו וכשיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דיבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו כדיבורו כמושב המלך. כל שכן כשישים האדם אל ליבו שהמלך הגדול הקדוש ברוך הוא אשר מלא כל הארץ כבודו עומד עליו ורואה במעשיו, כמו שנאמר (יזמיה כג כד) "אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה'", מיד יגיע אליו היראה וההכנעה בפחד השי"ת ובושתו ממונו תמיד. ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת. גם בהצנע לכת ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, ומיד שיגור משנתו יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה.

סיפור זה הובא בשינוי מעט בספר אהלי יעקב (דף תא): רבי שלום זצ"ל ראה את רבי פנחס מקוריץ מולח דגים לכבוד שבת. וכך היה מנהגו: הדגים היו נתונים למטה, והמלך היה על דף גבוהה שלא היה יכול להשיגו בידו בלי קפיצה, ובכל פעם קפץ ונטל מעט מלח. חיוך קל עבר על פתני רבי שלום שעמד מאחוריו. רבי פנחס הרגיש בדבר, ויאמר 'עול ימים אל תצחק, במקום שם אלקים גם אני'. ויען רבי שלום 'במקום שאני נמצא גם אלקים שם'.

2. וראה עוד בכרם ישראל (עמ' 40) בזה הלשון: הרה"צ רבי שלום, דרכו בקודש היה גבוה ונשא מאוד, ומרוב אהבת ודביקות בוראו יתברך היה מרגלא בפומיה המילות האלה בלשון פלגית: "מויע קאכאנא". ובנו הרה"ק מרוז"ן אמר עליו, אשר היה בדביקות גדול בלי הפסק. והרה"ק רבי משה מסאווראן אמר, שעל ידי דביקותו מאד כנ"ל, על כן לא האריך ימים.

וראה בספר מגדל דוד (ליקוטים יקרים) שכתב בשם רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע על דברי הרמ"א הנ"ל בזה הלשון: והנה כתוב (מלכים א יח כא) "עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים", שמעתי מפי אדמו"ר הקדוש והטהור כו' מרן שר שלום מפרובישט זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, היינו על סעיף אי' בסימן א', וסעיף א' בסימן רלא משלחן ערוך אורח חיים.

וכן הובא בספר תולדות יוסף (דף מה) וכן כתב שם: שמעתי מאמאנו ז"ל אשר הרה"ק רבי נחום מטשרנאביל היה פעם אחת אצל הרה"ק רבי פנחס מקארעץ באוסטראה על שבת קודש, עם חתן בתו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט. ובבואם בערב שבת קודש לביתו לא מצאוהו, כי הלך לבית המבשלת לעזור לכבוד השבת. ובבואם ראו כי רבי פנחס קפץ על הספסל ולקח מעט פלפלים ונתן להדגים. והרה"ק ראה וחייך. ובראותו אותם הלך רבי פנחס עממה לביתו. והרה"ק רב י"ב א"ה אז המגיד מישרים דאוסטראה ואחר התפלה כליל שבת קודש ביקש הרב י"ב א"ה את רבי פנחס שיתן לו אורח נכבד אחד מאלו, ונתן לו את הרה"ק רבי שלום, כי היה עדיין רך בשנים. אחר הסעודה הלכן שניהם [הרה"ק רבי י"ב א"ה והרה"ק רבי שלום מפראהבישט] לבית הרה"ק רבי פנחס, ועמד אז פתח הבית עם רבי נחום ביחד, בדיחה דעתא. ושאל הרה"ק רבי פנחס את רבי שלום 'מדוע חייכת בי כשקפצתי על הספסל? הלא קפצתי אל ה'. והשיבו 'מוחמת זה עצמו חייכתי, כי אל השי"ת אין צריך לקפוץ, כי בכל מקום שהאדם שם השי"ת שם. ואמר רבי פנחס לרב י"ב א"ה: 'לו ידעת' גדולתו מאו, לא היית מניחו לילך אצלכם על סעודת שבת קודש'.

ווארט השבוע

השראת השכינה - במקום שיש שמחה

סיפר הס"ק מרוז"ן זי"ע פעם הגיע אל אבי הרה"ק הצדיק רבי שלום [מפראהבישט] זי"ע איזה אדון גדול שהיה אף עשיר גדול, עם איש יהודי אחד ממכריו ומבאי ביתו. וכאשר בא אל בית אבי הלך בכל החדרים והבטי בעיניו, וגילה תמיהתו עד ששאל את היהודי הנ"ל אשר ליווהו 'איך יתכן אשר אלי הביאו הריטים מהמקומות הגדולים ושילמו עבורם הון רב אך אין להם חן כלל, ואילו החפצים אשר כאן שאינם שווים אפילו לא עשירית מהחפצים שבביתו ואף על פי כן כל רואיהם ישמח בהם. ויאמר על זה מרן הס"ק מרוז"ן זי"ע שהאמת כן הוא, כי במקום שהשכינה שורה שם חדוה, וכמו שכתוב "עונו וחדוה במקומו", וכן כתוב "וצדיקים ישמחו יעלצו", מה שאין כן במקומות שאין השכינה שורה, וכמו שכתוב בזוה"ק 'שכינתא לא שריא לא באתר עציבו', וכן 'שכינתא לא שריא אלא באתר חדו. מגדיל ישועות, דף פו.

וראה עוד מה שכתב רבינו זי"ע בהנהגות ישרות (אות ב) וזה לשונו: ועקר הוא היראה, דהיינו בכל יזכור את עצמו שהוא עומד לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ואין יעבור על דיבורו במצות עשה שיזדמן לידו שלא לעשות, או מצות לא תעשה לעבר על דבריו ויעשה, והלא לא נבראתי אלא לעשות רצונו, ונתן בי נשמתו חלק ממונו.

וראה בספר מזקנים אתונגן (ח"ב עמ' יג) שכתב עוד על רבינו זי"ע, בזה הלשון: פעם ראה זקינו רבי נחום [משטרנאביל זי"ע] שהוא מסתובב לפני התפילה אנה ואנה, והיה נראה בעיניו כמי שמבטל זמנו לריק, והוכיח אותו ואמר לו, וכי כן מתכוננים לפני התפילה, בהעברת הרוח הריק. שאילו רבינו שלום וכי מה עלי לעשות, ענה רבי נחום אברך כמותך היה צריך ללמוד דף בספר עץ חיים להאר"י ז"ל וכדו'. ענה לו רבינו שלום בדרך משל לציייר אחד שהיה מציייר כל מיני ציורים מהיכל המלך איך שיושב המלך ושירי מסביבו וכדומה, ונתפעלו האנשים וקנו ציוריו, פעם פגש באחד משירי המלך היושבים תדיר לפני המלך והציע לפניו תמונת המלך והשירים, ולא ידע הצייר שהוא משירי המלוכה, ענה

השולח
הסבא קדיש
מרוז"ן
בן הרה"ק
רבי שלום שפ"א
מפראהבישט
בן הרה"ק רבי
אברהם המלאך
בן הרה"ק המגיד
הגדול ממעושישט

הנהגות ישירות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוזי"ן כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

וְכַשִּׁיעֲשֶׂה כִּךְ כָּל יְשֵׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, נַעֲשֶׂה מִזֶּה שַׁבַּת-קֹדֶשׁ. דְּהֵינּוּ, שְׁבַשְׁשֵׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה אִי אֶפְשָׁר לִזְמַר שִׁירֹת וְתַשְׁבְּחוֹת קֹדֶם עֶרְבִית, כַּנֶּזְכָּר לְעֵיל, מִחֲמַת הַתְּגַבְרוֹת הַחִיצוֹנִים; אֲבָל בְּלֵיל שַׁבַּת אֶפְשָׁר לִזְמַר קֹדֶם עֶרְבִית שִׁירֹת וְתַשְׁבְּחוֹת, הֵינּוּ 'לְכוּ נִרְנְנָה', וְאֵינּוּ מִתִּירָא מִן הַחִיצוֹנִים.

שלמות שלום - השלמות וציונים

תייבין לאשראה בדוכתייהו ואתרחקת בהו אתר קדישא דבעאת נייחא. עכ"ל.

וזה פירושו **במתוק מדבש**: כשנכנסת השבת היא מתאחדת בו' קצוות שלה ונפרדת מסטרא אחרא, כי כל זמן שה' קצוות הם נפרדים יש בהם אחיזת החיצונים, וכל הדינים מסתלקים ממנה, והיא נשארת ביחוד של האור הקדוש, כי אחר שכל הדינים נסתלקו ממנה אין מי שיחשיך פניה שלא תאיר, ומתעטרת בכמה עטרות בשביל המלך הקדוש שהוא זעיר אנפין המוכן להתייחד עמה למעלה באצילות. וכל שליטת החיצונים השולטים מצד הרוגז ובעלי הדינים שמקום אחיזתם בימות החול הוא בעולמות בריאה יצירה עשיה, בורחים ומסתלקים ממנה ונחבאים בנוקבא דתהום רבא, ואין שליטה אחרת בכל עולמות בריאה יצירה עשיה אלא כולם קוראים בשפה ברורה בשם ה'. ופניה של השכינה מאירות באור העליון של זעיר אנפין שנתעורר להתייחד עמה, ומתעטרת למטה ע"י התפלות של עם הקדוש, וכל ישראל מתעטרין בנשמות חדשות (יתירות) שהם תוספת נפש רוח נשמה הנמשכות מהארת השכינה, אז הוא תחילת תפלת ערבית לברך אותה בשמחה ובפנים מאירות וכו'. והנה בערבית של חול תיקנו לומר 'והוא רחום' כי יש ד' קליפות שהם: עון, משחית, אף, וחמה, הנרמזות בפסוק זה, שדרך אלו הקליפות עולות התפלות ונשמות ישראל אל המלכות, וע"י שאומרים 'והוא רחום' אנו מכניעים אותם ועוברים דרכם למלכות, ואח"כ ממשיכים לה ברכות באמירת 'ברכו', אבל בליל שבת שכל הקליפות נכנסו ונחבאו בנוקבא דתהומא רבא, מתחילים מיד ב'ברכו', ואסור לעם הקדוש להתחיל לכבוד השכינה בליל שבת בפסוק הרומז על שליטת הדין כגון 'והוא רחום' וגו', לפי שהיא כבר נפרדה מאחזית הסטרא אחרא בכניסת השבת, וכל בעלי דינים נפרדו ונסתלקו ממנה, וכו'. עכ"ל, ועי"ש עוד.

באמירת המזמורים בקבלת שבת אפשר לשבר הקליפות של כל ימי השבוע

והנה מרן הגר"ח פאלאג'י זי"ע הגדיל לומר יותר מכן וכתב בספרו **כף החיים** (סימן כח סעי' ז): לכו נרננה כו' הם ששה מזמורים נגד ששה ימים, והם ראשי תיבות נפ"ש, ויכוין לשבר הקליפה של כל יום. עד כאן לשונו. והיינו, דלא זו בלבד שהקליפות נפרדות ונחבאות, אלא בליל שבת אפשר לשברם כליל.

ובזה נתבארו היטב דברי רבינו, ומה שכתב 'ואינו מתיירא מן החיצונים'.

של שבת קודש. ואמר מורי [הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל] ז"ל פירוש על זה, שהד' שעוה שנעשה מהם שבת הוא ג' תפלות שבכל יום, שכל תפלה היא נחשבת לשעה אחת (עי' ברכות לב), והשעה הד' היא יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים (אבות פרק ד משנה יז) והיא קריאת שמע שעל המטה שאדם צריך להיות מחוברים דחושבנא, עד כאן.

ודברים תואמים עם דברי רבינו שכתב דברי הדרכה איך להכניע הקליפות בתפילת השחר ובמנחה אך לא בתפילת ערבית וקריאת שמע שעל המטה.

כל אחד מששת הימים נותן את חלקו ליום השבת

וראו לציין מה שהובא בסידור **אוצר התפילות** (בפי' עץ יוסף) על מילות תפילת שבת 'חמדת ימים אותו קראת', וזה לשונו בשם ס' גבול בנימין: מתחילת בריאתו של עולם היו ראויים הימים להיות מכ"ח שעות לכל יום, ולהיות שהיו ששת ימים שיום ולא היה להם מושל וקצין על כן בקשו מהקב"ה שיתן להם מלך גדול על כולם, אמר להם רצונכם שאתן לכם יום אחד שיהיה לכם מלך, צריך שתגדלוהו משלכם ותתנו לו ד' שעות מכל יום, ובזה יהיה לו שליטה עליכם, והיינו השבת שנתנו לו ששת ימי המעשה כל אחד ד' שעות, הרי כ"ד שעות של יום השבת.

בליל שבת אין שולטים הדינים

וכתב רבינו 'אבל בליל שבת אפשר לומר קודם ערבית שירות ותשבחות, היינו 'לכו נרננה' ואינו מתיירא מן החיצונים'. וכן כתב **בוזה"ק** (תרומה קלה): כד עייל שבתא איהי אתיחדת ואתפרשת מסטרא אחרא, וכל דינין מתעברין מינה, ואיהי אשתארת ביחודא דנהירו קדישא, ואתעטרת בכמה עטרין לגבי מלכא קדישא, וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כלהו ערקין, ולית שולטנו אחרא בכלהו עלמין. ואנפאה נהירין בנהירו עלאה ואתעטרת לתתא בעמא קדישא, וכלהו מתעטרין בנשמתין חדתין, כדן שירותא דצלותא, לברכא לה בחדוה, בנהירו דאנפין, ולומר ברכו את ה' המבורך. ואת ה' דייקא, בגין למפתח לגבה בברכה. ואסיר לעמא קדישא למפתח לגבה בפסוקא דדינא, כגון והוא רחום וגו', בגין דהא אתפרשת מרזא דסטרא אחרא, וכל מארי דדינין אתפרשו ואתעברו מינה. ומאן דאתער האי לתתא, גרים לאתערא הכי לעילא. וכרסייא קדישא לא יכלא לאתעטרא בעטרא דקדושה, דכל זמנא דמתערי לתתא אינון מאריהון דדינא, דהוו מתעברן והוו אזלי כלהו לאתטמרא גו נוקבא דעפרא דתהומא רבא, כלהו

וכשיעשה כך כל ששת ימי המעשה וכו'. היינו מה שכתב רבינו (הובא בפרקים כט-ל): ומקדם ערבית אי אפשר לומר שום דבר שיש בו הכנעת הקלפות, שאז הוא התגברות הקליפות, כי נתן להם רשות בלילה, כמו שנאמר: 'בו תרמש כל חיתו יער' (תהלים קד, כ). מקודם שישכב צריך גם-כן להרהר בתשובה שלמה, כנזכר לעיל. ויפקיד נשמתו בידו של הקדוש-ברוך-הוא, ואז אין מתירא מהם. כי הקדוש-ברוך-הוא בודאי שומר נאמן הוא. שמכיון שיש להם שליטה, צריך להפקיד נשמתו בידו של הקדוש-ברוך-הוא.

השבת נעשה על ידי העבודה בששת ימי המעשה

וכתב רבינו 'נעשה מזה שבת קודש'. היינו, כאשר בעת התגברות הקליפות לא יתגרה בהם, על ידי זה נעשה שבת קודש, והם דברים נפלאים וצריכים ביאור.

והנה הדברים מתבארים ביתר שאת בספר **גליא ריא** לאחד מתלמידי האר"י ז"ל (דף ג טור ג) וזה לשונו: ועתה נתחיל בענין השבת, תדע שהשבת יוצא מן השביעית של ששת ימי המעשה בזה האופן, כל יום הוא כ"ד שעות, כשתוציא מן כ"א שעות שהם ג' שביעיות ג' שעות מהם הוא קודש כי כל שביעי הוא קודש ונשארו ג' שעות חול מן הכ"ד שעות שלא הוסר מהם השביעית, ותוצא מהם השביעי מן הג' שעות שהן תס"ב חלקים, ותוסיף עליהם תק"ס חלקים מן תרי נשפי כגון של שבת מן הלילה ממעלי שבתא ובמוצאי שבת הנרמזים ע"ר ע"ה, יעלו אלף ב' חלקים, ועד שלוש שעה אחת חסר ע"ח להיות ד' שעות נמצא שבכל יום יום עם תרין נשפי דיליה יש ד' שעות קודש לה', ומה שנחסר לתשלום השעה ע"ח חלקים ו' פעמים שהם תס"ח צריך להוסיף מחול על הקודש במעלי שבתא ובמוצאי שבתא, ובדא יהיה נייחא ליה לסטרא אחרא שיתוספו מחול לקודש, הרי לפניך ד' שעות בכל יום הם קודש, נמצא שבו' פעמים ד' שעות של ששה ימים של חול נעשה השבת ולא ביד' כ"ד שעות קודש שהם גנוזים בתוך ששת ימי המעשה, והוא רמוז בששת פעמים על שם האור של בראשית 'אור' הרמוז ו' פעמים על שם האור של הקדושה הגנוז בתוך כל יום יום, ודא הוא דאמרו רז"ל שאמר קודש בריך הוא 'מרגלית אית לי בבית גזי ושבת שמה' וגזו אליה ו' ימי בראשית כמה דאתמור. עכלה"ק.

וראה עוד בספה"ק **שארית ישראל** (שער הזמנים, סוכות, מאמר ב) בזה הלשון: הנה איתא בספר קדמון אחד ששבת נעשה מששת ימי המעשה דהיינו ד' שעות מכל יום נעשה מזה כ"ד שעות

פרשת-תצווה

דוגמא אישית אבן יסוד בחינוך הבנים

וחשב אפודתו אשר עליו כמעשהו ממנו יהיה רבנו הבר אש חי בספרו עוד יוסף חי דרשות כותב שבני נקראים בגדיו של האדם כמו שכתוב בספר זכריה על יהושע כהן גדול "הסר הבגדים הצואים מעליך" והכוונה לבניו שנשאו נשים נוכריות ולכן אמר לו הנביא הסר את הבגדים הצואים דהיינו תוכיח את בניך שנשאו נשים נוכריות.

הפסוק "וחשב אפודתו אשר עליו" בא לרמוז שכפי שאדם מתנהג בעבודת ה' כך לומדים ממנו בניו, האב והאם צריכים לשמש דוגמא חיובית לבניהם כיון שילד בטבעו אוהב להדמות לאביו ובת לאמא. וזהו כוונת הפסוק "וחשב אפודתו אשר עליו" היינו חשיבות אפודתו דהיינו הצלחת חינוך בניו המשולמים לבגדים לאפוד "כמעשהו ממנו יהיה" לפי מעשה האב ישפיע על הבר.

מסופר על אברך בא לחפץ חיים ושאלו מאיזה גיל לחנך את בנו שנוולד אמר לו הרב מאז שנולדת, דהיינו התכוון לומר לו החפץ חיים שחינוך הטוב ביותר הוא דוגמא אישית לפי מעשיו כך יתנהג בניו וכן צורת וסגנון הדיבור בבית זהו מה שמדבר הילד **וכפי שובא במסכת סוכה דף נו: מעשה במרים בת בילגה שהיתה מזרע כוהנים ממשמרת "בילגה" [נהשייכת לאחד מעשרים וארבע משמרות הכוהנים העובדים במקדש, שהמריה דתה והלכה ונישאה לחייל אחד ממלכי יוונים שזכננסו יוונים להיכל בעטה בסנדלה על המזבח וקראה למזבח בשם זאב ואמרה זאב אב עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל, אנשים מנדבים ומקריבים מכספם קורבנות ואיך עומד עליהם בשעת הדחק שהרי עכשיו היוונים שולטים על עם ישראל ואיך עוזר להם וכששמעו חכמים כיצד דיברה סגרו את טבעתה של משמרת בילגה היינו במקום ששם שוחטים את הקרבנות לכל שממר היה טבעת שבה קושרים את הבהמה לפני השחיטה וסגרו את הטבעת כעונש על כך שמרים דיברה כך וסתמו את חלונה היינו במקום שמניחים את סכיני השחיטה לשחוט את הקורבנות ועל ידי כך הם צריכים להשתמש בחלונות וטבעות של אחרים כיוון שאין להם משלהם וזה פוגע בכבודם**

שואלים המגמרא משום הבת קונסים את המשמרת ? עונה הגמרא אמר אביי נכון כמו שאומרים האנשים מה שהתינוק מדבר בשוק, הוא מה ששמע מאביו או מאמו, וגם מרים בת בילגה אם לא ששמעה מאביה שהיה מבוזה את העבודה, לא דיברה כך שואלת הגמרא ומשום אביה קונסים את כל המשמרת עונה הגמרא אז זה נאמר אוי לרשע ואוי לשכנו בגלל אביה של מרים כל השכנים למשמרת סובלים.

גמרא זו מלמדת אותנו יסוד גדול שסגנון דיבור והדיבור הילד לומד מההורים

וְכַאֲוּן הַפְּקוּם לְהַעֲתִיק תַּמְצִית דְּבָרִים שְׁנִכְתְּבוּ (ב"חגים ו'זמנים" ח"ב מאמר "דגמא אישית") על אודות ענין זה: פְּדֵעַ פְּרִשְׁתִּי תְצַוָּה (שְׁמוֹת כח, כ) אֵינָה פּוֹתַחַת דְּדָרָךְ כֶּל הַפְּרָשִׁיּוֹת - וְיִדְבֵר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: אֲלֵא בְלָשׁוֹן "וְאֵתָה תְצַוָּה". וְכִבֵּר עֲמָדוֹ עַל כֶּף הַמִּפְרָשִׁים, וּבְאָרוֹ כֶּל אֶחָד כִּיֵּד ה' הַטּוֹבָה עֲלָיו. וּלְפִי הַנְרָאָה בָּאָה הַתּוֹרָה לְהוֹרוֹת לְנוּ בְּנֵה, שֶׁהַדְּגָמָה הָאִישִׁית הִיא תְנַאֵי לְהוֹרָאָה וְחִנוּף: "וְאֵתָה" - קִדְּם כֶּל שְׁמֵשׁ אֵתָה דְגָמָה לְהוֹרָאָתָךְ וְאַחַר כֶּךָ "תְצַוָּה" לְאַחֲרִים.

וְכֵן מְצִינָה לְאֵרֶךְ מִשְׁכַּת אֲבוֹת נֶסַח יְחִידִי, שְׁאִינוּ מְצִוִי בְּכָל מִשְׁכַּתוֹת הַשָּׁמַיִם: "הוּא הָיָה אוֹמֵר...! כְּלוֹמֵר "הוּא הָיָה" - דְּגָמָה אִישִׁית לְהוֹרָאָתוֹ, וְרַק אַחַר כֶּךָ "אוֹמֵר" - צִוָּה כֵּן לְאַחֲרִים. מִפְּנֵי שְׁמִסְכַּת אֲבוֹת, הַעוֹסְקִת כֶּלָּה הַהוֹרָאוֹת מוֹסֵר וְהַנְהוּגוֹת דְּרָף אֲרָץ, רְאִוִי לָהּ לְהַעֲדִי בְּרֹאשׁ וּבְרֹאשׁוֹנָה שֶׁבַעל הַשְׁמֵשׁ דְּגָמָה אִישִׁית לְהוֹרָאָתוֹ.

וְזֶהוּ יְסוּד הַחִנוּף וְשֶׁרֶשׁ הַמְּנַהֲיגוֹת, שֶׁכֵּן הוֹרָה אוּ מוֹרָה וְאֵין צְרִיף לִמְרָה מְנַהֵיג, לְעוֹלָם לֹא יוֹכֵל לְהַעֲבִיר אֶת מִסְרָיו, בְּלֹא שְׁהוּא מְשִׁמֵשׁ בְּעַצְמוֹ דְּגָמָה אִישִׁית לְהוֹרָאָתוֹ.

מסופר בגמרא במסכת כתובות דף סג. על רחל אשתו של רבי עקיבא שנתנה לרבי עקיבא ללמוד עשרים וארבע שנים ללא הפרעה וגם בתה של רחל נהגה כך עם בעלה בן עזאי ונשארה לבד בביתה הרבה שנים כדי שבעלה יוכל ללמוד תורה ללא הפרעה ועל זה אומרת הגמרא במסכת כתובות דף סג. וזה שאומרים האנשים, רחילא בתר רחילא אזלא כלומר רחל אחרי רחל כיון שרחל אשתו של רבי עקיבא נהגה כך גם ביתה נהגה כך

הרמב"ן על הפסוק "פן יש בכס שורש פורה ראש ולענה" כותב ששורש קטן אצל האבא יפירה ויגדל אצל הבנים **הרב דסלר כותב** שאם אדם עבד על תכונה מסויימת עד שקנה אותה לקניין בנפשו תכונה זו הוא גם מוריש לילדים שלו וזהו בעצם המושג זכות אבות שאבותינו הקדושים אברהם

התורה הקדושה
4:55
התורה הקדושה
6:03
התורה הקדושה
6:38

יצחק ויעקב הנחילו לנו תכונות נפש כפי שכתוב מתלמידיו של אברהם אבינו רחמנים ביישנים וגומלי חסדים וכן יצחק הנחיל לנו כשהסכים להיעקד על גבי המזבח את הכח למסור את הנפש בקלות למות על קידוש ה' וכן יעקב את מידת התפארת וכן כתוב בצדקת הצדיק שהבר מגלה את הפנימיות של האבא **"ראשית חכמה" כותב**: בצאת האב לדבר מצוה כקניית סכך, ארבעת המינים, שמן לחנוכה, מצות לפסח וכיוצא, יקח את בניו הקטנים, כדי להקנות להם את שמחתו, חביבותו והידורו במצוות להלן מעשה המראה כיצד היה דוגמא אישית לאהבת התורה **"מעשה נפלא מאחד מהעשירים הגדולים**, שקראו לו דיינס. הוא היה בתקופת מלחמת העולם הראשונה עשיר מופלג, מליארדר, והחזיק את כל הישיבות בליטא, ובפרט את ישיבת "נוברדוק". אחר כך כשהגיעה המהפכה הקומוניסטית, לקחו ממנו את כל מה שהיה לו, והוא נשאר עני מרוד, ממש עד פת לחם, עני ואביון. אך בזמן שהוא היה עדיין עשיר, לקח שני חתנים לשתי בנותיו, שהיו גדולי עולם:

האחד ר' אברהם יצחק בלוך, והשני היה אחיו. ושניהם תלמידי חכמים גדולים: האחד ראש ישיבת טלז"ו והשני ר"מ בישיבה זו. הוא אמר תמיד: "מכל העושר שלי לא נשאר כלום, אך שני יהלומים נשארו לי. אלו שני חתני" ורבי אלחנן וסרמן הי"ד סיפר, שהוא היה צריך להגיע אליו פעם, כשהישיבה היתה במצב קשה, והוא הלך אליו כמה פרסאות, מהלך כמה שעות. באמצע היה שלג כבד והוא היה מלוכלך מאד משלג ומבוץ. וכשהוא היה כבר באמצע הדרך החל לעשות חושבים עם עצמו, שכך אינו יכול להגיע לביתו של דיינס ולהכנס אליו, הרי כל ביתו מלא שטיחים יקרים וספות מהודרות, וכיצד יכנס באלו הבגדים? וכיצד ישב שם? הרי הכל יתלכלך! חשב רבי אלחנן שאולי יחזור לביתו, אך עשה חשבון וזה לא ישתלם שהרי חצי מהזמן הוא כבר ביטל. האם עכשיו יחזור לישיבה ויבטל יום נוסף בכדי לחזור אליו? אבל מצד שני מה לעשות? הרי הוא לא יכול להכנס כך לביתו של דיינס! אז מצא הוא עצה. לאותו עשיר ישנה דלת כניסה ראשית, שדרך שם נכנסים לסלון, אך הוא שם לב באחד מן הביקורים שלו, שיש לו גם כניסה מן המטבח, שמשם אפשר גם להכנס, ושם אין שטיחים, לכן החליט הוא להכנס דרך המטבח.

דפק הוא בדלת, קפצו שתי הבנות הקטנות ופתחו את הדלת וראו את ר' אלחנן וסרמן, ראש ישיבת ברנוביץ, שהכירו אותו. הן רצו בשמחה ובריקוד לאבא וקראו לו: ר' אלחנן הגיע, ר' אלחנן הגיע", שמחה וששון!

העשיר דיינס ניגש לדלת המטבח וראה את ר' אלחנן מגיע מהכניסה במטבח ולא הבין, למה הוא לא הגיע מהכניסה הראשית? הוא ניגש לר' אלחנן, ורבי אלחנן אמר לו: "שלום עליכם", ודיינס החל בוכה, ובוכה! ר' אלחנן לא ידע מה קרה, ועל מה הוא בוכה? והעשיר בקושי דיבר ואמר: "רבי, מה חטאתי? מה עויתי? ומה פשעתי? ולמה הרבי עושה לי כך?" חשב ר' אלחנן שמישהו דיבר עליו לשון הרע, ושאל אותו: "מה אני עשיתי רע? אני לא יודע משום רע שעשיתי. אדברא, תמיד אנחנו בדידות, איני יודע מה עשיתי רע!"

אמר לו דיינס "הרבי קלקל לי את הבנות שלי!! נבהל ר' אלחנן: "כיצד קילקלתי את הבנות? איני מכיר אותן בכלל, ואף פעם לא דיברתי איתן, ואיך אקלקל אותן?" אמר לו דיינס כך: "הבנות שלך רואות בבית כל היום כסף זהב, דולרים, כסף, ועוד כסף, סוחרים קונים ומוכרים, זה מה שהן רואות כל הזמן. אז פתאום שהבנות שלי תרצינה להתחתן עם בני תורה? הן תרצינה כסף, כי זה מה שהן רואות. אבל מה, דבר אחד הן יודעות היטב והוא שאצלי תורה היא יותר מכסף. כאשר מגיע תלמיד חכם או זמן השיעור שלי, כשצריכים ללכת ללמוד, אז אפילו כשהבית מלא בסוחרים אני עוזב הכל והולך ללמוד, זה קודש! כסף, כסף, אבל תורה היא יותר מכסף. אבל מה עשה לי עכשיו ראש הישיבה? ראש הישיבה שלח אותן לקרא לי, ובכך הוא הסביר להן שהוא לא יכול להכנס דרך הדלת הראשית, כי הוא עם בוץ ושלג והוא לא רוצה ללכלך את הבית. ומה הן יבינו כעת? שהשטיחים שלי שווים יותר מן התורה, מכבוד התורה של ראש הישיבה, את זה הן תראינה! ואם הן תקבלנה מושגים כאלה, הן נאבדות לעולם. שאל אותו ר' אלחנן: "הבנתי, אבל מה אתה רוצה שאני אעשה עכשיו? אתה רואה איך אני נראה?" אמר לו דיינס: "אני רוצה לבקש מהרבי טובה: שהרבי יבוא איתי יחד מהדלת הראשית, וידרוך על השטיחים וישב על כל הספות והכסאות וילכלך הכל. שיראו וישכנס להם בתודעה בראש ובעומק הלב שהתורה והישיבה, חשובים יותר מהשטיחים ומהספות ומהמשי, ויראו את זה בפועל". סיפר ר' אלחנן: "לא היתה לי ברירה. ניגשתי ולכלכתי את כל הבית עם הבוץ, כי כך רצה דיינס ולא עזב אותי. ובזכות זה זכה לשני היהלומים, שני חתנים גדולים!"

שבת שלום ומבורך!!!

הפסרה "אֵתָהּ בֶן אָדָם"

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

שבת יא' אדר א' התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:07	17:59	18:36
17:04	17:56	18:32
17:04	17:56	18:33
17:07	17:59	18:35

י-ם ת"א חיפה ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

יוס אחד, כאשר הגיע משלחת גדולה של ת"ח לבקש מרבי **מאיר אבוחצידא** זצ"ל שיתן הסכמה על עיתון חרדי אשר רק דברי תורה יש בו, והרבה מגדולי ישראל חתמו והסכימו עליו. מאן רבי מאיר **לתת להם הסכמה**. כאשר יצאו שאלתי אותו: אבא, מדוע אתה ממאן הרי זה **עיתון כשר**, רבים מגדולי ישראל חתומים עליו. אמר לי: בני, מגיל שלוש עשרה קבלתי על עצמי **שלא להביט** על אף אות חוץ מאותיות התורה הקדושה...

כשצדיק מחמיר על עצמו ומתחסד עם קונו גם בדברים המותרים מעיקר הדין, חפץ להצניע עצמו בפני הבריות, לעיתים קשה היא מלאכתו. עובדה זו חש רבנו רבי **משה לוי** זצ"ל באחד מימי חול המועד סוכות, כשביקר בביתו של מרן הגאון רבי **עובדיה יוסף** זצ"ל.

רבנו היה מחמיר על עצמו שלא לאכול ולא לשתות **מאומה מחוץ לסוכה**, ואפילו כוס מים! כשכבדו מרן זצ"ל בתמרים, נבוך רבנו. לסרב למרן? חלילה לו! לומר לו שמחמיר על עצמו? לא רצה להראות **חסידותו** בפני גדול הדור! לקבל ולאכול - הלא קיבל על עצמו שלא לאכול מחוץ לסוכה... והבא להיטהר מסייעין בידו. בעודו מקבל מיד מרן את התמר, הגיע **אדם אחר** ומרן פנה לדבר עמו... מיהר רבנו והכניס התמר לכיסו.

אדם המתרגל לומר שקרים מוסרים אותו ביד מלאך שקרן. המלאך הזה מלווה אותו תמיד, ואינו חדל מלמחותו ומלומר לו על מצווה שהוא עברה ועל עבירה שהיא מצווה.

האמת היא "האור". העוזר לך לצאת מן החשכה. הדלק אותנו!

עלינו להתנהג בכל המצבים לסמוך ולבטוח על השי"ת ואז יעזרנו הקב"ה ועלינו להבין כי כל המצבים שנראים לנו כקשים הם **רק ניסיון** לאדם שידע להתגבר עם"ז שלמרות הכל עליו לבטוח בהקב"ה. כי יסוד הישיבה נוסד להתעלות בתורה ולהיות בעל מדות טובות ויראת שמים וכל המצוות האחרות דברים טובים המה אבל אין זה רוח הישיבה, כי רוח הישיבה היא **התעלות בתורה** ולהיות גדול בתורה, דבעת שאינו גדול בתורה כל תורתו בסכנה.

יש ניסיון לפני עשית המצוה וגם לאחר מכן - שלא יבוא לידי גאונה.

אל תאמר: "איחרתי את הרכבת"
תאמר: "הקדמתי לרכבת הבאה"

יוס אחד בקטנתו התעמת רבינו **יוסף חיים** זצ"ל עם אחותו, מי יחזיק את נר ההבדלה, ואחותו היתה בוכה אמר לו אביו: תוותר לה היא קטנה ממך. אמנם בזאת נאות לוותר לך ואתה תזכה בהזקת הנר, אם תדע לומר לי טעם בסדר ברכות ההבדלה שנתקנו על סדר יבנ"ה-יין, בשמים, נר, הבדלה. על אתר ענה לו שיש **סוד גדול** בדבר, והוא שהסדר, יין בשמים נר הבדלה הוא בדווקא, שהרי יין הוא 'טעם' שהוא בפה, אח"כ בשמים במקום יותר גבוה 'ריח' בחוטם, והנר הוא יותר למעלה בראיית העיניים, **ולבסוף דעת** כמאמרם ז"ל אם אין דעת הבדלה מניין...

הרשעים יש מהם שהם מפותים מתאות העולם הזה מראות פני הטוב. ויש שמבינים במת ויודעים בלבם שאין בעולם המדומה ומחמדיו ממש אבל לא ירצו לפרוש מהם בזדון ליבם.

נקודה למחשבה

הנרי חיכך את ידיו בהנאה. ההלוואה הנדיבה שהוא עומד לתת למייק עומדת לשלשל לכיסו **רווח גדול במיוחד**. הנרי היה מלווה בריבית. הוא אמנם היה אדם חובש כיפה, אבל על המצווה הזו, של איסור לקחת ריבית, הוא כנראה לא שמע... הנרי היה גובה ריבית רצחנית, וכאשר הלווים היו מתקשים לעמוד בתשלומים, הוא היה שולח אליהם בריזנים ש'יסבירו' להם בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שכדאי להם מאוד לשלם בזמן... מייק, שהגיע כדי לבקש הלוואה של מאה אלף דולר למשך חודשיים, החל להתמקח עם הנרי. 'זו ריבית גבוהה מדי', אמר להנרי. 'אצל מלווים אחרים, בעיר הסמוכה, אני משיג ריביות הרבה יותר נוחות'. 'אז תלך אליהם', אמר הנרי. 'נוח לי לעבוד אתך', אמר מייק. 'אני רוצה הנחה של אחוז אחד לפחות בשיעור הריבית'. הנרי לא רצה לוותר על לקוח כמו מייק. המשא ומתן ביניהם נמשך זמן רב מבלי שהם הגיעו להסכמה. בשעה 2:00 בצהריים החליטו השניים לעשות הפסקה במשא ומתן, **כדי ללכת** להלוויה של גבאי הצדקה המסור של העיירה. לאחר ההלוויה, הסכימו השניים, הם יחזרו למשרד ויסקמו את הדברים. גבאי הצדקה היה אדם מסור וישר. כשרב העיר עלה להספידו, הוא סיפר כיצד הגבאי היה דואג לכל מחסורם של עניי העיר, וכיצד היה מבחין באנשים הזקוקים לעזרה ומסייע להם בצנעה ובלי פרסום רב. רב העיר הבחין שהנרי **מקשיב להספד** בהתרגשות ואף מוחה דמעה, והחליט לנצל את ההזדמנות ולנסות להשפיע עליו שיעזוב את דרכיו הרעות. 'כאשר אדם עולה לשמים', אמר הרב בקול בוכים, 'לא מלווים אותו הכסף והזהב שהוא צבר, אלא רק הצדקה והמעשים הטובים שהוא עשה בעולם הזה, בבית דין של מעלה, שוקלים רק את המצוות והחסדים שהאדם הספיק לעשות בימי חייו'.

לשמחתו של הרב, הוא נוכח לראות שהנרי מקשיב לדבריו ואף מנענע בראשו בהסכמה. 'אולי, אולי', קיווה הרב, 'הדברים **ייכנסו לליבו** והוא יחדל ממעשיו... אולי עכשיו יפסיק הנרי לעשוק אנשים וינצל את כספו הרב לעשיית חסד! לאחר ההספד נישגו כמה אנשים אל הרב ולחצו את ידו בתודה על הדברים המרגשים. גם הנרי התקדם לעברו וכשהגיע אל הרב אמר לו שההספד חוצב הלהבות נגע מאוד לליבו וריגש אותו. 'אני מקווה שכמו שדרשתו של הרב השפיעה עלי', אמר הנרי לרב, 'כך היא תשפיע על שאר בני העיר. מה, הם לא מבינים שכסף זה הבל הבלים? מה הם שומרים כל כך את הכסף שלהם לעצמם? הנה, היום היה אצלי מייק, והוא מתלונן שהריביות שלי יקרות מדי. אולי באמת הרב ייקח אותן **לשיחה אישית** ויסביר לו שזה בסך הכול כסף, ושיפסיק להתקמצן כל כך על הכסף שלו ולדרוש ריביות מופחתות!...'

מה אתם אומרים על הנרי? נכון שהוא מנוחך? אך מה לעשות. שכולנו מנוחכים בדיוק כמותו. חזל אומרים 'אדם קרוב אצל עצמו. וכונתם היא **שלאדם קשה מאוד לראות** את חסרונותיו ואת מגרעותיו. גם כאשר הוא שומע דברי ביקורת ותוכחה. הוא ישר מוצא מי לא בסדר - וזה אף פעם לא הוא אלא החבר או השכן או האח... במהלך חייו אנו מקבלים מסרים רבים כיצד לתקן את דרכינו. חשוב שננסה **לראות מה לא טוב אצלנו**, ולא לחפש מיד את כל הדברים הרעים אצל האחרים. (העורך)

עצם הנישואין הוא מעשה של התאחדות מקודשת המובילה לקשר עם האלוקים.

מה זה הנינוך לידים? "שיהיו בשקט, שיעשו מה שאומרים להם". נכון, לפעמים מרוב שמפחידים אותו, הילד עושה מה שאומרים לו. אבל זה לא נקרא **שחינוך אותו**, זה נקרא שניצחנו אותו. עכשיו יש לנו שקט של מנצחים, עכשיו הדברים מתנהלים כרצוננו, אבל זה רק עניין של זמן עד שמי שניצח אותנו ינצח אותך. כי אף אחד לא רוצה להיות מנוצח. הרווחת לרגע. בסוף תפסיד הכל. אבל אם תהיה אדם – תשתמש עם הבחירה שלך, **תתרום מעל עצמך**, תתמוג עם הזולת בשביל התכלית. תן מקום גם למי ששונה ממך גם אם זה לא תמיד נוח לך.

הרצנה להלך בגדולות ובנפלאות ואינו רואה **קודם לקיים** הדינים וללמוד אותם לא יעשיר כי איזהו העשיר השמה בחלקו ואינו הולך בגדולות ובנפלאות קודם שממלא כרסו בלחם שהוא לבב אנוש יסעד ואי אפשר **לבוא לסודות** כי אם על ידי זה ולכן לא יהיה לו כלום.

הענווה מאפשרת לך לקבל ולקרב אחרים.

ההערכה לבן - הזוג אינה מובעת אך בביטוי מילים, אלא גם בארשת הפנים. במשנה בפרקי אבות כתוב: "שמאי אומר... והווי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות". טעות היא להבין, שהמשנה מדברת אך ורק על תהליך קבלת אורח, הבא לביתו של אדם. 'מקבל' במקרה זה פירושו 'מקביל', כלומר: כל אימת שאדם מצוי 'במקביל' לזולת, הוא חייב להראות לו **סבר פנים יפות**. משנה זו, והאומרה, מעוררים שאלות מספר: הלל היה רגיל להמריץ את שומעי ליקוח לעשות מעשי חסד, שאינם מתחייבים מן הדין. לעומתו - דיבר שמאי, אך על חובותיו של האדם. המלצותיו לעשות מעשי חסד, או פעולות של לפני **משורת הדין**, שהוא עצמו עשה - לא נזכרו כלל במשנה. לכן אמרתו "הווי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות" מלמדת אותנו, שהיא פעולת חובה, ולא מעשה חסד של לפני משורת הדין.

לעיתים מבקש אדם להרווח הכל, אבל הוא מפסיד. תפסת מרובה לא תפסת.

סיפר הגאון רבי חיים קרייזנדט זצ"ל, כי בעת שלמד בישיבה היה שם בחור עיור שנאלץ לישון על הרצפה מחוסר מקום. ריחם עליו ונתן לו את מיטתו. הוא עצמו ישן על הרצפה. שהגיעו הנאצים העמידוהו למשפט ורצו להוציאו להורג. בקש מהקב"ה שיזכור לו זכות זו. לפתע פנה אליו השוטר ואמר לו: "חבל עליך ברח, ואני יעשה את עצמי כאילו אני יורה עליך ומחטיא". ברח רבי חיים וניצל. והוסיף: "התורה שלמדתי בחיי, כלה בזכות אותו חסד. צא וראה כחו ושכרו של מעשה חסד".

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ואתה תצנח את בני ישראל ויקחו אליך שמן וית זך בתית למאור (שמות כז, כ).

פירוש רש"י (ד"ה כתיב): "כתיב למאור ולא כתיב למנחות". פשט דברי רש"י הוא שדווקא להדלקת המנורה הוצרכו לקחת שמן זית זך בתית למאור, היינו מהטיפה הראשונה שיוצאת מכל זית זית, אך בשמן ששמים למנחות, לא צריך שיהיה דווקא מהטיפה הראשונה היוצאת מהזית אלא גם שאר טיפות השמן כשרות. אך אפשר להסביר דבריו גם דרך הדרש, יש בני אדם שמתאמצים מאוד ומכתתים עצמם בעבודתם, וזאת כדי שיוכלו לנחם, הם קורעים את עצמם שתיים עשרה שעות בעבודה, כדי שבסוף השנה יוכלו ללכת לבית מלון ולנחם. **אומרו** לנו רש"י הקדוש, התורה דורשת "כתיב למאור ולא כתיב למנחות", את העמל והטורה אדם צריך להשקיע בתורה שהיא אור, כי נר מְצִיָּה וְתוֹרָה אֹר (משלי ו, כג), דווקא בתורה צריך לכתת רגליו, אבל לא בשביל תענוגות והבלי העולם הזה. "כתיב למאור" - לתורה שנקראת אור, "ולא כתיב למנחות" - לא לעמול ולטרוח יתר על המידה כדי שבסוף יוכל האדם לנחם. לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד (שמות כז, כ) ללמדך שעל הכהן להדליק את הנר עד שתהיה השלהבת עולה מאליה (תורת כהנים פרשה י"ג ה"ז הובא ברש"י). **והוא רמו** לאב ומחנך, שיעית בתלמידיו אש קודש עד שתהא שלהבת עולה מאליה בלא שידקדקו לו עוד, נר ה' נְשַׁמֵּת אֶדָם (משלי כ, כז), כשאדם מרים ומרומם את חבירו בתורה ובמעוות לא מספיק שיתחזק מעט ויתעלה ואז יעזוב אותו שימשיך לבד, אלא צריך להמשיך לחזקו ולהיות לעידו עד שיהיה שלהבת עולה מאליה, שיהיה חי נושא את עצמו ויוכל בעצמו להדליק ולהלהיב את האחרים. **ואם זוכה** האדם להעמיד תלמיד שהוא בעצמו יכול לדרוש ולהדליק אחרים באש התורה והמעוות, הרי שהגיע לתכלית. **יהי רצון** שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי ה' באהבה, אמן.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

שני חברים נוסעים במשאית ומגיעים לגשר שעליו כתוב "3 מטר". הנהג אומר לחבר, "גובה המשאית 4.5 מטר, אי אפשר לעבור, רד תראה אולי יש דרך עוקפת או שנחזור". החבר יורד, מסתכל כמה דקות ואומר לו, "תיסע חופשי אין בעיה". "אבל המשאית יותר גבוהה!" אומר הנהג, "אל תדאג, **בדקתי אין שוטרים...**"

כל ניד שפתיים וכל זעזוע חיים עושה פירות ופירי פירות

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא? בואו והצטרפו לרשימת תפוצה hamaor.net@gmail.com

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן נת שבוע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

את תגיגות הפתיחה של ישיבת חכמי לובלין התכוננו לחגוג בשמחה רבה עם אלפי משתתפים ופרסום רב. הרה"ק **מששורטקוב** זיע"א, רבו של הגאון רבי **מאיר שפירא מלובלין** זצ"ל טען שהפומביות שנתנה לפתיחת הישיבה מסוכנת מידי, שכן לוחות ראשונים שנתנו ברעש, נשתברו. אך ר' מאיר שפירא טען, שהרי הקב"ה ידע מראש שישתברו הלוחות, ומדוע נתנם בקולי קולות?

אלא משום שהעולם היה שקוע בבערות והיה **צריך לזעזעו**. אמר הקב"ה אני נותן את הלוחות, אפילו על מנת שישתברו, ובלבד שיזעזעו העולם וידעו שמי. גם הרעש מסביב לישיבה יקדש את שם ה' ויריים את קרן התורה ואת קרנו של בן ישיבה. הרבי הסכים, והמעמד היה **גדול ועצום**. ואכן כבוד התורה גדל וערכו של בון תורה עלה, עד שרבים שאפו לגדול בתורה. בכל זאת, שנים מעטות לאחר מכן **נפטר ראש הישיבה** במיטב שנותיו, הלוחות נשתברו...

חייל אחד נמצא במגרש האימונים. לאחר מספר פקודות שהחייל לא מבצע אותן, המפקד צעק: מטוסים בגובה נמוך! כל החיילים נשכבים על האדמה ורק החייל שלנו בעמדה באמצע השדה. אומר המפקד - מה אתה עושה חייל! - אני תפסתי מחסה מתחת לעץ. שואל המפקד - איפה אתה רואה את העץ? אומר החייל - **ואיפה אתה רואה את המטוסים?**

שירת האלמנה פעם אחת ראה אחד השכנים את רבי **איסר זלמן מליצר** זצ"ל כשהוא עולה לביתו, יורד, חוזר עולה ויורד, וכך נשנה הדבר כמה וכמה פעמים. ניגש אליו השכן ושאלו לפרש מעשיו, שמא זקוק הוא לעזרה. אמר לו רבינו: "בדירתך עובדת אשה אלמנה... כאשר התקרבותי לדירה, שמעתי שהיא **מומרת לעצמה** תוך כדי עבודה. ברור לי שכשהיא איתי, תפסיק מיד מומרתה. ספק אצלי אם מותר לי לגרום לכך. שמא השירה עוזרת לאלמנה לשכוח את צרתה... עליתי כמה פעמים כדי לבדוק אם **כבר הפסיקה** את שירתה, ואוכל להיכנס לביתה".

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולי, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת טעיה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד ומרים אלבז, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה זכאי, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, **מנו הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

{ אז נדברו }

פרשת תצוה תשפ"ב | לסדר: "לנבד ולתפאר" | גליון מספר: 546

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!

בנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס
(ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-

7683095

תודה מראש!!!

לא מסיקים מסקנות לפני שמסיימים את האבחון!!! ברור???

כשאמא מגיעה לרופא משפחה עם ילד שיש לו חום, הרופא מתחיל לבדוק אותו... הרופא בודק את הגרון... לא!! לא רואה משהו... ואז הוא בודק אזניים... אולי יש דלקת... גם לא!! ואז הוא מקשיב לריאות... ורק כשהוא מסיים לבדוק הכל או לשלול הכל אז הוא מסיק שזה ויראלי או לא... אבל בשביל זה לא מספיק לבדוק חלק!!! צריך להשלים את כל האבחון ובשביל זה אם שמת לב הרופא בודק שלוש דברים: א. אף, ב. אוזן, ג. גרון... פעם קרה שהרופא בדק הכל חוץ מאזניים ואז הוא אמר שזה ויראלי... וכשחזרנו אליו אחרי יומיים.. הופה... הוא גילה שם מכת צפרדעים...

עד כאן המשל... והנמשל: כמו שבויורוסים וחום יש שלישיה: א. אף, ב. אוזן, ג. גרון שצריך לבדוק את כולם.. כך להבדיל בעבודת ה' שלנו, יש גם שלושה חלקים באדם: א. נפש!!! ב. רוח!!! ג. נשמה!!!

וברגע שבחור בן עליה מרגיש ריפיון כללי בעבודת ה'... כעת דבר ראשון צריך לאבחן איפה!!! איפה הבעיה... איפה הדלקת!!! בשביל זה צריך לבדוק את כל חלקי הנפש... כל חלק מחלקי הנפש צריך את הבדיקה הפרטנית שלו, כדי למצא... או לחילופין לשלול איפה הבעיה...

לדוגמא: בחור שמרגיש שלאחרונה יש לו ליאות וחוסר חשק בלימוד התורה וכבידות חריגה בעבודת ה'... (דבר ראשון זה נורמלי ובדרך כלל זה עובר אחרי שבוע שבועיים... אבל אם זה לא עובר ולא עובר-) כעת צריך לגשת לאבחון!!! כעת יש שלוש אופציות אפשריות ממה הריפיון הזה נובע...

או בגלל שהנשמה האלוקית נחלשה!! או בגלל שהנפש הבהמית התחזקה (על חשבון הנשמה) או!! או אפשרות שלישית: ש' הרוח' שזה כח הבחירה והנווט שאמור לבחור בין הדוושה של הנשמה לאמברקס של הנפש, הרוח היא זו שנחלשה... זה בדיוק כמו רכב שעומד במוסך בגלל שהוא עבר איזושהי תאונה... וכעת המוסכניק עושה לי חידה: נו... תנסה לנחש מה הייתה הבעיה של הרכב הזה... למה הוא נעצר פתאום והגיע לכאן עם גרר? **נו... מה יכול להיות???** או שהמנוע שלו התקלקל... או שההיפך, הבלמים שלו פתאום הפסיקו לעבוד ואז הוא דהר עד שנתקע... או!! או שלא היתה שום בעיה... לא במנוע ולא בבלמים ולא בשום דבר, אז איפה הבעיה? **בנהג!!!** הנהג פשוט היה עייף ונרדם... וכתוצאה מזה הרכב נתקע בעץ...

על אותו משקל: כשאני מרגיש ריפיון בעבודת ה' יש שלוש אפשרויות:

אפשרות ראשונה: אולי המנוע- הנשמה שלי נחלשה!! מה שנקרא: ירידה קלאסית בעבודת ה'... מה שקורה לכולנו... כנראה שהרבה זמן כבר לא למדתי מוסר ולא התחזקתי בעמל התורה, 'ובעצלתים ימך המקרה וכו', ואם ככה... מה שצריך זה בסה"כ לשנס מתניים ולהתחזק בייתר שאת, ובייתר עוז "לאשתדלא באורייתא" וביגיעת התפילה... כדי לחזק את אור הנשמה שנחלש... מה שנקרא ד' דברים צריכים חיזוק... הנשמה צריכה דלק מידי פעם... **זו אפשרות אחת!!!** אפשרות שניה: אולי הבלמים הלכו ואז הנפש הבהמית שלי התחילה לדהור דוך!! בזמן האחרון אני יותר מידי קורא עיתונים... מטייל ישן ומתפנק... או קצת יותר חמור מזה... אני יותר מידי שומע קווי נייעס וגם קצת נחשף לכל מיני תכנים פחות סימפטיים... ואז הנפש הבהמית מאבדת את הבלמים... שזה אומר שכשאני מגיע ללמוד זה לא כ"כ בגלל שהנשמה שלי חלשה... אלא הראש שלי לא פה... הנפש הבהמית תפסה חוזק יותר גדול מהנשמה. **זה מאוד משנה!!! זה נפקא מינה גדולה...** כי אם הנשמה נחלשה... אז צריך לחזק את הנשמה על ידי התעוררות חיזוק וקבלות טובות וחמש שעות ולהתאמץ יותר בעבודת ה'... ואילו אם הבעיה היא שהנפש הבהמית התחזקה, פה עיקר העבודה זה לעזוב כל מיני חברים או תכנים הלא טובים... פה לא יעזור עוד רבע שעה של מוסר... כי פה הבעיה היא לא ב'טובל', אלא ב'שרץ שבידל', השרץ שבידו הוא פה המפריע, ואותו צריך בעיקר לסלק... עוד כמה טבילות נוספות לא יעזרו פה... זו אפשרות שניה!! נסכם בקצרה: **אפשרות ראשונה** שהנשמה נחלשה, **ואפשרות שניה**: שהנפש התחזקה!!

וכעת ניגש לאפשרות השלישית: לא נפש ולא נשמה!! שניהם גלאט כשר... הנשמה חזקה מספיק, והנפש גם לא עשה מחטף משמעות... רק מה? **הרוח!!!** הרוח פה היא החולה, הדלקת והוירוס נמצאים ברוח, מה הכוונה?? הרוח זה הנהג שעומד בין הדוושה- נשמה, לבין האמברקס- נפש בהמית!!! הבעל בחירה שבי הוא כעת עייף ולא מתפקד... למה?? אלף ואחד סיבות... הדוגמא הכי מוכרת ומוחשית: זה חוסר שינה!!! אני מודיע לך חד משמעית: בחור שהלך לישון בשלוש בלילה הוא בקבוצת סיכון גבוהה להתפרצויות זעם... למחשבות זרות בלתי נשלטות... לנפילות רוחניות ולשכוח להתפלל מעריב ולהיכשל בכל החטאים האפשריים... והכל בגלל מה? בגלל הנהג!!! הנהג עייף... הנשמה גיוואלדיג... הנפש הבהמית קשורה וכפותה... אבל הנהג נרדם!!! תעשה משהו...

עייפות זו דוגמא מאוד מוכרת ומצויה... אבל סו"ס היא דוגמא אחת... יכול להיות עוד מאות ואלפי סיבות ונתונים מקצועיים לכל דבר... שעקרונות הכל בסדר... רק הרוח לא במיטבה!!!

והאבחון הזה הוא מאוד מאוד נפקא מינה... כי תאר לעצמך שבחור סובל מריפיון כללי בעבודת ה' שנובע מזה שהוא עייף... והוא כ"כ רוצה לתפוס חיזוק... ולכן הוא החליט לעשות עוד משמור... תאר לעצמך בחור ש"שכלו נלאה ביותר" מרוב מאמץ והרוח שלו כרעה ועשה ווטו וזהו... הראש ננעל... ואין לו טיפת כוחות נפש... והוא רוצה להתחזק ומה הוא עושה?? לומד ספרי מוסר בחשיבות הזריות וגנות העצלות... אתה קולט איזה טעות באבחון יש כאן?? בקיצור: עלולים להיווצר טעויות בלתי נסבלות... ואגב: אני מדבר מניסיון אישי!! בקיצור: צריך ללמוד להיות רופא משפחה בעבודת ה'... לדעת לאבחן את שלושת חלקי הנפש שלנו... ורק אז לגשת ברוח קרבת לחיזוק בעבודת ה'... לא חכמה לירות לכל הכיוונים... צריך להבין מה מפריע לי...

עבודת המידות!! זה משהו ששייך למגזר או.. או אולי לגיזרה??

בדרך כלל... ברוב השנים פרשת תצווה נדחת לפינה בגלל שהיא יוצאת כמעט תמיד בערב פורים... עם הפרשת זכור ואחרי שאכלתי מכל ארבעת הקוגלים של ראשי תיבות עמלק למי יש כעת ראש ללמוד את פרשת תצווה... אבל בשנה מעוברת יש קצת יותר ישוב הדעת... ותכל'ס: אם שמת לב... פרשת תצווה מדברת על בגדים!! התורה מאוד מחמירה בדן של בגדי כהונה!! אני רוצה שתביין: הכהן יכול להיות בקי עצום בסדר קדשים... הוא יקריב את הקרבן לפי כל פרטיו ודקדוקיו ובכוונה הכי מושלמת... ובכל זאת הקרבן פסול אפילו בדיעבד!!!! למה?? כי הכהן היה מחוסר בגדים... אם הכתונת של הכהן לא לגמרי עומדת עליו סימטרי... אם בטעות הכתונת היה טיפה גדולה עליו... הקרבן נפסל!!! רבש"ע: מה הקשר? מילא היה פסול בקרבן או בעבודה. או כוונה שלא לשמה... הבנתי למה הקרבן נפסל... אבל הבגד של הכהן לא היה בסדר... וזה פוסל על הקרבן... מה הקשר???

אז בא לא נכנס ללומדים... אבל מה שמקובלנו **שהבגדים מייצגים את המידות!!!** ולבש הכהן **מדו** בד!!! בבגדים הכל תלוי **במידות...** תופרים בגד לפי **המידות** של האדם... ולכהן צריך שיהיה **מידות טובות!!!** מידות שמתאימות למעמד שלו כיהודי עבד ה' וככהן משרת...

ללמדך: שייכול להיות לך אדם צדיק ומתמיד ועובד ה' ועושה הכל בשלימות נפלאה... אם המידות שלו לא מתוקנות הוא פסול ולא סתם... גם העבודת ה' שלו מחוללת. **מחלל עבודה.**

שים לב: כהן שעבד פרוע ראש הוא אמנם חייב מיתה אבל הוא לא מחלל עבודה... כי סו"ס הבעיה היא לא בחפצא אלא רק **בגברא...** סו"ס הקרבן מצד עצמו כשר והעבודה שלו נעשתה בכשרות... רק מה?? הוא מגודל קצת... נו... אז הבעיה היא **בו** ולא בקרבן... הקרבן לא צריך להתחלל... ואילו כהן מחוסר בגדים?? לכאורה זה היה אמור להיות יותר קל מכהן פרוע ראש... כי כשהבעיה היא רק בבגדים זה כבר לא בעיה **לא** בחפצא **וגם לא** בגברא... **בסה"כ בבגדים** של הגברא... ובכל זאת דווקא מחוסר בגדים מחלל עבודה... למה? כי שוב: **בגדים מייצגים את המידות!!!** ומידות לא טובות ומתוקנות... גם אם זה נראה לך כמו איזה בגד חיצוני... בסיידר... אז יש לו קצת מידות רעות... חוץ מזה הוא עובד ה' וצדיק מופלג... אבל לא!!! דווקא מידות רעות זה פסול בעצם הגברא... הבן אדם הזה בעצמו פסול... והעבודה שלו פסולה... ואני אגלה לך סוד: כשהתורה אומרת שמחוסר בגדים מחלל את העבודה... אתה יודע איך התורה אומרת את זה?? התורה אומרת שמי שמחוסר בגדים הוא כמו זר!!! זר מחלל עבודה... כלומר: זה לא מדין מחוסר בגדים אלא מדין זר... מה כתוב כאן?? סכהן מחוסר בגדים- מידות זה לא כהן! זה משהו אחר!!! אם גדלנו פעם על הפתגם "אותה גברת בשינוי אדרת" אז זהו שלא!!! זה בכלל בכלל לא אותה גברת... כשהמידות לא מתוקנות... אויס כהן! אויס עובד ה'...

לפני מה הדברים אמוצים?? את חטאי אני מזכיר היום... עד לפני כמה שנים המילה "מידות" לא הייתה מוכרת לי מהלקסיקון... לא ידעתי מה זה הדבר הזה שנקרא מידות... מה זה לעבוד על המידות... איפה זה כתוב בשו"ע... לאיזה מגזר זה שייך... לך תדע אולי... אולי זה בכלל שייך **לגיזרה** (סו"ס "מידות...") אולי זה שייך ל"ג מידות של רחמים...

והיות ונדמה לי שיש עוד כמה אנשים שעדיין לא יודעים מה זה... או שחושבים שבאמת זה משהו ששייך למגזר מסוים... אז זהו שלא!!! נכון אמנם שבפרשת תרומה שמדברת על המקדש וכלי המקדש לא תראה זכר לנושא של בגדי כהונה... נכון שבפרשת ויקרא וצו ששם הנושא זה העבויידה... גם שם לא מוזכר חצי מילה על המידות של בגדי כהונה... נכון!!! מה שנכון נכון... אני מודה שהתחום של בגדי כהונה מצטנע לו אי שם בפרשת תצווה... ומי שרוצה לדלג על הפרשה הזו זכותו... אבל לא יעזור כלום! בסופו של דבר כהן מחוסר בגדים זה אויס כהן!!! הוא זר!!! כלומר: זה נכון עבודת המידות זה תחום שאפשר באלגנטיות לעבור לצידו כל החיים ולא לפגוש אותו ולא לדעת על קיומו כי סו"ס במעטפת החיצונית אפשר לעשות הכל ולהיראות צדיק מושלם גם עם מידות מגוננות בדיק כמו שהמשכן יכול להיות בנוי לתפארה ועבודת הקרבנות יכולה להיעשות לפי כל הדקדוקים שלה... ותכל'ס... בסופו של דבר כשניגשים לעבודה, אם חסר משהו בבגדים... חסר משהו במידות זה יכול לתקוע את כל העבודה... בשורה תחתונה מידות זו נקודת הפתיחה של עבודת ה'!! מידות רעות של האדם יכולות להטיל ווטו על כל העבודת ה' שלו... מחלל עבודה!

אז הנה... השנה לא נדלג על פרשת תצווה... השנה נלמד בעיון שמידות זה הא' ב' של עבודת ה'... לא נכנס כעת לפרט את כל הבגדים... אבל המלב"ם מבאר: שהמעיל של הכה"ג מכפר על לשון הרע, שהרי בו כתוב "שפה לפי סביב!! הכה"ג צריך להקפיד על מוצא השפתיים שלו שלא להשמיע אותם אלא רק בקול הטהור של פעמון זהב **ורימון...** שבריימון יש תרי"ג גרעינים ובתרי"ג מצוות... בזה ישמע קולו!!! דא עקא שלא מספיק לבלום את הפה מלדבר על יהודים... סו"ס לפעמים יש קלקול קיבה ואז מקיאים... כשהלב מלא במחשבות לא טובות על השני... מה יעזור שתסגור את הפה!!! בשביל זה מגיע חושן המשפט על לבו הטהור של הכהן... ושם!!! על הלב של אהרן הכהן יש שנים עשר אבנים יקרות שקבועים כל אחד בתוך משבצות... שמזכירות לכה"ג כל הזמן שגם אם היהודי השני שונה ממך ואתה לא מבין אותו... זה בסה"כ בגלל שהאבן הטובה נמצאת במשבצת אחרת ממך... זה שאתה מקובע במשבצת והוא בשניה... זה לא אומר שהוא לא אבן טובה... כשמפנימים את זה... הלב נהיה טהור... כבר אין משהו רע לדבר על השני... ומה הפלא שהנשמע קולו זה רק בבואו אל הקודש... **המצנפת מכפרת על גסות הרוח!!!** מי לנו גדול מהכהן הגדול... אבי טהרת היחוס... יש לו את כל הסיבות שבעולם לחוש מעצמו ולהסתכל על כולם מלמעלה למטה... אין לך כבוד קדושת יותר גדול מכהן גדול... דא עקא שכה"ג כזה שמסתכל בעליונות על כולם לא ישלים את שנתו וחז"ל יחליטו לקרא ללשכה המכובדת שלו לשכת פרהדרין!!! (פרהדרין זה במילים אחרות שטיבלאך... אף ש"ץ בשיטבלאך לא נכשל בגאוה... זה בסה"כ גיא שוין צי... מי שחש מעצמו שהוא הכי מושלם והכי צדיק וקדוש ולכן "האומרים קרב אליך אל תיגש בי כי קדשתך- אל תתקרב אלי אני קדוש ואתה לא... על זה אומר הקב"ה: אלה עשן באפי אש יוקדת כל היום, עיין ישעיה ס"ה)

האבנט מכפר על הרהור הלב והמכנסיים מכפרים על גילוי עריות... לא מספיק מכנסיים... לא מספיק להיזהר מעבירות... צריך גם אבנט!! צריך לנקות את השטח ולהפריד בין קודש לחול כדי שהלב יהיה טהור... בדיק כמו החושן מול ה"שפה לפי" של המעיל... ואפשר הרבה להאריך... אבל אסיים בנימה אישית: כתוב בגמ' שציץ מכפר על עזות פנים ומצנפת מכפרת על גסות הרוח... לא נעים לי לומר אבל אתה יודע כמה זמן לי להבין מה ההבדל בין גסות הרוח לבין עזות פנים... אני חושב שאם הייתי עובד על המידות לא הייתי צריך לשבור את הראש להבין את זה... אז הגיע הזמן!!!!

מה הקשר בין כתף ל---שכס???

כשיוסף הצדיק עמד בניסיון הקשה ביותר... כתוב בחז"ל שדמותו של אביו נראתה לו בחלון... והוא אמר לו: רצונך שתמחק מבין כתפי האפוד!!! אם אתה לא עומד בניסיון אתה ח'ו עלול להימחק מכתפי האפוד... **השאלה מתבקשת מאליה:** הרי שמות השבטים כתובים גם על כתפות האפוד וגם על חושן המשפט... אז למה יעקב אבינו הזהיר את יוסף שהוא ימחק דווקא **מכתפות האפוד?** הרי אם יוסף היה חלילה נמחק מסתמא הוא היה נמחק גם מחושן המשפט... אז למה יעקב הזהיר אותו דווקא מכתפות האפוד???

והתשובה על דרך הדרש היא כך:

יעקב אבינו הזהיר את יוסף!!! **תזכור שיש לך ראש על הכתפיים!!!** תזכור שאתה אדם!!! ומה ההבדל בין אדם לבהמה?? שאצל האדם הראש הוא המוביל!! הראש למעלה מהכתפיים... לעומת זאת אצל בהמה הראש למטה... הראש מובל ע"י היצרים והדחפים... אומר יעקב ליוסף!!! תזכור שאתה קובע!! אתה שולט!! אתה הבעל בחירה... אם חלילה וחס לא תשלוט בעצמך... הראש שלך ירד מתחת הכתפיים... ותאבד את יוסף שעל כתפות האפוד של הכה"ג... ויוסף הצדיק עמד בניסיון!!! ולא רק שהשם שלו נשאר מעל הכתפיים... אלא הוא זכה לעוד שם ה' ועל לבו של אהרן... וכשיעקב אבינו נפטר הוא נתן ליוסף הצדיק מתנה מיוחדת... **שכס!!!** שכס אחד על אחיך...

יעקב אבינו טופח על השכס של בנו יוסף הצדיק!!! ואומר לו: **מגיע לך לקבל את שכס!!!** כי הראש שלך היה מעל השכס... אתה תקבל את העיר שכס ששם התגוררו אנשים שהשכס שלהם היתה **בן** חמור!!! שכס **בן** חמור היה אדם שהראש שלו היה מתחת הכתפיים... מי היה האבא שלמעלה מהשכס?? חמור!!! וכשהוא נתקף ביצר זה חסר שליטה... מי הם אלו שקיבלו את השכס הזה?? יוסף הצדיק ואסנת שאצל שניהם הראש היה למעלה מהחמור והשכס!!!

לסימנם של ימי השובבי"ם... המסר שצריך להוביל כל בחור בן עליה בניסיונות דורנו... **טפיחה על השכס!!!** אף אחד לא יתן לך את הטפיחה הזו... כי אתה לבד לבד בניסיון... אתה צריך לטפוח לעצמך על השכס... ולהזכיר לעצמך...

יש לי ראש מעל הכתפיים!!! כן... יש לי ניסיונות... סו"ס יש לי נפש בהמית שמושכת למטה... יש לי דחפים ויצרים שמושכים אותי... אבל בשביל זה אני בן אדם ולא חתול!!! בשביל זה נשלחתי כאן לעולם בתור עבד ה'... כדי להוכיח שהראש שלי הוא המוביל ולא מובל... שראש שלי מעל הכתפיים ולא מתחתם... אף אחד מאיתנו לא היה מסוגל לסבול שקושרים אותו לעמוד כמו איזה כלבלב... ולמה? כי כלב זה כלב ואני בן אדם... דא עקא: שבשביל זה אני אמור איכשהו להסביר במה אני יותר מיוחד מכל כלב או חתול רחוב...

וההבדל הוא ש-לי יש ראש מעל הכתפיים ולהם מתחת!! אני יכול לשלוט על היצרים שלי והם לא!!! אני יכול ללכת ליד פח זבל ולא לקפוץ לתוכו... והם לא... אני יכול לשלוט בעצמי גם כשאני לא קשור בחבל... והם לא...

אני מוכרח לשלוט בעצמי כי אחרת במה אני יותר טוב מכל חתול... אחרת אני לא אהיה כתוב על כתפות האפוד!!!

תטפח לעצמך על השכס... תזכיר לעצמך שמי שזוכר שהראש שלו נמצא מעל השכס... יום אחד ה' ירעיף עליי ואני נתתי לך שכס אחד על אחיך... על כל התמודדות נוספת שהיית צריך להגביר את הראש מעל השכס!!! לא תפסיד מזה... ה' יתן לך שכס אחד על אחיך... אשר לחקתי מיד האמורי חברבי ובקשתי... בצלותי ובבעותי... שה' יקבל את תפילתנו ותשובתנו וכל ההתחזקות שלנו בימי השובבי"ם ונזכה לבן פורת יוסף בן פורת עלי עין בחודש אדר זה...

לעזור לעצמי זו עבודת ה' לכל דבר!!!

לפני חודש הודעתי מראש שאני הולך לכתוב על הנושא שנקרא ריטלין!!! מאז הגיעו אלי כל מיני פניות... אחד אמר לי: **יש לי חבר** שלוקח ריטלין והוא די מתבייש בזה... איך אני יכול להרגיע אותו? או אחד אחר שאל אותי: **יש לי חבר** שמתלבט אם לקחת ריטלין ומה אתה מציע לו?? טוב... אז גם אני רוצה לספר שגם לי יש חבר שלוקח ריטלין ומה שאמרתיו לו.....

אז זהו שלא!!! אצלי זה לא חבר... **זה אני בעצמי!!!**

כן... מה שאתה שומע... אני בכבודי ובעצמי לוקח ריטלין!!!

מה... אתה לא רואה שאני כותב בזיגג...?? כן... זהירות... להתרחק ממני... אני לוקח ריטלין... ומי שיש לו בעיה עם זה ש-**יקום!!! שירים את היד!!!**

כן... אני לא מתבייש בזה ואני אפילו גאה בזה... ולמה??? **למה אני גאה בזה?? פשוט מאוד:** כי אני בן אדם שעוזר לעצמי בחיים!! נקודה!! והיות **ואני צריך** לקחת ריטלין... **אז אני לוקח!!!** מה אתה רוצה... שאני אהיה כמו החבר שלי הזה שצריך לקחת ריטלין ולא לוקח...?? שהוא יתבייש לו... הוא לא עוזר לעצמו... הוא נשאר עם הבעיות שלו... ואני לא נשארת!!! לי דווקא אין בעיות... **לא צי** אין אלא כי הבעיות שלי מטופלות!!! כשצריך לקחת ריטלין אני לוקח... וכשהייתי צריך לגשת לפסיכולוג הלכתי... נו... תגיד לי מה יכול להיות יותר גרוע מבן אדם שהיו לו בעיות והם טופלו?? בן אדם שיש לו בעיות והם **עדיין לא** מטופלות! אז מי צריך להתבייש... אני או הוא??? שתבין: העולם שלנו מתחלק לשני סוגים: יש אנשים **מוצלחים** ויש **לא מוצלחים!!!** מה ההבדל ביניהם?? אז מה שמקובל לחשוב שהכשרוני הוא המוצלח והלא כשרוני הוא הלא מוצלח... **זו טעות טראגית וגם לא נכונה באופן מדעי!!!** מסיבה פשוטה: לא צריך הרבה כישורים בשביל לצמוח ולגדול... (בשביל להל עסק לא חייבים לדעת קרא וכתוב...) וממילא גם לאדם הכי פחות כשרוני יש מספיק כישורים בשביל להצליח בחיים... הכישורים פה זה לא הסיפור!!! הסיפור האמיתי מתחיל בקשיים והמפריעים שיש לנו בחיים שלא נותנים לנו להוציא את הכישורים מהכח את הפועל!!! **ופה!!! פה מתחיל ההבדל האמיתי!!!**

המוצלח זה אחד ש-ער ומודע לקשיים שלו **ועוזר לעצמו בחיים...**

והלא מוצלח זה אחד שלא מעיז ח"ו להודות בקשיים שלי... לא מוכן לטפל בעצמו... טומן את הראש באדמה בשיטת "הכל בסדר..." כי... כי מה?? אתה רוצה שאני אכנע ואודה שיש לי בעיה?? אם יש לי בעיה... זאת אומרת שאני בעייתי... ואם יש לי בעיה אז... אז אני לא מוצלח... **אז זהו שלא!!! ההיפך הגמור!!!** מוצלח זה אחד שעוזר לעצמו ומוכן לגשת לטפל בבעיות שלו... ובן

אדם לא מוצלח זה אחד שאסור לו חס ושלוש להודות בבעיה ולטפל בה... אצלו הכל בסדר... הכל מושלם!!!

אז זהו!!! שאני גאה לומר שאני כן מודע לקשיים שלי!!! ואם היו לי בעיית קשב וריכוז... אז עזרתי לעצמי ולקחתי ריטלין!!!

עכשיו: אתה מבין לבד שלא באתי כאן לכתוב מאמר שיווקי בחשיבות כדור ריטלין... אף חברת תרופות לא שילמה לי... ובדאי שאין לי שום עניין לשווק כדור למי שלא צריך אותו... וחוזר מזה שבשביל מסר נקודתי שכזה לא היה לי שווה להיחשף בנימה אישית... המסר שאליו אני חותר בעיקר הוא הרבה יותר נרחב... להבין שהדבר האחרון שאני צריך להתבייש בו זה **שאני בן אדם ריאלי שידע לעזור לעצמי!!!** היום יש המון אנשים שיש להם קשיים והתמודדויות בשלל נושאים **ויש פתרונות! יש!!!** והיות זה לא לכבוד להם להודות בבעיה ולטפל בה אז הם מזניחים ולא עוזרים לעצמם **זו בהחלט בושה!! זו הוכחה לחוסר התנהלות בחיים...** וממילא לא נותר לי אלא להתגאות שאני לא כזה!!! והנה... לקחתי ריטלין...

עד כאן דיברתי כמו איזה סופר במגזין של קופת חולים מכבי או כללית... **כעת בא נגש לרובד היותר רוחני ופנימי של הדברים...**

צריך להפנים: שחלק מעבודת ה' שמוטלת עלינו זה גם לטפל בעצמנו!!!

כפי שהקדמתי בפתח הגיליון יש נפש רוח ונשמה!! וכשמשוה לא הולך בעבודת ה' צריך לגשת לאבחון מול **שלושת** חלקי האדם... אז ככה: לנו בעיקר יש עסק עם הנשמה האלוקית והנפש הבהמית!! את הנשמה אנחנו פוגשים בתשוקות הרוחניות שלנו והתורה והמצוות ובכל הקדוש והיקר... כמו כן את הנפש הבהמית אנחנו פוגשים בכל היצרים האפלים והסיפוקים הלא נקיים שאנו צריכים להתגבר עליהם. ממילא את עבודת ה' שלנו מול **הנשמה והנפש** אנו פוגשים כל הזמן!! אבל את העבודת ה' שלנו מול **הרוח** אנחנו כמעט ולא מודעים מה זה... **זה הכי מסוכן!**

והנה!! הנה הדוגמא: בחור כמוני בשיעור א' ישיבה קטנה... הייתי בחור נשששמה... צדיק... ירא שמים... מה שאתה רוצה... אבל סו"ס היו לי אבחון אדם חמור ולכן לא הצלחתי להשתלב במסגרת וכל הזמן נפלטתי...

אבל סליחה... איפה כתוב בתורה שבחור בן 14 צריך מסגרת... אה?

זה לא צחוק... בשעתו שאלתי את השאלה הזו והיה מאוד קשה לענות לי עליה... טענתי לאמא שלי בתוקף: מי אמר שאני צריך מסגרת? איפה זה כתוב ברמב"ם?? אני בחור יותר צדיק ומתמיד מכל הבחורים... ואני בסה"כ רוצה לנסוע למירון ללמוד שם מהבוקר עד הלילה בכיסופים וערגה וביטול היש... מה יכול להיות יותר טוב מזה?? כעסתי למה אמא שלי כ"כ היסטורית ומבחינתה לצאת מהמסגרת זה כמו לפרוק עול תורה

ובתור בחור צדקתי!!! ואני לא מאמין שבחור צעיר יכול להבין את זה... **אבל היום ? ! ? היום אני מבין את זה יותר מידי טוב... אאוהה...**

כי מילא בחור שאין לו טעם בלימוד... **הנשמה** שלו חלשה... צריך לחזק את הנשמה שלו... עוד קצת שיחות מוסר מהמשגיח... בחור שקורא עיתונים לא טובים... **הנפש הבהמית** שלו חולה... עלה לה הלחץ דם... צריך לאזן אותה... לקבל קבלות... שבת טהרנו וכו'... **אבל!!!** כשבחור בן 14 מסתובב בלי מסגרת... מי פה חולה??? **לא** הנשמה **ולא** הנפש הבהמית... רק מי כן?? **הרוח!!!** צעיר ללא מסגרת זה מתכון בדוק לחוסר יציבות אישית... פה **הבר חיובא** חולה!! השיקול **דעת** והבר **דעת** וישב **הדעת** חולה!! וכשהרוח חולה זה מתכון בדוק להתרסקות לרסיסים!!! זו תאונת דרכים רוחנית קטלנית... כי הרוח זה הנהג!! זה **לא** מנוע **ולא** אמברקס... זה נהג שנרדם בכביש ודוהר לתהום על 160 קמ"ש...

ואמא שלי היתה היסטורית שאם אני לא אשאר מהמסגרת לא ישאר מהיידישקייט שלי שריד ופליט... והיא צדקה!! ממילא תבין: שהריטלין שלקחתי בשעתו... היה הצלה רוחנית **בקנה מידה הרבה יותר משמעותי** מאשר אם הייתי שובר אייפון שנתיים לאחמ"כ... תנחש למה?? כי לשבור אייפון זה לשוב בתשובה על זה שיום אחד קנית אייפון אבל למה בכלל קנית אייפון?? איך הגעת לזה? **מה התשובה?** לא מצאתי את עצמי... **הרוח** שלי היתה חולנית... **לא שלטתי** בעצמי!! לא היה לי גב ולא יציבות נפשית... לכן הגעתי לאייפון!!! אנחנו לא מחפשים לחלץ רכב מהתהום... אנחנו מעדיפים שהנהג ימשיך לנהוג בעירונת... ממילא ההחלטה לקחת ריטלין באותה תקופה זו היה עבודת ה' **11 אה** עם השלכה ישירה לכל השיעור קומה הרוחני שלי היום ולכל מי שמקבל ממני תועלת...

נו... ועכשיו אני שואל אותך: אז... כשעשיתי טובה ולקחתי ריטלין... מישהו חשב לרגע איזה משמעות **רוחנית!!! תורנית!!!** יש לנושא המקצועי רפואי זהה?? האם העליתי על דעתי לפני כן ללכת למקווה וללבוש גארטל כי אני עכשיו הולך **לתקוני גברא** ולהכשיר את **הכלי שרת** הכי דומיננטי במשכן!! הלא הוא **הרוח שבי??** אתה יודע מה... עזוב אותי... אמא שלי בעצמה ש-כן הבינה את חשיבות העניין ודחפה את המהלך הזה עם כל הכח, האם היא בעצמה הבינה את גודל המצוה הקדושה שהיא עושה כעת מול עבודת ה' של הבן שלה? מסתמא שלא... כי סו"ס בינינו... מה הקשר בין כדור (ריטלין) בראש... לעבודת ה'?? מה קשר בין פסיכולוג או יעוץ זוגי או יעוץ לכלכלה נבונה- לעבודת ה'?? **אז הנה!!!** זו הבעיה **השיווקית** של ה-רוח ממללא!!! לנשמה ולנפש בהמית יש שיווק טוב!! לנשמה ניגשים עם ספרי חיזוק ומוסר... לנפש הבהמית ניגשים עם עמידה בניסיונות בגבורה עילאית... אתה מרגיש במוחשיות את הקשר הישיר לעבודת ה'... **לא כך ברוח!!!** אצל הרוח הפתרונות הם ע"פ רוב יותר **מ קצו עיים!!!** פחות צדיקיים... פחות רוחניים... ויותר **ענייניים...** אבל לפעמים קריטיים הרבה יותר!! פחד פחדים!!!!

נשמתי... מבחינתי היא בעלת השמועה של מאמר זה) עכ"פ בריטלין זו הייתה קבלת יסורים באהבה של ההורים שלי בעיקר, אבל אח"כ היו לי עוד כמה התמודדויות ששם טעייתי בטעות המוכרת שהזכרתי!!! העדפתי לקבל באהבה את הבעיה... מאשר לקבל באהבה את ה-קום!!! עמוד עמוד עמוד ותחיל להזיז את עצמך ותפתור בעיות בחיים...

(עכשיו: במאמר המוסגר: אם כבר הזכרתי שידוכים... באמת פחדתי להגיד את זה בשידוכים... ורק חודש אחרי החתונה החלטתי לגלות לאשתי ורעדתי מפחד מהתגובה שלה... וברגע שהיא שמעה שאני לוקח ריטלין... היא שמחה ואמרה: איזה יופי... עד היום כל פעם שהייתי בודקת מבחנים הייתי מסתובבת כמו שנורית לחפש מי מוכן הפעם לתת לי ריטלין... ומהיום ה"סוף לעניות..." יש לי מעצמת ריטלין בבית... אבל!!! הדבר היחיד שכן הפריע לאשתי: למה לא אמרו לה את זה לפני כן... לא הייתי מורידה על זה!! אבל אני מבין את עצמי למה לא גיליתי... כי סו"ס לא היה לי את הגב... לא היה לי את אדון אז נדברו שיגיד לי לא לחשוש... והלוואי!!! הלוואי שבעקבות מאמר זה לא יתביישו להגיד את זה לפני כן... אני בעד!! תצטיידו עם המאמר הזה ואם הגברת מפחדת מזה תשלחו אותה לאשתי... ואם הבעל מפחד מזה תשלחו אותו אלי... ואגב: לאלו שאולי יטענו שחייבים להגיד לפני כן? ברור שלא צריך כי מי שלוקח ריטלין הוא בן אדם רגיל לכל דבר גם בלי הריטלין... ועל ידי זה הוא בסה"כ עוזר לעצמו להיות יותר יעיל... הלוואי על כולם שידעו לעזור (לעצמם)...

ואסיים בסיפור משעשע: פעם ישבתי בבית מרקחת בעצבנות... חיכיתי לריטלין שלי... ניגשה אלי סבתא זקנה ואמרה לי: אני רואה שיש לך רעד ברגלים... אני חושדת שיש לך סכרת ("ח"ו...") צחקתי ואמרת לי: סבתאלע... הכל בסדר... אני אחכה לריטלין שלי ואתה תחכי לכדורים נגד סכרת שלך... העיקר שכולם בסוף יהיו בריאים... **כל אחד והכדורים שלו...**

אז על אותו משקל: אנא... אל תכניס את המאמר שלי לתוך קפסולה שנקראת ריטלין!! לא לזה חתרת... סו"ס **כל אחד והכדורים שלו...** כל אחד והתמודדויות שלו... כל אחד והשיעורי בית שהוא צריך לעשות... זה יכול להיות טיפול פסיכולוגי... ויכול להיות שינוי דרמטי בחיים... זה יכול להיות החלטה משותפת לגשת ליעוץ ש"ב... העיקר לא להזניח בעיות!!! לא לטיח אותם ולהחביא אותם... גם לא מאחורי מאה גמרות... לזכור שלטפל במה שמפריע לנו זו עבודת ה' גם אם זה לא נראה ככה!!! וזו המוצלחות האמיתית!!! אין כאן מקום להאריך אבל אפשר לעשות שטייג גם בחובת ההשתדלות!!! זה שצריך להיות בטחון בה' שהכל ממנו יתברך... סו"ס אחרי שה' גזר עלינו שנקום ונפעל מדין גזירת השתדלות... פה המקום שלנו לקבל באהבה ולעשות את זה בשמחה!! לא לגשת להשתדלות בגרירת רגלים אלא בצורה יסודית ובשמחה מתוך נקודת הנחה שה' רוצה אותנו פה שותפים איתנו... אפשר לעשות שטייג רוחני בחובת ההשתדלות!! סו"ס זה עבודת ה'...

באהבה?? יש לי שתי אפשרויות: או לקבל באהבה את הבעיה שלי שיש לי בעיות קשב וריכוז!!! אבל באותה מידה אני יכול לקבל באהבה את הפתרון שנקרא ריטלין!!! (אדרבה... אני דווקא לא צריך לקבל באהבה את הבעיה של הקשב וריכוז... כי הנה קבלתי באהבה את הפתרון-ריטלין...) נו... תגיד לי בשכל ישר איזה "קבלת יסורים באהבה" אני אמור לאמץ?? את זה שיש לי בעיות קשב וריכוז או את הפתרון שאני לוקח ריטלין?? פשוט וברור שאם ה' הקדים רפואה למכה והיום יש כדור ריטלין ועי"ז אני כן מסוגל לשבת באהלה של תורה ברור שרצון ה' שאני מחויב לעזור לעצמי ולעשות הכל כדי להוציא מעצמי את המירב והמיטב בעבודת ה'...

אה... אבל מה... אני לוקח ריטלין?? מה... אני מטומטם?

אוהו... הנה... אם יש לך בעיה עם זה... את זה תקבל באהבה!!!

אל תקבל באהבה את הבעיה! תקבל באהבה את הפתרון!!!

אל תקבל באהבה את הכאב ראש... תקבל באהבה את האקמול...

אל תקבל באהבה את הכפייתיות... תקבל באהבה את הפסיכולוג שצריך ללכת אליו לטיפול!! אל תקבל באהבה את השכירות 5000 שקל בירושלים... תקבל באהבה את ההחלטה הנועזת לעבור לפרפריה!! אל תקבל באהבה את ההמתנה... קבל באהבה את המעקב הרפואי

אז זהו!!! שאני רוצה לומר לך שרובא דרובא מרמים את עצמם בנושא הזה... אני מכיר כאלו שיש להם כל מיני בעיות בשלל נושאים בחיים וה' הקדים רפואה למכה **ויש פתרון!!!** והבן אדם מחליט שהוא לא רוצה לטפל בבעיה... וכששואלים אותו או יותר נכון כשהוא שואל את עצמו: מה פשר ההזנחה הזו?? מה הוא עונה לעצמו?? מה אעשה... כך גזרה חכמתו יתברך... תמים תהיה עם ה' אלוך... אני לא מנסה "לשנות" את גזירת ה'... בקיצור: קבלת יסורים באהבה... **והוא לא שם לב... שיש פה רמאות עצמית!!!** כל הסיבה שאתה מוכן לקבל באהבה את הבעיות!!! זה רק בגלל שאתה לא מוכן להזיז את עצמך ולקבל באהבה את הפתרונות הקיימות!! ואני אומר את זה מניסיון אישי... אני בעצמי נפלתי בטעות הזו לא פעם!! והרמאות הזו היא מאוד נורמלית והגינת... כי סו"ס להתחיל לטפל בבעיות זה כרוך בלהזיז את עצמי או לקבל החלטות דרמטיות בחיים או להשלים ולהודות בחולשה שאני לא תמיד מוכן רגשית לקבל אותה (ולפעמים זה כרוך בהוצאה כספית) ואם אפשר באותו מחיר להזניח את הבעיה ועוד להרגיש צדיק שמקבל באהבה... **אין סיבה שאני לא אטעה בטעות הזו!!!** אז בייחס לריטלין זה לא חכמה... סו"ס הייתי מאוד צעיר ואמא שלי דחפה לי את זה לתוך הפה והיום אני יודע להעריך. להעריך את הקבלת יסורים של אמא שלי שהסכימה לתת לי ריטלין לפני 25 שנה שאז כמעט כולם דיברו בחריפות רק נגד ואמא שלי קיבלה באהבה את נבואות הזעם שהילד שלה לא יתפתח ואף אחת לא תרצה אותו בשידוכים כי הוא חי על כדורים... והיא קבלה את זה באהבה ולו בשביל שאשאר במסגרת תורנית ולא אתגלגל לרחוב... (אגב: זו הסיבה שכתבתי מאמר זה דווקא בשבוע זה, כי השבוע זה היארצייט של אמא שלי ושיהיה תועלת המאמר זה לעולי

ולכן דווקא לעובדי ה' הגדולים יש נטיה להזניח את העבודת ה' שלהם מול הרוח! הרוח תובעת את שלה... יש לרוח צרכים משלה!!! הרוח צריכה כן וכך שעות שינה בשביל ישוב הדעת... וכמה שתסביר לבחור עוייבד שהשינה שלו עבודת ה'... הוא לא... לא!! לא מבין!!! הרוח צריכה כן וכך שעות ריענון וחילוף כוחות... הרוח צריכה מחמאות ומעמד וכבוד וכו' וכו'. ובינינו. יתכן שמיעוט הניכר אם לא רוב ניכר מהבעיות הרוחניות של בחור בן עליה בדורנו... זה לא מול הנשמה ולא מול הנפש אלא דווקא מול הרוח!!! הנשמה שלך לא נחלשה... כולך נששמה... אין לך בהכרח איזה נפילה רוחנית חריגה שנותנת לנפש את המנדט... אז מה כן יש לך?? יש לך כל מיני קשיים או מפריעים או כל מיני הסתבכויות חברתיות... או תלותיות... חרדות, או חוסר דימוי עצמי... והכי הכי: דיכוי עצמי!! וכשהרוח לא ממוקמת ומיושבת כמו שצריך אז הרוח חולה!!! ושוב הרוח היא נהג רכב!!! אם הנהג נרדם... זה לא בעיה במנוע ולא בבלמים... במקום לשלוח את הרכב למוסך... תשלח את הנהג לישון!!!

בחור בן עליה שסובל מקשיים גדולים בעבודת ה'... צריך לדעת שלא תמיד זה בגלל ריפיון בלימוד... וזה לא תמיד בגלל שהיצר הרע מתגבר עליו... (כמובן שלפעמים כן... ויתכן שגם ב-50% מהמקרים כן, אבל לא תמיד) לפעמים לא זה ולא זה... **יש פה בעיה עם הנהג!!!** משהו מפריע לנהג... משהו חסר לנהג... יכול להיות שחסר לו ויטמינים... או חסר לו סיפוק וסיבה בשביל מה... יכול להיות שבאופי שלו הוא נלחץ והוא סובל מחולשת עצבים שיכולה להתבטא בהתכווציות מעיים, כאבי ראש, נימול, בעיות שינה והרשימה ארוכה... ויש כאלו שיש להם הסתבכויות של כפייתיות או נערווען... ואולי יש הוא צריך ריטלין... ואם יש קשיים בקדושה חריגים במקרים מסוימים זה אולי יושב על משהו שקרה בעבר... **וכמובן!!! קח בחשבון שיכול להיות שאין שום בעיה...** הכל בסדר... וכמו שזה הגיע כן זה יעבור... כן!!! חשוב לדעת שלא תמיד זה בעיות... אבל אם כבר החלטת שיש פה בעיה ואתה יוצא לחיפוש קדחתי איזה פירות ערלה אכלת או לגלגל של מי אתה שלכן נסתם לך המוח בלימוד... אז תן לי למקד אותך ש-קח בחשבון שהבעיה היא לא רוחנית אלא **מקצועית!!!** (ואגב: חשוב להזכיר שלכל סוגי הבעיות יש בורא עולם שאפשר תמיד לדבר איתו והוא יודע בצרות נפשנו... סו"ס "אם יש קשרים לא תמיד צריך פרוטקציות"... אבל זה לא הנושא שלי היום... וגם זה לא מתיר לעשות בתפילה שימוש לצורך הזנחת בעיות לאורך זמן...)

לפני שלוש שנים הוצאתי ספר שנקרא "ואהבת!" הספר עוסק בנושא של קבלת יסורים באהבה!! כשכתבתי את הספר הדוגמאות הטבעיות שצפו לי מול העיניים זה שידוך מתעכב או המתנה לילדים או חולשות מוכרות שלנו או התמודדות רפואית וכו' וכו' שצריך לדעת גם לקבל באהבה!!!

אבל אחרי שהוצאתי את הספר פתאום התגלה לפניי מגרש ותחום אחר לגמרי לגמרי של קבלת יסורים באהבה שבכלל לא חשבתי על הכיוון הזה... לקבל באהבה את ה**פ ת ר ו נ ו ת !!** ולא רק את הבעיות!!!

מה אני מתכוין?? הנה... לי יש בעיות קשב וריכוז... וה' שלח לעולם ריטלין שיכול לעזור לי... כעת נדרש ממני לקבל באהבה!!! השאלה **את מה?? מה לקבל**

אודות הנכתב בשבוע שעבר בעניין הדירות

לשבת..

הגיעו כמה תגובות על המאמר שנכתב אודות זוגות צעירים שמבקשים מהם דירה... תגובות בעד ונגד... יש כאלו שטענו: למה לא לרומם את כלל ישראל? כן לדרוש מהם להתעלות מעל עצמם ולעשות חסד? למה להיות עסוק בלהרגיע אותם ולהבין אותם שהם לא מוכנים לפתוח את הבית??

אז זהו שכבר נכתב כאן כמה פעמים ואחזור על זה שוב: הרבה מהאנשים הטובים שהכרתי שהטוב לב שלהם נשפך והם תמיד העניקו ונתנו והרעיפו בלי גבול... יום אחד זה הפסיק!!!! ולא סתם הפסיק... **אלא בהריקת בלבנים!!!** רוב האנשים הטובי לב יום אחד זה נגמר **בבוז** היחידים שהכרתי שהמשיכו תמיד לעשות חסד בעקביות... זה בדרך כלל האנשים הקשוחים עם הגבולות הברורים, זה סוג של מנהיג גמ"ח הלוואות, שאני לא סובל את האופי שלהם שמסוגלים להטיח בך, אתה לווח רשע ולא ישלם... ובפעם הבאה הוא יפדה את הצ'ק ללא אומר ודברים... סוג האנשים האלו מחזיקים מעמד שנים בגמילות חסדים, לעומת זאת אנשים כמוני שהמתיקות שלי נשפכת כמו פטל מדביק, יום אחד זה בוס! מתפוצץ!! **ולמה?? מסיבה פשוטה**, כשלא יודעים לעשות גבולות בגמילות חסדים עד כמה זה אצילי בגבול הטוב ומה לא... אתה מתחיל להרגיש פראייר... אתה מרגיש מנוצל! וכשהנפש מרגישה מנוצלת... בהתחלה היא מגיבה בדומיה... היא לא אומרת כלום... ואז היא נדחקת לפניה עוד ועוד... ואז בבת אחת מגיע הפיצוץ!!! די... נמאס לי... גם אני קיים... גם אני בן אדם... עופו לי מהעיניים... ואז אתה מתחיל לשמוע את עצמך מדבר במנגינה (שפעם לא הייתי מסוגל לשמוע את זה)... תקשיבו!! אני דואג לעצמי... אם אני לא אדאג לעצמי... כולם ינצלו אותי... כן!!!! זה משפטים שלי... אחרי שניהלתי גמחיים והמתיקות שלי נשפכה לכל עבר... פתאום האגו קפץ לתקרה!! ושלום!! הלב הטוב נשחק... נדחק לפינה... ומי שתפס אותה זה האגו האישי שלי שאני כמו די דחוקת אותה עד כה

זה לא חכמה למחוק את עצמך **ולתת!!!** זה לא חכמה להרגיש מנוצל ולתת בהריקת שיניים מדין גמילות חסדים... יום אחד זה מתגסק... ובכני זה מתגסק?? בגמילות חסדים עצמם!! ובנינו... היו כמה שהגיבו מידי בהתלהבות על מה שכתבתי בנושא זה... ואני דווקא כאבתי מההתלהבות שלהם... ראיתי בהתלהבות הזו ריאקציה! ריאקציה שמדי מוכרת לי. זה אנשים שהפיצוץ הזה כבר הגיע אליהם... ולי ארך זמן לשקם את הסכסוך שלי עם מצוות גמילות חסדים ועדיין לא סיימתי... ולכן זה לא חכמה בכל מחיר לתת על חשבון האישי!!! סו"ס גמילות חסדים זה בעיקר אהבת חסד... לחוק ולהציע את מידת החסד תמיד אפשר... אבל כשמרגישים מנוצלים זה מתגסק בראש ובראשונה בחסד עצמו...

זו נקודה אחת!! יש עוד נקודה שגם היא הוזכרה כאן כמה פעמים... ישנם אנשים בעלי חסד גדולים!!! שהם תמיד יעניקו ויתנו... תמיד המשלוחי מנות שלהם מושקעים... ותמיד יגידו כן לכל פניה, אבל רגע!!! לפני שאתם כ"כ נחמדים... **כל זה בתנאי אחד:** בתנאי שמראש אתם עושים את זה ללא כל תמורה ופידבק!!! אם אתם כ"כ טובי לב ואתם מצפים שהשכנים יחזירו באתה עוצמה... וזה הרי לא יקרה!!! אז במקום להיות טובי לב עם אחרים... אתם במקביל הופכים את עצמכם לרעים!! כי הרי מה יקרה?? אתם תתנו את העוגה בשבת בר מצוה... והשכנים לא יתנו... אתם תסכימו תתתמיד להיות ביביסיטר ולתת דירה... והשכנים לא.

וזה הרי יעצב אתכם!! ואתם תכעסו על השכנים... ולמה תכעסו? כי אתם טובי לב... אם ככה... תודה רבה... "באת הנה להזכיר את עוונתי...?" "אם אתם רוצים להיות טובי לב אז תקחו את הקרדיט רק לעצמכם... אבל אנא!! כדי שאותו מאמר לא יראה כ"עין אשר לא זכר עשות חסד" אשר ע"כ נאון אותו אי"ה בהודמנות בכמה מאמרי חז"ל בגמילות חסדים... ותקראו את זה!! נשתקם ביחד!!

הגבאי צדקה שיצא לשנת שבתון... וכעת מתכוון לקראת תעודת הצטיינות...

בית משפחת רפאלי יש כעת ניהוד אינטרסים!!! אבא מסתכל בסיפוק על הקופה ההולכת ומתרוקנת ושמוח... יופי... טוב שזה נגמר... ואילו הילדים ממש ממש לא שמחים... הם אפילו עצובים...

ובכן: רקע קצר: ר' ראובן רפאלי, מדובר ביהודי שכל כולו רגש וחמימות לעבודת ה'... הוא מגיע מנחלת אפרים ויש לו שדה אחוזה נרחבת באזור תמנת חרס (ליד מחלף קסם...) במשך שש שנים הוא עמל בשדה... חורש בשעת חרישה קוצר בשעת קצירה ובשאר הזמן עוסק בתורה וקופץ מידי פעם להתעדכן מה חידוש היה בלשכת הגזית וחזור לעירו שבה אפרים ומעדכן את כולם בגזירה שווה החדשה שאינה מופנית... אבל השנה כאמור שנת שמיטה וב"ה נתקיים בשנה הששית "וצייתי את ברכתי ועשת את התבואה לשלוש השנים..." זאת אומרת: מדובר בכמויות של תבואה פי שלוש מכל שנה... ותנחש מי יצא המרויח הגדול?? **העניינים!!!** לפני שלוש שנים היתה שנה של מעשר עני... נתנו לעניים של העיר עשירית מהתבואה... ובתחילת החורף כבר נגמר להם הכל!!! אבל השנה?? עדיין נשאר להם מהמעשר עני שנתנו להם בחודש סיון שנה שעברה... ותבין: ר' ראובן הוא הגבאי צדקה של העיר שלנו... וכשעניינים אין מה לאכול הוא בריטוק!! הוא הופך את העולם... הולך עם עוד גבאי מבית לבית וגובה את התמחוי היומיומי ואת הקופה השבועית לעניים ולאורחים (מספיק לפני שנתיים היה לנו פה סיפור של געלה ערופה שפטרנוהו בלא מזונות... מאז יש פה קנאות להכנסת אורחים וכל אורח שמגיע לישוב שלנו מקבל מיטה ומצעים וכרית וגם מזון שתי סעודות וכל זה עולה כסף...) לא תמיד ר' ראובן נחמד... לפעמים הוא נאלץ ללכת ביד קשה ולמשכן את האנשים על הצדקה, זה לא צחוק!! צדקה בעיר של ישראל זה חיוב ארנונה לכל דבר!!! ואם לא משלמים הוא שולח להם את המטרה של בית דין... השליח ב"ד מגיע ואין חכמות!! חייבים לתת... צדקה זה לא גמילות חסדים... זו לא המלצה!! זו חובה למי שיש לו!!! כל זה בשנים רגילות... אבל בשנה השלישית והששית יש פה יחסית הפוגה!!!! כי העניים פתאום יותר מסודרים... הם מקבלים בבת אחת עשירית מהסחורה של כל הישוב שלנו וזה מעניק להם מקור מחיה משמעותי!!! (ובאמת כל פעם בשנה השלישית והששית יש משפחות שלמות של עניים שפשוט יוצאים ממעגל העוני בגלל המרווח נשימה והרווחה הכלכלית התקופתית שנותנת להם לחזור לעצמם) TX בשנה השלישית... במשך כל הקיץ ר' ראובן בחופש... התמחוי פעיל רק על מתכונת של הכנסת אורחים בלבד... אבל עניי העיר עצמם די מסודרים... אבל!! השנה האחרונה זה הרי היה שנה ששית... ואם "עשת את התבואה לשלוש שנים" אז גם הכמות של המעשר עני היא כפולה ומכופלת ומסמילא ר' ראובן נמצא בשנת שבתון!!! שנה שכולה מנוחה... לא רק מהשדה אלא גם מגבאות הצדקה... תענוג לראות את העניים רגועים... תענוג לנסות לתת להם עסקאות לחצי ריווח כשהם פנויים ויש להם ישוב הדעת... עכ"פ בשביל ר' ראובן כזו תקופה זה ממש כפתור ופרח,

גם חופשה מהשדה, וגם חופשה מגבאות הצדקה... אם ככה... ישר לירושלים!!! נוסעים לירושלים לתקופה של חיזוק בעסק התורה ובצל השכינה... אל תשכח שאנחנו לקראת ביעור מעשרות!!! עד פסח הקרוב צריך לגמור את כל המעשר שני שהצטבר בשלוש שנים האחרונות... (שנה הבאה יהיה פה עקשן של ביעור שביעית, אבל השנה זה ביעור מעשרות) ולהזכירם!!! וידי מעשר זה להבדיל אלף אלפי הבדלות זה כמו תעודת הצטיינות!!! מי זוכה להגיד "יודי מעשר"?? רק מי שזכה במשך שלוש שנים להקפיד על כל הלכות מעשר שני בלי פספוס אחד!!! לא שנים... אלא אחד... אני חוזר: בסמינרים יש כללים של עד 20% חיסורים וכדו'... אבל ביודי מעשר זה לא עשר אחוז ולא חמש... אלא אפס אחוז!!! מי שזכה לקיים את כל דיני מעשר שני בלי "פקשוש" אחד, הוא זוכה לעמוד ברמה במוצאי יו"ט האחרון של פסח ולהגיד: בערתי הקודש מן הבית וגם נתתי... לא עברתי ממצוותיך ולא שכחתי!!! שמעתי בקול ה' אלוקי עשיתי ככל אשר ציויתני!! כזה משפט יכול להגיד רק מי שמקבל מאה בציון... אפילו לא תשעים ותשע... **זה לא פשוט בכלל!!!** כי אתה יודע מה זה מעשר שני? זה מערך שלם שמשתרע על שלוש שנים... זה להפריש מעשר שני כמו שצריך... ואח"כ לפדות אותו... ואח"כ לעלות אותו לירושלים ולקחת בדמיו... ולא להוציא אותו מירושלים... ולהקפיד על כל הפרטים ובמשך שלוש שנים בלי פספוס אחד!!! (אני דווקא אלוף במצעים נקודתיים... אם היה יודי ארבעת המינים... הייתי עומד בזה... בהושענא רבה הייתי אומר: רבש"ע: הייתי גלאם!! נטלתי ד' המינים... 18 אתרוגים ו-72 הדסים לוב עם קורא ובלי... אבל להצליח להקפיד על משהו במשך שלוש שנים רצופות ולהגיד "לא עברתי ממצוותיך ולא שכחתי" זה... זה משימה קצת יותר מורכבת בשבילי) ומסמילא לא הרבה אנשים מצליחים לעמוד בזה... יש כאלו שנופלים אחרי חצי שנה... יש כאלו שמצליחים להחזיק מעמד שנה וחצי... ויש כאלו שפעם שעברה - בשנה השלישית החזיקו מעמד שנה... ועכשיו הם התקדמו בחיים וכעת הם מחזיקים מעמד עד עכשיו... (או שנפלו בחודשים האחרונים רגע לפני הסוף שזה ממש עצוב... ממש משבר)

ור' ראובן עד כה ברוך ה' עמד בזה!!! וההתרגשות הולכת וגואה... בעוד חודשיים וקצת... אם לא יקרה משהו אנחנו נזכה לראות את ר' ראובן עומד בעזרה ביידי מעשר!!! זה מחזה מפעים שכל המשפחה עומדת מהצד ודומעת ומביטים בהערצה ומקבלים מושגים מהדקדוק הלכה של אבא...

ותכל'ם... אחד מדיני מעשר שני זה "ביערתי הקודש מן הבית"!!! צריך לסיים את כל המעשר שני... ואכן יש לנו עדיין מה לסיים... יש כמה אלפי שקלים מכובדים של מעשר שני שעדיין צריך לאכול ולבער אותם עוד לפני פסח וזו אחת הסיבות העיקריות שר' ראובן החליט שעולים לירושלים!!! עלינו לירושלים בלי תבואה משלנו... אפילו שאבא שלנו אוהב להגיע עם תבואה משלו... כי סו"ס "רוצה אדם בקב שלו וכו'" "אבל עכשיו זה "וצרת הכסף בידך" יש לנו פה דמי מעשר שני שצריך להגיע לירושלים ושם לפדות... (אגב: זה לא סתירה ודו"ק...) וברוך ה' מאמצע חודש כסליו אנחנו בירושלים... ומידי יום בארוחת ערב אבא שולח את כולם לטבול במקווה (אפילו בלילה, כי מעשר לא צריך הערב שמש) כי בארוחת ערב יש סלט ולחם מלקוח בכסף מעשר (דהיינו שפדינו את המעות מעשר על הסלט שנמצא כעת בירושלים ואנחנו אוכלים אותו בקדושת מעשר) וככה במשך שלושה חודשים לאט לאט הצטמקה הקופה... ולפני חודש היה שם כבר רק 900 שקל... והיום שוב הצטנו בקופה וראינו שנשאר רק 250 שקל של דמי מעשר שני!!! היינו ממש עצובים... זהו... נגמר המעשר שני... הפעם הבאה שיהיה לנו מעשר שני זה רק בעוד יותר מחצי שנה!!! (בירקות של תחילת שנה שמינית) לא!!! אנחנו לא רוצים לנגוע בכסף הזה... אנחנו רוצים שהוא ישאר... סו"ס יש עוד חודשיים עד פסח (בעצם יכול להיות שחודש... תלוי אם יעברו את השנה) אבל לא!!! אבא ממש בדעה אחרת מאיתנו... אבא שמח לראות שהכסף הולך להיגמר... ולא בגלל שאבא לא אוהב מעשר שני... אלא אבא כבר במתח של דקה ה-99!!! תחשוב שכבר שלוש שנים שאבא "לא עבד ממצוות ה' ולא שחך" ותאר לעצמך שב-150 שקל האחרונים פתאום מישהו פה יאכל מלפפון של לקוח בכסף מעשר והוא שחך שלפני רגע הוא ניגב את הידיים במגבת הלחה מהמים אחרונים שהאורח מקודם ניגב בה והאורח הזה טהור רק לחולין ומסמילא מטפחתו מדרס לאוכלי מעשר (עוד נפגוש את זה באמצע מסכת חגיגה) מספיק כזה סיפור... ואויס!!! אבא הפסיד את הוידוי מעשר... כי באותו רגע המלפפון נטמא ואבא כבר לא יכול לומר "ולא ביערתי ממנו בטמא" (כי ביערתי בטמא) לכן אבא שמח לראות את הקופה המתרוקנת ולדעת שהוא יצא בשלום מן הקודש...

השמה בעניני דינא

תרתן!

בסייעתא דישימא

חדש! חדש! חדש!
יצא לאור תוברת

הבדיחות

לא נפסיק את השמחה

חלק 3

ניתן לקנות את החוברת
בעיר הקודש ירושלים
ברחוב: רחובות הבוכרים

{דוד} 9

הכניסה בצד ימין

מחיר החוברת 10 ₪ בלבד!

ובחוברת 252 בדיחות

מצחיקות

על 32 עמודים A5.

אפשרות למשלוחים

באזורים מסוימים בירושלים.
(מרכז העיר והסביבה)

להזמנות

0534-135-183

שימו לב:

המספר הוחלף

בריתות

1. פרסום ראשון: משטרת ישראל פרצה לטלפון של
בנט והתקינה שעון מעורר.....

2. בגלל הקורונה המלחמה בין רוסיה לאוקראינה
תתקיים בזום?.....

3. אני חושב שחברת 'אוסם' עוד ילמדו את הפתגם
הידוע שת'פסטה מרובה לא תפסת.....

4. השבוע בלוטו אחד זכה בשמונים מיליון וזה בהחלט
סכום נכבד, אבל זה עדיין רחוק מאוד מהסכום הגבוה
ביותר בתולדות המדינה שזכה בו (רה"מ) מנסור
עבאס.....

5. שיפרסמו שלחיסון יש תופעות לוואי של ירידה
במשקל נראה מי לא יתחסן.....

6. עכשיו אני מבין איך פתאום כל מי שנעצר הוא כבר
"מוכר למשטרה....."

מזמור לתודה.

התודה והברכה:

לחוברת 'מבחר העלונים' שע"י דפוס גרפומט.

המשטר - בריתה

7. מסתבר שהאגף היחיד במשטרה שלא האזין לאזרחים זה מוקד 100.....

8. שמועה טובה תדשן עצם...

מטעם מהנהלת ישיבת ..... נמסר

כי גם הם מתכוונים לדחות את העלאת המחירים לאחר הפסח.

מחירי הבחורים נותרו כשהיו:

דרג א' 1,100,000 ₪

דרג ב' 700,000 ₪

דרג ג' 550,000 ₪.....

9. היום בסופר אני רואה אדם מבוגר מחזיר למדפים מוצרים בסיסיים שהתייקרו עכשיו. לרגע אני מתלבט, ומחליט לאסוף חזרה את כל המוצרים שהוא החזיר למדפים ושם בעגלה שלו, ואומר לו: אל תדאג, עלי, נפגש בקופה. האיש הסתובב אלי בדמעות ואמר: מה עשית?! אני עובד פה! שעתיים לקח לי לסדר הכל במדפים.....

10. חברים יקרים הייתי כעת במקווה יש משהו שהתייקר בנתיים?.....

11. נודע כי בתקופת החקירה כנגד השר לשעבר ליצמן הושגל במכשיר הסי 2 שלו פגסוס ונשאב מתוכו כל המידע כולל: היסטוריית מחשבון, צלילים, רינגטונים, תאריך, שעה, ועוד פרטים נוספים.....

12. היום התקשרתי לחבר העובד בתפקיד ציבורי ואמרתי לו: "בוקר טוב..." הוא קטע אותי ואמר: בוקר טוב לך ולכל המאזינים....."

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

רוצה לחייך כל היום?

חדש! חדש! חדש!

קו השמחה

077-502-3345

שלוחה 1 שמיעת בדיחות.

שלוחה 2 השארת בדיחות.

חייגו ותחייכו.

ניתן לקבל את

הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

במיוחד עכשיו
בעקבות המשך גל הקורונה:

אם ישראל חייבים סבל!

כולנו מצטרפים להמוני לומדי הדף היומי
המתחילים מסכת 'חגיגה'
ביום שישי פרשת תצוה
'אדר א' תשפ"ב

אבות ובנים "אהל פינחס"

עלות 1 שקל בלבד

מספר 92

מהפעילות לא נהיס ארעץ

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש מלל שישי עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

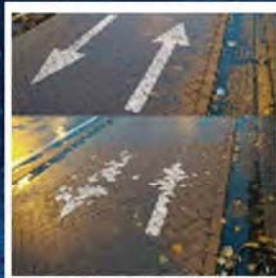
כשאתה מזמין שעון מסין

עדיף שתחול עץ ולחכות שיגדל

דחוף: דרוש אב בית חדש

כשעובד עירייה לא אהב להרכיב פאזלים בילדות

בגלל הקורונה המילחמה בין רוסיה לאוקראינה תערך בזום!

שיפרסמו שלחיסון יש תופעות לוואי של ירידה במשקל... נראה מי לא יתחסן

מתחיל להיות פדיחה לא להידבק.

למכירה דירה עם מרפסת שמש

למה להציץ בעלון של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה 367korona@gmail.com

מעצב פנים מקבל עבודות מצורף תיק עבודות

דבר העורך

מאז ומעולם גזרו הגויים גזירות קשות על עם ישראל וניסו להעבירם על דתם. אולם רדיפת הדת היהודית רק חיזקה את נאמנותם של היהודים לקב"ה ולתורה, רבים מהם לא היו מוכנים לעבור אפילו על עברה קטנה אחת והעדיפו למסור את נפשם על קידוש ה'.

אבל, בסופו של דבר, האמנציפציה (שיוויון זכויות) שקיבלו היהודים במערב אירופה, אפשרה להם להיכנס לאוניברסיטאות, להתקרב לגויים (להיקרא "משכילים") ולבסוף גם לעזוב את דת ישראל.

ה'חתם סופר' אמר על כך משל: השמש והרוח התערבו ביניהם מי משניהם יצליח להוריד את מעיל הפרווה מעל האיש שהלך בדרך. הרוח נשבה והתקיפה במלוא עוצמתה, אולם להוריד את מעיל הפרווה לא הצליחה. אדרבה, ההלך התכרבל עוד יותר במעיל הפרווה, והצמידו לגופו. אח"כ ניסתה השמש את מזלה, היא יצאה מנרתיקה ושלחה גלי חום לווט. האיש חש שחום גופו הולך ועולה, זיעה החלה ליטוף ממנו והוא הסיר מעליו את מעילו.

לפיכך חייבים אנו לשמור בכל כוחנו על ההבדל שבין ישראל לעמים, ואז לא נדקק לאמצעים אחרים שיבואו בכפייה, כדי לקיים את הפסוק: "וְאַבְדָּל אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים". אם היהודי לא ישכיל לעשות "קידוש", שיהיה מיוחד ומובדל מהגויים, אזי הגויים כבר יעשו לו "הבדלה", שלא יהיה כמותם.

בידידות ניר עמאל

למכירה דירה עם שני חניות לאופנועים

מישהו הזמין פיצה

רצוי מצוי

התאונה המצולמת הראשונה בעולם

יש אנשים המשקיעים בנדל"ן המבינים משקיעים באבות ובנים "אהל פינחס"

בזכות זה אתם יכולים להיות שותף!!! **אבות ובנים**

לתרומות ופרטים: 052-7656075

לימוד אבות ובנים, קריאת תהלים, מתמידים בנים, מתמידים בנות, ארועי ראש חודש, טיולים, ארועי חגים ועוד...

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

ההספד שלא נאמר רבן של ישראל - רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל, גדול דורו ורבה של וילנא, שמע כי רב גדול בעיר אחרת נפטר, התענין מי היו המספידים בלוויה ונענה, כי רב פלוני ורב אלמוני היו המספידים. ומה עם המגיד המקומי? האם גם הוא הספיד? - המשיך רבי חיים עוזר לשאל השיב המספר לפי תמו: "הוא, אכן, התכוון להספיד, אך כאשר עמד לעלות לבימת ההספדים, נשברה לפתע הבימה, והמגיד נפל ושבר את רגלו. משום כך לא יכול היה להספיד".

הזדעזע רבי חיים עוזר ואמר: "לפני כעשרים וחמש שנה באו לפני לדין תורה הרב הנפטר והמגיד. הם היו ידידים טובים, אך בענין מסים פרץ ביניהם ופוח, והם באו להדין עליו. תוך כדי ופוח התרגז המגיד הגדול ואמר: אם כך אתה אומר, לא אספיד אותך... חלפו עשרים וחמש שנה, אך ברית כרותה לשפתים, ועל אף שרצה להספיד את ידידו - לא הצליח לעשות זאת!"

גדולי ישראל נזהרו ביותר בכל התבטאות היוצאת מפייהם. רבנו יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי" זצ"ל, היה ידוע בהקפדתו הגדולה בענין זה הן בכתב והן בעל פה, עד כדי כך שאמר, שאדם לא יאמר על עצמו שהוא "אינו מרגיש טוב", אלא יאמר: "אני מרגיש לא טוב", כי רק מתים אינם מרגישים...

אמנם התבטאות זו כבר הפכה שגרתית בשפתנו, וקשה לומר שכל עם ישראל טועים בזה, חלילה. אך מכל מקום יש בהקפדתו זו כדי ללמד על גדל הזהירות הנדרשת מכל אדם בכל דבור היוצא מפיו, גם כאשר עשוי להשתמע מכך דבר שאינו טוב. על אחת כמה וכמה כשהדברים מפורשים לרעה, וכל זאת גם כשברור כשמש שאין רצונו שכן יקרה, ואין זו אלא התלוצצות בעלמא.

כחה של מלה שנאמרה הוא עצמתי לאין שעור!

סבת שלום ולמורק!

אומרים שאחד התסמינים של קורונה הוא אובדן התיאבון.
חד משמעית, אין לי קורונה 😊

למי אומרים שיהיה בריא? למי אומרים שיהיה בריא? 1% למי שבאמת חולה 99% למי שלא מאופס על עצמו

נחשפה המיטה של?

אני: תעמוד מאחורי האוטו, תגיד לי מתי אני נכנס בקיר, אוקי?
הבן שלי: בטח, אבא
אני: (נוסע אחורה)
הבן שלי: שותק
אני: (נוסע עוד אחורה)
הבן שלי: שותק
אני: (בום חזק - נכנס בקיר)
הבן שלי: (מסתכל בשעון)
נכנסת בקיר בדיוק בשעה 9:45

הילד החליט לצבוע לי את האופנוע

כמה מסכן הוא הקמצן
שחי כמו עני, בשביל למות כמו עשיר!

כל גבר חייב להתחתן, בסופו של דבר אושר זה לא הכל בחיים.

אני: אמא דפקו לי את האוטו!
אמא: זה בגלל שאתה לא שותה מספיק מים

אנשים טובים באמצע הדרך

התינוק שלה

אני בהתרגשות גדולה ממה שראיתי עכשיו: עמדה לפני בתור גברת ב-"נובו פארם" וביררה על המחיר של המטרנה, כשהמוכר אמר לה את המחיר היא החזירה אותו, והייתה בדרך ליציאה. המוכר שראה אותה עצובה קרא לה ודיבר איתה בשקט בצד. אחר מספר רגעים קרה הדבר הבא: המוכר הוציא חבילות טיטולים, אוכל לתינוק, מוצצים. ועוד המון דברים לתינוק.

יש לכם סיפורים על אנשים או מעשים טובים שלחו לנו ונפרסם 367korona@gmail.com

כששאלתי את המוכר מה זה? הוא אמר לי: "אין מצב שאמא לא יהיה לה דברים עבור התינוק שלה" "אני לא יכול להתעלם ולהמשיך בעבודתי, הלב לא בזה".

אבא: שאף אחד לא יגע לי בשעון

החלום שלי

התקציב שלי

חוברת העלונים של רמה ד'

מיטב עלוני השבת
נוח לקריאה מודפס גדול אמיתי A4 עונג שבת

להזמנות ברמה ד' עד לבית 052-7656075

סניף בית שמש

בית מדרש המרכזי רחוב ריש לקיש 34
תהלים שבת 14:30
אבות ובנים 15:40
מתמידים יום חול 18:20

סניף ירושלים

בית כנסת שמואל הנביא
רחוב שמואל הנביא 55
תהלים שבת 13:15
אבות ובנים 15:30
מתמידים יום חול 17:50-18:35

ניתן להשיג את העלון בימי רביעי-חמישי בישיבת "אור החיים" רחוב עזרא 1 ירושלים בית כנסת "שמואל הנביא" רחוב שמואל הנביא 55 (מול דושינסקי) בעלות 1 ש"ח

כשוט לקבל שירות אנושי
איכותי מהיר ועיל מבלי
להתעכב כלל

גרפומט מתחדשים

בדלפק שירות לקוחות אנושי

יש לכם משהו קטן להדפיס?
צריכים רק לצלם מסמך? ממהרים מאוד?

גשו לדלפק שירות הלקוחות בגרפומט
וקבלו שירות יחס אישי ומהיר

משלוחים
לכל חלקי
העיר

שרות
מהיר
במיוחד

מחירים
נוחים
במיוחד

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

הדפסות
באיכות
גבוהה